

Τερματισμός
διεθνούς προστασίας:
άρθρα 11, 14, 16 και 19
της οδηγίας
για τις ελάχιστες
απαιτήσεις ασύλου
(2011/95/ΕΕ)

Δικαστική ανάλυση

Σειρά εκδόσεων της ΕΑΣΟ
για την επαγγελματική εξέλιξη των δικαστικών λειτουργών

Τερματισμός
διεθνούς προστασίας:
άρθρα 11, 14, 16 και 19
της οδηγίας
για τις ελάχιστες
απαιτήσεις ασύλου
(2011/95/ΕΕ)

Δικαστική ανάλυση

***Η Europe Direct είναι μια υπηρεσία που σας βοηθά να βρείτε
απαντήσεις στα ερωτήματά σας για την Ευρωπαϊκή Ένωση***

Αριθμός δωρεάν τηλεφωνικής κλήσης (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Οι πληροφορίες παρέχονται δωρεάν, και οι κλήσεις είναι γενικώς δωρεάν (ενδέχεται όμως κάποιες κλήσεις που πραγματοποιούνται μέσω ορισμένων τηλεπικοινωνιακών φορέων ή από τηλεφωνικούς θαλάμους ή ξενοδοχεία να χρεώνονται).

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχονται από το διαδίκτυο (<http://europa.eu>).

Print ISBN 978-92-9494-473-3 doi:10.2847/046336 BZ-06-16-208-EL-C
PDF ISBN 978-92-9494-472-6 doi:10.2847/482773 BZ-06-16-208-EL-N

© Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, 2016

Ούτε η EASO ούτε οποιοδήποτε πρόσωπο ενεργεί εξ ονόματός της ευθύνεται για ενδεχόμενη χρήση των παρακάτω πληροφοριών.

Συμμετέχοντες

Το περιεχόμενο συντάχθηκε από ομάδα εργασίας απαρτιζόμενη από τους δικαστές Sebastian Baer (Γερμανία), Jacek Chlebny (Πολωνία, συντονιστής της ομάδας εργασίας), Bernard McCloskey και Bernard Dawson (Ηνωμένο Βασίλειο), Isabelle Dely (Γαλλία), Αικατερίνη Κουτσοπούλου (Ελλάδα), Majella Twomey (Ιρλανδία, συντονίστρια ομάδας εργασίας) και τη δικαστική υπάλληλο του Ομοσπονδιακού Διοικητικού Δικαστηρίου Birgit Karger (Αυστρία). Η ομάδα εργασίας έλαβε επίσης τη γνώμη της Carole Simone Dahan, ανώτερης νομικής συμβούλου του τμήματος διεθνούς προστασίας της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNHCR).

Τα προαναφερθέντα μέλη της ομάδας εργασίας προσκλήθηκαν για τον σκοπό αυτό από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO) σύμφωνα με τη μεθοδολογία που περιγράφεται στο παράρτημα Γ. Η επιλογή των μελών της ομάδας εργασίας έγινε σύμφωνα με το σχέδιο που συμφωνήθηκε μεταξύ της EASO και των μελών του δικτύου δικαστικών λειτουργιών της EASO, συμπεριλαμβανομένων των εκπροσώπων της Διεθνούς Ένωσης Δικαστών Ασύλου (International Association of Refugee Law Judges, IARLJ) και της Ένωσης Ευρωπαϊκών Διοικητικών Δικαστών (Association of European Administrative Judges, AEAJ).

Η ομάδα εργασίας συνεδρίασε δύο φορές, τον Απρίλιο και τον Ιούνιο του 2016, στη Μάλτα. Παρατηρήσεις επί του σχεδίου συζήτησης λήφθηκαν από μέλη του δικτύου δικαστικών της EASO και συγκεκριμένα από τους δικαστές Jakub Camrda (CZ), Harald Dörig και Ingo Kraft (DE), Rossitsa Draganova (BG), Ildiko Figula (HU) και Bostjan Zalar (SI). Σύμφωνα με τον ιδρυτικό κανονισμό της EASO, η ΥΑ ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες κλήθηκε και διατύπωσε παρατηρήσεις επί του σχεδίου δικαστικής ανάλυσης. Η ομάδα εργασίας έλαβε υπόψη όλες αυτές τις παρατηρήσεις. Τα μέλη της ομάδας εργασίας εκφράζουν τις ευχαριστίες τους σε όλους όσους υπέβαλαν παρατηρήσεις, οι οποίες υπήρξαν ιδιαίτερα χρήσιμες για την οριστικοποίηση της παρούσας δικαστικής ανάλυσης.

Η παρούσα δικαστική ανάλυση θα επικαιροποιείται, σύμφωνα με τη μεθοδολογία που περιγράφεται στο παράρτημα Γ.

Κατάλογος συντομογραφιών

ΔΕΕ	Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΕΔΔΑ	Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΣΔΑ	Ευρωπαϊκή σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών
ΚΕΣΑ	Κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου
Οδηγία για τις διαδικασίες ασύλου / ΟΔΑ (αναδιατύπωση)	Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιατύπωση)
ΟΕΑΑ (Οδηγία για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου)	Οδηγία 2004/83/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους
ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση)	Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (αναδιατύπωση)
ΣΕΕ	Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση
ΣΛΕΕ	Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Σύμβαση για τους πρόσφυγες	Σύμβαση για το καθεστώς των προσφύγων (1951), όπως τροποποιήθηκε από το πρωτόκολλο αυτής (1967)
Χάρτης ΕΕ	Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΕΑJ	Ένωση Ευρωπαίων Διοικητικών Δικαστών (Association of European Administrative Judges)
ΕΑΣΟ	Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο (European Asylum Support Office)
UNHCR	Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες
UNRWA	Γραφείο Αρωγής και Έργων των Ηνωμένων Εθνών για τους Παλαιστίνιους Πρόσφυγες στην Εγγύς Ανατολή

Περιεχόμενα

Συμμετέχοντες	3
Κατάλογος συντομογραφιών	4
Πρόλογος	7
Βασικά ερωτήματα	16
1. Τερματισμός της διεθνούς προστασίας — Επισκόπηση	17
1.1 Εισαγωγή	17
1.2 Γενικές σκέψεις σχετικά με το διεθνές δίκαιο για τους πρόσφυγες από ευρωπαϊκή δικαστική προοπτική	20
2. Διαδικαστικές πτυχές και θέματα σχετικά με την απόδειξη	22
2.1 Εξατομικευμένη αξιολόγηση	22
2.2 Θέματα σχετικά με την απόδειξη	23
3. Λόγοι τερματισμού της προστασίας πρόσφυγα I — Παύση ως αποτέλεσμα ατομικής/-ών πράξης/-ων: άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως δ)	26
3.1 Οικειοθελής εκ νέου εξασφάλιση της προστασίας της χώρας ιθαγένειας: άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο α)	26
3.1.1 Προϋποθέσεις	26
3.1.2 Αξιολόγηση του οικειοθελούς χαρακτήρα	27
3.1.3 Σχετικά με τις καταστάσεις που μπορούν να οδηγήσουν σε παύση	28
3.1.4 Σχετικά με τις καταστάσεις που δεν οδηγούν σε παύση	29
3.1.5 Απόλυτη αναγκαιότητα	29
3.2 Οικειοθελής επανάκτηση ιθαγένειας: άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο β)	29
3.3 Απόκτηση νέας ιθαγένειας: άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο γ)	30
3.4 Οικειοθελής εκ νέου εγκατάσταση: άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο δ)	31
3.4.1 Γενικό πεδίο εφαρμογής	31
3.4.2 «Οικειοθελώς»	32
3.4.3 «Έχει εγκατασταθεί εκ νέου»	32
4. Λόγοι τερματισμού της προστασίας πρόσφυγα II — Μεταβολή των συνθηκών: άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ)	35
4.1 Περιστάσεις που έχουν εκλείψει στη χώρα ιθαγένειας	35
4.1.1 Μεταβολή των συνθηκών	35
4.1.2 Διαπίστωση μεταβολής των συνθηκών	35
4.1.3 Ειδικές περιπτώσεις — Εσφαλμένη αξιολόγηση γεγονότων στην αρχική απόφαση	36
4.1.4 «Ουσιαστικής και μη προσωρινής φύσεως»	36
4.1.5 «Προληπτική» προσέγγιση — Παγίωση της κατάστασης	37
4.1.6 Ουσιαστική προστασία στη χώρα ιθαγένειας	38
4.1.7 Αιτιώδης σύνδεσμος	40
4.1.8 Απουσία άλλου βάσιμου φόβου διώξεων	41
4.2 Περιστάσεις που έχουν εκλείψει στη χώρα συνήθους διαμονής	42
4.3 Επιτακτικοί λόγοι: άρθρο 11 παράγραφος 3	43
4.3.1 Αρχικές διώξεις	44

4.3.2	Λόγοι άρνησης της προστασίας της χώρας καταγωγής	44
5.	Λόγοι τερματισμού της προστασίας πρόσφυγα ΙΙΙ — Αποκλεισμός και διαστρέβλωση: άρθρο 14 παράγραφος 3	47
5.1	Αποκλεισμός από το καθεστώς πρόσφυγα: άρθρο 14 παράγραφος 3 στοιχείο α) και άρθρο 12	47
5.2	Διαστρέβλωση και παράλειψη	48
5.2.1	Τι μπορεί να συνιστά διαστρέβλωση ή παράλειψη;	48
5.2.1.1	Αντικειμενικά εσφαλμένες πληροφορίες ή παράλειψη πληροφοριών	49
5.2.1.2	Αιτιώδης συνάφεια	49
5.2.1.3	Πρόθεση παραπλάνησης	50
5.2.2	Η σημασία της απάτης σε σχέση με τη διαστρέβλωση/παράλειψη	51
5.2.3	Το άρθρο 14 παράγραφος 3 στοιχείο β) είναι υποχρεωτική διάταξη ...	51
5.2.4	Συνέπειες διαστρέβλωσης	51
6.	Λόγοι τερματισμού της προστασίας του πρόσφυγα ΙV — Κίνδυνος για την ασφάλεια και καταδίκη για σοβαρό έγκλημα: άρθρο 14 παράγραφος 4	53
6.1	Εξαίρεση λόγω «κινδύνου για την ασφάλεια»: άρθρο 14 παράγραφος 4 στοιχείο α)	54
6.2	Εξαίρεση λόγω «κινδύνου για την κοινωνία»: άρθρο 14 παράγραφος 4 στοιχείο β)	55
6.3	Στις περιπτώσεις της παραγράφου 4, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν να μην χορηγήσουν καθεστώς σε πρόσφυγα, όταν δεν έχει ληφθεί ακόμα τέτοια απόφαση: άρθρο 14 παράγραφος 5	56
6.4	Άρθρο 14 παράγραφος 6	56
7.	Λόγοι τερματισμού της επικουρικής προστασίας: άρθρο 19	58
7.1	Παύση της επικουρικής προστασίας: άρθρο 16 και άρθρο 19 παράγραφος 1 ...	58
7.1.1	Μεταβολή των συνθηκών	58
7.1.2	Η προστασία δεν είναι πλέον απαραίτητη	59
7.1.3	Απουσία άλλων λόγων επικουρικής προστασίας	60
7.1.4	Επιτακτικοί λόγοι: άρθρο 16 παράγραφος 3	60
7.2	Αποκλεισμός από την επικουρική προστασία: άρθρο 17, άρθρο 19 παράγραφος 2 και άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο α)	60
7.2.1	Φυγόδικοι: άρθρο 19 παράγραφος 2 και άρθρο 17 παράγραφος 3	60
7.2.2	Εγκληματικές πράξεις, κίνδυνος για την ασφάλεια: άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο α) και άρθρο 17 παράγραφοι 1 και 2	61
7.3	Διαστρέβλωση και παράλειψη γεγονότων: άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β)	62
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α — Επιλεγμένες διατάξεις διεθνούς δικαίου	63
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β — Διαγράμματα αποφάσεων	65
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ — Μεθοδολογία	77
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ — Επιλεγμένη βιβλιογραφία	85
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε — Συλλογή νομολογίας	86

Πρόλογος

Αντικείμενο της παρούσας δικαστικής ανάλυσης είναι το δίκαιο που αφορά τον τερματισμό της προστασίας σε σχέση με το καθεστώς του πρόσφυγα και την επικουρική προστασία, στο πλαίσιο των άρθρων 11, 14, 16 και 19 της οδηγίας για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου (2011/95/ΕΕ) ⁽¹⁾. Η δικαστική ανάλυση επικεντρώνεται πρωτίστως στη νομολογία του ΔΕΕ σχετικά με το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου και στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών της ΕΕ. Σκοπός της παρατιθέμενης εθνικής νομολογίας είναι η παροχή παραδειγμάτων σχετικά με τον τρόπο μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και της ερμηνείας της ΟΕΑΑ και της ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση). Ο τερματισμός του καθεστώτος προσωρινής προστασίας δεν εμπίπτει στο πεδίο της παρούσας εργασίας, παρότι γίνονται σύντομες αναφορές σε αυτό σε τμήματα κατωτέρω. Οι αναγνώστες θα πρέπει να έχουν υπόψη ότι τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν ή να διατηρούν σε ισχύ ευνοϊκότερες διατάξεις για να καθορίζουν το περιεχόμενο της διεθνούς προστασίας [άρθρο 3 της ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση)], υπό την προϋπόθεση ότι οι διατάξεις αυτές συνάδουν με την οδηγία.

Η απόφαση περί τερματισμού της προστασίας, βάσει της ΟΕΑΑ ή της ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση), δεν είναι αυτή καθ' αυτή καθοριστική για το αν τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα μπορούν να απομακρυνθούν από το έδαφος της χώρας υποδοχής. Εάν τερματιστεί το καθεστώς προστασίας του πρόσφυγα, ο αιτών ενδέχεται να εξακολουθεί να δικαιούται επικουρική προστασία. Εάν ανακληθούν και οι δύο μορφές διεθνούς προστασίας, το διεθνές δίκαιο ενδέχεται να εξακολουθεί να παρέχει προστασία κατά της απομάκρυνσης από τη χώρα ασύλου. Το άρθρο 3 της ΕΣΔΑ θεσπίζει απόλυτη απαγόρευση απομάκρυνσης, εάν αυτή συνεπάγεται βασανιστήρια ή απάνθρωπες ή εξευτελιστικές ποινές ή μεταχείριση για τον ενδιαφερόμενο. Η επαναπρώθηση απαγορεύεται βάσει του άρθρου 21 της ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση) και του άρθρου 33 της σύμβασης για τους πρόσφυγες. Επιπλέον, το ενδιαφερόμενο πρόσωπο ενδέχεται να μπορεί να επικαλεστεί λόγους προστασίας βάσει του εθνικού δικαίου.

Για τη διασφάλιση ομοιομορφίας και συνεκτικότητας, στην παρούσα δικαστική ανάλυση χρησιμοποιείται η διατύπωση των άρθρων 11, 14, 16 και 19. Γενικά, η φράση «τερματισμός της διεθνούς προστασίας» περιλαμβάνει την παύση, ανάκληση, τερματισμό ή άρνηση ανανέωσης του καθεστώτος του πρόσφυγα καθώς και της επικουρικής και προσωρινής προστασίας. Ωστόσο, ορισμένες εθνικές νομοθετικές ρυθμίσεις χρησιμοποιούν διαφορετική ορολογία ⁽²⁾, ενώ ορισμένα δικαστήρια και η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες χρησιμοποιούν τους όρους «ακύρωση» και/ή «ανάκληση» ⁽³⁾.

Κατά την έρευνα σχετικά με το θέμα του τερματισμού της διεθνούς προστασίας, η ομάδα εργασίας διαπίστωσε ότι ο όγκος της σχετικής διαθέσιμης νομολογίας διαφέρει σημαντικά

⁽¹⁾ Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (αναδιατύπωση) [2011] ΕΕ L 337/9. Εκτός εάν αναφέρεται κάτι διαφορετικό, κάθε παραπομπή σε «άρθρο/-α» στην παρούσα δικαστική ανάλυση θα πρέπει να θεωρείται ότι αφορά την αναδιατυπωμένη οδηγία για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου (2011/95/ΕΕ).

⁽²⁾ Για παράδειγμα, στο άρθρο 21 του πολωνικού νόμου για τη χορήγηση προστασίας χρησιμοποιείται ένας όρος ο οποίος ενσωματώνει όλους τους λόγους τερματισμού της προστασίας (διαθέσιμο μόνο στα πολωνικά).

⁽³⁾ Η UNHCR χρησιμοποιεί τον όρο «ακύρωση» για να αναφερθεί στην περίπτωση που κηρύσσεται ανίσχυρη η αναγνώριση καθεστώτος πρόσφυγα το οποίο δεν θα έπρεπε να είχε χορηγηθεί εξαρχής, είτε επειδή το ενδιαφερόμενο πρόσωπο δεν πληρούσε τα κριτήρια υπαγωγής που προβλέπονται στο άρθρο 1 Α παράγραφος 2 της σύμβασης για τους πρόσφυγες είτε επειδή θα έπρεπε να είχε εφαρμοστεί λόγος αποκλεισμού στο συγκεκριμένο πρόσωπο. Ο όρος «ανάκληση» χρησιμοποιείται από την UNHCR για την εφαρμογή της εξαίρεσης βάσει του άρθρου 1 ΣΤ, στοιχεία α) ή γ) της σύμβασης για τους πρόσφυγες, στην περίπτωση που ο πρόσφυγας εμπλακεί σε πράξεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των εν λόγω διατάξεων μετά την αναγνώριση του καθεστώτος πρόσφυγα. Βλέπε UNHCR, Σημείωμα για την ακύρωση του καθεστώτος του πρόσφυγα, 22 Νοεμβρίου 2004.

μεταξύ των κρατών μελών. Επιπλέον, το θέμα του τερματισμού της διεθνούς προστασίας ανακύπτει, σε ορισμένα κράτη μέλη, περιοδικά και δεν αποτελεί πάντοτε αντικείμενο εξέτασης από τα εθνικά δικαστήρια σε συνεχή ή διαρκή βάση. Είναι επίσης σαφές, από τη συνολική εκτίμηση και αξιολόγηση των υποθέσεων τερματισμού της προστασίας, ότι σε πολλά κράτη μέλη, οι σχετικές διατάξεις δεν εφαρμόζονται τόσο συχνά όσο άλλες διατάξεις της ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση). Ως εκ τούτου, ορισμένες υποθέσεις εμφανίζονται επανειλημμένως στην παρούσα ανάλυση.

Η δικαστική ανάλυση υποδιαιρείται σε επτά μέρη:

1. Γενική **επισκόπηση** του τερματισμού της προστασίας
2. **Διαδικαστικές πτυχές** και ζητήματα που αφορούν το βάρος και το επίπεδο **απόδειξης**
3. Παύση της προστασίας του πρόσφυγα σε περιπτώσεις στις οποίες η παύση οφείλεται σε **πράξεις του ενδιαφερομένου**
4. Μεταβολή των συνθηκών στη **χώρα καταγωγής του πρόσφυγα**
5. Τερματισμός της προστασίας του καθεστώτος του πρόσφυγα λόγω **αποκλεισμού και διαστρέβλωσης**
6. Τερματισμός της προστασίας του πρόσφυγα λόγω **καταδίκης για σοβαρό έγκλημα** ή επειδή αυτός συνιστά **κίνδυνο για την ασφάλεια κράτους**
7. Τερματισμός της **επικουρικής προστασίας**.

Οι σχετικές διατάξεις της ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση) καθώς και της ΟΔΑ (αναδιατύπωση) παρατίθενται κατωτέρω:

Οδηγία για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου (2011/95/ΕΕ) (αναδιατύπωση)

Αιτιολογική σκέψη (4)

Η σύμβαση της Γενεύης και το σχετικό πρωτόκολλο αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο του διεθνούς νομικού καθεστώτος για την προστασία των προσφύγων.

Αιτιολογική σκέψη (12)

Κύριος στόχος της παρούσας οδηγίας είναι η διασφάλιση, αφενός, ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν κοινά κριτήρια για τον προσδιορισμό των προσώπων που χρήζουν όντως διεθνούς προστασίας και, αφετέρου, ότι τα εν λόγω πρόσωπα έχουν πρόσβαση σε ελάχιστο επίπεδο παροχών σε όλα τα κράτη.

Αιτιολογική σκέψη (23)

Είναι σκόπιμη η θέσπιση απαιτήσεων για τον ορισμό και το περιεχόμενο του καθεστώτος πρόσφυγα, ούτως ώστε οι αρμόδιοι εθνικοί φορείς των κρατών μελών να καθοδηγούνται κατά την εφαρμογή της σύμβασης της Γενεύης.

Αιτιολογική σκέψη (37)

Η έννοια της εθνικής ασφάλειας και της δημόσιας τάξης καλύπτει επίσης τις περιπτώσεις στις οποίες υπήκοος τρίτης χώρας ανήκει σε οργάνωση που υποστηρίζει τη διεθνή τρομοκρατία ή υποστηρίζει οργάνωση αυτού του είδους.

Άρθρο 2 στοιχείο ε) Ορισμοί

«καθεστώς πρόσφυγα», η εκ μέρους κράτους μέλους αναγνώριση υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς ως πρόσφυγα·

Άρθρο 3 Ευνοϊκότερες διατάξεις

Τα κράτη μέλη δύνανται να θεσπίζουν ή να διατηρούν σε ισχύ ευνοϊκότερες διατάξεις για να καθορίζουν το ποιος δικαιούται να θεωρηθεί πρόσφυγας ή πρόσωπο που δικαιούται επικουρική προστασία και το περιεχόμενο της διεθνούς προστασίας, υπό την προϋπόθεση ότι οι διατάξεις αυτές συνάδουν με την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 11 Παύση

1. Ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής παύει να είναι πρόσφυγας, εάν:
  - α) εξασφαλίσει εκ νέου οικειοθελώς την προστασία της χώρας της ιθαγένειας· ή
  - β) ανακτήσει οικειοθελώς την ιθαγένεια που απώλεσε κατά το παρελθόν· ή
  - γ) αποκτήσει νέα ιθαγένεια και απολαύει της προστασίας της χώρας που του χορήγησε τη νέα ιθαγένεια· ή
  - δ) έχει εγκατασταθεί εκ νέου οικειοθελώς στη χώρα που είχε εγκαταλείψει ή εκτός της οποίας είχε παραμείνει εξαιτίας του φόβου ότι θα υποστεί δίωξη· ή
  - ε) δεν μπορεί πλέον να εξακολουθεί να αρνείται την προστασία που του παρέχει η χώρα της ιθαγένειας, διότι έχουν παύσει να υφίστανται οι συνθήκες που οδήγησαν στην αναγνώρισή του ως πρόσφυγα· ή
  - στ) στην περίπτωση ανιθαγενούς εάν αποκτήσει τη δυνατότητα να επιστρέψει στη χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του διότι έχουν παύσει να υφίστανται οι συνθήκες που οδήγησαν στην αναγνώρισή του ως πρόσφυγα.

2. Για την εφαρμογή των στοιχείων ε) και στ) της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη εξετάζουν κατά πόσον η μεταβολή των συνθηκών είναι τόσο ουσιαστικής και μη προσωρινής φύσεως, ώστε ο φόβος του πρόσφυγα ότι θα υποστεί διώξεις να μην μπορεί πλέον να θεωρείται βάσιμος.

3. Τα στοιχεία ε) και στ) της παραγράφου 1 δεν εφαρμόζονται σε πρόσφυγα ο οποίος είναι σε θέση να επικαλεστεί επιτακτικούς λόγους που απορρέουν από προηγούμενη δίωξη για να αρνηθεί την προστασία που του παρέχει η χώρα ιθαγένειας ή, στην περίπτωση ανιθαγενούς, η χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του.

Άρθρο 14 Ανάκληση, τερματισμός ή άρνηση ανανέωσης του καθεστώτος πρόσφυγα

1. Όσον αφορά αιτήσεις διεθνούς προστασίας οι οποίες υποβάλλονται μετά την έναρξη ισχύος της οδηγίας 2004/83/EK, τα κράτη μέλη ανακαλούν, τερματίζουν ή αρνούνται να ανανεώσουν το καθεστώς πρόσφυγα ενός υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς, το οποίο έχει χορηγηθεί από κυβερνητικό, διοικητικό, δικαστικό ή οιοδήποτε δικαστικό όργανο, εφόσον το πρόσωπο αυτό παύσει να είναι πρόσφυγας σύμφωνα με το άρθρο 11.

2. Με την επιφύλαξη του καθήκοντος του πρόσφυγα, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1, να αποκαλύπτει κάθε σχετικό στοιχείο και να προσκομίζει κάθε σχετικό έγγραφο το οποίο έχει στη διάθεσή του, το κράτος μέλος που χορήγησε το καθεστώς πρόσφυγα καταδεικνύει σε εξατομικευμένη βάση ότι ο ενδιαφερόμενος έχει παύσει να είναι πρόσφυγας ή δεν υπήρξε ποτέ πρόσφυγας σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

3. Τα κράτη μέλη ανακαλούν, τερματίζουν ή αρνούνται να ανανεώσουν το καθεστώς πρόσφυγα ενός υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς εάν, αφού του χορηγήθηκε το καθεστώς πρόσφυγα, το οικείο κράτος μέλος αποδειξει ότι:

- α) το εν λόγω πρόσωπο θα έπρεπε να είχε αποκλεισθεί ή αποκλείεται από το καθεστώς πρόσφυγα σύμφωνα με το άρθρο 12·
- β) η εκ μέρους του ενδιαφερομένου διαστρέβλωση ή παράλειψη γεγονότων, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης πλαστών εγγράφων, υπήρξε αποφασιστική για τη χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα.

4. Τα κράτη μέλη δύνανται να ανακαλούν, να τερματίζουν ή να αρνούνται να ανανεώσουν το καθεστώς που χορηγήθηκε σε πρόσφυγα από κυβερνητικό, διοικητικό, δικαστικό ή οιονεί δικαστικό όργανο, όταν:

- α) μπορεί για εύλογους λόγους να θεωρηθεί ότι το πρόσωπο αυτό συνιστά κίνδυνο για την ασφάλεια του κράτους μέλους στο οποίο ευρίσκεται·
- β) δεδομένου ότι έχει καταδικασθεί τελεσίδικα για τη διάπραξη ιδιαίτερα σοβαρού εγκλήματος, συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία του κράτους μέλους αυτού.

5. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 4, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν να μην χορηγήσουν καθεστώς σε πρόσφυγα, όταν δεν έχει ληφθεί ακόμα τέτοια απόφαση. 6. Τα πρόσωπα στα οποία έχουν εφαρμογή οι παράγραφοι 4 ή 5 απολαύουν δικαιωμάτων που προβλέπονται ή είναι ανάλογα των προβλεπόμενων στα άρθρα 3, 4, 16, 22, 31, 32 και 33 της σύμβασης της Γενεύης, εφόσον είναι παρόντα στο κράτος μέλος.

Άρθρο 16

Παύση της επικουρικής προστασίας

1. Ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής παύει να δικαιούται επικουρικής προστασίας όταν οι περιστάσεις οι οποίες οδήγησαν στην αναγνώριση του καθεστώτος επικουρικής προστασίας έχουν εκλείψει ή έχουν μεταβληθεί σε τέτοιο βαθμό ώστε να μην απαιτείται πλέον προστασία.

2. Κατά την εφαρμογή της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη εξετάζουν κατά πόσον η μεταβολή των συνθηκών είναι τόσο ουσιαστικής και μη προσωρινής φύσεως, ώστε ο δικαιούχος επικουρικής προστασίας να μην αντιμετωπίζει πλέον πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης.

3. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται σε δικαιούχο καθεστώτος επικουρικής προστασίας ο οποίος είναι σε θέση να επικαλεστεί επιτακτικούς λόγους που απορρέουν από προηγούμενη σοβαρή βλάβη για να αρνηθεί την προστασία που του παρέχει η χώρα ιθαγένειάς ή, στην περίπτωση ανιθαγενούς, η χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του.

Άρθρο 17

Αποκλεισμός από την επικουρική προστασία

1. Υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής δεν δικαιούται επικουρική προστασία όταν υπάρχουν σοβαροί λόγοι για να θεωρείται ότι:

- α) έχει διαπράξει έγκλημα κατά της ειρήνης, έγκλημα πολέμου ή έγκλημα κατά της ανθρωπότητας, όπως τα εγκλήματα αυτά ορίζονται στις διεθνείς συμβάσεις που έχουν καταρτισθεί με σκοπό τη θέσπιση διατάξεων σχετικών με τα εγκλήματα αυτά·
- β) έχει διαπράξει σοβαρό έγκλημα·
- γ) είναι ένοχος πράξεων που αντιβαίνουν προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών όπως ορίζονται στο προοίμιο και στα άρθρα 1 και 2 του καταστατικού χάρτη των Ηνωμένων Εθνών·
- δ) συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία ή για την ασφάλεια του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται.

2. Η παράγραφος 1 έχει εφαρμογή στα πρόσωπα που είναι ηθικοί αυτουργοί ή συμμετέχουν άλλως στη διάπραξη των εγκλημάτων ή πράξεων που αναφέρονται στην εν λόγω παράγραφο.

3. Τα κράτη μέλη δύνανται να αποκλείουν τους υπηκόους τρίτων χωρών ή τους ανιθαγενείς από το δικαίωμα επικουρικής προστασίας, εάν τα πρόσωπα αυτά διέπραξαν, πριν από την εισδοχή τους στο οικείο κράτος μέλος, ένα ή περισσότερα εγκλήματα, εκτός του πεδίου εφαρμογής της παραγράφου 1, τα οποία θα επέσυραν την ποινή της φυλάκισης εάν είχαν διαπραχθεί στο οικείο κράτος μέλος, και εγκατέλειψαν τη χώρα καταγωγής τους αποκλειστικά και μόνο για να αποφύγουν κυρώσεις συνεπεία των εν λόγω εγκλημάτων.

Άρθρο 19

Ανάκληση, τερματισμός ή άρνηση ανανέωσης του καθεστώτος επικουρικής προστασίας

1. Όσον αφορά αιτήσεις διεθνούς προστασίας οι οποίες υποβάλλονται μετά την έναρξη ισχύος της οδηγίας 2004/83/EK, τα κράτη μέλη ανακαλούν, τερματίζουν ή αρνούνται να ανανεώσουν το καθεστώς επικουρικής προστασίας ενός υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς, το οποίο χορηγήθηκε από κυβερνητικό, διοικητικό, δικαστικό ή οιονεί δικαστικό όργανο, εφόσον το πρόσωπο αυτό παύσει να δικαιούται επικουρικής προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 16.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να ανακαλούν, να τερματίζουν ή να αρνούνται να ανανεώσουν το καθεστώς επικουρικής προστασίας ενός υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς, το οποίο χορηγήθηκε από κυβερνητικό, διοικητικό, δικαστικό ή οιονεί δικαστικό όργανο, εφόσον μετά τη χορήγηση του καθεστώτος επικουρικής προστασίας το πρόσωπο αυτό θα έπρεπε να είχε αποκλεισθεί από το δικαίωμα επικουρικής προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 3.

3. Τα κράτη μέλη ανακαλούν, τερματίζουν ή αρνούνται να ανανεώσουν το καθεστώς επικουρικής προστασίας ενός υπηκόου τρίτης χώρας ή ενός ανιθαγενούς, εάν:

- α) αφού του αναγνωρισθεί το καθεστώς αυτό, το εν λόγω πρόσωπο έπρεπε να είχε αποκλεισθεί ή αποκλείεται του δικαιώματος επικουρικής προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφοι 1 και 2·

β) η εκ μέρους του διαστρέβλωση ή παράλειψη γεγονότων, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης πλαστών εγγράφων, υπήρξε αποφασιστική για τη χορήγηση του καθεστώτος επικουρικής προστασίας.

4. Με την επιφύλαξη του καθήκοντος του υπηκόου τρίτης χώρας ή του ανιθαγενούς, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1, να αποκαλύπτει κάθε σχετικό στοιχείο και να προσκομίζει κάθε σχετικό έγγραφο το οποίο έχει στη διάθεσή του, το κράτος μέλος το οποίο έχει αναγνωρίσει το καθεστώς επικουρικής προστασίας καταδεικνύει σε εξατομικευμένη βάση ότι ο ενδιαφερόμενος έχει παύσει να δικαιούται ή δεν δικαιούται επικουρική προστασία σύμφωνα με τις παραγράφους 1, 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

Οδηγία για τις διαδικασίες ασύλου (2013/32/ΕΕ) (αναδιατύπωση) Αιτιολογική σκέψη (49)

Όσον αφορά την ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα ή του καθεστώτος επικουρικής προστασίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα άτομα που τυγχάνουν διεθνούς προστασίας ενημερώνονται δεόντως για την πιθανή επανεξέταση του καθεστώτος τους και έχουν τη δυνατότητα ακροάσεως προτού οι αρχές λάβουν αιτιολογημένη απόφαση ανάκλησής του.

Αιτιολογική σκέψη (50)

Σύμφωνα με βασική αρχή της ενωσιακής νομοθεσίας, οι αποφάσεις επί αιτήσεως διεθνούς προστασίας, οι αποφάσεις που αφορούν την άρνηση εκ νέου έναρξης της εξέτασης μιας αίτησης μετά την παύση της, και οι αποφάσεις περί ανακλήσεως του καθεστώτος του πρόσφυγα ή του καθεστώτος επικουρικής προστασίας πρέπει να επιδέχονται αποτελεσματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου.

Άρθρο 2 στοιχείο ιε) Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

«ανάκληση διεθνούς προστασίας»: η απόφαση της αρμόδιας αρχής να ανακαλέσει, να τερματίσει ή να αρνηθεί να ανανεώσει το καθεστώς πρόσφυγα ή επικουρικής προστασίας σύμφωνα με την οδηγία 2011/95/ΕΕ·

Άρθρο 44 Ανάκληση διεθνούς προστασίας

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να μπορεί να αρχίζει εξέταση για την ανάκληση διεθνούς προστασίας συγκεκριμένου προσώπου, όταν έρχονται στο φως νέα στοιχεία ή πορίσματα που δείχνουν ότι υπάρχουν λόγοι επανεξέτασης της διεθνούς προστασίας του.

Άρθρο 45

Διαδικαστικοί κανόνες

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, όταν η αρμόδια αρχή εξετάζει το ενδεχόμενο ανάκλησης διεθνούς προστασίας υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς σύμφωνα με το άρθρο 14 ή 19 της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, ο ενδιαφερόμενος απολαύει των ακόλουθων εγγυήσεων:

- α) ενημερώνεται εγγράφως ότι η αρμόδια αρχή επανεξετάζει αν συγκεντρώνει τις απαραίτητες προϋποθέσεις για να είναι δικαιούχος διεθνούς προστασίας και ενημερώνεται επίσης για τους λόγους της επανεξέτασης αυτής· και
- β) έχει τη δυνατότητα να προβάλει, στο πλαίσιο προσωπικής συνέντευξης σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 1 στοιχείο β) και τα άρθρα 14 έως 17 ή με γραπτή δήλωση, τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι δεν πρέπει να ανακληθεί η διεθνής προστασία του.

2. Επιπλέον, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, στο πλαίσιο της διαδικασίας που καθορίζεται στην παράγραφο 1:

- α) η αρμόδια αρχή είναι σε θέση να λαμβάνει ακριβείς και επίκαιρες πληροφορίες από διάφορες πηγές, όπως, ανάλογα με την περίπτωση, πληροφορίες από την EASO και τον UNHCR, όσον αφορά τη γενική κατάσταση που επικρατεί στις χώρες καταγωγής των ενδιαφερομένων προσώπων· και
- β) όταν συλλέγονται πληροφορίες σχετικά με τη συγκεκριμένη περίπτωση προκειμένου να επανεξετασθεί η διεθνής προστασία, οι πληροφορίες αυτές δεν λαμβάνονται από τους υπεύθυνους της δίωξης ή της πρόκλησης σοβαρής βλάβης κατά τρόπο που θα είχε ως αποτέλεσμα να πληροφορούνται απευθείας οι εν λόγω φορείς ότι ο ενδιαφερόμενος είναι δικαιούχος διεθνούς προστασίας του οποίου το καθεστώς είναι υπό επανεξέταση, ή να τίθεται σε κίνδυνο η σωματική ακεραιότητα του ενδιαφερομένου ή των προσώπων που εξαρτώνται από αυτόν, ή η ελευθερία και η ασφάλεια των μελών της οικογενείας του που εξακολουθούν να διαμένουν στη χώρα καταγωγής.

3. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η απόφαση της αρμόδιας αρχής να ανακαλέσει τη διεθνή προστασία δίδεται γραπτώς. Η απόφαση αναφέρει τους πραγματικούς και νομικούς λόγους και παρέχονται γραπτώς πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες προσβολής της απόφασης.

4. Μόλις ληφθεί από την αρμόδια αρχή η απόφαση περί ανάκλησης διεθνούς προστασίας, ισχύουν εξίσου τα άρθρα 20 και 22, το άρθρο 23 παράγραφος 1 και το άρθρο 29.

5. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 1 έως 4 του παρόντος άρθρου, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν ότι η διεθνής προστασία εκπνέει εκ του νόμου εάν ο δικαιούχος διεθνούς προστασίας έχει παραιτηθεί κατά τρόπο κατηγορηματικό από την αναγνώρισή του ως δικαιούχου διεθνούς προστασίας. Ένα κράτος μέλος μπορεί ακόμη να θεσπίσει διάταξη σύμφωνα με την οποία η διεθνής προστασία εκπνέει εκ του νόμου σε περίπτωση που ο δικαιούχος διεθνούς προστασίας έχει αποκτήσει την ιθαγένεια του εν λόγω κράτους μέλους.

Άρθρο 46

Δικαίωμα πραγματικής προσφυγής

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αιτούντες να έχουν δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου κατά των ακόλουθων αποφάσεων:

- α) απόφαση επί της αιτήσεως διεθνούς προστασίας, περιλαμβανομένων των αποφάσεων:
- i) με τις οποίες κρίνουν αίτηση ως αβάσιμη όσον αφορά το καθεστώς του πρόσφυγα και/ή το καθεστώς επικουρικής προστασίας,
  - ii) με τις οποίες η αίτηση κρίνεται ως απαράδεκτη σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφος 2,
  - iii) που λαμβάνονται στα σύνορα ή τις ζώνες διέλευσης κράτους μέλους όπως περιγράφεται στο άρθρο 43 παράγραφος 1,
  - iv) να μη διεξαχθεί εξέταση σύμφωνα με το άρθρο 39·
- β) άρνηση να αρχίσει εκ νέου η εξέταση της αίτησης η οποία σταμάτησε σύμφωνα με τα άρθρα 27 και 28·
- γ) απόφαση ανάκλησης διεθνούς προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 45.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα πρόσωπα τα οποία έχει αναγνωρίσει η αποφαινόμενη αρχή ότι πληρούν τις προϋποθέσεις επικουρικής προστασίας να έχουν δικαίωμα πραγματικής προσφυγής δυνάμει της παραγράφου 1 έναντι της απόφασης που κρίνει αίτηση ως αβάσιμη όσον αφορά το καθεστώς του πρόσφυγα.

Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 στοιχείο γ), όταν το καθεστώς επικουρικής προστασίας το οποίο χορηγείται από κράτος μέλος παρέχει τα ίδια δικαιώματα και ευεργετήματα με αυτά που παρέχει το καθεστώς του πρόσφυγα δυνάμει του ενωσιακού και εθνικού δικαίου, το εν λόγω κράτος μέλος μπορεί να θεωρήσει απαράδεκτη την προσφυγή κατά απόφασης με την οποία κρίνεται αίτηση ως αβάσιμη όσον αφορά το καθεστώς του πρόσφυγα λόγω ανεπαρκούς ενδιαφέροντος του αιτούντος για τη συνέχιση της διαδικασίας.

3. Προκειμένου να τηρούν τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η πραγματική προσφυγή να εξασφαλίζει πλήρη και *ex nunc* εξέταση τόσο των πραγματικών όσο και των νομικών ζητημάτων, ιδίως, κατά περίπτωση, εξέταση των αναγκών διεθνούς προστασίας σύμφωνα με την οδηγία 2011/95/ΕΕ, τουλάχιστον κατά τις διαδικασίες άσκησης ένδικου μέσου ενώπιον πρωτοβάθμιου δικαστηρίου.

4. Τα κράτη μέλη ορίζουν εύλογες προθεσμίες και θεσπίζουν τις λοιπές απαιτούμενες διατάξεις για την άσκηση του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής από τον αιτούντα σύμφωνα με την παράγραφο 1. Οι προθεσμίες δεν καθιστούν αδύνατη ή υπερβολικά δυσχερή την άσκηση του εν λόγω δικαιώματος.

Τα κράτη μέλη δύνανται επίσης να προβλέπουν αυτεπάγγελτη επανεξέταση των αποφάσεων που λαμβάνονται σύμφωνα με το άρθρο 43.

5. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 6, τα κράτη μέλη επιτρέπουν στους αιτούντες να παραμείνουν στο έδαφός τους μέχρι να λήξει η προθεσμία εντός της οποίας μπορούν να ασκήσουν το δικαίωμά τους σε πραγματική προσφυγή και, σε περίπτωση άσκησης εντός της προθεσμίας του εν λόγω δικαιώματος, εν αναμονή της έκβασης της προσφυγής.

6. Σε περίπτωση απόφασης:

- α) με την οποία κρίνεται μια αίτηση προδήλως αβάσιμη, σύμφωνα με το άρθρο 32 παράγραφος 2, ή αβάσιμη μετά την εξέταση, σύμφωνα με το άρθρο 31 παράγραφος 8, εξαιρουμένων των περιπτώσεων κατά τις οποίες οι αποφάσεις βασίζονται στις περιστάσεις του άρθρου 31 παράγραφος 8 στοιχείο η)·
- β) με την οποία κρίνεται μια αίτηση अपαράδεκτη, σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφος 2 στοιχείο α), β) ή δ)·
- γ) με την οποία απορρίπτεται η επανεξέταση της υπόθεσης του αιτούντος αφότου έχει σταματήσει, σύμφωνα με το άρθρο 28· ή
- δ) μη εξέτασης ή μη πλήρους εξέτασης της αίτησης, σύμφωνα με το άρθρο 39,

η δυνατότητα παραμονής του αιτούντος στο έδαφος του κράτους μέλους κρίνεται από δικαστήριο είτε με αίτημα του ενδιαφερόμενου αιτούντος είτε αυτεπάγγελτα, εάν η εν λόγω απόφαση έχει ως αποτέλεσμα την παύση ισχύος του δικαιώματος παραμονής του αιτούντος στο κράτος μέλος και εφόσον, σε τέτοιες περιπτώσεις, το δικαίωμα παραμονής στο κράτος μέλος εν αναμονή της έκβασης της προσφυγής δεν προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο.

7. Η παράγραφος 6 εφαρμόζεται μόνο στις διαδικασίες του άρθρου 43 εφόσον:

- α) ο αιτών έχει την απαραίτητη συνδρομή διεργημένα και νομική συνδρομή και προθεσμία τουλάχιστον μιας εβδομάδας ώστε να προετοιμάσει την αίτηση και να υποβάλει στο δικαστήριο τα επιχειρήματα υπέρ της αναγνώρισης του δικαιώματος παραμονής του στο έδαφος του κράτους μέλους, εν αναμονή της έκβασης της προσφυγής· και
- β) στο πλαίσιο της εξέτασης του αιτήματος της παραγράφου 6, το δικαστήριο εξετάζει τα πραγματικά και νομικά ζητήματα της αρνητικής απόφασης της αποφαινόμενης αρχής.

Εάν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις των στοιχείων α) και β), εφαρμόζεται η παράγραφος 5.

8. Τα κράτη μέλη επιτρέπουν στον αιτούντα να παραμείνει στο έδαφός τους εν αναμονή της έκβασης της διαδικασίας σχετικά με το εάν ο αιτών δύναται ή όχι να παραμείνει στο έδαφος που αναφέρεται στις παραγράφους 6 και 7.

9. Οι παράγραφοι 5, 6 και 7 ισχύουν με την επιφύλαξη του άρθρου 26 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013.

10. Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν προθεσμίες για την εξέταση της απόφασης της αποφαινόμενης αρχής από το δικαστήριο σύμφωνα με την παράγραφο 1.

11. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν στην εθνική νομοθεσία τους όρους σύμφωνα με τους οποίους να μπορεί να τεκμαίρεται ότι ο αιτών ανακάλεσε σιωπηρά ή παραιτήθηκε από την προσφυγή του σύμφωνα με την παράγραφο 1 καθώς και τους κανόνες για τη διαδικασία που ακολουθείται σε αυτές τις περιπτώσεις.

Βασικά ερωτήματα

Στόχος της παρούσας έκδοσης είναι να παράσχει στους δικαστικούς λειτουργούς των κρατών μελών μία επισκόπηση του τερματισμού της διεθνούς προστασίας. Γίνεται μια προσπάθεια να δοθούν απαντήσεις στα ακόλουθα βασικά ερωτήματα:

1. Σε ποιες καταστάσεις μπορεί να τερματιστεί το καθεστώς πρόσφυγα; (ενότητα 1.1)
2. Ποιο είναι το σκεπτικό της ρήτρας περί παύσης που περιέχεται στο άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο δ); (ενότητα 3.4)
3. Σε ποιες περιπτώσεις οδηγεί η διαστρέβλωση σε τερματισμό του καθεστώτος πρόσφυγα; (ενότητα 5.2)
4. Πρέπει να υπάρχει πρόθεση παραπλάνησης στην ανάκληση που βασίζεται σε διαστρέβλωση; (ενότητα 5.2.1.3)
5. Ποιες συνέπειες έχει η διαστρέβλωση για την αίτηση ασύλου; (ενότητα 5.2.4)
6. Πότε μπορεί ένα πρόσωπο να αρνηθεί την προστασία που του παρέχει η χώρα καταγωγής του; (ενότητα 3.1.2)
7. Ποιες περιστάσεις θεμελιώνουν οικειοθελή εκ νέου εξασφάλιση της προστασίας της χώρας ιθαγένειας ενός προσώπου; (ενότητα 3.1.2)
8. Στο πλαίσιο της οικειοθελούς εκ νέου εξασφάλισης της προστασίας της χώρας ιθαγένειας, πότε προκύπτει «απόλυτη αναγκαιότητα»; (ενότητα 3.1.5)
9. Σε ποιο βαθμό μπορεί μια πράξη οικειοθελούς εκ νέου εξασφάλισης της προστασίας, κατά την έννοια του άρθρου 11 παράγραφος 1 στοιχείο δ), να θεωρηθεί πράξη πίστης στις αρχές της χώρας καταγωγής; (ενότητα 3.1.4)
10. Ποια είναι η έννοια των όρων «ουσιαστικής και μη προσωρινής φύσης» στο πλαίσιο «περιστάσεων που έχουν εκλείψει»; (ενότητα 4.1.4)
11. Ποιες περιστάσεις οδηγούν στη διαπίστωση ότι ο πρόσφυγας συνιστά κίνδυνο για την ασφάλεια του κράτους; (ενότητα 6.1)
12. Όταν αξιολογούν τον οικειοθελή χαρακτήρα των πράξεων του πρόσφυγα υπό το πρίσμα των διατάξεων περί παύσης, ποιους παράγοντες μπορούν να λαμβάνουν υπόψη τα δικαστήρια; (ενότητα 3.4)
13. Ποια είναι τα κριτήρια αξιολόγησης της οικειοθελούς εκ νέου εγκατάστασης ενός προσώπου στη χώρα καταγωγής του; (ενότητα 3.4)
14. Ποιους παράγοντες μπορεί να λαμβάνει υπόψη το δικαστήριο κατά την αξιολόγηση του αν ο πρόσφυγας έχει πραγματικά εγκατασταθεί εκ νέου στη χώρα καταγωγής του; (ενότητα 3.4)
15. Ποιους παράγοντες μπορεί να λαμβάνει υπόψη το δικαστήριο κατά την αξιολόγηση του αν ο πρόσφυγας συνιστά κίνδυνο για τη χώρα υποδοχής και υπό ποιες περιστάσεις μπορεί να τερματιστεί, ως επακόλουθο, η διεθνής προστασία; (ενότητα 6)
16. Ποιες είναι οι ομοιότητες και οι διαφορές των λόγων τερματισμού της επικουρικής προστασίας και των λόγω τερματισμού της προστασίας του καθεστώτος πρόσφυγα; (ενότητα 7)

1. Τερματισμός της διεθνούς προστασίας — Επισκόπηση

1.1 Εισαγωγή

Όπως ακριβώς η προστασία του πρόσφυγα είναι ένα καθεστώς το οποίο μπορεί να αναγνωριστεί σε ένα φυσικό πρόσωπο, έτσι μπορεί επίσης να τερματιστεί υπό ορισμένες περιστάσεις. Γενικά, ο τερματισμός της διεθνούς προστασίας συνδέεται με τη συμπεριφορά του ενδιαφερομένου ή με εξελίξεις στη χώρα καταγωγής του ή, καταρχήν, με συνδυασμό των δύο αυτών παραμέτρων.

Υπάρχουν δύο διαφορετικές θεωρήσεις του ουσιαστικού δικαίου για τον τερματισμό της προστασίας. Από τη μία πλευρά, αφού ληφθεί επίσημη απόφαση σχετικά με μία αίτηση και χορηγηθεί επίσημα καθεστώς διεθνούς προστασίας, με όλα τα ευεργετήματα που αυτό συνεπάγεται στο πλαίσιο του κεκτημένου της ΕΕ στον τομέα του ασύλου, της σύμβασης για τους πρόσφυγες και του εθνικού δικαίου, το προστατευόμενο πρόσωπο «έχει τη διαβεβαίωση ενός ασφαλούς μέλλοντος στη χώρα υποδοχής και μία θεμιτή προσδοκία ότι στο εξής το εν λόγω καθεστώς δεν θα του αφαιρεθεί, παρά μόνο για έναν αποδεδειγμένα σημαντικό και επαρκή λόγο»⁽⁴⁾. Αυτό είναι το σκεπτικό στο οποίο βασίζονται οι δύο αρχές που διατύπωσε η ΥΑΟΗΕ για τους πρόσφυγες:

- η πρώτη αρχή είναι ότι οι λόγοι για τους οποίους μπορεί να απολεσθεί το καθεστώς διεθνούς προστασίας απαριθμούνται εξαντλητικά στις σχετικές διατάξεις⁽⁵⁾
- η δεύτερη αρχή είναι ότι οι σχετικές ρήτρες πρέπει να ερμηνεύονται περιοριστικά⁽⁵⁾.

Από την άλλη πλευρά, κάθε χορήγηση καθεστώτος διεθνούς προστασίας σε πρόσωπα που δεν πληρούν πραγματικά και πλήρως τα κριτήρια αναγνώρισης του καθεστώτος υπονομεύει την ακεραιότητα του δικαίου για τους πρόσφυγες. Το δίκαιο για τους πρόσφυγες βασίζεται στην αρχή ότι κάθε άνθρωπος απολαύει των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών χωρίς διακρίσεις, όπως διακηρύσσεται στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου⁽⁶⁾. Ως εκ τούτου, οι έγκυρες αποφάσεις τερματισμού του καθεστώτος προστασίας προάγουν τους στόχους της ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση) και της σύμβασης για τους πρόσφυγες και τις ενισχύουν. Επιπλέον, η αρχή της επικουρικότητας της διεθνούς προστασίας αποκτά ιδιαίτερη σημασία στον τομέα του τερματισμού της προστασίας. Όταν ο ενδιαφερόμενος έχει εξασφαλίσει επαρκή προστασία κατά των διώξεων, δεν είναι πλέον απαραίτητο να θεωρείται πρόσφυγας⁽⁷⁾. Επομένως, η διεθνής προστασία συνδέεται με τη διάρκεια για την οποία είναι αναγκαία⁽⁸⁾. Επιπλέον, η ορθότητα του χορηγηθέντος καθεστώτος πρέπει να επανεξετάζεται με την πάροδο του χρόνου, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι μεταβολές στις περιστάσεις του ενδιαφερομένου ή στη χώρα καταγωγής του. Περαιτέρω, δεν υφίσταται υποχρέωση παροχής διεθνούς προστασίας, εάν ένας λόγος αποκλεισμού που προβλέπεται από το διεθνές

⁽⁴⁾ House of Lords (Ηνωμένο Βασίλειο), R (Hoxha) κατά Special Adjudicator [2005] UKHL 19, σκέψη 65.

⁽⁵⁾ UNHCR, Εγχειρίδιο για τις διαδικασίες και τα κριτήρια καθορισμού του καθεστώτος των προσφύγων σύμφωνα με τη Σύμβαση του 1951 και του Πρωτόκολλο του 1967 για το καθεστώς των προσφύγων (Handbook and Guidelines on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status under the 1951 Convention and the 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees), Δεκέμβριος 2011, HCR/1P/4/ENG/REV. 3, παράγραφος 116.

⁽⁶⁾ Βλέπε προοίμιο της Σύμβασης της Γενεύης (Convention Relating to the Status of Refugees), 189 UNTS 150, 28 Ιουλίου 1951 (έναρξη ισχύος: 22 Απριλίου 1954).

⁽⁷⁾ Βλέπε επίσης Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο (Γερμανία), απόφαση της 8ης Φεβρουαρίου 2005, BVerwG 1 C 29/03, ECLI:DE:BVerwG:2005:080205 U1C29_03.0.

⁽⁸⁾ UNHCR Μόνιμη Επιτροπή, Note on the Cessation Clauses (Σημείωμα για τις ρήτρες παύσης), Μάιος 1997, EC/47/SC/CRP.30, παράγραφος 4.

δίκαιο για τους πρόσφυγες καθίσταται εφαρμοστέος για έναν πρόσφυγα μετά την αναγνώριση του καθεστώτος ή εάν ο ενδιαφερόμενος δεν πληρούσε εξ αρχής τις προϋποθέσεις για την παροχή τέτοιας προστασίας ⁽⁹⁾.

Από διαδικαστική άποψη, κάθε απόφαση τερματισμού της διεθνούς προστασίας θα πρέπει να είναι αποτέλεσμα αυστηρής, καλά ενημερωμένης και διαδικαστικά δίκαιης διαδικασίας λήψης αποφάσεων. Αυτό είναι το ελάχιστο πρότυπο, λαμβανομένων υπόψη των δυνητικά δυσμενών συνεπειών που μπορεί να έχει μια μη αντικειμενικά θεμελιωμένη απώλεια του καθεστώτος του πρόσφυγα για τον ενδιαφερόμενο και για άλλους, ιδιαίτερα για τα μέλη της οικογένειάς του. Στις δικαστικές αποφάσεις έχει επανειλημμένως αναγνωριστεί ότι ο τερματισμός της διεθνούς προστασίας μπορεί να έχει πολύ σοβαρές συνέπειες. Αυτό τονίστηκε στην απόφαση της Βουλής των Λόρδων στην υπόθεση R (Hoxha), στην οποία αναφέρεται ότι «διατύπωση που θα επέτρεπε να ερμηνευθεί κατά τρόπο υπερβολικά ευρύ η μεταβολή των συνθηκών δεν καταδεικνύει προληπτική στάση εκ μέρους του υπευθύνου λήψης της απόφασης, του οποίου η απόφαση έχει δυνητικά σοβαρές συνέπειες για το πρόσωπο το οποίο αφορά ⁽¹⁰⁾». Η Εκτελεστική Επιτροπή της UNHCR έχει τονίσει επανειλημμένως την αναγκαιότητα για ελάχιστα πρότυπα αμεροληψίας ⁽¹¹⁾.

Βάσει της ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση), υπάρχουν αρκετοί μηχανισμοί για τον τερματισμό της διεθνούς προστασίας. Πρόκειται για την παύση, τη διαστρέβλωση, τον αποκλεισμό και τους λόγους που συνδέονται με τον κίνδυνο για την ασφάλεια ή την κοινωνία. Είναι σημαντικό να γίνει αντιληπτή η διαφορετική φύση των εν λόγω μηχανισμών:

Παύση

Ο πρώτος μηχανισμός απώλειας του καθεστώτος προστασίας είναι η παύση. Ρυθμίζεται από το άρθρο 11, το οποίο αντικατοπτρίζει τις γενικώς αποκαλούμενες «ρήτρες παύσης» της σύμβασης για τους πρόσφυγες, οι οποίες προβλέπονται στο άρθρο 1 Γ. Η παύση επέρχεται εάν ο ενδιαφερόμενος καταδείξει, κυρίως μέσω ορισμένων οικειοθελών πράξεων, ότι δεν χρήζει πλέον διεθνούς προστασίας ή εάν μία θεμελιώδης και διαρκής μεταβολή των συνθηκών στη χώρα καταγωγής συνεπάγεται ότι ο/οι λόγος/-οι χορήγησης του καθεστώτος πρόσφυγα δεν υφίσταται/-νται πλέον.

Η παύση του καθεστώτος του πρόσφυγα επέρχεται σε δύο περιπτώσεις:

i) Παύση ως αποτέλεσμα ατομικών πράξεων

Στη συγκεκριμένη κατηγορία παύσης περιλαμβάνονται τέσσερις υποκατηγορίες πράξεων οι οποίες μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα τον τερματισμό της προστασίας:

α) οικειοθελής **εκ νέου εξασφάλιση** της προστασίας της χώρας ιθαγένειας ή της χώρας της προηγούμενης συνήθους διαμονής του ενδιαφερομένου¹

β) οικειοθελής **ανάκτηση της ιθαγένειας που απωλέσθηκε** στο παρελθόν²

⁽⁹⁾ UNHCR, *Note on Cancellation of Refugee Status* (Σημείωμα για την ακύρωση του καθεστώτος του πρόσφυγα), 22 Νοεμβρίου 2004, παράγραφος 5.

⁽¹⁰⁾ R (Hoxha) κατά Special Adjudicator, ό. π., υποσημείωση 4, παράγραφος 113. Απόφαση του Conseil du Contentieux des Étrangers (συμβούλιο ένδικων διαφορών δικαίου αλλοδαπών) (Βέλγιο) είναι ενδεικτική των πολυάριθμων αποφάσεων στις οποίες αναγνωρίστηκαν οι σοβαρές συνέπειες της ανάκλησης και κρίθηκε ότι οι σχετικές διατάξεις πρέπει να ερμηνεύονται αυστηρά: Conseil du Contentieux des Étrangers (συμβούλιο ένδικων διαφορών δικαίου αλλοδαπών) (Βέλγιο), απόφαση της 11ης Μαρτίου 2016, αριθ. 163 942, 153 270/V. Επιπλέον, σε άλλη υπόθεση, το High Court της Αυστραλίας επισήμανε ότι κάθε απόφαση του είδους αυτού πρέπει να περιλαμβάνει μια διαδικασία «τουλάχιστον τόσο επίσημη όσο εκείνη για τη χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα» [High Court (Αυστραλία), Minister for Immigration and Multi-Cultural and Indigenous Affairs κατά QAAH του 2004 [2006] HCA 53, σκέψη 133].

⁽¹¹⁾ UNHCR, Συμπέρασμα αριθ. 8 της Εκτελεστικής Επιτροπής (XXVIII), 1977, «*Determination of Refugee Status* (Καθορισμός του καθεστώτος πρόσφυγα)». Τα συμπεράσματα της Εκτελεστικής Επιτροπής εγκρίνονται με τη συναίνεση των κρατών που είναι μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής και, επομένως, μπορούν να θεωρηθούν ότι απηχούν την αντίληψή τους για τα νομικά πρότυπα που αφορούν την προστασία των προσφύγων. Επί του παρόντος, 98 κράτη είναι μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής.

- γ) **απόκτηση νέας** ιθαγένειας και εξασφάλιση προστασίας από τη χώρα της νέας ιθαγένειας·
- δ) οικειοθελής **εκ νέου εγκατάσταση** στη χώρα που είχε εγκαταλειφθεί προηγουμένως.

ii) Παύση λόγω μεταβολής των συνθηκών

Παύση του καθεστώτος του πρόσφυγα μπορεί να λάβει χώρα σε μία ακόμη περίπτωση. Πρόκειται για την περίπτωση στην οποία ο πρόσφυγας δεν μπορεί να συνεχίσει να αρνείται την προστασία της χώρας της ιθαγένειάς του ή της χώρας της προηγούμενης συνήθους διαμονής του, διότι οι συνθήκες βάσει των οποίων αναγνωρίστηκε ότι χρήζει διεθνούς προστασίας έχουν εκλείψει.

Κοινό χαρακτηριστικό σε όλες τις περιπτώσεις παύσης είναι ότι το καθεστώς του πρόσφυγα δεν θεωρείται πλέον αναγκαίο ή δικαιολογημένο. Αυτό συνάδει με τη σχετική αρχή ότι η παύση δεν λειτουργεί κατά τρόπο ώστε να καθιστά αναδρομικά ανίσχυρο τον καθορισμό του καθεστώτος του πρόσφυγα. Αντιθέτως, η παύση παράγει τα αποτελέσματά της μόνο για το μέλλον, δηλαδή *ex nunc* ⁽¹²⁾.

Πρόσθετο δικαίωμα επικουρικής προστασίας

Ο τερματισμός της προστασίας δεν μπορεί να τελεί υπό την αίρεση της διαπίστωσης ότι ο ενδιαφερόμενος δεν πληροί τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση καθεστώτος επικουρικής προστασίας. Οι δύο μορφές προστασίας πρέπει να εξετάζονται χωριστά. Επομένως, σε περίπτωση παύσης του καθεστώτος του πρόσφυγα, δεν θίγεται το δικαίωμα του ενδιαφερομένου να ζητήσει επικουρική προστασία ⁽¹³⁾.

Διαστρέβλωση

Στην περίπτωση που χορηγήθηκε εσφαλμένα καθεστώς πρόσφυγα σε ένα πρόσωπο λόγω διαστρέβλωσης ή παράλειψης κρίσιμων γεγονότων, τα κράτη μέλη ανακαλούν, τερματίζουν ή αρνούνται να ανανεώσουν το καθεστώς του πρόσφυγα σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 3 στοιχείο β).

Αποκλεισμός από το καθεστώς πρόσφυγα

Στην ΟΕΑΑ (αναδιאτύπωση) προβλέπεται ρητά ο τερματισμός του καθεστώτος του πρόσφυγα σε περιπτώσεις στις οποίες ο ενδιαφερόμενος «έπρεπε να είχε αποκλεισθεί» ή «αποκλείεται» σύμφωνα με το άρθρο 12. Η συγκεκριμένη διάταξη, η οποία αντικατοπτρίζει τους λόγους αποκλεισμού που προβλέπονται στα άρθρα 1 Δ, 1 Ε και 1 ΣΤ της σύμβασης για τους πρόσφυγες, εφαρμόζεται στις ακόλουθες κατηγορίες προσώπων:

- i) Πρόσωπα τα οποία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 Δ της σύμβασης για τους πρόσφυγες τα οποία λαμβάνουν προστασία ή συνδρομή από όργανα ή οργανισμούς των Ηνωμένων Εθνών εκτός της UNHCR ⁽¹⁴⁾.

⁽¹²⁾ Με τον ίδιο τρόπο λειτουργούν οι ρήτρες αποκλεισμού που προβλέπονται στο άρθρο 1 ΣΤ στοιχείο α) και γ) της σύμβασης για τους πρόσφυγες.

⁽¹³⁾ Απόφαση του ΔΕΕ (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 2ας Μαρτίου 2010 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-175/08, C-176/08, C-178/08, C-179/08, Aydin Salahadin Abdulla, Kamil Hasan, Ahmed Adem, Hamrin Mosa Rashi και Dier Jamal κατά Bundesrepublik Deutschland, EU: C:2010:105, σκέψη 79.

⁽¹⁴⁾ Άρθρο 12 παράγραφος 1 στοιχείο α) της ΟΕΑΑ (αναδιאτύπωση)· άρθρο 1 Δ της σύμβασης για τους πρόσφυγες.

- ii) Πρόσωπα στα οποία έχουν αναγνωριστεί ειδικά δικαιώματα αντίστοιχα εκείνων που αναγνωρίζονται στους πολίτες της χώρας —εκτός της χώρας καταγωγής τους— στην οποία έχουν μετοικήσει ⁽¹⁵⁾
- iii) Πρόσωπα τα οποία δεν δικαιούνται διεθνή προστασία ως πρόσφυγες, επειδή έχουν διαπράξει ορισμένα σοβαρά εγκλήματα ή ειδεχθεί πράξεις ή έχουν συμμετάσχει στη διάπραξη αυτών ⁽¹⁶⁾.

Καθοδήγηση σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή των διατάξεων περί αποκλεισμού του άρθρου 12, συμπεριλαμβανομένης της παραγράφου 2 αυτού, είναι διαθέσιμη στην έκδοση της EASO, [Exclusion: Articles 12 and 17 Qualification Directive \(2011/95/EU\) – A Judicial Analysis \[Αποκλεισμός: Άρθρα 12 και 17 της οδηγίας για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου \(2011/95/ΕΕ\) — Δικαστική ανάλυση\]](#), Ιανουάριος 2016.

Κίνδυνος για την ασφάλεια του κράτους ή την κοινωνία

Στην ΟΕΑΑ και στην ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση) προβλέπεται ότι τα κράτη μέλη δύναται να ανακαλούν, να τερματίζουν ή να αρνούνται να ανανεώσουν το καθεστώς πρόσφυγα, όταν μπορεί, για εύλογους λόγους, να θεωρηθεί ότι ο ενδιαφερόμενος συνιστά κίνδυνο για την ασφάλεια του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται ή, δεδομένου ότι έχει καταδικασθεί τελεσίδικα για τη διάπραξη ιδιαίτερα σοβαρού εγκλήματος, συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία του κράτους μέλους αυτού ⁽¹⁷⁾.

Η απειλή κατά της ασφάλειας της χώρας υποδοχής ή της κοινωνίας της, σε περιπτώσεις που αφορούν πρόσωπο το οποίο έχει καταδικαστεί για ιδιαίτερα σοβαρό έγκλημα, ενδέχεται, σε ορισμένες περιορισμένες καταστάσεις, να συνεπάγεται την απώλεια της προστασίας κατά της επαναπρώθησης βάσει του άρθρου 33 παράγραφος 2 της σύμβασης για τους πρόσφυγες. Οι πρόσφυγες οι οποίοι διαπιστώνεται ότι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω διάταξης μπορεί επίσης να απολέσουν ορισμένα άλλα δικαιώματα και ωφελήματα τα οποία συνδέονται με τη νόμιμη διαμονή τους στη χώρα υποδοχής. Υπάρχει σημαντική απόκλιση απόψεων όσον αφορά στο αν η ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση) συνάδει εν προκειμένω με τις προθέσεις της σύμβασης για τους πρόσφυγες και, κατά τον χρόνο σύνταξης του παρόντος κειμένου, το ζήτημα έχει παραπεμφθεί ενώπιον του ΔΕΕ (για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε ενότητα 6) ⁽¹⁸⁾.

1.2 Γενικές σκέψεις σχετικά με το διεθνές δίκαιο για τους πρόσφυγες από ευρωπαϊκή δικαστική προοπτική

Οι τρόποι με τους οποίους το καθεστώς του πρόσφυγα μπορεί να τερματιστεί κατά τρόπο ώστε να συνάδει με το διεθνές δίκαιο για τους πρόσφυγες (παύση, ανάκληση και ακύρωση κατά την ορολογία της UNHCR) δεν καλύπτονται πλήρως από τις ρητές διατάξεις της ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση) ή της σύμβασης για τους πρόσφυγες.

⁽¹⁵⁾ Άρθρο 12 παράγραφος 1 στοιχείο β) της ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση): άρθρο 1 Ε της σύμβασης για τους πρόσφυγες.

⁽¹⁶⁾ Άρθρο 12 παράγραφος 2 της ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση): άρθρο 1 ΣΤ της σύμβασης για τους πρόσφυγες: είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι ο λόγος αποκλεισμού που προβλέπεται στο άρθρο 12 παράγραφος 2 στοιχείο β) και στο άρθρο 1 ΣΤ της σύμβασης για τους πρόσφυγες υπόκειται σε χρονικούς και γεωγραφικούς περιορισμούς και, επομένως, ενδέχεται να μην αποτελεί τη βάση για τον τερματισμό του καθεστώτος πρόσφυγα που χορηγήθηκε ορθώς.

⁽¹⁷⁾ Βλέπε άρθρο 14 παράγραφος 4 της ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση).

⁽¹⁸⁾ ΔΕΕ, εκκρεμής υπόθεση C-391/16, M κατά Ministerstvo vnitra.

Οι ρήτρες περί παύσης που περιλαμβάνονται στο άρθρο 1 Γ της σύμβασης για τους πρόσφυγες ενσωματώθηκαν στην ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση) μέσω του άρθρου 11, το δε άρθρο 14 παράγραφος 1 αναφέρεται στη διάταξη αυτή ως βάση για τον τερματισμό, την ανάκληση ή την άρνηση ανανέωσης του καθεστώτος του πρόσφυγα. Ωστόσο, οι υπόλοιπες διατάξεις του άρθρου 14 δεν αντιστοιχούν με τον ίδιο τρόπο στις διατάξεις της σύμβασης για τους πρόσφυγες.

Το άρθρο 14 παράγραφος 3 καλύπτει την καλούμενη από την UNHCR «ακύρωση» (παρότι αναφέρει ρητώς μόνον ορισμένους και όχι όλους τους λόγους βάσει των οποίων η ακύρωση του καθεστώτος πρόσφυγα που χορηγήθηκε εσφαλμένα θα συνάδει με το διεθνές δίκαιο για τους πρόσφυγες) και την «ανάκληση». Έρχονται στο φως πληροφορίες από τις οποίες προκύπτει ότι το καθεστώς του πρόσφυγα χορηγήθηκε εσφαλμένα σε πρόσωπο το οποίο δεν πληρούσε τα κριτήρια για την παροχή της προστασίας κατά τη χορήγηση του καθεστώτος. Η σύμβαση για τους πρόσφυγες δεν περιέχει ρητές «ρήτρες ακύρωσης». Ωστόσο, εάν διαπιστωθεί (στο πλαίσιο κατάλληλων διαδικασιών οι οποίες παρέχουν επαρκείς εγγυήσεις) ότι κρίθηκε εξ αρχής εσφαλμένα ότι ο ενδιαφερόμενος πληροί τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση καθεστώτος πρόσφυγα, η *ακύρωση της αρχικής αναγνώρισης* και η *ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα* συνάδουν με το διεθνές δίκαιο για τους πρόσφυγες.

Παρότι δεν επιτρέπει εξαιρέσεις από τις αρχές της μη επαναπροώθησης, το άρθρο 14 παράγραφος 4 προβλέπει περιστάσεις για τον τερματισμό, την ανάκληση ή την άρνηση ανανέωσης του καθεστώτος παρόμοιες με εκείνες που προβλέπονται στο άρθρο 33 παράγραφος 2 της σύμβασης για τους πρόσφυγες. Το άρθρο 14 παράγραφος 5 επιτρέπει στα κράτη μέλη να προβάλλουν τους συγκεκριμένους λόγους όταν αποφασίζουν «να μην χορηγήσουν καθεστώς σε πρόσφυγα». Το άρθρο 14 παράγραφος 6 προβλέπει τη διατήρηση ορισμένων δικαιωμάτων από τα πρόσωπα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 14 παράγραφος 4 ή παράγραφος 5.

2. Διαδικαστικές πτυχές και θέματα σχετικά με την απόδειξη

Για τον καθορισμό της νομιμότητας του τερματισμού της διεθνούς προστασίας απαιτείται εξατομικευμένη αξιολόγηση της αίτησης του αιτούντος στο πλαίσιο της ορθής εφαρμογής του σχετικού βάρους και επιπέδου απόδειξης. Όταν καθορίζουν αν πρέπει να τερματιστεί ή όχι η διεθνής προστασία, τα δικαστήρια υποχρεούνται να λαμβάνουν επίσης υπόψη τις σχετικές διατάξεις της οδηγίας για τις διαδικασίες ασύλου⁽¹⁹⁾. Ορισμένα δικαστήρια έχουν αποφανθεί ότι το δεδικασμένο δεν εμποδίζει τον τερματισμό της προστασίας εάν οι συνθήκες έχουν μεταβληθεί ουσιωδώς από τον χρόνο λήψης της αρχικής απόφασης χορήγησης προστασίας⁽²⁰⁾.

2.1 Εξατομικευμένη αξιολόγηση

Το άρθρο 14 παράγραφος 2 και το άρθρο 19 παράγραφος 4 προβλέπουν ότι ένα κράτος μέλος δεν πρέπει να τερματίζει την προστασία προτού ο ενδιαφερόμενος εξεταστεί ατομικά από το κράτος. Η υποχρέωση του κράτους μέλους για τη διενέργεια εξατομικευμένης αξιολόγησης πριν από τον τερματισμό της προστασίας είναι αντίστοιχη της υποχρέωσης εξατομικευμένης αξιολόγησης που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 κατά την αξιολόγηση της χορήγησης προστασίας⁽²¹⁾.

Οι διαδικαστικές απαιτήσεις για τον τερματισμό της προστασίας αναπτύσσονται διεξοδικά στα άρθρα 44 και 45 της οδηγίας για τις διαδικασίες ασύλου (αναδιατύπωση). Στο άρθρο 44 της ΟΔΑ (αναδιατύπωση) γίνεται αναφορά στους λόγους επανεξέτασης της προστασίας. Στο άρθρο 45 της ΟΔΑ (αναδιατύπωση) προβλέπονται ορισμένες εγγυήσεις, όπως το δικαίωμα του ενδιαφερομένου να ενημερώνεται για τους λόγους της επανεξέτασης. Η διάταξη αυτή παρέχει στον ενδιαφερόμενο την ευκαιρία να προβάλει λόγους για τους οποίους η προστασία του δεν θα πρέπει να τερματιστεί.

Η προστασία εξακολουθεί να ισχύει έως ότου το κράτος μέλος λάβει την απόφαση τερματισμού της, ανεξάρτητα από το αν ο ενδιαφερόμενος ανανεώνει την άδεια διαμονής του η οποία συνδέεται με τη συγκεκριμένη προστασία. Το Conseil d'État (γαλλικό Συμβούλιο της Επικρατείας) είχε την ευκαιρία να προσδιορίσει τη διάρκεια της χορηγούμενης προστασίας. Το εν λόγω δικαστήριο αποφάνθηκε ότι, λόγω του αναγνωριστικού χαρακτήρα της επικουρικής προστασίας, αυτή ισχύει έως ότου ο δικαιούχος δεν πληροί ή παύει να πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις οι οποίες προβλέπονται στα άρθρα 16, 17 και 19⁽²²⁾.

Το Cour nationale du droit d'asile (γαλλικό εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου) αποφάνθηκε ότι το καθεστώς του πρόσφυγα που χορηγήθηκε σε Αφγανό πολίτη έπρεπε να ανακληθεί διότι, μετά την αναγνώρισή του ως πρόσφυγα, αυτός εξασφάλισε αφγανικό

⁽¹⁹⁾ Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δίνεται στις αιτιολογικές σκέψεις 49 και 50 καθώς και στο άρθρο 45 και στο άρθρο 46 παράγραφος 1 στοιχείο γ) της ΟΔΑ (αναδιατύπωση).

⁽²⁰⁾ Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο (Γερμανία), απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 2011, 10 C 29/10, DE:BVerwG:2011:221111U10C29.10.0.

⁽²¹⁾ Άρθρο 4 παράγραφος 3 της ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση): «Η αξιολόγηση της αίτησης διεθνούς προστασίας θα πρέπει να γίνεται σε εξατομικευμένη βάση και να περιλαμβάνει τη συνεκτίμηση:»

⁽²²⁾ Συμβούλιο της Επικρατείας (Γαλλία), απόφαση της 30ής Δεκεμβρίου 2014, OFPRA κατά M. M. Noor και Mme S. Hassan, αριθ. 363161, 363162.

διαβατήριο και ταξίδεψε στη χώρα καταγωγής του. Ωστόσο, το εν λόγω δικαστήριο έκρινε ότι αυτό δεν αποκλείει την αξιολόγηση όσον αφορά την επικουρική προστασία. Ακολούθως, χορηγήθηκε επικουρική προστασία στον αιτούντα, κατόπιν εξατομικευμένης αξιολόγησης, λαμβανομένης υπόψη της έντασης και της επικράτησης γενικευμένης βίας στην επαρχία του Αφγανιστάν από την οποία καταγόταν κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης του δικαστηρίου ⁽²³⁾.

Στα κράτη μέλη που προβλέπουν πρόσθετες μορφές εθνικής προστασίας, πέραν εκείνων που αναγνωρίζονται στην ΟΕΑΑ και στην αναδιατύπωσή της, οι προϋποθέσεις ανάκλησης της εθνικής προστασίας κατά της απομάκρυνσης καθορίζονται αποκλειστικά διά της παραπομπής στις διατάξεις του εθνικού δικαίου ⁽²⁴⁾.

Οι εν λόγω διατάξεις και η σχετική νομολογία αντικατοπτρίζονται στις διασφαλίσεις και στις εγγυήσεις διαδικαστικής αμεροληψίας της ΥΑ για τους πρόσφυγες, στις οποίες απαριθμούνται ελάχιστες διαδικαστικές απαιτήσεις σχετικά με την παύση ⁽²⁵⁾, την ανάκληση ⁽²⁶⁾ και την καλούμενη από την ΥΑ του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες «ακύρωση» του καθεστώτος του πρόσφυγα ⁽²⁷⁾.

2.2 Θέματα σχετικά με την απόδειξη

Είναι σαφές από τη διατύπωση του άρθρου 14 παράγραφος 2 και του άρθρου 19 παράγραφος 4 της οδηγίας για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου ότι, κατά τη λήψη απόφασης ανάκλησης του καθεστώτος του πρόσφυγα ή της επικουρικής προστασίας, το βάρος απόδειξης σχετικά με το ότι ο ενδιαφερόμενος έπαυσε να είναι ή δεν υπήρξε ποτέ πρόσφυγας ή έπαυσε να δικαιούται ή δεν δικαιούνταν ποτέ επικουρική προστασία φέρει το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος. Αυτό αντανακλά τα ισχύοντα για το βάρος απόδειξης όσον αφορά τις ρήτρες παύσης της σύμβασης για τους πρόσφυγες ⁽²⁸⁾. Εντούτοις, αναμένεται από τον πρόσφυγα να εξηγήσει τη συμπεριφορά του όπως απαιτεί το καθήκον συνεργασίας. Στην υπόθεση RD κατά Home Secretary, το Upper Tribunal (εφετείο διοικητικών διαφορών, τμήμα μετανάστευσης και ασύλου) του Ηνωμένου Βασιλείου επισήμανε την ύπαρξη τεκμηρίου εκ νέου εξασφάλισης της προστασίας της χώρας καταγωγής όταν ο πρόσφυγας αποκτά διαβατήριο ή ανανεώνει το διαβατήριο της χώρας ιθαγένειάς του ⁽²⁹⁾.

Σε υπόθεση που αφορούσε διαστρέβλωση, το Cour nationale du droit d'asile (γαλλικό εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου) απέρριψε την προσφυγή του κράτους κατά δικαστικής απόφασης προστασίας για τον λόγο ακριβώς ότι οι πληροφορίες που προσκόμισε η διοίκηση δεν συνιστούσαν επαρκή απόδειξη για να διαπιστωθεί η διαστρέβλωση ⁽³⁰⁾. Σε άλλη απόφαση του ίδιου δικαστηρίου επισημαίνεται ότι το βάρος της απόδειξης φέρει το κράτος μέλος και ότι οι διατάξεις του άρθρου 14 δεν πρέπει να ερμηνεύονται ως υποχρέωση

⁽²³⁾ Εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου (Γαλλία), απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 2015, M.Z., αριθ. 14033523.

⁽²⁴⁾ Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο (Γερμανία), απόφαση της 24ης Φεβρουαρίου 2011, BVerwG 10 C 24/10, DE:BVerwG:2011:290911U10C24.10.0.

⁽²⁵⁾ UNHCR, Σημείωμα για την ακύρωση του καθεστώτος του πρόσφυγα, 22 Νοεμβρίου 2004, παράγραφος 43.

⁽²⁶⁾ UNHCR, Κατευθυντήριες οδηγίες για τη διεθνή προστασία των προσφύγων αριθ. 5: Η εφαρμογή των ρητρών αποκλεισμού: Άρθρο 1 ΣΤ της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων, 4 Σεπτεμβρίου 2003, παράγραφος 31· UNHCR, Σημείωμα για την εφαρμογή των ρητρών αποκλεισμού: Άρθρο 1 ΣΤ της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων, 4 Σεπτεμβρίου 2003.

⁽²⁷⁾ UNHCR, Σημείωμα για την ακύρωση του καθεστώτος του πρόσφυγα, ό. π., υποσημείωση 3, παράγραφοι 42, 43. Επισημαίνεται ότι ο όρος «ακύρωση» χρησιμοποιείται από την UNHCR, αλλά δεν περιέχεται στην ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση).

⁽²⁸⁾ UNHCR, Κατευθυντήριες οδηγίες για τη διεθνή προστασία: Παύση του καθεστώτος του πρόσφυγα σύμφωνα με το άρθρο 1Γ (5) και (6) της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων (Οι «γενικές ρήτρες παύσης» ή οι ρήτρες για την παύση των συνθηκών οι οποίες αποτέλεσαν τη δικαιολογητική βάση αναγνώρισης του καθεστώτος του πρόσφυγα), 10 Φεβρουαρίου 2003, HCR/GIP/03/03.

⁽²⁹⁾ Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) (Ηνωμένο Βασίλειο), απόφαση της 28ης Ιουνίου 2007, RD κατά Home Secretary [2007] UKAIT 66, σκέψη 30· βλέπε, επίσης, UNHCR, Εγχειρίδιο, ό. π., υποσημείωση 5, παράγραφος 121.

⁽³⁰⁾ Εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου (Γαλλία), απόφαση της 1ης Μαρτίου 2011, OFPRA κατά S., αριθ. 10004319.

απόδειξης της αναλήθειας ολόκληρης της διαδρομής ή όλων των προβαλλόμενων γεγονότων, θεωρώντας ότι οι παραπλανητικές πληροφορίες που εντοπίζονται θα αφορούν μόνο τμήμα της διαδρομής ή τμήμα των γεγονότων που οδήγησαν στη χορήγηση της προστασίας. Το εν λόγω δικαστήριο έκρινε επίσης ότι η υποβολή πολλαπλών αιτήσεων ασύλου με διάφορα στοιχεία ταυτότητας, εκ των οποίων η τελευταία μετά τη χορήγηση προστασίας, αντιβαίνει στο καθήκον συνεργασίας και στην υποχρέωση πίστης στον αιτούντα που προβλέπονται από την ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση) και τη σύμβαση για τους πρόσφυγες ⁽³¹⁾.

Το επίπεδο απόδειξης είναι ίδιο με εκείνο που ισχύει για τις πρωτοβάθμιες αποφάσεις. Η διατύπωση του άρθρου 14 παράγραφος 2 και του άρθρου 19 παράγραφος 4 («σε εξατομικευμένη βάση») απηχεί το καθήκον των κρατών μελών που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 για εξατομικευμένη αξιολόγηση πριν από τη λήψη της απόφασης ανάκλησης ή τερματισμού του καθεστώτος πρόσφυγα ή της επικουρικής προστασίας. Επομένως, οι αρχές υποχρεούνται να διενεργούν εξατομικευμένη εξέταση στο πλαίσιο διοικητικής διαδικασίας, όπως αναλύεται ανωτέρω ⁽³²⁾. Στην υπόθεση *Aydin Salahadin Abdulla, Kamil Hasan, Ahmed Adem, Hamrin Mosa Rashi, Dier Jamal* κατά *Bundesrepublik Deutschland* ⁽³³⁾ κρίθηκε ότι, όταν οι περιστάσεις λόγω των οποίων ο ενδιαφερόμενος αναγνωρίστηκε ως πρόσφυγας έχουν εκλείψει και οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους εξακριβώνουν ότι δεν υφίστανται άλλες περιστάσεις που να δικαιολογούν φόβο του ενδιαφερόμενου ότι θα υποστεί δίωξη, είτε για τον ίδιο λόγο όπως αρχικώς, είτε για άλλο λόγο, η προστασία μπορεί να τερματιστεί. Το κριτήριο της πιθανολόγησης για την εκτίμηση του κινδύνου που προκαλείται από τις νέες αυτές περιστάσεις είναι το ίδιο με εκείνο που εφαρμόσθηκε κατά τη χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα (βλέπε επίσης ενότητα 4.1.8).

Στις περιπτώσεις που αφορούν την εφαρμογή του άρθρου 14 για τους λόγους αποκλεισμού που προβλέπονται στο άρθρο 12, απαιτούνται σαφείς και αξιόπιστες αποδείξεις, υποστηριζόμενες από επαρκείς και κατανοητούς λόγους. Παρότι ο κανόνας είναι ότι πρέπει να υπάρχουν «σοβαροί λόγοι για να θεωρηθεί» ότι έχουν διαπραχθεί ορισμένες πράξεις, δεν απαιτείται απόδειξη ποινικής καταδίκης ⁽³⁴⁾. Πράγματι, το *Court of Appeal* (Ηνωμένο Βασίλειο) αποφάνθηκε ότι το τεκμήριο της αθωότητας σε ποινικές διαδικασίες δεν ισχύει ⁽³⁵⁾.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι αποφάσεις αποκλεισμού θα βασίζονται σε αποδείξεις εξακριβωμένης και νόμιμης καταδίκης από αλλοδαπό δικαστήριο για έγκλημα που πληροί τις προϋποθέσεις: σε απαγγελία κατηγοριών από διεθνές δικαστήριο ή σε πιστευτή ομολογία του ενδιαφερομένου. Πρέπει να επιδεικνύεται προσοχή όσον αφορά τη λήψη αποφάσεων βάσει αποδείξεων που στηρίζονται σε έμμεσες μαρτυρίες ⁽³⁶⁾ και πρέπει πάντα να αναζητούνται πρωτογενείς αποδείξεις ⁽³⁷⁾. Δεν αρκούν ούτε η απλή απαγγελία κατηγοριών ούτε οι αποδείξεις που αποκτήθηκαν μέσω βασανιστηρίων ⁽³⁸⁾. Τα διαδικαστικά ζητήματα που αφορούν τον αποκλεισμό εξετάζονται στην έκδοση της *EASO, Exclusion: Articles 12 and 17 Qualification Directive (2011/95/EU) – A Judicial Analysis* [Αποκλεισμός: Άρθρα 12 και 17 της οδηγίας για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου (2011/95/EE) — Δικαστική ανάλυση], Ιανουάριος 2016.

⁽³¹⁾ Εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου (Γαλλία), απόφαση της 7ης Μαΐου 2013, *OFPRA* κατά *A. A.*, αριθ. 12021083.

⁽³²⁾ I. Kraft, Article 14, MN 7 *Qualification Directive 2011/95/EC*, στο K. Hailbronner και D. Thym (επιμ.), *EU Immigration and Asylum Law: A Commentary* (2η έκδοση, C.H. Beck, 2016).

⁽³³⁾ *Abdulla*, ό. π., υποσημείωση 13.

⁽³⁴⁾ *UNHCR*, *Εγχειρίδιο*, ό. π., υποσημείωση 5, παράγραφος 149.

⁽³⁵⁾ *Court of Appeal* (Ηνωμένο Βασίλειο), απόφαση της 18ης Μαρτίου 2009, *Al-Sirri* κατά *Secretary of State for the Home Department* [2009] *EWCA Civ 222*, σκέψη 25.

⁽³⁶⁾ Ο.π., σκέψη 53.

⁽³⁷⁾ Ο.π., σκέψη 55.

⁽³⁸⁾ Ο.π., σκέψεις 40-44.

Όταν ένα δικαστήριο αποφασίζει αν θα τερματιστεί η διεθνής προστασία, ο πρόσφυγας πρέπει να προσκομίζει κάθε σχετικό έγγραφο το οποίο έχει στη διάθεσή του. Το κράτος μέλος πρέπει να αποδείξει, σε εξατομικευμένη βάση, ότι η διεθνής προστασία θα πρέπει να τερματιστεί. Πρέπει να αξιολογούνται όλα τα αποδεικτικά στοιχεία. Ο τρόπος αξιολόγησης των αποδείξεων σε διαδικασίες με αντικείμενο τον τερματισμό της διεθνούς προστασίας εξαρτάται από τις συγκεκριμένες περιστάσεις του αιτούντος και τις αποδείξεις που προσκομίζονται σε κάθε περίπτωση ⁽³⁹⁾.

Περαιτέρω καθοδήγηση είναι διαθέσιμη στην έκδοση των EASO-IARLJ: *Evidence and Credibility Assessment — A Judicial Analysis* (υπό έκδοση, αναμενόμενη έκδοση τον Μάιο του 2017).

⁽³⁹⁾ RD κατά Home Secretary, ό. π., υποσημείωση 29.

3. Λόγοι τερματισμού της προστασίας πρόσφυγα I — Παύση ως αποτέλεσμα ατομικής/-ών πράξης/-ων: άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως δ)

3.1 Οικειοθελής εκ νέου εξασφάλιση της προστασίας της χώρας ιθαγένειας: άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο α)

Το άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο α) αντικατοπτρίζει το άρθρο 1 Γ παράγραφος 1 της σύμβασης για τους πρόσφυγες. Το καθεστώς του πρόσφυγα θα τερματιστεί, εάν ένα πρόσωπο «εξασφαλίσει εκ νέου οικειοθελώς την προστασία της χώρας της ιθαγένειας». Η παύση που βασίζεται στις συγκεκριμένες ρήτρες θα πρέπει να αξιολογείται βάσει των κριτηρίων του οικειοθελούς χαρακτήρα, της πρόθεσης και της αποτελεσματικότητας της προστασίας που εξασφαλίζεται ⁽⁴⁰⁾.

Η συγκεκριμένη ρήτρα εφαρμόζεται όταν ο πρόσφυγας εξακολουθεί να διαμένει εκτός της χώρας καταγωγής του και δεν είναι ανιθαγενής. Η κατάσταση αυτή επιτρέπει τον τερματισμό της διεθνούς προστασίας, διότι ο ενδιαφερόμενος, με πράξεις πίστης προς τη χώρα καταγωγής του, εξασφάλισε την προστασία της χώρας καταγωγής του, καταδεικνύοντας με τον τρόπο αυτό ότι δεν χρήζει πλέον προστασίας από τη χώρα ασύλου ⁽⁴¹⁾. Η βασική προϋπόθεση στην οποία στηρίζεται η εφαρμογή του άρθρου 11 παράγραφος 1 στοιχείο α), καθώς και οι λοιπές ρήτρες περί παύσης που προβλέπονται στο άρθρο 11, είναι ότι η διεθνής προστασία είναι μόνο προσωρινή και μεταβατική και παύει όταν ανακτάται η εθνική προστασία ⁽⁴²⁾.

Όπως και οι περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχεία β), γ) και δ), η περίπτωση που αναφέρεται στο άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο α) αφορά μεταβολή στην κατάσταση του πρόσφυγα η οποία επήλθε από τον ίδιο τον πρόσφυγα με τη βούλησή του, ενώ οι περιπτώσεις του άρθρου 11 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ) αφορούν μεταβολή στη χώρα στην οποία υπήρχε φόβος διώξεων. Η οικειοθελής εκ νέου εξασφάλιση της προστασίας της χώρας ιθαγένειας υποδηλώνει ότι το πρόσωπο δεν φοβάται πλέον ότι θα υποστεί διώξεις στη χώρα καταγωγής του και δεν χρήζει πλέον διεθνούς προστασίας.

3.1.1 Προϋποθέσεις

Όταν ο αιτών έχει προβεί σε ορισμένες ενέργειες, μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει εξασφαλίσει εκ νέου οικειοθελώς την προστασία της χώρας καταγωγής του. Ωστόσο, οι εν λόγω ενέργειες πρέπει να εμφανίζουν ορισμένα χαρακτηριστικά. Για την εφαρμογή της ρήτρας αυτής πρέπει να πληρούνται τρεις προϋποθέσεις:

- ο πρόσφυγας πρέπει να ενεργεί οικειοθελώς
- η ενέργεια πρέπει να εκτελείται εκ προθέσεως και
- το αποτέλεσμα πρέπει να είναι η πραγματική εξασφάλιση προστασίας ⁽⁴³⁾.

⁽⁴⁰⁾ J. Fitzpatrick, «Current Issues in Cessation of Protection under Article 1C of the 1951 Refugee Convention and Article 1.4 of the 1969 OAU Convention», κατόπιν ανάθεσης από την UNHCR, 2001, σ. 5, παράγραφος 15.

⁽⁴¹⁾ Άρθρο 1 Α παράγραφος 2 της σύμβασης της Γενεύης: «δεν δύναται ή, λόγω του φόβου τούτου, δεν επιθυμεί να επιστρέψει εις ταύτην».

⁽⁴²⁾ I. Kraft, ό. π., υποσημείωση 32, σ. 1194.

⁽⁴³⁾ UNHCR, Εγχειρίδιο, ό. π., υποσημείωση 5, παράγραφος 119.

Όσον αφορά την τελευταία προϋπόθεση, γίνεται δεκτό ότι η έκδοση ή η ανανέωση διαβατηρίου κατόπιν αιτήματος του πρόσφυγα ισοδυναμεί με εξασφάλιση της προστασίας της χώρας καταγωγής, όταν δεν υπάρχουν αποδείξεις περί του αντιθέτου ⁽⁴⁴⁾.

Η μαρτυρία του πρόσφυγα, ή η απουσία αυτής, είναι ουσιώδης για τη διαπίστωση της πρόθεσης και του οικειοθελούς χαρακτήρα. Η παροχή μαρτυρίας μπορεί να αποτελέσει ευκαιρία για τον πρόσφυγα να αποδείξει ότι δεν προέβη στις συγκεκριμένες ενέργειες προσωπικά και οικειοθελώς, ειδικότερα ισχυριζόμενος, για παράδειγμα, ότι τρίτος ενήργησε με δόλο ζητώντας την έκδοση διαβατηρίου στο όνομά του ⁽⁴⁵⁾. Επομένως, εάν ο πρόσφυγας δεν ενεργεί οικειοθελώς, αλλά, για παράδειγμα, συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις που επιβάλλουν οι αρχές, η πράξη του δεν θα έχει ως αποτέλεσμα τον τερματισμό του καθεστώτος πρόσφυγα. Ωστόσο, όταν ο πρόσφυγας αρνείται να καταθέσει σχετικά με τους λόγους συγκεκριμένης πράξης ή δεν παρέχει ικανοποιητικές εξηγήσεις για τη συμπεριφορά του, δεν υπάρχει βάση για την αντίκρουση του τεκμηρίου της εκ νέου εξασφάλισης προστασίας που προκύπτει από την εν λόγω πράξη. Παρότι η κατάθεση του πρόσφυγα είναι σημαντική, εάν δεν υπάρχει τέτοια κατάθεση ή εάν το δικαστήριο πιστεύει ότι η κατάθεση δεν είναι αληθής, η πρόθεση και ο οικειοθελής χαρακτήρας μπορούν ενδεχομένως να συναχθούν από τις λοιπές περιστάσεις που διαπιστώθηκαν στην υπόθεση.

3.1.2 Αξιολόγηση του οικειοθελούς χαρακτήρα

Η αξιολόγηση των ανωτέρω προϋποθέσεων πρέπει να βασίζεται στις ιδιαίτερες περιστάσεις της υπόθεσης. Η σχέση των προσφύγων με τη χώρα καταγωγής τους πρέπει να αναλύεται κατά περίπτωση με αντικειμενικό και ανεξάρτητο τρόπο ⁽⁴⁶⁾. Οι συνέπειες των διαφόρων καταστάσεων που συνεπάγονται τεκμήριο εκ νέου εξασφάλισης της προστασίας της χώρας καταγωγής πρέπει να σταθμίζονται προσεκτικά. Η πολυπλοκότητα της αξιολόγησης έγκειται πρωτίστως στην αναγκαιότητα να ληφθούν υπόψη οι μεμονωμένοι παράγοντες που αφορούν προσωπικά τον ενδιαφερόμενο και να συνδεθούν με τον πρόσφυγα οι αντικειμενικές διαπιστώσεις σχετικά με τη διαθεσιμότητα προστασίας στη χώρα καταγωγής του. Το υποκειμενικό στοιχείο ότι ο πρόσφυγας πραγματικά δεν γνώριζε τις συνέπειες των πράξεών του και τις επιπτώσεις για το καθεστώς του ή δεν είχε επίγνωση ότι εξασφάλιζε την εν λόγω προστασία, παρότι έχει σημασία στο πλαίσιο της αξιολόγησης, δεν επαρκεί, από μόνο του, για να αποκλειστεί η εφαρμογή του άρθρου 11 παράγραφος 1 στοιχείο α), εάν οι πράξεις του πρόσφυγα παρέχουν επαρκείς λόγους για να πιστευτεί ότι δεν χρήζει πλέον διεθνούς προστασίας.

Επομένως, είναι αναγκαίο να λαμβάνονται υπόψη οι πραγματικοί και οι νομικοί παράγοντες οι οποίοι ενδέχεται να επηρεάσουν την αξιολόγηση: όσον αφορά τη συμπεριφορά στη χώρα υποδοχής, η φύση της πράξης και η σημασία της ως προς την πρόθεση του πρόσφυγα να διατηρήσει διαρκείς σχέσεις με τη χώρα του θα είναι καθοριστικής σημασίας. Σε περιπτώσεις επιστροφής στη χώρα καταγωγής, οι λόγοι, οι συνθήκες και η διάρκεια κάθε παραμονής είναι τα κύρια ζητήματα που πρέπει να εξετάζονται.

Πρέπει επίσης να εξετάζονται οι λόγοι για τους οποίους κρίθηκε ότι το πρόσωπο έχρηζε διεθνούς προστασίας. Όταν η αναγνώριση διεθνούς προστασίας βασίζεται σε φόβο διώξεων από μη κρατικούς παράγοντες, κατά των οποίων οι εθνικές αρχές δεν είναι σε θέση να παράσχουν αποτελεσματική προστασία, το ζήτημα της οικειοθελούς εκ νέου εξασφάλισης της

⁽⁴⁴⁾ Ο.π., παράγραφος 121.

⁽⁴⁵⁾ Εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου (Γαλλία), απόφαση της 10ης Σεπτεμβρίου 2012, Μ. Σ., αριθ. 12006411 C+.

⁽⁴⁶⁾ Kraft, ό. π., υποσημείωση 32, Article 11 MN 8-9.

προστασίας τους, ιδίως στη χώρα ασύλου, μπορεί να έχει ελάχιστη σημασία όσον αφορά τη συνεχιζόμενη ανάγκη διεθνούς προστασίας.

3.1.3 Σχετικά με τις καταστάσεις που μπορούν να οδηγήσουν σε παύση

Ορισμένα εθνικά δικαστήρια έχουν κρίνει ότι ο πρόσφυγας έχει επιδιώξει να λάβει προστασία από τη χώρα καταγωγής του όταν οι σχέσεις έχουν αποκατασταθεί, γεγονός το οποίο αποδεικνύεται από την επιστροφή του στη χώρα καταγωγής του ⁽⁴⁷⁾ ή από την επικοινωνία με επίσημες αρχές της χώρας καταγωγής. Πρέπει να διαπιστώνεται αν η οικειοθελής επιστροφή στη χώρα καταγωγής έχει ως απώτερο σκοπό τη μόνιμη διαμονή σε αυτήν, γεγονός που αποτελεί αιτία τερματισμού του καθεστώτος του πρόσφυγα βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 1 στοιχείο δ) της ΟΕΑΑ. Υπάρχει διαφορά μεταξύ της επιστροφής στη χώρα καταγωγής για σύντομη προσωρινή επίσκεψη και πραγματικής επιστροφής με σκοπό τη μόνιμη εκ νέου εγκατάσταση σε αυτήν. Όταν ο ενδιαφερόμενος έχει προβεί σε ορισμένες ενέργειες, μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει εξασφαλίσει εκ νέου οικειοθελώς την προστασία της χώρας καταγωγής του. Οι ενέργειες αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν την υποβολή αίτησης για ορισμένα διοικητικά έγγραφα, όπως έκδοση διαβατηρίου ή ανανέωση διαβατηρίου ⁽⁴⁸⁾. Ένας γάμος στη χώρα καταγωγής είναι επίσης μια κατάσταση από την οποία μπορεί να τεκμηριωθεί η πίστη του πρόσφυγα προς τη συγκεκριμένη χώρα ⁽⁴⁹⁾. Το δικαστήριο οφείλει να αξιολογεί τη φύση των ενεργειών και τις συνέπειές τους.

Με παρόμοιο τρόπο ενεργεί το Migrationsdomstolen (σουηδικό εφετείο μετανάστευσης). Το καθεστώς του πρόσφυγα μπορεί να τερματιστεί όταν ο πρόσφυγας προβαίνει στις αναγκαίες ενέργειες για να λάβει, και όντως λαμβάνει, διαβατήριο της χώρας καταγωγής του. Αυτό υποδηλώνει νέα πρόθεση να ζητήσει προστασία από τη χώρα καταγωγής του ⁽⁵⁰⁾. Το Verwaltungsgerichtshof (αυστριακό Ανώτερο Διοικητικό Δικαστήριο) αποφάνθηκε επίσης ότι η έκδοση διαβατηρίου από τη χώρα καταγωγής του πρόσφυγα υποδηλώνει την επιθυμία εκ νέου εξασφάλισης προστασίας από τη συγκεκριμένη χώρα ⁽⁵¹⁾.

Επισημαίνεται ότι η παύση του καθεστώτος του πρόσφυγα δεν οδηγεί κατ' ανάγκη σε άρνηση της επικουρικής προστασίας. [Η επικουρική προστασία αναλύεται περαιτέρω στην ενότητα 7 κατωτέρω.] Η γαλλική πρωτοβάθμια αρχή λήψης διοικητικών αποφάσεων έπαυσε να αναγνωρίζει έναν Αφγανό πολίτη ως πρόσφυγα, επειδή αυτός απέκτησε αφγανικό διαβατήριο το οποίο εξέδωσαν οι προξενικές αρχές του Αφγανιστάν στο Παρίσι και ταξίδεψε στο Αφγανιστάν. Το Cour nationale du droit d'asile (γαλλικό εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου), αφού έκρινε ότι ορθώς η πρωτοβάθμια αρχή έπαυσε να αναγνωρίζει τον αιτούντα ως πρόσφυγα, εξέτασε την κατάσταση του σχετικά με την αίτησή του για παροχή επικουρικής προστασίας και έκρινε ότι η κατάσταση στην επαρχία καταγωγής του αιτούντος έπρεπε να χαρακτηριστεί κατάσταση αδιάκριτης άσκησης βίας λόγω εσωτερικής ένοπλης σύρραξης και ότι, επομένως, έπρεπε να του χορηγηθεί επικουρική προστασία δυνάμει του άρθρου 15 στοιχείο γ) ⁽⁵²⁾.

⁽⁴⁷⁾ Συμβούλιο της Επικρατείας (Γαλλία), απόφαση της 31ης Μαρτίου 1999, Α., αριθ. 177013, Β).

⁽⁴⁸⁾ Συμβούλιο της Επικρατείας (Γαλλία), απόφαση της 8ης Νοεμβρίου 2000, Μ. Γ. αριθ. 198432· εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου (Γαλλία), απόφαση της 25ης Φεβρουαρίου 2016, Μ. Μ. αριθ. 15011220 C· βλέπε επίσης RD κατά Home Secretary, ό. π., υποσημείωση 29, σκέψη 30.

⁽⁴⁹⁾ Συμβούλιο της Επικρατείας (Γαλλία), απόφαση της 29ης Μαρτίου 2000, Μ. Β. αριθ. 187644. Βλέπε, επίσης, Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο (Γερμανία), απόφαση της 2ας Δεκεμβρίου 1991, 9 C 126/90, με την οποία το εν λόγω δικαστήριο έκρινε ότι η τέλεση γάμου στο προξενείο της χώρας καταγωγής ήταν μια μεμονωμένη πράξη αλυσιστελής για τη σχέση με τη συγκεκριμένη χώρα, με αποτέλεσμα να μην έχει παύσει να υφίσταται η ανάγκη προστασίας.

⁽⁵⁰⁾ Εφετείο μετανάστευσης (Σουηδία), απόφαση της 13ης Ιουνίου 2011, UM 5495-10.

⁽⁵¹⁾ Ανώτερο Διοικητικό Δικαστήριο (Αυστρία), απόφαση της 15ης Μαΐου 2003, VWGH αριθ. 2001/01/0499.

⁽⁵²⁾ Μ. Ζ., αριθ. 14033523 C+, ό. π., υποσημείωση 23.

3.1.4 Σχετικά με τις καταστάσεις που δεν οδηγούν σε παύση

Δεν επέρχεται παύση στις ακόλουθες περιπτώσεις:

1. Όταν ο ενδιαφερόμενος δεν μπορεί να εκδηλώσει ή δεν εκδήλωσε ρητώς επιθυμία να εξασφαλίσει εκ νέου την προστασία της χώρας καταγωγής του. Για παράδειγμα, όταν η πράξη που δηλώνει την εκ νέου εξασφάλιση προστασίας τελέστηκε από παιδί ή από τρίτο χωρίς τη συγκατάθεση του πρόσφυγα.
2. Ορισμένες καταστάσεις δεν θεωρούνται πράξεις πίστης, ιδίως όταν η επικοινωνία με τις αρχές της χώρας καταγωγής είναι περιστασιακή ή τυχαία. Η φύση ορισμένων διοικητικών ενεργειών δεν έχει ως αποτέλεσμα να θεωρείται ότι ο πρόσφυγας έχει εξασφαλίσει εκ νέου την προστασία της χώρας ιθαγένειάς του. Για παράδειγμα, ενέργειες στο προξενείο της χώρας καταγωγής με αίτημα τη χορήγηση εγγράφων σχετικών με την οικογενειακή επανένωση δεν θεωρούνται πράξη πίστης στη χώρα καταγωγής⁽⁵³⁾. Η τέλεση γάμου στο προξενείο της χώρας καταγωγής δεν θεωρήθηκε επίσης ότι ισοδυναμεί με εκ νέου εξασφάλιση της προστασίας. Θεωρήθηκε ότι επρόκειτο για μεμονωμένη πράξη αλυσιτελή προς τη σχέση του δικαιούχου με τη συγκεκριμένη χώρα και, ως εκ τούτου, η ανάγκη προστασίας δεν έπαυσε να υφίσταται⁽⁵⁴⁾.

3.1.5 Απόλυτη αναγκαιότητα

Παρότι οι πραγματικές περιστάσεις μπορούν να αποτελέσουν ένδειξη τεκμηρίου πράξεων πίστης στη χώρα καταγωγής, το εν λόγω τεκμήριο είναι μαχητό. Ο πρόσφυγας μπορεί να αποδείξει ότι οι ενέργειες αυτές οφείλονταν σε λόγους απόλυτης αναγκαιότητας όπως, για παράδειγμα, η απόκτηση διαβατηρίων για ανήλικα παιδιά από το προξενείο προκειμένου αυτά να επιστρέψουν στη μητέρα τους στη χώρα καταγωγής⁽⁵⁵⁾. Στην περίπτωση ενός πρόσφυγα, ο οποίος ακολούθησε μια διαδικασία στις πανεπιστημιακές αρχές της χώρας καταγωγής του, σύμφωνα με τα απαιτούμενα από γαλλικούς κανονισμούς, προκειμένου να εξασφαλίσει το απαραίτητο πιστοποιητικό για την άσκηση του επαγγέλματός του στη Γαλλία, αυτό δεν θεωρήθηκε πράξη πίστης προς την εν λόγω χώρα⁽⁵⁶⁾. Ομοίως, στην περίπτωση πρόσφυγα από τον οποίο η αστυνομική αρχή ζήτησε να ανανεώσει το διαβατήριό του μέσω των διπλωματικών αρχών της χώρας καταγωγής του, προκειμένου να συνεχίσει να λαμβάνει ζωτικής σημασίας περίθαλψη, αυτό θεωρήθηκε πράξη αναγκαιότητας⁽⁵⁷⁾.

3.2 Οικειοθελής επανάκτηση ιθαγένειας: άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο β)

Το άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο β), όπως και η ανωτέρω περίπτωση, εφαρμόζεται σε πρόσφυγες οι οποίοι δεν χρήζουν πλέον διεθνούς προστασίας. Εφαρμόζεται σε πρόσωπο το οποίο σε μια δεδομένη χρονική στιγμή (είτε πριν από είτε μετά τη χορήγηση του καθεστώτος του πρόσφυγα) απώλεσε την ιθαγένεια της χώρας καταγωγής του και την επανακτά τώρα οικειοθελώς. Η UNHCR παρατηρεί ότι «[Ο] θεωρείται ότι η ιθαγένεια αντανάκλα τον δεσμό μεταξύ του πολίτη και του κράτους. Εφόσον ο πρόσφυγας επανέκτησε οικειοθελώς την

⁽⁵³⁾ Επιτροπή προσφύγων προσφύγων (Γαλλία), απόφαση της 15ης Μαρτίου 2005, Κ., αριθ. 424035.

⁽⁵⁴⁾ FAC, 9 C 126.90, ό. π., υποσημείωση 49.

⁽⁵⁵⁾ Συμβούλιο της Επικρατείας (Γαλλία), απόφαση της 15ης Μαΐου 2009, Γ., αριθ. 288747.

⁽⁵⁶⁾ Συμβούλιο της Επικρατείας (Γαλλία), απόφαση της 8ης Φεβρουαρίου 2006, Α., αριθ. 277258.

⁽⁵⁷⁾ Εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου (Γαλλία), απόφαση της 24ης Ιουλίου 2013, L.M., αριθ. 12002308 C+.

ιθαγένεια της χώρας καταγωγής του, τεκμαίρεται η πρόθεσή του να απολαμβάνει την προστασία της κυβέρνησης της χώρας αυτής»⁽⁵⁸⁾. Δεδομένου του τεκμηρίου αυτού, η παρούσα διάταξη δεν απαιτεί κανονικά εξέταση της πρόθεσης ή των κινήτρων του πρόσφυγα. Ωστόσο, πρέπει να διαπιστωθεί ότι η ανάκτηση της ιθαγένειας υπήρξε οικειοθελής και όχι, για παράδειγμα, αυτόματη λόγω γάμου ή μέσω διοικητικής απόφασης. Στην τελευταία περίπτωση, το άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο β) ενδέχεται να εφαρμόζεται παρ' όλα αυτά, εάν ο πρόσφυγας άσκησε επιρροή σε στάδια πριν από τη χορήγηση της ιθαγένειας ή εάν αποδέχθηκε ρητώς ή σιωπηρώς τη χορήγηση της ιθαγένειας εκ των υστέρων⁽⁵⁹⁾.

3.3 Απόκτηση νέας ιθαγένειας: άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο γ)

Όταν ο πρόσφυγας έχει αποκτήσει νέα ιθαγένεια και απολαύει πλήρως της προστασίας της χώρας της νέας ιθαγένειάς του, δεν χρήζει πλέον διεθνούς προστασίας. Αυτό συμβαίνει συνήθως όταν ο πρόσφυγας γίνεται πολίτης της χώρας ασύλου, αλλά ισχύει επίσης για κάθε νέα χώρα ιθαγένειας⁽⁶⁰⁾. Το Court of Appeal (Ηνωμένο Βασίλειο) αποφάνθηκε με σαφή τρόπο ως εξής:

«Είναι σαφές ότι αναγνωρισμένος πρόσφυγας, ο οποίος αποκτά ακολούθως την ιθαγένεια της χώρας υποδοχής του, της οποίας την προστασία απολαύει, χάνει το καθεστώς του πρόσφυγα. Το άρθρο 1 Γ παράγραφος 3 της σύμβασης της Γενεύης δεν θα μπορούσε να είναι σαφέστερο.»⁽⁶¹⁾

Ωστόσο, θα πρέπει να υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία από τα οποία να προκύπτει ότι ο πρόσφυγας είναι πολίτης άλλης χώρας, λαμβάνοντας υπόψη τόσο το εφαρμοστέο δίκαιο όσο και την εφαρμοζόμενη διοικητική πρακτική⁽⁶²⁾.

Η εξασφάλιση της προστασίας της χώρας της νέας ιθαγένειας είναι ο κρίσιμος παράγοντας ο οποίος πρέπει να διαπιστωθεί βάσει της εν λόγω διάταξης. Σύμφωνα με την UNHCR, για τον σκοπό αυτό πρέπει να πληρούνται δύο προϋποθέσεις: η νέα ιθαγένεια πρέπει να είναι αποτελεσματική, υπό την έννοια ότι πρέπει να ανταποκρίνεται σε πραγματικό και αποτελεσματικό δεσμό μεταξύ του προσώπου και του κράτους⁶³ και ο πρόσφυγας πρέπει να έχει τη δυνατότητα να υπαχθεί οικειοθελώς και με ελεύθερη βούληση στην προστασία της κυβέρνησης της νέας ιθαγένειάς του⁽⁶³⁾. «Η νέα ιθαγένεια πρέπει να είναι αποτελεσματική, υπό την έννοια ότι πρέπει να αναγνωρίζονται τουλάχιστον τα θεμελιώδη στοιχεία της, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων επιστροφής και διαμονής στο κράτος»⁽⁶⁴⁾.

Στις περιπτώσεις στις οποίες η νέα ιθαγένεια αποκτήθηκε λόγω γάμου, η UNHCR είναι της άποψης ότι το ζήτημα του αν εξασφαλίζεται προστασία θα εξαρτηθεί από το κατά πόσον έχει αναπτυχθεί πραγματικός δεσμός με τη χώρα του/της συζύγου. Εφόσον παρέχεται

⁽⁵⁸⁾ UNHCR, Ρήτρες παύσης: Κατευθυντήριες αρχές για την εφαρμογή τους, 26 Απριλίου 1999, παράγραφος 13.

⁽⁵⁹⁾ I. Kraft, ό. π., υποσημείωση 32, Article 11 MN 11, Article 14, MN 8.

⁽⁶⁰⁾ UNHCR, Ρήτρες παύσης: Κατευθυντήριες αρχές για την εφαρμογή τους, ό. π., υποσημείωση 58, παράγραφος 16. Βλέπε, επίσης, UNHCR, Εγχειρίδιο, ό. π., υποσημείωση 5, παράγραφος 130.

⁽⁶¹⁾ Court of Appeal (Ηνωμένο Βασίλειο), απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 2008, DL (DRC) κατά Entry Clearance Officer ZN (Afghanistan) κατά Entry Clearance Officer, [2008] EWCA Civ 1420, σκέψη 29.

⁽⁶²⁾ UNHCR, Ρήτρες παύσης: Κατευθυντήριες αρχές για την εφαρμογή τους, ό. π., υποσημείωση 58, παράγραφος 16.

⁽⁶³⁾ Ο.π., παράγραφος 17.

⁽⁶⁴⁾ G.S Goodwin-Gill και J. McAdam, *The Refugee in International Law*, (3η έκδοση, OUP, 2007), σ. 138.

αποτελεσματική προστασία από τη χώρα του/της συζύγου και ο πρόσφυγας εξασφαλίζει την εν λόγω προστασία, τότε εφαρμόζεται η ρήτρα παύσης ⁽⁶⁵⁾.

3.4 Οικειοθελής εκ νέου εγκατάσταση: άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο δ)

3.4.1 Γενικό πεδίο εφαρμογής

Το άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο δ) συνδέεται άμεσα με το άρθρο 1 Γ παράγραφος 4 της σύμβασης για τους πρόσφυγες, το οποίο εφαρμόζεται σε κάθε πρόσωπο που επέστρεψε οικειοθελώς και εγκαταστάθηκε εκ νέου στη χώρα την οποία είχε εγκαταλείψει ή εκτός των συνόρων της οποίας παρέμενε, φοβούμενο διωγμό. Αντικατοπτρίζει μια μεταβολή της προσωπικής κατάστασης του πρόσφυγα την οποία επέφερε ο ίδιος.

Το σκεπτικό της εν λόγω ρήτρας παύσης είναι ότι, σε περιπτώσεις στις οποίες η οικειοθελής επιστροφή ισοδυναμεί με εκ νέου εγκατάσταση στη χώρα καταγωγής, ο πρόσφυγας δεν χρήζει πλέον διεθνούς προστασίας, καθώς έχει ήδη εξασφαλίσει ή μπόρεσε να εξασφαλίσει εθνική προστασία. Το καθεστώς του πρόσφυγα δεν πρέπει «να χορηγείται ούτε για μία ημέρα περισσότερη από τις απολύτως αναγκαίες και πρέπει να τερματίζεται ... εάν, σύμφωνα με τους όρους της Σύμβασης ή του Καταστατικού, ένα πρόσωπο είχε το καθεστώς de facto ιθαγένειας, δηλαδή είχε πραγματικά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις πολίτη μιας δεδομένης χώρας» ⁽⁶⁶⁾. Με άλλα λόγια, όταν ο πρόσφυγας επιστρέψει οικειοθελώς στη χώρα καταγωγής του με πρόθεση να παραμείνει εκεί μόνιμα, εκφράζει με σαφήνεια ότι δεν φοβάται πλέον ότι θα υποστεί διώξεις ⁽⁶⁷⁾. Επιπλέον, στις περιπτώσεις αυτές δεν θα πληρούνται πλέον μία βασική προϋπόθεση του καθεστώτος του πρόσφυγα, ήτοι η παρουσία του μεμονωμένου πρόσφυγα εκτός της επικράτειας της χώρας του ⁽⁶⁸⁾.

Δεδομένου ότι η συγκεκριμένη ρήτρα παύσης βασίζεται σε πράξεις του πρόσφυγα, οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα τη μεταβολή των προσωπικών περιστάσεών του, η εφαρμογή της προϋποθέτει ότι διασφαλίζεται ότι ο πρόσφυγας δεν στερείται παρανόμως το δικαίωμα διεθνούς προστασίας.

Έως σήμερα η νομολογία επί του θέματος φαίνεται να είναι ανύπαρκτη ή ελάχιστη. Ούτε το ΔΕΕ ούτε το ΕΔΔΑ έχουν εφαρμόσει τη συγκεκριμένη ρήτρα παύσης σε κάποια υπόθεση. Η διαθέσιμη νομολογία είναι σποραδική και περιορισμένη και, στις περισσότερες περιπτώσεις, είναι απλώς ενδεικτική μιας ορισμένης πρακτικής ή ερμηνευτικής προσέγγισης. Η νομολογία αυτή, σε συνδυασμό με τα συμπεράσματα της Εκτελεστικής Επιτροπής της UNHCR ⁽⁶⁹⁾, καθώς και με το Εγχειρίδιο της UNHCR για τις διαδικασίες και τα κριτήρια καθορισμού του καθεστώτος των προσφύγων ⁽⁷⁰⁾ και τις μεταγενέστερες κατευθυντήριες οδηγίες για τη διεθνή προστασία που εξέδωσε η UNHCR, αποτελεί παρ' όλα αυτά πολύτιμο εργαλείο κατά την αξιολόγηση της εφαρμογής της ρήτρας παύσης.

⁽⁶⁵⁾ UNHCR, Ρήτρες παύσης: Κατευθυντήριες αρχές για την εφαρμογή τους, ό. π., υποσημείωση 58, παράγραφος 17.

⁽⁶⁶⁾ Μόνιμη Επιτροπή της UNHCR, Σημείωμα για τις ρήτρες παύσης, ό. π., υποσημείωση 8, παράγραφος 4.

⁽⁶⁷⁾ I. Kraft, ό. π., υποσημείωση 32, Article 11 MN 14.

⁽⁶⁸⁾ J.C. Hathaway, «The Right of States to Repatriate Former Refugees» Ohio State Journal of Dispute Resolution, (2005) Τόμος 20, αριθ. 1, σ. 176· A. Grahl-Madsen, *The Status of Refugees in International Law* (A.W. Sijthoff, 1966), σ. 370-371.

⁽⁶⁹⁾ Όσον αφορά τα συμπεράσματα της Εκτελεστικής Επιτροπής της UNHCR, πολύτιμο εργαλείο είναι το εξής: UNHCR, Thematic Compilation of Executive Committee Conclusions (Θεματική Συλλογή Συμπερασμάτων της Εκτελεστικής Επιτροπής), 7η έκδοση, Ιούνιος 2014

⁽⁷⁰⁾ UNHCR, Εγχειρίδιο, ό. π., υποσημείωση 5.

Έχει υποστηριχθεί ότι τα κύρια ζητήματα τα οποία πρέπει να εξετάζονται όσον αφορά την εφαρμογή της εν λόγω ρήτρας παύσης είναι: α) αν ο πρόσφυγας ενήργησε οικειοθελώς και β) αν το αποτέλεσμα είναι η εξασφάλιση της εθνικής προστασίας της χώρας καταγωγής⁽⁷¹⁾. Η παύση που βασίζεται στη συγκεκριμένη ρήτρα θα πρέπει να αξιολογείται βάσει των κριτηρίων του οικειοθελούς χαρακτήρα, της πρόθεσης και της αποτελεσματικής προστασίας⁽⁷²⁾. Ωστόσο, εναλλακτικά, θεωρείται ότι δεν χρειάζεται να εξετάζεται χωριστά το ζήτημα του αν παρέχεται πλέον προστασία από τη χώρα καταγωγής. Η άποψη αυτή βασίζεται στο επιχείρημα ότι, με την οικειοθελή επιστροφή και την πρόθεση μόνιμης παραμονής, ο πρόσφυγας εκφράζει με σαφήνεια ότι δεν φοβάται πλέον ότι θα υποστεί διώξεις⁽⁷³⁾.

3.4.2 «Οικειοθελώς»

Βάσει της ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση) και σύμφωνα με τη σύμβαση για τους πρόσφυγες, για την εφαρμογή της ρήτρας παύσης, τόσο η επιστροφή όσο και η παραμονή πρέπει να πραγματοποιούνται οικειοθελώς⁽⁷⁴⁾. Η ρήτρα παύσης μπορεί να εφαρμοστεί μόνο σε πρόσωπα που εγκαταστάθηκαν εκ νέου με τη θέλησή τους στο κράτος καταγωγής τους⁽⁷⁵⁾. Το αν ο πρόσφυγας ενήργησε οικειοθελώς εξαρτάται από τις περιστάσεις κάθε περίπτωσης⁽⁷⁶⁾.

Η παύση είναι απαράδεκτη όταν η επιστροφή δεν είναι πραγματικά προϊόν της ελεύθερης βούλησης του πρόσφυγα, μεταξύ άλλων σε περιπτώσεις στις οποίες αυτός εξαναγκάστηκε με απειλή ποινής ή αφαίρεσης δικαιωμάτων καθώς και σε περιπτώσεις απέλασης, έκδοσης, απαγωγής ή χρήσης μη αναμενόμενων διαδρομών ταξιδιού από μεταφορικές υπηρεσίες⁽⁷⁷⁾. Κάθε υποχρεωτική επιστροφή μπορεί να ισοδυναμεί με αθέτηση της υποχρέωσης του κράτους υποδοχής για μη επαναπροώθηση βάσει του άρθρου 33 της σύμβασης για τους πρόσφυγες⁽⁷⁸⁾. Εάν ο πρόσφυγας επέστρεψε στη χώρα του οικειοθελώς, αλλά δεν παραμένει εκεί οικειοθελώς, π.χ. λόγω φυλάκισης, η ρήτρα παύσης ενδέχεται να μην εφαρμόζεται⁽⁷⁹⁾.

Ωστόσο, εάν ο πρόσφυγας επέστρεψε στη χώρα καταγωγής του παρά τη θέλησή του, αλλά εγκαταστάθηκε παρ' όλα αυτά εκεί χωρίς προβλήματα και άρχισε ξανά να διάγει μια ομαλή ζωή για παρατεταμένο χρονικό διάστημα προτού αναχωρήσει εκ νέου, η ρήτρα παύσης ενδέχεται να εξακολουθεί να εφαρμόζεται⁽⁸⁰⁾.

3.4.3 «Έχει εγκατασταθεί εκ νέου»

Η επιστροφή του πρόσφυγα στη χώρα καταγωγής του, ακόμη και όταν η επιλογή αυτή είναι προϊόν της απόλυτα ελεύθερης βούλησής του, δεν έχει ως αποτέλεσμα τον τερματισμό του καθεστώτος του πρόσφυγα. Η επιστροφή δεν επαρκεί για την εφαρμογή του άρθρου 11 παράγραφος 1 στοιχείο δ), δεδομένου ότι η έγκυρη παύση δεν προϋποθέτει απλώς φυσική παρουσία στη χώρα καταγωγής. Πρέπει να πληρούται επίσης η δεύτερη προϋπόθεση της εκ νέου εγκατάστασης.

⁽⁷¹⁾ Ως «χώρα καταγωγής» νοείται τόσο η χώρα ιθαγένειας όσο και η χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής, η δεύτερη σε σχέση με ανιθαγενείς πρόσφυγες.

⁽⁷²⁾ J. Fitzpatrick, ό. π., υποσημείωση 40, σ. 5, παράγραφος 15.

⁽⁷³⁾ I. Kraft, ό. π., υποσημείωση 32, Article 11, MN 14.

⁽⁷⁴⁾ UNHCR, Ρήτρες παύσης: Κατευθυντήριες αρχές για την εφαρμογή τους, ό. π., υποσημείωση 58, παράγραφος 19.

⁽⁷⁵⁾ J.C. Hathaway και M. Foster, *The Law of Refugee Status*, (2η έκδοση, CUP, 2014), παράγραφος 464.2-464.6.

⁽⁷⁶⁾ Μόνιμη Επιτροπή της UNHCR, Σημείωμα για τις ρήτρες παύσης, ό. π., υποσημείωση 8, παράγραφος 12.

⁽⁷⁷⁾ J. Fitzpatrick, ό. π., υποσημείωση 40, παράγραφος 529.

⁽⁷⁸⁾ J.C. Hathaway, ό. π., υποσημείωση 68, σ. 176.

⁽⁷⁹⁾ UNHCR, Ρήτρες παύσης: Κατευθυντήριες αρχές για την εφαρμογή τους, ό. π., υποσημείωση 58, παράγραφος 20.

⁽⁸⁰⁾ Μόνιμη Επιτροπή της UNHCR, Σημείωμα για τις ρήτρες παύσης, ό. π., υποσημείωση 8, παράγραφος 21.

Δεν υπάρχουν παγιωμένα αποδεκτά κριτήρια όσον αφορά το πότε πρέπει να θεωρείται ότι ένα πρόσωπο «έχει εγκατασταθεί εκ νέου». Η διάρκεια της παραμονής και το αίσθημα «δέσμευσης» του πρόσφυγα όσον αφορά την παραμονή του στη χώρα καταγωγής είναι παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη για τον καθορισμό της «εκ νέου εγκατάστασης»⁽⁸¹⁾.

Επίκληση της ρήτρας παύσης μπορεί να γίνει όταν ο πρόσφυγας επισκέπτεται συχνά τη χώρα καταγωγής και επωφελείται από τις παροχές και τις διευκολύνσεις που απολαμβάνουν κανονικά οι πολίτες της χώρας⁽⁸²⁾. Η εγκατάσταση σε μονιμότερη βάση χωρίς εμφανή πρόθεση αναχώρησης, π.χ. όταν ο πρόσφυγας επέστρεψε στη χώρα καταγωγής του και υπό ομαλές συνθήκες δημιούργησε οικογένεια, απέκτησε παιδιά και επαγγελματική δραστηριότητα⁽⁸³⁾, ή οι παρατεταμένες επισκέψεις ενδέχεται να συνιστούν εκ νέου εγκατάσταση ή να υποδεικνύουν τουλάχιστον ότι ο πρόσφυγας δεν χρήζει πλέον διεθνούς προστασίας. Η υιοθεσία παιδιού μέσω του νομικού συστήματος της χώρας μπορεί να συνιστά «εκ νέου εγκατάσταση»⁽⁸⁴⁾. Σε περιπτώσεις στις οποίες η παραμονή του πρόσφυγα υπήρξε βραχεία, εξακολουθεί να είναι δυνατή η επίκληση της ρήτρας παύσης, εάν ο πρόσφυγας παρέμεινε στη χώρα καταγωγής χωρίς προβλήματα και εκτέλεσε υποχρεώσεις τις οποίες θα εκτελούσε κάθε πολίτης, όπως πληρωμή φόρων ή άσκηση πολιτικών καθηκόντων, όπως στρατιωτική θητεία⁽⁸⁵⁾. Δεν είναι απαραίτητη η αποκατάσταση της σχέσης μεταξύ του πρόσφυγα και της κυβέρνησης της χώρας καταγωγής⁽⁸⁶⁾.

Επίσκεψη ή απλή παρουσία δεν είναι πιθανό να αποδεικνύει οικειοθελή εκ νέου εγκατάσταση. Η εκ νέου εγκατάσταση υποδηλώνει έναν βαθμό σταθερότητας και, στο πλαίσιο αυτό, τα επαναλαμβανόμενα ταξίδια επιστροφής σε συνεχή βάση οδηγούν σε παύση⁽⁸⁷⁾.

Εάν ο πρόσφυγας είχε σκοπό να πραγματοποιήσει επίσκεψη βραχείας διάρκειας η οποία παρατείνεται για λόγους που δεν δύναται να ελέγξει (ειδικότερα, εάν κρατείται στο κράτος στο οποίο υφίσταται δίωξη), η ρήτρα παύσης δεν εφαρμόζεται. Επιπλέον, σε περιπτώσεις οι οποίες αφορούν επαναλαμβανόμενες επισκέψεις βραχείας διάρκειας από τον πρόσφυγα στο κράτος καταγωγής του, όπως επισκέψεις για οικογενειακούς, πολιτικούς ή οικονομικούς λόγους, ή συνδυασμό αυτών, ενώ η κύρια κατοικία του πρόσφυγα παραμένει στο κράτος ασύλου, η επίκληση της ρήτρας παύσης μπορεί να μην αρμόζει. Προσωρινή επίσκεψη του πρόσφυγα στη χώρα καταγωγής του, όχι με εθνικό διαβατήριο αλλά, για παράδειγμα, με ταξιδιωτικό έγγραφο εκδοθέν από τη χώρα διαμονής του, δεν συνιστά «εκ νέου εγκατάσταση» και δεν συνεπάγεται απώλεια του καθεστώτος πρόσφυγα βάσει της εν λόγω ρήτρας⁽⁸⁸⁾. Η επίσκεψη σε ηλικιωμένο ή ασθενή γονέα έχει διαφορετική βαρύτητα όσον αφορά τη σχέση του πρόσφυγα με τη χώρα καταγωγής του από ό,τι οι τακτικές επισκέψεις στην εν λόγω χώρα για διακοπές ή με σκοπό δημιουργίας επιχειρηματικών σχέσεων⁽⁸⁹⁾. Εάν ο πρόσφυγας επισκέπτεται τη χώρα καταγωγής του με σκοπό τη συλλογή πληροφοριών και την αξιολόγηση των προοπτικών οικειοθελούς επαναπατριsmού, αυτό δεν ενεργοποιεί την εφαρμογή του άρθρου 11 παράγραφος 1 στοιχείο δ)⁽⁹⁰⁾.

⁽⁸¹⁾ Ο.π.

⁽⁸²⁾ Ο.π., παράγραφος 12.

⁽⁸³⁾ Επιτροπή προσφύγων προσφύγων (Γαλλία), απόφαση της 17ης Φεβρουαρίου 2006, Omar, αριθ. 406325.

⁽⁸⁴⁾ Ομοσπονδιακό Δικαστήριο της Αυστραλίας, απόφαση της 14ης Σεπτεμβρίου 2001, Seyed Hamid Rezaei and Zahra Ghanbarnezhad κατά Minister for Immigration and Multicultural Affairs, [2001] FCA 1294.

⁽⁸⁵⁾ I. Kraft, ό. π., υποσημείωση 32, Article 11, MN 14.

⁽⁸⁶⁾ J.C. Hathaway, ό. π., υποσημείωση 68, σ. 176.

⁽⁸⁷⁾ Μόνιμη Επιτροπή της UNHCR, Σημείωμα για τις ρήτρες παύσης, ό. π., υποσημείωση 8, παράγραφος 12· I. Kraft, ό. π., υποσημείωση 32, Article 11, MN 14.

⁽⁸⁸⁾ UNCHR, Εγχειρίδιο, ό. π., υποσημείωση 5, παράγραφος 134.

⁽⁸⁹⁾ Μόνιμη Επιτροπή της UNHCR, Σημείωμα για τις ρήτρες παύσης, ό. π., υποσημείωση 8, παράγραφος 125.

⁽⁹⁰⁾ Στο συμπέρασμα αριθ. 18 που ενέκρινε η Εκτελεστική Επιτροπή της UNHCR κατά την τριακοστή πρώτη σύνοδο της (A/AC.96/588, παράγραφος 48), η Εκτελεστική Επιτροπή αναγνώρισε ότι, για τη διευκόλυνση του οικειοθελούς επαναπατριsmού των προσφύγων, η ύπαρξη πληροφοριών σχετικά με τη χώρα καταγωγής είναι σημαντική και, στο πλαίσιο αυτό, οι επισκέψεις μεμονωμένων προσφύγων στη χώρα καταγωγής τους προκειμένου να λάβουν πληροφορίες για την κατάσταση εκεί δεν πρέπει να συνεπάγεται αυτομάτως την απώλεια του καθεστώτος πρόσφυγα.

Καθώς η πολιτική κατάσταση στις χώρες καταγωγής είναι συχνά ασταθής, οι χώρες ασύλου δεν θα πρέπει να σπεύδουν να επικαλεστούν το άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο δ). Η τυπική παύση θα πρέπει να λαμβάνει χώρα μόνο αφού διαπιστωθούν η διάρκεια και η ασφάλεια της εκ νέου εγκατάστασης ⁽⁹¹⁾. Από την άλλη πλευρά, ωστόσο, σε περιπτώσεις στις οποίες η ρήτρα παύσης δεν μπορεί να εφαρμοστεί λόγω μη εκπλήρωσης των προϋποθέσεων της διάρκειας και της ασφάλειας της εκ νέου εγκατάστασης, η παύση παραμένει δυνατή βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 1 στοιχείο α) ⁽⁹²⁾.

⁽⁹¹⁾ J. Fitzpatrick, ό. π., υποσημείωση 40, παράγραφος 41.

⁽⁹²⁾ I. Kraft, ό. π., υποσημείωση 32, Article 11, MN 14.

4. Λόγοι τερματισμού της προστασίας πρόσφυγα II – Μεταβολή των συνθηκών: άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ)

4.1 Περιστάσεις που έχουν εκλείψει στη χώρα ιθαγένειας

Το άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο ε) προβλέπει την παύση του καθεστώτος του πρόσφυγα στην περίπτωση μεταβολής των συνθηκών, καθώς ο πρόσφυγας δεν μπορεί να εξακολουθήσει να αρνείται την προστασία που του παρέχει η χώρα ιθαγένειας, λόγω της μεταβολής των συνθηκών, και δεν υφίστανται άλλοι λόγοι ώστε να φοβάται ότι θα υποστεί δίωξη. Υπό τις περιστάσεις αυτές, η παύση δεν προϋποθέτει οικειοθελή πράξη ή τη συγκατάθεση του πρόσφυγα. Η μεταβολή των συνθηκών αποτελεί όρο που πρέπει να προηγείται της επίκλησης της ρήτρας παύσης. Ωστόσο, για να δικαιολογηθεί η παύση πρέπει να διαπιστωθεί η αποκατάσταση της προστασίας ή η δυνατότητα επιστροφής, σε περίπτωση ανιθαγενούς πρόσφυγα ⁽⁹³⁾.

4.1.1 Μεταβολή των συνθηκών

Για να συντρέχει ο συγκεκριμένος λόγος, πρέπει να υπάρχει μεταβολή των συνθηκών σε σχέση με τις οποίες χορηγήθηκε αρχικά στον ενδιαφερόμενο το καθεστώς του πρόσφυγα. Οι συνθήκες αυτές σχετίζονται συνήθως με την κατάσταση στη χώρα καταγωγής, όπως αλλαγή κυβέρνησης ή ειρηνευτική διαδικασία. Ωστόσο, η παύση του καθεστώτος του πρόσφυγα μπορεί επίσης να βασιστεί σε μία εξέλιξη σχετική με τις προσωπικές περιστάσεις του πρόσφυγα. Για παράδειγμα, ο πρόσφυγας ενδέχεται να μην συμμετέχει πλέον σε ένα πολιτικό κόμμα ή να απέκτησε νέα θρησκεία ⁽⁹⁴⁾.

4.1.2 Διαπίστωση μεταβολής των συνθηκών

Για να διαπιστωθεί μεταβολή των συνθηκών είναι απαραίτητο να συγκριθούν τα γεγονότα στα οποία βασίστηκε η αρχική χορήγηση του καθεστώτος του πρόσφυγα με εκείνα που υφίστανται κατά τον χρόνο λήψης της απόφασης τερματισμού της προστασίας. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται ότι η μεταβολή έλαβε χώρα μετά τη χορήγηση του καθεστώτος του πρόσφυγα ⁽⁹⁵⁾. Η δυνατότητα τερματισμού της προστασίας λόγω μεταβολής των συνθηκών δεν πρέπει να εκλαμβάνεται εσφαλμένα ως ευκαιρία εκ νέου αξιολόγησης της ύπαρξης των λόγων για τους οποίους χορηγήθηκε αρχικά το καθεστώς του πρόσφυγα ⁽⁹⁶⁾.

⁽⁹³⁾ Immigration Appeals Tribunal (Ηνωμένο Βασίλειο), απόφαση της 17ης Φεβρουαρίου 1999, Mohammed Arif κατά Secretary of State for Home Department [1999] Imm AR 271.

⁽⁹⁴⁾ Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο (Αυστρία), απόφαση της 24ης Ιουλίου 2014, G307 1406174-1, AT:BVWG:2014:G307.1406174.1.00· Ανώτερο Διοικητικό Δικαστήριο Niedersachsen (Γερμανία), απόφαση της 11ης Αυγούστου 2010, 11 LB 405/08, σκέψη 44.

⁽⁹⁵⁾ Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο (Γερμανία), απόφαση της 7ης Ιουλίου 2011, 10 C 26/10, DE:BVVerwG:2011:070711U10C26.10.0, σκέψη 15.

⁽⁹⁶⁾ Βλέπε επίσης UNHCR, Κατευθυντήριες οδηγίες για τη διεθνή προστασία: Παύση του καθεστώτος πρόσφυγα («γενικές ρήτρες παύσης»), ό. π., υποσημείωση 28, παράγραφος 18.

4.1.3 Ειδικές περιπτώσεις — Εσφαλμένη αξιολόγηση γεγονότων στην αρχική απόφαση

Πρόβλημα ανακύπτει όταν η αρχική χορήγηση του καθεστώτος του πρόσφυγα βασίστηκε σε εσφαλμένη αξιολόγηση των γεγονότων. Για παράδειγμα, ο υπεύθυνος για τη λήψη της απόφασης μπορεί να προέβη σε εσφαλμένες παραδοχές σχετικά με την κατάσταση στη χώρα καταγωγής ή ο πρόσφυγας μπορεί να διαστρέβλωσε τα γεγονότα.

Το ιρλανδικό High Court αποφάνθηκε, στην υπόθεση Adegbuyi ότι το άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο ε) δεν εφαρμόζεται, εάν υπάρχει διαστρέβλωση η οποία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 14 παράγραφος 3 στοιχείο β) ⁽⁹⁷⁾. Αυτό σημαίνει ότι εάν ο ενδιαφερόμενος δεν υπήρξε εξαρχής πρόσφυγας, δεν μπορεί να εφαρμοστεί η ρήτρα παύσης ⁽⁹⁸⁾. Αντιθέτως, το γερμανικό Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, εάν έχουν πλέον μεταβληθεί οι περιστάσεις στις οποίες βασίστηκε αρχικά η χορήγηση του καθεστώτος, ακόμη και με την παραδοχή ότι αυτές υφίσταντο τότε, η ρήτρα παύσης μπορεί να εφαρμοστεί ⁽⁹⁹⁾. Στη δεύτερη αυτή προσέγγιση, η οποία εφαρμόζεται τόσο σε περιπτώσεις διαστρέβλωσης όσο και σε περιπτώσεις σφάλματος του υπευθύνου λήψης της απόφασης, το ζήτημα του αν η αρχική απόφαση ήταν εσφαλμένη δεν χρειάζεται να εξεταστεί εάν το δικαστήριο αποφανθεί ότι, σε κάθε περίπτωση, οι συνθήκες έχουν πλέον μεταβληθεί κατά την έννοια του άρθρου 11 παράγραφος 1 στοιχείο ε) της ΟΕΑΑ. Επομένως, εναπόκειται στο δικαστήριο να στηριχθεί είτε στην παύση είτε στην ανάκληση, και η απόφαση σχετικά με τον προβαλλόμενο λόγο τερματισμού της προστασίας εξαρτάται από την ευκολία απόδειξης εκάστου εξ αυτών. Ασφαλώς, αυτό προϋποθέτει ότι, βάσει των δικονομικών κανόνων του δικαστηρίου, το δικαστήριο μπορεί να εξετάσει λόγους τερματισμού της προστασίας διαφορετικούς από εκείνους στους οποίους βασίστηκε η διοικητική αρχή.

4.1.4 «Ουσιαστικής και μη προσωρινής φύσεως»

Η μεταβολή των συνθηκών που προβλέπεται στο άρθρο 11 παράγραφος 2 πρέπει να είναι επαρκώς ουσιαστικής και μη προσωρινής φύσης. Η συγκεκριμένη προϋπόθεση έχει διατυπωθεί με διάφορους τρόπους στο παρελθόν. Κατά την κατάρτιση της ΟΕΑΑ εξετάστηκαν οι όροι «ουσιαστική και μόνιμη» ⁽¹⁰⁰⁾ καθώς και «σημαντική και μόνιμη» ⁽¹⁰¹⁾. Η UNHCR χρησιμοποιεί τους όρους «θεμελιώδης» και «βιώσιμη» ⁽¹⁰²⁾ (τους οποίους χρησιμοποιούν επίσης τα εθνικά δικαστήρια κατά την ερμηνεία της σύμβασης της Γενεύης ⁽¹⁰³⁾ και επισημαίνει ότι μια απλή —ενδεχομένως προσωρινή— μεταβολή των γεγονότων που περιβάλλουν τον φόβο του προσώπου είναι ανεπαρκής ⁽¹⁰⁴⁾.

⁽⁹⁷⁾ High Court (Ιρλανδία), απόφαση της 1ης Νοεμβρίου 2012, Adegbuyi κατά Minister for Justice and Law Reform [2012] IEHC 484, σκέψεις 45, 54.

⁽⁹⁸⁾ Η υπόθεση Adegbuyi διακρίνεται από την προγενέστερη υπόθεση επί της οποίας αποφάνθηκε το High Court (Ιρλανδία), απόφαση της 1ης Δεκεμβρίου 2010, Gashi κατά Minister for Justice, Equality and Law Reform, [2010] IEHC 436, σκέψη 28, στην οποία το εν λόγω δικαστήριο έκρινε ότι η επικύρωση απόφασης ανάκλησης του καθεστώτος πρόσφυγα λόγω διαστρέβλωσης «δεν συνιστά διαπίστωση ότι ο αιτών δεν είναι επί του παρόντος και δεν θα μπορούσε ποτέ να είναι πρόσφυγας».

⁽⁹⁹⁾ FAC, 10 C 29.10, ό. π., υποσημείωση 20, σκέψεις 17-18.

⁽¹⁰⁰⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για τη θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών και των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους, 12 Σεπτεμβρίου 2001, COM(2001) 510 final.

⁽¹⁰¹⁾ Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Αποτέλεσμα των εργασιών της ομάδας εργασίας για το άσυλο, έγγραφο του Συμβουλίου 13199/02 της 25ης Σεπτεμβρίου 2002.

⁽¹⁰²⁾ UNHCR, Κατευθυντήριες οδηγίες για τη διεθνή προστασία: Παύση του καθεστώτος πρόσφυγα («γενικές ρήτρες παύσης»), ό. π., υποσημείωση 28, παράγραφοι 10 και 13.

⁽¹⁰³⁾ Court of Appeal (Ηνωμένο Βασίλειο), απόφαση της 26ης Ιουνίου 2009, EN (Serbia) κατά SSHD, [2009] EWCA Civ 630, σκέψη 96· Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο (Αυστρία), απόφαση της 29ης Σεπτεμβρίου 2014, W121 1415639-1, AT:BVVG:2014:W121.1415639.1.00.

⁽¹⁰⁴⁾ UNHCR, Εγχειρίδιο, ό. π., υποσημείωση 5, παράγραφος 135

Κατά την ερμηνεία του άρθρου 11 παράγραφος 3 της ΟΕΑΑ από το ΔΕΕ, η μεταβολή των συνθηκών είναι «ουσιαστικής και μη προσωρινής φύσεως», όταν οι παράγοντες που προκάλεσαν τον φόβο του πρόσφυγα ότι θα υποστεί δίωξη μπορούν να θεωρηθούν ως μόνιμως εξαλειφθέντες ⁽¹⁰⁵⁾. Η νομολογία του ΔΕΕ εφαρμόστηκε συναφώς στη Γαλλία, όπου τα εθνικά δικαστήρια αναφέρθηκαν σε «ουσιαστικές και μόνιμες μεταβολές» ⁽¹⁰⁶⁾, στο πλαίσιο της παύσης.

Παρότι η διατύπωση του ΔΕΕ πρέπει να αποτελεί την αφετηρία για την ανάλυση, το κατά πόσον η βάση του φόβου διώξεων εξαλείφθηκε μόνιμως είναι ζήτημα βαθμού. Παρότι εξετάζονται τα γεγονότα που υφίστανται κατά τη λήψη της απόφασης, ο όρος «μη προσωρινός» έχει την έννοια ότι μπορεί να αναμένεται ότι η κατάσταση θα παραμείνει επαρκώς σταθερή στο προβλέψιμο μέλλον. Κάτι τέτοιο απαιτεί μια πρόγνωση βασισμένη στα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίζονται στο δικαστήριο ⁽¹⁰⁷⁾. Είναι απαραίτητο να σταθμιστούν και να εξορροπηθούν όλες οι διαπιστωθείσες περιστάσεις ⁽¹⁰⁸⁾ και η σημασία τους από την άποψη ενός λογικού και συνετού ανθρώπου στη θέση του ενδιαφερομένου. Όσο μεγαλύτερος είναι ο κίνδυνος διώξεων τόσο πιο μεγάλης διάρκειας πρέπει να είναι η σταθερότητα των μεταβληθεισών συνθηκών. Το ίδιο ισχύει για την καταλληλότητα της κατάστασης για την πρόβλεψη μελλοντικών γεγονότων. Ωστόσο, δεν μπορεί κανείς να απαιτεί την παροχή εγγυήσεων ότι οι μεταβληθείσες πολιτικές συνθήκες θα διατηρηθούν επ' αόριστον στο μέλλον.

4.1.5 «Προληπτική» προσέγγιση — Παγίωση της κατάστασης

Πρέπει να τηρείται προληπτική στάση σε σχέση με αποφάσεις που αφορούν περιστάσεις που έχουν εκλείψει. Αυτό τονίστηκε στην απόφαση που εκδόθηκε στην υπόθεση *Hoxha* ⁽¹⁰⁹⁾, στην οποία αναφέρεται ότι «διατύπωση η οποία θα επέτρεπε να ερμηνευθεί κατά τρόπο υπερβολικά ευρύ η μεταβολή των συνθηκών δεν καταδεικνύει προληπτική στάση εκ μέρους του υπευθύνου λήψης της απόφασης, του οποίου η απόφαση έχει δυνητικά σοβαρές συνέπειες για το πρόσωπο το οποίο αφορά ⁽¹¹⁰⁾». Η αξιολόγηση πρέπει να διενεργείται με επαγρύπνηση και προσοχή ⁽¹¹¹⁾. Αυτό κατά κανόνα απαιτεί μεγαλύτερο χρονικό διάστημα παρατήρησης κατά τη διάρκεια του οποίου μπορεί να παγιωθεί η κατάσταση ⁽¹¹²⁾.

Η UNHCR παρέχει χρήσιμη καθοδήγηση, την οποία έχουν υιοθετήσει στη νομολογία τους διάφορα δικαστήρια. Σύμφωνα με τις αποφάσεις αυτές, οι θεμελιώδεις μεταβολές μπορούν να αξιολογηθούν, όσον αφορά τον διαρκή χαρακτήρα τους, μετά την παρέλευση σχετικά σύντομου χρονικού διαστήματος. Στο πλαίσιο αυτό, υπάρχουν διάφορα ενδεχόμενα, όπως διεξαγωγή ελεύθερων και αδιάβλητων εκλογών, από τις οποίες προκύπτει κυβέρνηση προσηλωμένη στον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων, ή ειρηνική αλλαγή στο πλαίσιο συνταγματικής διαδικασίας. Επιπλέον, μπορεί επίσης να διαπιστωθεί σχετική πολιτική και οικονομική σταθερότητα στη χώρα καταγωγής.

Στην περίπτωση που η μεταβολή υπήρξε λιγότερο συγκεκριμένη, όπως σε περίπτωση πραξικοπήματος, θα πρέπει να παρέλθει μεγαλύτερο χρονικό διάστημα προτού το δικαστήριο που

⁽¹⁰⁵⁾ *Abdulla*, ό. π., υποσημείωση, 13, σκέψη 73.

⁽¹⁰⁶⁾ Εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου (Γαλλία), απόφαση της 25ης Νοεμβρίου 2011, Μ.Κ., αριθ. 10008275 R.

⁽¹⁰⁷⁾ Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο (Γερμανία), απόφαση της 1ης Ιουνίου 2011, 10 C 25.10, DE:BVVerwG:2011:010611U10C25.10.0, σκέψη 24.

⁽¹⁰⁸⁾ Βλέπε επίσης J.C. Hathaway και M. Foster, ό. π., υποσημείωση 75, σ. 482.

⁽¹⁰⁹⁾ R. κατά *Special Adjudicator ex p. Hoxha*, ό. π., υποσημείωση 4.

⁽¹¹⁰⁾ Ό.π., σκέψη 113· βλέπε επίσης FAC (Αυστρία), G307 1406174-1, ό. π., υποσημείωση 94.

⁽¹¹¹⁾ FAC, 10 C 25.10, ό. π., υποσημείωση 107, σκέψη 24.

⁽¹¹²⁾ Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο (Αυστρία), απόφαση της 16ης Φεβρουαρίου 2006, 2006/19/0032· UNCHR, Κατευθυντήριες οδηγίες για τη διεθνή προστασία: Παύση του καθεστώτος πρόσφυγα («γενικές ρήτρες παύσης»), ό. π., υποσημείωση 28, παράγραφοι 13-14· J. Fitzpatrick και R. Bonoan, «Cessation of refugee protection», στο E. Feller/V. Türk/F. Nicholson (επιμ.), *Refugee Protection in International Law. UNHCR's Global Consultations on International Protection* (CUP, 2003), σ. 491, 497.

έχει επιληφθεί της αξιολόγησης της διάρκειας της εν λόγω μεταβολής μπορεί να διατυπώσει την κρίση του. Σε μια τέτοια περίπτωση, θα είναι εύλογο να αξιολογηθεί ιδιαίτερα προσεκτικά η επικρατούσα κατάσταση όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα στη συγκεκριμένη χώρα. Τα δικαστήρια πρέπει να είναι ενήμερα για την ύπαρξη τυχόν εν εξελίξει διαδικασίας εθνικής ανασυγκρότησης ή συμφιλίωσης. Αυτή πρέπει να αξιολογείται όσον αφορά τη βιωσιμότητά της και να παρέχεται επαρκής χρόνος για την εγκαθίδρυσή της, μεταξύ άλλων μέσω της παρακολούθησης τυχόν ανακωχής που συμφωνείται μεταξύ αντίπαλων ένοπλων ομάδων. Πρέπει να διαπιστωθεί πραγματική και μακροχρόνια, παρότι όχι μόνιμη, μεταβολή, και τούτο κυρίως σε περιπτώσεις συγκρούσεων μεταξύ διαφορετικών εθνοτικών ομάδων, λαμβανομένων υπόψη των δυσκολιών επίτευξης πραγματικής συμφιλίωσης σε τέτοιες περιπτώσεις ⁽¹¹³⁾.

Στους ουσιαστικούς παράγοντες συγκαταλέγονται αλλαγές στην κυβέρνηση, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών ασφάλειας, και στο νομικό σύστημα, αμνηστίες και εκλογές ⁽¹¹⁴⁾. Ο αυθόρμητος ευρείας κλίμακας επαναπατρισμός προσφύγων μπορεί να αποτελεί ένδειξη σχετικών αλλαγών, εκτός εάν η επιστροφή πρώην προσφύγων δημιουργήσει νέες εντάσεις ⁽¹¹⁵⁾. Εάν τμήμα του πληθυσμού που υφίστατο προηγούμενης διώξεις ιδρύσει δικό του κράτος, του οποίου η ύπαρξη δεν απειλείται πλέον από την αντίπαλη φατρία, ενδέχεται η μεταβολή να μπορεί να θεωρηθεί μη προσωρινή, συντομότερα από ό,τι σε περιπτώσεις στις οποίες διεξάγεται ειρηνευτική διαδικασία μεταξύ πρώην εχθρικών ομάδων στο εσωτερικό ενιαίου κράτους ⁽¹¹⁶⁾. Υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες οι διώξεις απλώς υποχωρούν και στις οποίες η παρέλευση σχετικά μεγάλου χρονικού διαστήματος χωρίς ιδιαίτερα συμβάντα στο κράτος δίωξης, σε συνδυασμό με άλλους παράγοντες, μπορεί να είναι αφ' εαυτής ιδιαίτερα σημαντική ⁽¹¹⁷⁾.

4.1.6 Ουσιαστική προστασία στη χώρα ιθαγένειας

Η προστασία του πρόσφυγα καθίσταται περιττή εάν η προστασία που παρέχει η χώρα της οποίας ο πρόσφυγας έχει την ιθαγένεια είναι εκ νέου διαθέσιμη, ώστε αυτός να μην μπορεί πλέον να εξακολουθεί να αρνείται την προστασία που του παρέχει η συγκεκριμένη χώρα. Επομένως, όταν λαμβάνεται απόφαση σχετικά με τη νομιμότητα της ανάκλησης του καθεστώτος του πρόσφυγα, πρέπει να εξετάζεται αν υφίσταται πλέον ουσιαστική προστασία κατά των διώξεων τις οποίες φοβόταν αρχικά ότι θα υποστεί ο πρόσφυγας στη χώρα ιθαγένειας.

Για τους σκοπούς του άρθρου 11 παράγραφος 1 στοιχείο ε), η προστασία νοείται ως προστασία κατά των διώξεων.

Σε σχέση με τη σύμβαση για τους πρόσφυγες, αντικείμενο συζήτησης έχει αποτελέσει το αν υφίσταται ανάγκη προστασίας μόνο στην περίπτωση που, πέραν της φυσικής προστασίας και ασφάλειας, υπάρχουν λειτουργική κυβέρνηση και βασικές διοικητικές δομές καθώς και επαρκείς υποδομές ⁽¹¹⁸⁾. Στο πλαίσιο αυτό, η UNHCR είναι της άποψης ότι απαιτούνται σημα-

⁽¹¹³⁾ Immigration Appeal Tribunal (Ηνωμένο Βασίλειο), απόφαση της 7ης Φεβρουαρίου 2005, SB (Cessation and Exclusion) Haiti [2005] UKIAT 00036, σκέψη 28· FAC, 10 C 25.10, ό. π., υποσημείωση 107, σκέψη 24· UNHCR, Κατευθυντήριες οδηγίες για τη διεθνή προστασία: Παύση του καθεστώτος πρόσφυγα («γενικές ρήτρες παύσης»), ό. π., υποσημείωση 28, παράγραφοι 13-14.

⁽¹¹⁴⁾ J. Fitzpatrick και R. Bonoan, ό. π., υποσημείωση, 112, σ. 491 (495)· G.S. Goodwin-Gill και J. McAdam, ό. π., υποσημείωση 65, σ. 140-141· I. Kraft, ό. π., υποσημείωση 32, Article 11, MN 19.

⁽¹¹⁵⁾ UNHCR, Κατευθυντήριες οδηγίες για τη διεθνή προστασία: Παύση του καθεστώτος πρόσφυγα («γενικές ρήτρες παύσης»), ό. π., υποσημείωση 28, παράγραφος 12.

⁽¹¹⁶⁾ Βλέπε Εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου (Γαλλία), M.K., ό. π., υποσημείωση 106· UNHCR, Κατευθυντήριες οδηγίες για τη διεθνή προστασία: Παύση του καθεστώτος πρόσφυγα («γενικές ρήτρες παύσης»), ό. π., υποσημείωση 28, παράγραφος 14.

⁽¹¹⁷⁾ FAC, 10 C 25.10, ό. π., υποσημείωση 107.

⁽¹¹⁸⁾ UNHCR, Κατευθυντήριες οδηγίες για τη διεθνή προστασία: Παύση του καθεστώτος πρόσφυγα («γενικές ρήτρες παύσης»), ό. π., υποσημείωση 28, παράγραφος 15· S. Kneebone και M. O'Sullivan, Article 1 C, στο A. Zimmermann (επιμ.), *The 1951 Convention Relating to the Status of Refugees and its 1967 Protocol* (OUP, 2011), παράγραφοι 160-164, 188-196· J.C. Hathaway και M. Foster, ό. π., υποσημείωση 75, σ. 487-489.

ντικές βελτιώσεις όσον αφορά τα πρότυπα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και αναφέρεται, μεταξύ άλλων, στην πρόσβαση σε δίκαιη δίκη και αμερόληπτο δικαστήριο και στα δικαιώματα ελευθερίας έκφρασης, ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι και θρησκευτικής ελευθερίας ⁽¹¹⁹⁾. Ωστόσο, το δικαστήριο Immigration Appeals Tribunal του Ηνωμένου Βασιλείου διατύπωσε «πραγματικές επιφυλάξεις σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές της UNHCR, οι οποίες φαίνεται να επεκτείνονται σε σημαντικό βαθμό πέραν του περιεχομένου της Σύμβασης σε συμφωνία με τους ευρύτερους ανθρωπιστικούς στόχους που επιδιώκει» ⁽¹²⁰⁾.

Το ερώτημα αυτό τέθηκε επίσης στο πλαίσιο της ΟΕΑΑ και υποβλήθηκε στο ΔΕΕ. Το ΔΕΕ ⁽¹²¹⁾ επισήμανε ότι η προβλεπόμενη στο άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο ε) προστασία είναι αυτή που έως τώρα ήταν ανύπαρκτη και συγκεκριμένα η προστασία κατά των διώξεων για έναν από τους λόγους που απαριθμούνται στο άρθρο 2 στοιχείο γ) ⁽¹²²⁾. Σε σχέση με την έννοια της διεθνούς προστασίας, η οδηγία ρυθμίζει δύο χωριστά καθεστώτα προστασίας, ήτοι, αφενός, το καθεστώς του πρόσφυγα, αφετέρου, το καθεστώς της επικουρικής προστασίας. Προκειμένου να τα διατηρήσει χωριστά, το ΔΕΕ αρνήθηκε να εξαρτήσει την παύση του καθεστώτος του πρόσφυγα από τη διαπίστωση ότι ο ενδιαφερόμενος δεν πληροί τις προϋποθέσεις για το καθεστώς της επικουρικής προστασίας. Με δεδομένη τη συλλογιστική αυτή, το ΔΕΕ έκρινε ότι παρέλκει η εξέταση του ερωτήματος που υποβλήθηκε σε αυτό σχετικά με το εάν η παύση του καθεστώτος του πρόσφυγα προϋποθέτει να υπάρχει σταθερή κατάσταση ασφάλειας και να παρέχεται, χάρη στο γενικό βιοτικό επίπεδο, η δυνατότητα εξασφάλισης ενός ελάχιστου επιπέδου διαβίωσης ⁽¹²³⁾.

Επομένως, το ΔΕΕ καθιέρωσε μια συμμετρική σχέση μεταξύ της αξιολόγησης που οδηγεί στην αρχική χορήγηση του καθεστώτος του πρόσφυγα και σε εκείνη που διενεργείται κατά τον τερματισμό της προστασίας του πρόσφυγα ⁽¹²⁴⁾. Όταν εξετάζεται αν παρέχεται ουσιαστική προστασία, το ερώτημα έγκειται στο αν υφίσταται φόβος διώξεων στο παρόν, όπως περιγράφεται στον ορισμό του όρου «πρόσφυγας» στην ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση) ⁽¹²⁵⁾.

Η προστασία πρέπει να είναι ουσιαστική. Οι απαραίτητες προϋποθέσεις καθορίζονται στο άρθρο 7 παράγραφος 2. Πρέπει να επαληθεύεται ότι ο φορέας ή οι φορείς προστασίας έλαβαν εύλογα μέτρα για να αποτρέψουν τη δίωξη, ότι επομένως διαθέτουν, μεταξύ άλλων, αποτελεσματικό νομικό σύστημα για τον εντοπισμό, την ποινική δίωξη και τον κολασμό πράξεων που συνιστούν δίωξη και ότι ο ενδιαφερόμενος πρόσφυγας θα έχει πρόσβαση στην προστασία αυτή, σε περίπτωση παύσεως της υπαγωγής του στο καθεστώς πρόσφυγα ⁽¹²⁶⁾. Το κριτήριο της πιθανολόγησης που πρέπει να εφαρμόζεται είναι αυτό του «πραγματικού κινδύνου διώξεων» ⁽¹²⁷⁾. Το αν υφίσταται πλέον ουσιαστική προστασία κατά των αρχικών διώξεων πρέπει να αξιολογείται με προσεκτική εξέταση όλων των σχετικών περιστάσεων και λαμβανομένης ιδιαιτέρως υπόψη της ατομικής κατάστασης του πρόσφυγα και των λόγων των αρχικών διώξεων ⁽¹²⁸⁾. Το κρίσιμο ζήτημα είναι αν οι αλλαγές εξαλείφουν τον κίνδυνο για το πρόσωπο

⁽¹¹⁹⁾ UNHCR, Κατευθυντήριες οδηγίες για τη διεθνή προστασία: Παύση του καθεστώτος πρόσφυγα («γενικές ρήτρες παύσης»), ό. π., υποσημείωση 28, παράγραφος 16.

⁽¹²⁰⁾ SB (Cessation and Exclusion) Haiti, ό. π., υποσημείωση 113, σκέψη 25-27.

⁽¹²¹⁾ Abdulla, ό. π., υποσημείωση 13, σκέψη 65-80.

⁽¹²²⁾ Άρθρο 2 στοιχείο δ) της ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση).

⁽¹²³⁾ Βλέπε επίσης S. Kneebone και M. O'Sullivan, ό. π., υποσημείωση 118, παράγραφος 140.

⁽¹²⁴⁾ Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο (Γερμανία), απόφαση της 24ης Φεβρουαρίου 2011, 10 C 3/10, DE:BVVerwG:2011:240211U10C3.10.0, σκέψη 16· βλέπε επίσης R. κατά Special Adjudicator ex p. Hoxha, ό. π., υποσημείωση 4, σκέψη 13. Αυτό ισχύει για το περιεχόμενο των ουσιαστικών διατάξεων αλλά όχι, όπως πιστεύεται ενίοτε, σε θέματα αποδείξεων· βλέπε S. Kneebone και M. O'Sullivan, ό. π., υποσημείωση 118, παράγραφος 154.

⁽¹²⁵⁾ R. κατά Special Adjudicator ex p. Hoxha, ό. π., υποσημείωση 4, σκέψεις 13-14.

⁽¹²⁶⁾ Abdulla, ό. π., υποσημείωση 13, σκέψη 70.

⁽¹²⁷⁾ FAC, 10 C 25.10, ό. π., υποσημείωση 107, σκέψη 23· Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο (Γερμανία), απόφαση της 1ης Μαρτίου 2012, 10 C 7/11, DE:BVVerwG:2012:010312U10C7.11.0, σκέψη 12· βλέπε επίσης απόφαση του ΕΔΔΑ της 16ης Σεπτεμβρίου 2014, Ε.Ο. κατά Φινλανδίας, προσφυγή αριθ. 74606/11.

⁽¹²⁸⁾ FAC (Αυστρία), W121 1415639-1, ό. π., υποσημείωση 103· Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο (Αυστρία), απόφαση της 30ής Οκτωβρίου 2014, W215 2009415-1, AT:BVVG:2014:W215.2009415.1.00· Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο (Γερμανία), απόφαση της 1ης Μαρτίου 2012, 10 C 7.11, DE:BVVerwG:2012:010312U10C7.11.0, σκέψη 16· Ανώτερο Διοικητικό Δικαστήριο Niedersachsen, 11 LB 405/08, ό. π., υποσημείωση 94, σκέψη 46· J.C. Hathaway και M. Foster, ό. π., υποσημείωση 75, σ. 485-487.

του οποίου το καθεστώς πρόσφυγα επανεξετάζεται ⁽¹²⁹⁾. Είναι επίσης απαραίτητο να εξετάζονται, μεταξύ άλλων, οι συνθήκες λειτουργίας, αφενός, των θεσμών, των αρχών και των δυνάμεων ασφαλείας και, αφετέρου, όλων των ομάδων ή των φορέων στη χώρα καταγωγής που μπορούν, με τις πράξεις ή τις παραλείψεις τους, να ευθύνονται για πράξεις δίωξης κατά του πρόσφυγα. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την εξέταση των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων της χώρας καταγωγής και τον τρόπο εφαρμογής τους.

Παρότι το χαμηλό επίπεδο προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων δεν αποκλείει αφ' εαυτού την εφαρμογή του άρθρου 11 παράγραφος 1 στοιχείο ε), καθώς η διάταξη αφορά την προστασία κατά των διώξεων η οποία απουσίαζε αρχικά αλλά παρέχεται πλέον, η έκταση στην οποία διασφαλίζονται τα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα στη συγκεκριμένη χώρα αποτελεί συναφή παράγοντα για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της εν λόγω προστασίας ⁽¹³⁰⁾. Ομοίως, στην υπόθεση SB (Haiti), το Immigration Appeals Tribunal του Ηνωμένου Βασιλείου αποφάνθηκε ότι δεν αποτελούσε νομική προϋπόθεση για την εφαρμογή της παύσης να υπάρχουν λειτουργικοί θεσμοί και διατάξεις προστασίας των δικαιωμάτων, ως ενδείξεις διαρκούς μεταβολής, αλλά επισήμανε ότι η απουσία τέτοιων θεσμών καθιστά περισσότερο επισφαλή την κρίση σχετικά με την πρόβλεψη σταθερής και βιώσιμης αλλαγής ⁽¹³¹⁾. Εκτός από την ενδεχόμενη σημασία τους στο πλαίσιο του άρθρου 11 παράγραφος 1 στοιχείο δ), οι επισκέψεις των ενδιαφερομένων στη χώρα καταγωγής τους ενδέχεται να υποδεικνύουν ότι δεν υφίσταται πλέον φόβος να υποστούν διώξεις ⁽¹³²⁾.

Ο υπεύθυνος ή οι υπεύθυνοι προστασίας είναι οι αναφερόμενοι στο άρθρο 7 παράγραφος 1. Εκτός από το κράτος, σε αυτούς περιλαμβάνονται ομάδες ή οργανώσεις, συμπεριλαμβανομένων διεθνών οργανισμών, που ελέγχουν το κράτος ή ουσιώδες μέρος του εδάφους του κράτους. Επομένως, μια πολυεθνική δύναμη ενδεχομένως αποτελεί φορέα προστασίας ⁽¹³³⁾. Η UNHCR φαίνεται να διαφωνεί με την άποψη του ΔΕΕ που θεωρεί τον έλεγχο σημαντικού τμήματος της επικράτειας επαρκή προϋπόθεση ⁽¹³⁴⁾, αλλά η θέση του δικαστηρίου συνάδει με εκείνη της εθνικής νομολογίας ⁽¹³⁵⁾.

4.1.7 Αιτιώδης σύνδεσμος

Ορίζοντας ότι ο υπήκοος «δεν μπορεί πλέον να εξακολουθεί να αρνείται την προστασία που του παρέχει η χώρα της ιθαγένειας, διότι έχουν παύσει να υφίστανται» οι εν λόγω συνθήκες, το άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο ε) θέτει έναν αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ της μεταβολής των συνθηκών και του γεγονότος ότι ο ενδιαφερόμενος δεν μπορεί να εμμένει στην άρνησή του και, κατά παρέκταση, να διατηρεί το καθεστώς του πρόσφυγα, δεδομένου ότι ο αρχικός του φόβος ότι θα υποστεί διώξεις δεν είναι πλέον προφανώς βάσιμος ⁽¹³⁶⁾. Συνήθως ο σύνδεσμος αυτός μπορεί να διαπιστωθεί εύκολα. Ωστόσο, το σημείο αυτό πρέπει να εξετάζεται,

⁽¹²⁹⁾ J.C. Hathaway και M. Foster, ό.π., υποσημείωση 75, σ. 485.

⁽¹³⁰⁾ Abdulla, ό.π., υποσημείωση 13, σκέψη 71.

⁽¹³¹⁾ SB (Cessation and Exclusion) Haiti, ό.π., υποσημείωση 113, σκέψη 37.

⁽¹³²⁾ Εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου (Γαλλία), M.K., ό.π., υποσημείωση 106· Εφετείο μετανάστευσης (Σουηδία), UM 5495-10, ό.π., υποσημείωση 50.

⁽¹³³⁾ Abdulla, ό.π., υποσημείωση 13, σκέψεις 74-75· High Court (Ηνωμένο Βασίλειο), απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 2000, R κατά Special Adjudicator ex p. Azizi, CO/3493/2000 (μη δημοσιευθείσα), σκέψη 15.

⁽¹³⁴⁾ UNHCR, Κατευθυντήριες οδηγίες για τη διεθνή προστασία: Παύση του καθεστώτος του πρόσφυγα («γενικές ρήτρες παύσης»), ό.π., υποσημείωση 28, παράγραφος 17.

⁽¹³⁵⁾ Βλέπε Εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου (Γαλλία), M.K., ό.π., υποσημείωση 106· Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο (Γερμανία), απόφαση της 1ης Νοεμβρίου 2005, 1 C 21.04, DE:BVVerwG:2005:011105U1C21.04.0, σκέψη 30· R κατά Special Adjudicator ex p. Azizi, ό.π., υποσημείωση 133, σκέψη 15.

⁽¹³⁶⁾ Abdulla, ό.π., υποσημείωση 13, σκέψη 66.

έστω συνοπτικά, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η απόφαση τερματισμού της προστασίας δεν βασίζεται αποκλειστικά σε επανεκτίμηση των αρχικών γεγονότων ⁽¹³⁷⁾.

4.1.8 Απουσία άλλου βάσιμου φόβου διώξεων

Όταν διαπιστώνεται ότι έχουν εκλείψει οι περιστάσεις, λόγω των οποίων χορηγήθηκε το καθεστώς του πρόσφυγα, τότε, ανάλογα με την προσωπική κατάσταση του ενδιαφερομένου, ενδέχεται να πρέπει να διαπιστωθεί κατά πόσον υφίστανται άλλες περιστάσεις που να δικαιολογούν βάσιμο φόβο του ενδιαφερόμενου ότι θα υποστεί δίωξη. Το καθεστώς του πρόσφυγα μπορεί να τερματιστεί μόνο σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο ως άνω ερώτημα ⁽¹³⁸⁾. Για να μην γίνει επίκληση της ρήτρας παύσης, εφόσον έχουν επέλθει θεμελιώδεις μεταβολές, πρέπει να υφίσταται τρέχων φόβος διώξεων κατά την επιστροφή για λόγο προβλεπόμενο στη Σύμβαση ⁽¹³⁹⁾.

Η αξιολόγηση που πρέπει να διενεργηθεί είναι ανάλογη με εκείνη κατά την εξέταση μιας αρχικής αιτήσεως χορηγήσεως καθεστώτος του πρόσφυγα ⁽¹⁴⁰⁾. Ειδικότερα, εφαρμόζεται το ίδιο κριτήριο πιθανολόγησης —βάσιμος φόβος διώξεων ⁽¹⁴¹⁾. Τα σχετικά γεγονότα πρέπει να διαπιστωθούν εκ νέου, καθώς οι διαπιστώσεις που αφορούν τα γεγονότα στα οποία βασίστηκε η αρχική απόφαση χορήγησης καθεστώτος του πρόσφυγα δεν είναι δεσμευτικές εν προκειμένω ⁽¹⁴²⁾. Ανεξάρτητα από αυτό, θα πρέπει να σημειωθεί ότι σε ορισμένες περιπτώσεις η ιστορική θέση μπορεί να έχει σημασία για την αξιολόγηση μελλοντικού κινδύνου. Ωστόσο, γενικά, δεν υπάρχει κατάλληλη βάση για τη στήριξη του επιχειρήματος ότι το προηγούμενο καθεστώς πρόσφυγα δημιουργεί, αφ' εαυτού, τεκμήριο κακομεταχείρισης κατά την επιστροφή ⁽¹⁴³⁾.

Το είδος των απαιτούμενων αποδείξεων εξαρτάται από τις προβαλλόμενες περιστάσεις. Δεδομένου ότι η αξιολόγηση είναι ανάλογη εκείνης που διενεργείται για την αρχική αίτηση, η κατανομή του βάρους απόδειξης όπως καθορίζεται στο άρθρο 14 παράγραφος 2 δεν ισχύει όσον αφορά τα γεγονότα που αποδεικνύουν άλλες περιστάσεις οι οποίες ενδέχεται να δημιουργούν βάσιμο φόβο διώξεων. Ωστόσο, το τεκμήριο που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 4 μπορεί να εφαρμοστεί.

Πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ περισσότερων ενδεχομένων. Ο ενδιαφερόμενος ενδέχεται να επικαλεστεί τον ίδιο λόγο διώξης με εκείνον που έγινε δεκτός κατά τη χορήγηση του καθεστώτος του πρόσφυγα. Το επιχειρήματά του μπορεί να είναι ότι, παρότι η συγκεκριμένη δίωξη έπαυσε, έλαβαν χώρα εκ των υστέρων άλλα γεγονότα τα οποία δημιούργησαν φόβο διώξεων για τον ίδιο λόγο. Για παράδειγμα, το κόμμα Α το οποίο καταδίωξε την εθνότητα Χ εκδιώχθηκε από την εξουσία. Αργότερα, πολιτικοί σύμμαχοι ίδρυσαν το κόμμα Β, κατέλαβαν την εξουσία και άσκησαν νέες διώξεις κατά της εθνότητας Χ. Στην περίπτωση αυτή, δεν τίθεται πραγματικά ζήτημα νέων λόγων διώξης. Η μεταβολή των συνθηκών ήταν προσωρινή. Ως εκ τούτου, το καθεστώς του πρόσφυγα δεν έπαυσε ⁽¹⁴⁴⁾. Η σχετική αξιολόγηση πρέπει να

⁽¹³⁷⁾ Ανώτατο Δικαστήριο (Σλοβενία), απόφαση της 5ης Σεπτεμβρίου 2013, I Up 309/2013· Ανώτερο Διοικητικό Δικαστήριο Βάδης-Βιρτεμβέργης (Γερμανία), απόφαση της 19ης Νοεμβρίου 2015, A 12 S 1999/14, σκέψη 46· I. Kraft, ό. π., υποσημείωση 32, Article 11, MN 17.

⁽¹³⁸⁾ Abdulla, ό. π., υποσημείωση 13, σκέψεις 81-82· Περιφερειακό Διοικητικό Δικαστήριο Βαρσοβίας (Πολωνία), απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2010, V SA/Wa 383/10.

⁽¹³⁹⁾ House of Lords (Ηνωμένο Βασίλειο), απόφαση της 2ας Απριλίου 1998, R. κατά Home Secretary ex p. Adan, [1998] UKHL 15.

⁽¹⁴⁰⁾ Abdulla, ό. π., υποσημείωση 13, σκέψη 83.

⁽¹⁴¹⁾ Ό.π., σκέψεις 88-89.

⁽¹⁴²⁾ FAC, 10 C 29.10, ό. π., υποσημείωση 20, σκέψη 20.

⁽¹⁴³⁾ Court of Appeal (Ηνωμένο Βασίλειο), 12 Φεβρουαρίου 2016, RY (Sri Lanka) κατά Secretary of State for the Home Department [2016] EWCA Civ 81.

⁽¹⁴⁴⁾ R. κατά Special Adjudicator ex p. Hoxha, ό. π., υποσημείωση 4, σκέψη 30: «προηγούμενη δίωξη ενός είδους μπορεί να οδηγήσει σε μεταγενέστερη δίωξη άλλου είδους».

διενεργηθεί βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 2 ⁽¹⁴⁵⁾, το δε βάρος απόδειξης κατανέμεται βάσει του άρθρου 14 παράγραφος 2.

Εάν ο πρόσφυγας αναφέρει λόγο δίωξης διαφορετικό από εκείνον που έγινε αρχικά δεκτός, το ερώτημα είναι αν υπάρχουν αποδείξεις για γεγονότα τα οποία εμπίπτουν στον ορισμό του πρόσφυγα βάσει του άρθρου 2 στοιχείο δ). Ο ενδιαφερόμενος θα μπορεί, ειδικότερα, να επικαλεστεί το άρθρο 4 παράγραφος 4, εάν, πριν από την αρχική αίτηση διεθνούς προστασίας, υπέστη πράξεις ή δέχθηκε απειλές δίωξης εξαιτίας του άλλου αυτού λόγου, αλλά δεν τις επικαλέστηκε τότε. Για παράδειγμα, ο/η σύζυγος ηγετικού στελέχους της αντιπολίτευσης, ο οποίος/η οποία αναγνωρίζεται ως πρόσφυγας λόγω των διώξεων που υπέστη εξαιτίας της συγκεκριμένης σχέσης, αποκαλύπτει αργότερα ότι εργάστηκε επίσης προσωπικά για το κόμμα και φοβάται ότι θα υποστεί διώξεις για τον λόγο αυτό, ακόμη και μετά το διαζυγίο του/της από το ηγετικό στέλεχος της αντιπολίτευσης ⁽¹⁴⁶⁾. Το ίδιο ισχύει εάν κάποιος υποστεί πράξεις ή δεχθεί απειλές δίωξης για τον νέο λόγο μετά την αναχώρηση από τη χώρα καταγωγής του και οι εν λόγω πράξεις ή απειλές έχουν την προέλευσή τους στη συγκεκριμένη χώρα ⁽¹⁴⁷⁾. Αντιθέτως, το χαμηλότερο επίπεδο απόδειξης δεν εφαρμόζεται σε λόγους δίωξης οι οποίοι ανακύπτουν αποκλειστικά μετά την αναχώρηση ⁽¹⁴⁸⁾. Ομοίως, όταν νέες πράξεις δίωξης στη χώρα καταγωγής βασίζονται σε ιδιότητα που συμβαίνει να έχει ο ενδιαφερόμενος, η οποία δεν είχε σημασία για την παλαιότερη δίωξη που υπέστη (είναι μέλος της εθνότητας Χ, αλλά είναι επίσης μέλος του κόμματος Γ, το οποίο είχε συμμαχήσει με το κόμμα Α, αλλά βρίσκεται σε αντιπαράθεση με το κόμμα Β), η αξιολόγηση πρέπει να διενεργηθεί βάσει του άρθρου 4 παράγραφοι 1 έως 3 και 5.

4.2 Περιστάσεις που έχουν εκλείψει στη χώρα συνήθους διαμονής

Για τους ανιθαγενείς, το άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο στ) προβλέπει διάταξη αντίστοιχη εκείνης του άρθρου 11 παράγραφος 1 στοιχείο ε). Η διάταξη εφαρμόζεται όταν υπάρχει μεταβολή συνθηκών, ο πρόσφυγας μπορεί να επιστρέψει στη χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του, το γεγονός αυτό οφείλεται στη μεταβολή των συνθηκών, και δεν υφίστανται άλλοι λόγοι ώστε να φοβάται ότι θα υποστεί δίωξη.

Καταρχήν, η ανωτέρω ανάλυση σχετικά με το άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο ε) ισχύει επίσης για τον συγκεκριμένο λόγο παύσης και παραπέμπουμε τον αναγνώστη στην προηγούμενη ενότητα. Ο όρος «χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής», όπως αναφέρεται στο άρθρο 2 στοιχείο δ), περιγράφει μια πραγματική κατάσταση στην οποία ένα πρόσωπο έχει επιλέξει μια συγκεκριμένη χώρα ως κέντρο της ζωής του τουλάχιστον για ένα ορισμένο χρονικό διάστημα, αλλά δεν απαιτείται οποιοσδήποτε τυπικός σύνδεσμος με τη συγκεκριμένη χώρα διαμονής ⁽¹⁴⁹⁾ ούτε *animus manendi* (πρόθεση παραμονής) ⁽¹⁵⁰⁾. Ο ενδιαφερόμενος πρέπει να είναι σε θέση να επιστρέψει στη συγκεκριμένη χώρα. Αυτό προϋποθέτει όχι μόνο την ύπαρξη ουσιαστικής προστασίας κατά των αρχικών διώξεων, αλλά και τη νομική δυνατότητα εισόδου του πρόσφυγα στη χώρα προηγούμενης συνήθους διαμονής. Αυτό συμβαίνει εάν ο ενδιαφερόμενος εξακολουθεί να κατέχει (ή αποκτά εκ νέου) έγκυρη άδεια εισόδου,

⁽¹⁴⁵⁾ Abdulla, σκέψη 98· FAC, 10 C 3.10, ό. π., υποσημείωση 124, σκέψη 18.

⁽¹⁴⁶⁾ Βλέπε επίσης Ανώτατο Δικαστήριο (Ισπανία), απόφαση της 22ας Οκτωβρίου 2010, 1660/2006.

⁽¹⁴⁷⁾ Abdulla, σκέψη 97· FAC, 10 C 3.10, ό. π., υποσημείωση 124, σκέψη 18.

⁽¹⁴⁸⁾ FAC, 10 C 29.10, ό. π., υποσημείωση 124, σκέψη 25.

⁽¹⁴⁹⁾ A. Zimmermann και C. Mahler, Article 1, para. 2, στο A. Zimmermann (επιμ.), ό. π., υποσημείωση 118, παράγραφος 680.

⁽¹⁵⁰⁾ A. Grahl-Madsen, ό. π., υποσημείωση 68, σ. 160.

αλλά όχι εάν υπόκειται σε διαταγή απέλασης η οποία είναι ακόμη σε ισχύ ή υπέβαλε αίτηση επανεισδοχής και η αίτησή του απορρίφθηκε ⁽¹⁵¹⁾.

Το ΔΕΕ έχει αναφέρει ένα ενδεχόμενο παράδειγμα εφαρμογής του άρθρου 11 παράγραφος 1 στοιχείο στ). Σύμφωνα με το ΔΕΕ, σε περίπτωση προσώπου το οποίο λάμβανε προστασία ή συνδρομή από το UNRWA, αλλά η εν λόγω προστασία ή συνδρομή έπαυσε, κατά το άρθρο 12 παράγραφος 1 στοιχείο α) ⁽¹⁵²⁾, ο ενδιαφερόμενος παύει να έχει την ιδιότητα του πρόσφυγα εάν αποκτήσει τη δυνατότητα να επιστρέψει στη ζώνη επιχειρήσεων του UNRWA, στην οποία είχε τη συνήθη διαμονή του, επειδή έχουν παύσει να υφίστανται οι συνθήκες που οδήγησαν στην αναγνώρισή του ως πρόσφυγα ⁽¹⁵³⁾.

4.3 Επιτακτικοί λόγοι: άρθρο 11 παράγραφος 3

Το άρθρο 11 παράγραφος 3 προβλέπει εξαίρεση από την παύση του καθεστώτος του πρόσφυγα βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ). Το καθεστώς του πρόσφυγα διατηρείται εάν ο πρόσφυγας είναι σε θέση να επικαλεστεί επιτακτικούς λόγους που απορρέουν από προηγούμενη δίωξη για να αρνηθεί την προστασία που του παρέχει η χώρα καταγωγής. Η διάταξη βασίζεται στο άρθρο 1 Γ παράγραφοι 5 και 6 της σύμβασης για τους πρόσφυγες, το οποίο διατυπώθηκε, ωστόσο, για να εφαρμόζεται μόνο στους αναγνωρισμένους πρόσφυγες όπως ορίζονται βάσει του άρθρου 1 Α παράγραφος 1 της σύμβασης για τους πρόσφυγες, δηλαδή εκείνους που είχαν ήδη αναγνωριστεί το 1951 δυνάμει προηγούμενων νομικών πράξεων. Το άρθρο 11 παράγραφος 3 περιέχεται μόνο στην ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση) και όχι στην αρχική ΟΕΑΑ και, επομένως, δεν ισχύει για όλα τα κράτη μέλη. Για παράδειγμα, στο Ηνωμένο Βασίλειο, η Βουλή των Λόρδων αποφάνθηκε, στην υπόθεση *Hoxha*, ότι δεν υφίσταται βάση στη σύμβαση του 1951 για τη χορήγηση καθεστώτος του πρόσφυγα, πέραν του συνεχιζόμενου βάσιμου φόβου ⁽¹⁵⁴⁾.

Στο άρθρο 11 παράγραφος 3 περιγράφονται οι περιστάσεις υπό τις οποίες η χορηγηθείσα προστασία του πρόσφυγα δεν πρέπει να αφαιρεθεί παρότι δεν υφίσταται πλέον φόβος διώξεων. Επομένως, η διάταξη εφαρμόζεται μόνο μετά την αρχική αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα, αλλά δεν λαμβάνεται υπόψη κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αρχικής αναγνώρισης ⁽¹⁵⁵⁾.

Ο εξαιρετικός χαρακτήρας της διάταξης είναι προφανής λόγω του ιστορικού σκοπού της. Οι συντάκτες της διάταξης είχαν κατά νου την κατάσταση των προσφύγων από τη Γερμανία και την Αυστρία μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, οι οποίοι δεν επιθυμούσαν να επιστρέψουν στον τόπο των φρικαλεοτήτων που είχαν γνωρίσει οι ίδιοι και οι δικοί τους ⁽¹⁵⁶⁾.

Η επιτροπή προσφυγών για τους πρόσφυγες (Γαλλία) εξέτασε την εφαρμογή επιτακτικών λόγων σε απόφαση που αφορούσε χιλιανό πρόσφυγα ο οποίος υπέστη πολύ σοβαρές διώξεις και του οποίου ο αδελφός απεβίωσε λόγω βασανιστηρίων στα χέρια στρατιωτικών. Η γαλλική επιτροπή έκρινε ότι οι διώξεις ήταν τόσο σοβαρές ώστε υπήρχαν επιτακτικοί λόγοι

⁽¹⁵¹⁾ S. Kneebone και M. O'Sullivan, ό. π., υποσημείωση 118, Article 1C, παράγραφος 88.

⁽¹⁵²⁾ Για γενικές πληροφορίες, βλέπε G.S. Goodwin-Gill και J. McAdam, ό. π., υποσημείωση 65, σ. 151-159.

⁽¹⁵³⁾ Απόφαση του ΔΕΕ της 19ης Δεκεμβρίου 2012 στην υπόθεση C-364/11, *El Karem El Kott* κατά *Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal*, EU:C:2012:826, σκέψη 77.

⁽¹⁵⁴⁾ R. κατά *Special Adjudicator* ex p. *Hoxha*, ό. π., υποσημείωση 4, σκέψη 87.

⁽¹⁵⁵⁾ Βλέπε επίσης R. κατά *Home Secretary* ex p. *Adan*, ό. π., υποσημείωση 139, σ. 9· R. κατά *Special Adjudicator* ex p. *Hoxha*, ό. π., υποσημείωση 4, σκέψεις 10, 43-65.

⁽¹⁵⁶⁾ A. Grahl-Madsen, ό. π., υποσημείωση 68, σ. 410.

που απέρρεαν από προηγούμενη δίωξη για την άρνηση του ενδιαφερομένου να δεχθεί την προστασία της χώρας του ⁽¹⁵⁷⁾.

4.3.1 Αρχικές διώξεις

Το άρθρο 11 παράγραφος 3 διαφέρει από τη συνήθη προσέγγιση στο δίκαιο των προσφύγων ως προς το ότι δεν απαιτείται να αποδειχθεί η ύπαρξη φόβου διώξεων στο παρόν, όπως για παράδειγμα στην υπόθεση *Adan* στην οποία κρίθηκε ότι «καθοριστική είναι η ύπαρξη ή μη φόβου στο παρόν» ⁽¹⁵⁸⁾. Η διάταξη αναφέρεται σε προηγούμενη δίωξη ⁽¹⁵⁹⁾ και συνδυάζει αυτήν με μια πρόγνωση όσον αφορά τις συνέπειες που απορρέουν από την εν λόγω δίωξη στην περίπτωση που ο πρόσφυγας πρέπει να επιστρέψει στη χώρα καταγωγής του. Η αρχική δίωξη αποδεικνύεται συνήθως από το γεγονός ότι στο παρελθόν αναγνωρίστηκε καθεστώς πρόσφυγα. Ενδέχεται, ωστόσο, να υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες η προβαλλόμενη στο πλαίσιο του άρθρου 11 παράγραφος 3 προηγούμενη δίωξη διαφέρει από εκείνη στην οποία βασίστηκε η αρχική αναγνώριση του καθεστώτος πρόσφυγα. Για παράδειγμα, ο πρόσφυγας μπορεί να δηλώσει ότι οι ουλές που φέρει είναι αποτέλεσμα σοβαρών βασανιστηρίων. Ωστόσο, η χορήγηση καθεστώτος πρόσφυγα μπορεί να βασίστηκε στο σκεπτικό ότι πρόσωπα που φέρουν ουλές (από οποιαδήποτε αιτία) θεωρούνται από την κυβέρνηση ύποπτα για συμμετοχή στις αντικαθεστωτικές δυνάμεις στο πλαίσιο εν εξελίξει εμφυλίου πολέμου και για τον λόγο αυτό και μόνο μπορεί να υποστούν διώξεις. Στο πλαίσιο του άρθρου 11 παράγραφος 3, ενδέχεται να έχει μεγάλη σημασία αν όντως υπήρξαν βασανιστήρια. Λαμβανομένου υπόψη του σκοπού της διάταξης, φαίνεται ότι ο πρόσφυγας θα πρέπει να μπορεί να επικαλεστεί λόγους και πράξεις διώξεων στις οποίες δεν βασίστηκε η αρχική αναγνώριση καθεστώτος του πρόσφυγα, τουλάχιστον στις περιπτώσεις όπου ο πρόσφυγας τις είχε επικαλεστεί στο πλαίσιο της αρχικής αίτησης. Ακολούθως, αυτές θα πρέπει να αποδειχθούν στο πλαίσιο της διαδικασίας παύσης.

4.3.2 Λόγοι άρνησης της προστασίας της χώρας καταγωγής

Οι λόγοι άρνησης της προστασίας της χώρας καταγωγής πρέπει να είναι τόσο ισχυροί ώστε να καθιστούν τελείως αδικαιολόγητη την επιστροφή του πρόσφυγα ⁽¹⁶⁰⁾. Ο αδικαιολόγητος χαρακτήρας του συγκεκριμένου αιτήματος πρέπει να διαπιστώνεται αντικειμενικά, λαμβανομένης υπόψη της υποκειμενικής ψυχικής κατάστασης του πρόσφυγα ⁽¹⁶¹⁾. Το δικαστήριο πρέπει να αναζητά εξαιρετικές περιστάσεις σχετικές με το άσυλο σε κάθε μεμονωμένη περίπτωση· το άρθρο 11 παράγραφος 3 δεν επιτρέπει την απεριόριστη άσκηση διακριτικής ευχέρειας για ανθρωπιστικούς λόγους ή λόγους συμπόνιας ⁽¹⁶²⁾.

Ενδεχόμενοι λόγοι για την άρνηση της προστασίας της χώρας καταγωγής μπορεί να προκύπτουν από τις περιστάσεις των αρχικών διώξεων καθώς και από τις συνέπειες που μπορεί να έχει η επιστροφή στη χώρα. Παρότι έχει πραγματοποιηθεί εννοιολογική συζήτηση επί του θέματος ⁽¹⁶³⁾, φαίνεται ότι τα δικαστήρια έχουν λάβει υπόψη επιτακτικούς λόγους οι οποίοι

⁽¹⁵⁷⁾ Επιτροπή προσφύγων προσφύγων (Γαλλία), απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 1999, *Molina*, αριθ. 336763. Βλέπε επίσης, Συμβούλιο της Επικρατείας (Γαλλία), απόφαση της 30ής Ιουλίου 2003, *Besleaga*, αριθ. 220082 (απουσία επιτακτικών λόγων).

⁽¹⁵⁸⁾ *R. κατά Home Secretary ex p. Adan*, ό. π., υποσημείωση 139.

⁽¹⁵⁹⁾ *R. κατά Special Adjudicator ex p. Hoxha*, ό. π., υποσημείωση 14· *S. Kneebone* και *M. O'Sullivan*, ό. π., υποσημείωση 118, παράγραφος 199.

⁽¹⁶⁰⁾ *FAC*, 1 C 21.04, ό. π., υποσημείωση 135, σκέψη 37.

⁽¹⁶¹⁾ Ανώτερο Διοικητικό Δικαστήριο Βάδης-Βιρτεμβέργης (Γερμανία), απόφαση της 5ης Νοεμβρίου 2007, *A 6 S 1097/05*, σκέψη 37.

⁽¹⁶²⁾ Ο.π., σκέψη 21· *I. Kraft*, ό. π., υποσημείωση 32, Article 11, MN 28· *J.C. Hathaway* και *M. Foster*, ό. π., υποσημείωση 75, σ. 493.

⁽¹⁶³⁾ *D. Milner*, «*Exemption from Cessation of Refugee Status in the Second Sentence of Article 1C(5)/(6) of the 1951 Refugee Convention*», URL (2004), σ. 91· *J.C. Hathaway* και *M. Foster*, ό. π., υποσημείωση 75, σ. 493-494.

απέρρεαν και από τις δύο ανωτέρω περιστάσεις. Απαιτούνται δυσχέρειες οι οποίες υπερβαίνουν σε σημαντικό βαθμό εκείνες που ενδέχεται να υποστούν κανονικά πρώην πρόσφυγες εάν υποχρεωθούν να επιστρέψουν στη χώρα καταγωγής τους. Το άρθρο 11 παράγραφος 3 λαμβάνει υπόψη την εξαιρετική ψυχολογική κατάσταση προσώπων τα οποία έχουν υποστεί ιδιαίτερα σοβαρές διώξεις με μακροπρόθεσμες συνέπειες και τα οποία, για τον λόγο αυτό, δεν μπορεί εύλογα να αναμένεται ότι θα επιστρέψουν στο κράτος στο οποίο έλαβαν χώρα οι διώξεις, ακόμη και αν περάσει μεγάλο χρονικό διάστημα και παρότι οι συνθήκες έχουν αλλάξει ⁽¹⁶⁴⁾.

Το χαρακτηριστικότερο παράδειγμα επιτακτικών λόγων που απορρέουν από τις περιστάσεις των διώξεων είναι αυτό προσφύγων που επέζησαν από γενοκτονία ή σοβαρή κακομεταχείριση στα χέρια του τοπικού πληθυσμού με τον οποίο θα πρέπει να συμβιώσουν εάν επιστρέψουν ⁽¹⁶⁵⁾. Η απώλεια στενών συγγενών λόγω διώξεων μπορεί επίσης να έχει σημασία ⁽¹⁶⁶⁾, όπως και οι εμπειρίες από στρατόπεδα ή φυλακές ⁽¹⁶⁷⁾. Η επιστροφή στη χώρα καταγωγής ενδέχεται να έχει μη αποδεκτές σοβαρές συνέπειες, εάν τα ψυχικά προβλήματα προσώπου που υπέστη ψυχικό τραύμα κατά την αρχική δίωξη θα αυξηθούν σημαντικά με την επιστροφή του ⁽¹⁶⁸⁾. Αυτό πρέπει να αξιολογείται κατά περίπτωση. Το Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (γερμανικό Ανώτερο Διοικητικό Δικαστήριο Βάδης-Βιρτεμβέργης) αποφάνθηκε ότι η διάγνωση διαταραχής μετατραυματικού στρες (PTSD) δεν είναι αφ' εαυτής ούτε αναγκαία ούτε επαρκής για την εφαρμογή του άρθρου 11 παράγραφος 3 ⁽¹⁶⁹⁾. Ένας άλλος παράγοντας ο οποίος πρέπει να εξετάζεται είναι η πιθανή στάση του τοπικού πληθυσμού έναντι του επιστρέφοντος. Έτσι, εάν μια γυναίκα υπήρξε θύμα βιασμού από μέλη των δυνάμεων κατοχής για λόγους που συνιστούν δίωξη και τώρα θα εξοστρακιστεί για τον λόγο αυτό από τα μέλη της πληθυσμιακής ομάδας στην οποία ανήκει, αυτό μπορεί να συνιστά επιτακτικό λόγο μη επιστροφής ⁽¹⁷⁰⁾. Σε τέτοιες περιπτώσεις πρέπει να εξετάζεται η περίπτωση τα γεγονότα να συνιστούν βάση για φόβο διώξεων, στην οποία περίπτωση η ενδιαφερόμενη θα εξακολουθήσει να είναι πρόσφυγας και δεν θα συντρέχει λόγος εξέτασης της ρήτηρας περί επιτακτικών λόγων ⁽¹⁷¹⁾. Υπό τις συνθήκες αυτές, «το αν η κακομεταχείριση την οποία φοβάται ότι θα υποστεί ο πρόσφυγας είναι αρκετά σοβαρή ώστε να ισοδυναμεί με δίωξη πρέπει να εξετάζεται στο πλαίσιο κάθε μεμονωμένης περίπτωσης» ⁽¹⁷²⁾.

Τα δικαστήρια θεωρούν ότι ορισμένα θέματα δεν μπορούν να συνιστούν επιτακτικούς λόγους. Ακόμη και αν, με αυστηρή εφαρμογή του κριτηρίου του τι θα συνέβαινε απουσία αυτών, μπορούν να θεωρηθούν αιτίες για την απροθυμία του πρόσφυγα να επιστρέψει, ο σύνδεσμός τους με τη δίωξη είναι υπερβολικά απομακρυσμένος. Δεν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι κίνδυνοι ή οι δυσχέρειες που πλήττουν εν γένει τον πληθυσμό στη χώρα καταγωγής ⁽¹⁷³⁾. Το ίδιο ισχύει για το χαμηλό βιοτικό επίπεδο ⁽¹⁷⁴⁾. Η μακροχρόνια διαμονή στη χώρα ασύλου καθώς και οι δεσμοί που ανέπτυξε ο πρόσφυγας σε αυτήν δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 11 παράγραφος 3 και είναι παράγοντες οι οποίοι πρέπει να

⁽¹⁶⁴⁾ FAC, 1 C 21.04, ό. π., υποσημείωση 135, σκέψη 38.

⁽¹⁶⁵⁾ Ανώτερο Διοικητικό Δικαστήριο Βάδης-Βιρτεμβέργης (Γερμανία), A 6 S 1097/05, ό. π., υποσημείωση 161, σκέψη 25· UNHCR, *Εγχειρίδιο*, ό. π., υποσημείωση 5, παράγραφος 136.

⁽¹⁶⁶⁾ G.S. Goodwin-Gill και J. McAdam, ό. π., υποσημείωση 65, σ. 147 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία.

⁽¹⁶⁷⁾ Ανώτερο Διοικητικό Δικαστήριο Niedersachsen (Γερμανία), 11 LB 405/08, ό. π., υποσημείωση 94, σκέψη 57· UNHCR, *Κατευθυντήριες οδηγίες για τη διεθνή προστασία: Παύση του καθεστώτος πρόσφυγα («γενικές ρήτρες παύσης»)*, ό. π., υποσημείωση 28, παράγραφος 20.

⁽¹⁶⁸⁾ Ανώτερο Διοικητικό Δικαστήριο Βάδης-Βιρτεμβέργης (Γερμανία), A 6 S 1097/05, ό. π., υποσημείωση 161, σκέψη 23· βλέπε επίσης J. Fitzpatrick και R. Bonohan, ό. π., υποσημείωση 112, σ. 519· UNHCR, *Daunting Prospects – Minority Women: Obstacles to their Return and Integration* (Τρομακτικές προοπτικές — Γυναίκες που ανήκουν σε μειονότητες: Εμπόδια στην επιστροφή και στην ένταξή τους), Απρίλιος 2000.

⁽¹⁶⁹⁾ Ανώτερο Διοικητικό Δικαστήριο Βάδης-Βιρτεμβέργης (Γερμανία), A 6 S 1097/05, ό. π., υποσημείωση 161, σκέψη 26.

⁽¹⁷⁰⁾ Ό. π., σκέψη 24· G.S. Goodwin-Gill και J. McAdam, ό. π., υποσημείωση 65, σ. 146 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία.

⁽¹⁷¹⁾ R. κατά Special Adjudicator ex p. Hoxha, ό. π., υποσημείωση 4, σκέψη 30-38.

⁽¹⁷²⁾ Ό. π., σκέψη 34.

⁽¹⁷³⁾ Συμβούλιο της Επικρατείας (Γαλλία), απόφαση της 2ας Μαρτίου 1984, Μ., αριθ. 42961· FAC, 1 C 21.04, ό. π., υποσημείωση 135, σκέψη 38.

⁽¹⁷⁴⁾ Ανώτερο Διοικητικό Δικαστήριο Βάδης-Βιρτεμβέργης (Γερμανία), απόφαση της 22ας Οκτωβρίου 2007, A 6 S 740/05, σκέψη 20.

εξετάζονται σε σχέση με αίτηση χορήγησης άδειας διαμονής μετά την παύση του καθεστώτος του πρόσφυγα ⁽¹⁷⁵⁾.

⁽¹⁷⁵⁾ Συμβούλιο της Επικρατείας (Γαλλία), απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 1986, *Tshibangu*, αριθ. 57214/57789· Ανώτερο Διοικητικό Δικαστήριο Βάδης-Βιρτεμβέργης (Γερμανία), *A 6 S 740/05*, ό. π., υποσημείωση 174, σκέψη 20· Ανώτερο Διοικητικό Δικαστήριο Βαυαρίας (Γερμανία), απόφαση της 2ας Ιουλίου 2002, 22 ZB 02.30946, σκέψη 3· βλέπε επίσης J. Fitzpatrick και R. Bonoan, ό. π., υποσημείωση 112, σ. 520-521.

5. Λόγοι τερματισμού της προστασίας πρόσφυγα III — Αποκλεισμός και διαστρέβλωση: άρθρο 14 παράγραφος 3

Το άρθρο 14 παράγραφος 3 της ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση) προβλέπει ρητώς τον τερματισμό, την ανάκληση ή την άρνηση ανανέωσης του καθεστώτος του πρόσφυγα σε περιπτώσεις στις οποίες το εν λόγω καθεστώς δεν έπρεπε να είχε χορηγηθεί εξαρχής και σε περιπτώσεις όπου, η συμπεριφορά του πρόσφυγα οδηγεί στην εφαρμογή ρήτρας αποκλεισμού μετά την αναγνώριση του καθεστώτος. Η διάταξη περιέχει δύο υποπεριπτώσεις. Η πρώτη αφορά την ανάκληση του καθεστώτος πρόσφυγα για λόγους αποκλεισμού, ενώ η δεύτερη αναφέρεται σε καταστάσεις στις οποίες το καθεστώς του πρόσφυγα αποκτήθηκε μέσω διαστρέβλωσης ή παράλειψης γεγονότων που αφορούν πτυχές της αίτησης χορήγησης καθεστώτος πρόσφυγα του ενδιαφερομένου, που συνδέονται με την υπαγωγή στο καθεστώς ή τον αποκλεισμό από αυτό.

Από την εισαγωγική φράση του άρθρου 14 παράγραφος 3 καθίσταται σαφές ότι οι λόγοι ανάκλησης, τερματισμού ή άρνησης ανανέωσης του καθεστώτος του πρόσφυγα οι οποίοι προβλέπονται στα εδάφια α) και β) πρέπει να «αποδειχθούν» —δηλαδή, πρέπει να υπάρχουν αποδείξεις στις οποίες βασίζεται η απόφαση τερματισμού, ανάκλησης ή άρνησης ανανέωσης του καθεστώτος του πρόσφυγα— και το βάρος απόδειξης της εκπλήρωσης των σχετικών κριτηρίων βαρύνει το κράτος μέλος.

5.1 Αποκλεισμός από το καθεστώς πρόσφυγα: άρθρο 14 παράγραφος 3 στοιχείο α) και άρθρο 12

Το ζήτημα του αποκλεισμού έχει εξεταστεί σε άλλη δικαστική ανάλυση. Για συνολική επισκόπηση της εφαρμογής των ρητρών αποκλεισμού σε καταστάσεις αποκλεισμού από την προστασία του πρόσφυγα (και σε περιπτώσεις στις οποίες ο αιτών αποκλείεται από το δικαίωμα της επικουρικής προστασίας), βλέπε EASO, *Exclusion: Articles 12 and 17 Qualification Directive (2011/95/EU) – A Judicial Analysis* [Αποκλεισμός: Άρθρα 12 και 17 της οδηγίας για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου (2011/95/ΕΕ) — Δικαστική ανάλυση], Ιανουάριος 2016.

Παρότι αυτό δεν ισχύει όσον αφορά τις διατάξεις περί διαστρέβλωσης του άρθρου 14 παράγραφος 3 στοιχείο β), οι λόγοι αποκλεισμού που προβλέπονται στα άρθρα 1 Δ, 1 Ε και 1 ΣΤ της σύμβασης για τους πρόσφυγες αντικατοπτρίζονται πλήρως στο άρθρο 12 (και στο άρθρο 17 όσον αφορά την επικουρική προστασία). Η βασική διάταξη η οποία αφορά τον υποχρεωτικό αποκλεισμό από το καθεστώς του πρόσφυγα είναι το άρθρο 12.

Υπενθυμίζεται ότι ένα κράτος μέλος υποχρεούται να ανακαλέσει, να τερματίσει ή να αρνηθεί να ανανεώσει το καθεστώς του πρόσφυγα, εάν το εν λόγω κράτος αποδείξει ότι ο αιτών έπρεπε να είχε αποκλειστεί ή αποκλείεται από το καθεστώς του πρόσφυγα σύμφωνα με το άρθρο 12. Σε περιπτώσεις στις οποίες αποδεικνύεται ότι ο ενδιαφερόμενος δεν έπρεπε ποτέ να είχε αναγνωριστεί ως πρόσφυγας, καθώς και σε περιπτώσεις στις οποίες αποδεικνύεται

ότι ανέκυψαν μεταγενέστερα λόγοι αποκλεισμού, το άρθρο 14 παράγραφος 3 στοιχείο α) προβλέπει ότι το καθεστώς του πρόσφυγα θα ανακληθεί, θα τερματιστεί ή δεν θα ανανεωθεί, κατά περίπτωση. Ο αποκλεισμός του πρόσφυγα λόγω τέλεσης αξιόποινης πράξης μετά την αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα εφαρμόζεται μόνο για τους λόγους που προβλέπονται στο άρθρο 12 παράγραφος 2 στοιχεία α) και γ), οι οποίοι δεν υπόκεινται σε χρονικούς ή γεωγραφικούς περιορισμούς.

5.2 Διαστρέβλωση και παράλειψη

Η διεθνής προστασία ανακαλείται, τερματίζεται ή δεν ανανεώνεται σε περιπτώσεις στις οποίες διαστρέβλωση ή παράλειψη γεγονότων, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης πλαστών εγγράφων, υπήρξε αποφασιστική για τη χορήγηση του καθεστώτος του πρόσφυγα. Στα ζητήματα που ενδέχεται να ανακύψουν συγκαταλέγονται τα ακόλουθα:

- τι μπορεί να συνιστά διαστρέβλωση ή παράλειψη;
- η σημασία της απάτης;
- ο υποχρεωτικός χαρακτήρας της διάταξης.

Στη σύμβαση για τους πρόσφυγες δεν προβλέπεται συγκεκριμένη διάταξη για τον τερματισμό της προστασίας λόγω διαστρέβλωσης. Επιπλέον, δεν υπάρχει καμία απόφαση του ΔΕΕ ούτε οποιαδήποτε ένδειξη εκκρεμούς προδικαστικής παραπομπής σχετικά με τις συνέπειες της ανάκλησης, και ειδικότερα σχετικά με το αν αυτή ισχύει αναδρομικά ή για το μέλλον ή αν εναπόκειται στο κράτος μέλος να αποφασίσει σχετικά.

Στο εγχειρίδιό της, η UNHCR, στο πλαίσιο της εξέτασης του θέματος της ακύρωσης —δηλαδή, της περίπτωσης στην οποία κηρύσσεται ανίσχυρο το καθεστώς του πρόσφυγα το οποίο χορηγήθηκε εξαρχής εσφαλμένα— αναφέρει τα εξής:

«Είναι εντούτοις δυνατό να προκύψουν περιστάσεις που να δείχνουν ότι κάποιο πρόσωπο δεν έπρεπε εξαρχής να έχει αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, όταν π.χ. αποδεικνύεται στη συνέχεια ότι το καθεστώς του πρόσφυγα αναγνωρίστηκε με παραποίηση των πραγματικών γεγονότων ή όταν το εν λόγω πρόσωπο διαθέτει άλλη υπηκοότητα ή όταν αποδεικνύεται ότι στην περίπτωση του συγκεκριμένου προσώπου θα είχε εφαρμοσθεί κάποια από τις ρήτρες αποκλεισμού, αν ήταν από την αρχή γνωστά όλα τα κρίσιμα περιστατικά. Σε ανάλογες περιπτώσεις, ακυρώνεται συνήθως η απόφαση αναγνώρισης του προσώπου ως πρόσφυγα.»⁽¹⁷⁶⁾

5.2.1 Τι μπορεί να συνιστά διαστρέβλωση ή παράλειψη;

Κατά την εφαρμογή του άρθρου 14 παράγραφος 3 στοιχείο β), θα πρέπει να εξετάζονται τρία στοιχεία:

- i) αν ο αιτών παρέσχε αντικειμενικά εσφαλμένες πληροφορίες ή παρέλειψε πληροφορίες;
- ii) η αιτιώδης συνάφεια μεταξύ των πληροφοριών ή των παραλείψεων και του καθορισμού του καθεστώτος πρόσφυγα; και
- iii) η σημασία τυχόν πρόθεσης παραπλάνησης εκ μέρους του αιτούντος.

⁽¹⁷⁶⁾ UNHCR, Εγχειρίδιο, ό. π., υποσημείωση 5, παράγραφος 117. Σημείωση: Ο όρος ακυρωθείς/ακύρωση δεν χρησιμοποιείται στην ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση).

5.2.1.1 Αντικειμενικά εσφαλμένες πληροφορίες ή παράλειψη πληροφοριών

Όσον αφορά το πρώτο στοιχείο, ενδέχεται να υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες αποκαλύπτεται η ύπαρξη εσφαλμένων δηλώσεων μέσω πληροφοριών ή εγγράφων των αστυνομικών, προξενικών ή περιφερειακών αρχών, μέσω της Ιντερπόλ ή κατά την εξέταση άλλης αίτησης ασύλου. Εναπόκειται στο κράτος να αποδείξει τον εσφαλμένο χαρακτήρα των δηλώσεων του αιτούντος. Ο εσφαλμένος ή ψευδής χαρακτήρας των πληροφοριών που παρασχέθηκαν προηγουμένως μπορεί να διαπιστωθεί, για παράδειγμα, εάν αποδειχθεί ότι ο πρόσφυγας δεν ήταν παρών στη χώρα καταγωγής κατά τον δηλωθέντα χρόνο. Το Cour nationale du droit d'asile (γαλλικό εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου) βασίστηκε σε αποδεικτικά στοιχεία τα οποία παρείχε το γαλλικό προξενείο σύμφωνα με τα οποία ο αιτών δεν ζούσε στην Τσετσενία από το 2005, εν αντιθέσει προς τις δηλώσεις στις οποίες προέβη προς υποστήριξη της αίτησής του. Το δικαστήριο αποφάνθηκε ότι έπρεπε να θεωρηθεί ότι ο αιτών είχε εν γνώσει του αποπειραθεί να παραπλανήσει το δικαστήριο ⁽¹⁷⁷⁾. Στην υπόθεση Gashi κατά Minister for Justice, Equality and Law Reform το High Court (Ιρλανδία) αποφάνθηκε ότι η απόκρυψη της υποβολής αίτησης ασύλου σε άλλη χώρα μπορεί να ισοδυναμεί με την παροχή ψευδών ή παραπλανητικών πληροφοριών ⁽¹⁷⁸⁾.

Διαστρέβλωση έχει εντοπιστεί και σχετικά με την ιθαγένεια για την οποία ένας αιτών υποστηρίζει ότι φοβάται ότι θα υποστεί διώξεις. Στην υπόθεση Gashi το δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η δήλωση ψευδούς ιθαγένειας συνιστά διαστρέβλωση η οποία μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα ⁽¹⁷⁹⁾. Σε υπόθεση στην οποία ο αιτών είχε υποβάλει, επιπλέον της αίτησης που υπέβαλε ως πολίτης του Αζερμπαϊτζάν και η οποία έγινε δεκτή, άλλες δύο προηγούμενες αιτήσεις ισχυριζόμενος ότι είναι πολίτης της Γεωργίας, το Cour nationale du droit d'asile (γαλλικό εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου) αναγνώρισε την ύπαρξη απάτης ⁽¹⁸⁰⁾. Σε πιο πρόσφατη υπόθεση, το Cour nationale du droit d'asile (γαλλικό εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου) διαπίστωσε διαστρέβλωση λόγω παραπλανητικής δήλωσης ιθαγένειας του Μπουτάν, κρίνοντας ότι η απόφασή του περί χορήγησης προστασίας είχε βασιστεί στον φόβο του ενδιαφερομένου να υποστεί διώξεις στη συγκεκριμένη χώρα ⁽¹⁸¹⁾. Το δικαστήριο έκρινε την αίτηση σε σχέση με την πραγματική χώρα καταγωγής του αιτούντος, το Νεπάλ.

5.2.1.2 Αιτιώδης συνάφεια

Όσον αφορά το δεύτερο στοιχείο, δηλαδή τον αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ των εσφαλμένων πληροφοριών που παρασχέθηκαν και της απόφασης χορήγησης προστασίας, πρέπει να αποδειχθεί αντικειμενικά ότι η συμπεριφορά του αιτούντος άσκησε σημαντική επιρροή. Με άλλα λόγια, πρέπει να αποδειχθεί ότι χωρίς τη διαστρέβλωση ή την παράλειψη η προστασία δεν θα είχε χορηγηθεί ⁽¹⁸²⁾. Η απόφαση του ιρλανδικού High Court στην υπόθεση Gashi είναι χαρακτηριστική της προσέγγισης όσον αφορά το πόσο αποφασιστική πρέπει να είναι η διαστρέβλωση σε σχέση με την απόφαση χορήγησης καθεστώτος του πρόσφυγα ⁽¹⁸³⁾. Το δικαστήριο έκρινε ότι το χαρακτηριστικό αυτό έπρεπε να γίνει αντιληπτό με ευρύτερο τρόπο,

⁽¹⁷⁷⁾ Εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου (Γαλλία), απόφαση της 8ης Οκτωβρίου 2009, Τ., αριθ. 701681/09007100.

⁽¹⁷⁸⁾ Gashi κατά Minister for Justice, Equality and Law Reform, ό. π., υποσημείωση 98, σκέψη 11.

⁽¹⁷⁹⁾ Ο.π.

⁽¹⁸⁰⁾ Εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου (Γαλλία), απόφαση της 24ης Σεπτεμβρίου 2009, G., αριθ. 633282/08013386.

⁽¹⁸¹⁾ Εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου (Γαλλία), απόφαση της 8ης Απριλίου 2016, S., αριθ. 15031759.

⁽¹⁸²⁾ Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο (Τσεχική Δημοκρατία), απόφαση της 18ης Απριλίου, 1 Azs 3/2013-27.

⁽¹⁸³⁾ Gashi κατά Minister for Justice, Equality and Law Reform, ό. π., υποσημείωση 98, σκέψη 25.

όπως στη γαλλική και στην ιταλική έκδοση της οδηγίας, στις οποίες χρησιμοποιείται ο όρος «καθοριστικός» για τον ρόλο που διαδραματίζει η διαστρέβλωση στη διαδικασία χορήγησης προστασίας, αντί του πιο περιοριστικού όρου «αποφασιστικός» που επιλέχθηκε για το αγγλικό κείμενο της ΟΕΑΑ. Στη συγκεκριμένη υπόθεση, ο πρόσφυγας υποστήριξε ότι το γεγονός ότι απέκρυψε προηγούμενη αίτηση ασύλου σε άλλη χώρα δεν ήταν αποφασιστικό για την αποδοχή της αίτησής του στην Ιρλανδία και ότι το αποφασιστικό θέμα επί του οποίου το δικαστήριο έπρεπε να αποφανθεί ήταν ο λόγος για τον οποίο εγκατέλειψε τη χώρα του. Το κρίσιμο ερώτημα για το δικαστήριο ήταν αν η αίτηση ασύλου θα είχε τύχει διαφορετικής μεταχείρισης εάν ο αιτών δεν είχε αποκρύψει τη συγκεκριμένη πληροφορία. Τελικά, το δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι η παραπλανητική πληροφορία είχε ασκήσει σημαντική επιρροή στην αξιοπιστία της αίτησης ασύλου του αιτούντος ⁽¹⁸⁴⁾. Επομένως, εάν υπάρχουν μόνο ήσσονος σημασίας παραλείψεις, ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δίνεται στην κρίση σχετικά με το αν αυτές είναι αποφασιστικές ⁽¹⁸⁵⁾.

5.2.1.3 Πρόθεση παραπλάνησης

Σε σχέση με το τρίτο στοιχείο, το οποίο αφορά την πρόθεση, φαίνεται ότι υπάρχουν αποκλίνοσες απόψεις για το αν αυτό πρέπει να υφίσταται για τον τερματισμό της προστασίας λόγω διαστρέβλωσης ή παράλειψης. Το άρθρο 14 παράγραφος 3 στοιχείο β) δεν περιέχει καμία ιδιαίτερη μνεία στην απαίτηση ύπαρξης πρόθεσης διαστρέβλωσης ή ηθελημένης παράλειψης γεγονότων. Ορισμένες αποφάσεις δικαστηρίων κρατών μελών αναφέρουν ως αναγκαία την ύπαρξη του συγκεκριμένου στοιχείου για τον τερματισμό της προστασίας λόγω διαστρέβλωσης ή παράλειψης ⁽¹⁸⁶⁾, ιδιαίτερα εάν προβάλλεται απάτη. Παρότι η διατύπωση της διάταξης δεν υποδηλώνει ότι απαιτείται πρόθεση παραπλάνησης του υπευθύνου λήψης της απόφασης ⁽¹⁸⁷⁾, ορισμένοι υποστηρίζουν ότι η εν λόγω πρόθεση συνιστά απαραίτητο στοιχείο για την εφαρμογή του άρθρου 14 παράγραφος 3 στοιχείο β) ⁽¹⁸⁸⁾. Αυτή είναι επίσης η θέση τηςΥΑ του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες ⁽¹⁸⁹⁾. Από την άλλη πλευρά, το Bundesverwaltungsgericht (γερμανικό Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο) έχει αποφανθεί ότι δεν απαιτείται πρόθεση παραπλάνησης ⁽¹⁹⁰⁾. Άλλα γερμανικά δικαστήρια υιοθέτησαν την άποψη ότι δεν έχει σημασία αν ο αιτών γνώριζε τον εσφαλμένο χαρακτήρα της αρχικής δήλωσης ή αν, παραλείποντας μια περίπτωση, ο αιτών ενήργησε υπαιτίως ⁽¹⁹¹⁾. Τελικά, αυτό μπορεί να είναι ένα θέμα το οποίο θα κρίνει το εκάστοτε δικαστήριο, ανάλογα με τις περιστάσεις της υπόθεσης, και θα μπορούσε να εξεταστεί το ενδεχόμενο υποβολής προδικαστικού ερωτήματος στο ΔΕΕ.

Διαπιστώθηκε ότι και τα τρία στοιχεία ήταν παρόντα στην ιρλανδική υπόθεση Nz.N κατά MJELR ⁽¹⁹²⁾, και ειδικότερα ότι η αιτούσα είχε υποβάλει ψευδείς και παραπλανητικές πληροφορίες στο κράτος σε σχέση με το όνομα, την ιθαγένεια, το επίπεδο εκπαίδευσης, τον ισχυρισμό της περί διώξεων και την κατοχή θεώρησης εργασίας. Το High Court (Ιρλανδία) κατέληξε στο συμπέρασμα ότι «υπήρχαν ισχυρές αποδείξεις περί ψευδών και δολίως υποβληθέντων

⁽¹⁸⁴⁾ Ο.π.

⁽¹⁸⁵⁾ Πρβλ. έτε UNHCR, Ερμηνευτικό σημείωμα σχετικά με το βάρος της απόδειξης και την αποδεικτική ισχύ των ισχυρισμών κατά την εξέταση των αιτημάτων ασύλου, 16 Δεκεμβρίου 1998, παράγραφος 9.

⁽¹⁸⁶⁾ Εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου (Γαλλία), Τ., ό. π., υποσημείωση 177.

⁽¹⁸⁷⁾ I. Kraft, ό. π., υποσημείωση 32, Article 14, MN 11.

⁽¹⁸⁸⁾ R. Marx, MN 16, *Handbuch zum Flüchtlingschutz. Erläuterungen zur Qualifikationsrichtlinie*, (2η έκδοση, C.H. Beck, 2012), σ. 615

⁽¹⁸⁹⁾ UNHCR, Σχόλια τηςΥπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για την οδηγία 2004/83/ΕΚ του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 «για θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους», 28 Ιανουαρίου 2005, σ. 29.

⁽¹⁹⁰⁾ Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο (Γερμανία), απόφαση της 19ης Νοεμβρίου 2013, 10 C 27/12, MN 17.

⁽¹⁹¹⁾ Ανώτερο Διοικητικό Δικαστήριο Βαυαρίας (Γερμανία), απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2010, 11 Β 09.30050, σκέψη 45· Ανώτερο Διοικητικό Δικαστήριο Schleswig-Holstein (Γερμανία), απόφαση της 21ης Ιουνίου 2012, 1 LB 10/10, σκέψη 40.

⁽¹⁹²⁾ High Court (Ιρλανδία), απόφαση της 27ης Ιανουαρίου 2014, Nz N. κατά Minister for Justice and Equality, [2014] IEHC 31.

ισχυρισμών»⁽¹⁹³⁾. Επιπλέον, στην υπόθεση Adegbugi κατά MJELR, το High Court (Ιρλανδία) δήλωσε «πεπεισμένο» ότι ο αιτών είχε παράσχει στις αρχές ψευδείς και παραπλανητικές πληροφορίες σχετικά με τα έγγραφα του διαβατηρίου και το ταξίδι του, ότι υπήρχε σύνδεσμος μεταξύ των ψευδών πληροφοριών και της χορήγησης καθεστώτος πρόσφυγα και ότι οι πληροφορίες παρασχέθηκαν με πρόθεση την παραπλάνηση των αρχών⁽¹⁹⁴⁾.

5.2.2 Η σημασία της απάτης σε σχέση με τη διαστρέβλωση/ παράλειψη

Παρότι η απάτη δεν μνημονεύεται ρητώς στο άρθρο 14 και δεν υπάρχει σχετική απόφαση του ΔΕΕ, ορισμένα εθνικά δικαστήρια έχουν αναφερθεί στο στοιχείο αυτό κατά την έκδοση αποφάσεων περί τερματισμού της διεθνούς προστασίας. Σύμφωνα με γενικώς αποδεκτή αρχή, διοικητική απόφαση εκδοθείσα βάσει πλανημένης αντίληψης για τη συνδρομή των πραγματικών περιστατικών πάσχει εκ του λόγου τούτου και μπορεί να ακυρωθεί⁽¹⁹⁵⁾. Η αρχή αυτή αποτυπώνεται στις εθνικές νομοθεσίες, στις διοικητικές διαδικασίες, στη νομολογία και στα έγγραφα πολιτικής της UNHCR⁽¹⁹⁶⁾. Όταν δεν υπάρχουν τέτοιες διατάξεις στις εθνικές νομοθεσίες για τους πρόσφυγες ή όταν σε αυτές δεν γίνεται αναφορά σε απάτη, το γενικό διοικητικό δίκαιο επιτρέπει συνήθως την ακύρωση διοικητικών πράξεων που εκδόθηκαν μέσω διαστρέβλωσης ή απόκρυψης ουσιωδών γεγονότων⁽¹⁹⁷⁾. Λαμβανομένης υπόψη της διατύπωσης του άρθρου 14 παράγραφος 3 στοιχείο β), θα μπορούσε πιθανώς να υποστηριχθεί ότι η απάτη συνιστά επαρκή αλλά όχι αναγκαία προϋπόθεση για την ύπαρξη διαστρέβλωσης ή παράλειψης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης διάταξης.

5.2.3 Το άρθρο 14 παράγραφος 3 στοιχείο β) είναι υποχρεωτική διάταξη

Το άρθρο 14 παράγραφος 1, το οποίο αφορά ρήτρες παύσης που προβλέπονται στο άρθρο 11, θεωρείται, όπως και το άρθρο 14 παράγραφος 3 στοιχεία α) και β), το οποίο αφορά την ανάκληση, τον τερματισμό ή την άρνηση ανανέωσης του καθεστώτος του πρόσφυγα λόγω διαστρέβλωσης, υποχρεωτική διάταξη, όπως υποδηλώνει η χρήση του ενεστώτα στο κείμενο της οδηγίας. Η ανάκληση, ο τερματισμός ή η άρνηση ανανέωσης του καθεστώτος πρόσφυγα που χορηγήθηκε μέσω απάτης ήταν υποχρεωτική σε ορισμένες χώρες πριν από την ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση)⁽¹⁹⁸⁾. Το High Court (Ιρλανδία) παρατήρησε στην απόφαση Adegbugi ότι το άρθρο 14 παράγραφος 3 στοιχείο β) έχει ως συνέπεια την κατάργηση της διακριτικής ευχέρειας του υπουργού κατά την ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα⁽¹⁹⁹⁾.

5.2.4 Συνέπειες διαστρέβλωσης

Όταν αποδειχθεί διαστρέβλωση, το κράτος μέλος δεν εμποδίζεται να εξετάσει περαιτέρω άλλα ζητήματα σχετικά με την προστασία, τα οποία ενδέχεται να προβάλλει ο αιτών. Τα κράτη

⁽¹⁹³⁾ Ο.π., σκέψη 42.

⁽¹⁹⁴⁾ Adegbugi κατά Minister for Justice and Law Reform, ό. π., υποσημείωση 97, σκέψη 42.

⁽¹⁹⁵⁾ UNHCR, Σημείωμα για την ακύρωση του καθεστώτος του πρόσφυγα, ό. π., υποσημείωση 3, παράγραφος 19.

⁽¹⁹⁶⁾ Ο.π.

⁽¹⁹⁷⁾ Sibylle Karferer, UNHCR, Cancellation of Refugee Status, Μάρτιος 2003, παράγραφος 17.

⁽¹⁹⁸⁾ Αυστρία: άρθρο 69 παράγραφος 1 σημείο 1 του νόμου περί γενικής διοικητικής διαδικασίας· Γερμανία: άρθρο 73 παράγραφος 2 του νόμου περί ασύλου· Ελβετία: άρθρο 63 παράγραφος 1 στοιχείο α) του νόμου περί ασύλου· Σλοβακική Δημοκρατία: άρθρο 15 παράγραφος 2 στοιχείο α) του νόμου περί ασύλου.

⁽¹⁹⁹⁾ Adegbugi κατά Minister for Justice and Law Reform, ό. π., υποσημείωση 97· Εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου (Γαλλία), Τ, ό. π., υποσημείωση 177.

μέλη μπορούν να αξιολογούν λόγους παροχής προστασίας εναλλακτικούς εκείνων που επηρεάζονται από τη διαστρέβλωση. Για παράδειγμα, στην προαναφερθείσα απόφαση στην υπόθεση Gashi, το High Court (Ιρλανδία) αποφάνθηκε ότι η ανάκληση λόγω διαστρέβλωσης δεν εμποδίζει τον ενδιαφερόμενο να συνεχίσει να ζητεί προστασία ⁽²⁰⁰⁾.

Όσον αφορά τις συνέπειες της σκόπιμης διαστρέβλωσης, το αρμόδιο για θέματα ασύλου εθνικό δικαστήριο (Γαλλία) αποφάνθηκε, ακολουθώντας το σκεπτικό απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας του 1986 ⁽²⁰¹⁾, ότι στην περίπτωση δύο μεταγενέστερων αιτήσεων ασύλου, συνιστά πλάνη περί το δίκαιο η εκτίμηση ότι η απάτη που διαπράχθηκε κατά τη δεύτερη αίτηση στερεί από τον αιτούντα κάθε δικαίωμα να επωφεληθεί από την προστασία που αναγνωρίζεται στη σύμβαση για τους πρόσφυγες, χωρίς να ελεγχθεί αν η πρώτη αίτησή του επηρεάζεται επίσης από την απάτη ⁽²⁰²⁾. Επομένως, από την άποψη της αρχής *fraus omnia corrumpit* (η διάπραξη απάτης καθιστά άκυρη κάθε πράξη που στηρίζεται σε αυτήν), γνωστής στο δίκαιο ορισμένων κρατών μελών, οι εν λόγω αποφάσεις περιορίζουν τις νομικές συνέπειες των σκόπιμων διαστρεβλώσεων στις διαδικασίες στις οποίες έγιναν και δεν αποκλείουν το ενδεχόμενο μελλοντικής προστασίας ή συνέχισης της προστασίας που χορηγήθηκε βάσει άλλης αίτησης. Κατά συνέπεια, ανεξάρτητα από τη διαστρέβλωση, το γαλλικό δικαστήριο έκρινε ότι έπρεπε να εξεταστεί αν υπάρχουν άλλοι λόγοι που να δικαιολογούν τον βάσιμο φόβο των ενδιαφερομένων ότι θα υποστούν διώξεις. Επισημαίνεται ότι δεν εφαρμόζουν όλα τα κράτη μέλη την ίδια προσέγγιση και ότι φαίνεται να αποτελεί ζήτημα του εθνικού δικονομικού δικαίου το αν η εξέταση άλλων λόγων φόβου διώξεων πρέπει να πραγματοποιηθεί κατά τη δικαστική διαδικασία κατά την οποία εξετάζεται το ζήτημα της διαστρέβλωσης.

⁽²⁰⁰⁾ Gashi κατά Minister for Justice, Equality and Law Reform, ό. π., υποσημείωση 98.

⁽²⁰¹⁾ Tshibangu, ό. π., υποσημείωση 175.

⁽²⁰²⁾ Εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου (Γαλλία), G., ό. π., υποσημείωση 181.

6. Λόγοι τερματισμού της προστασίας του πρόσφυγα IV — Κίνδυνος για την ασφάλεια και καταδίκη για σοβαρό έγκλημα: άρθρο 14 παράγραφος 4

Το άρθρο 14 παράγραφος 4 στοιχεία α) και β) αντικατοπτρίζει την εξαίρεση από την απαγόρευση επαναπροώθησης που προβλέπεται στο άρθρο 33 παράγραφος 2 της σύμβασης για τους πρόσφυγες. Η εν λόγω διάταξη διαφέρει από εκείνη του άρθρου 1 ΣΤ της σύμβασης για τους πρόσφυγες, η οποία, όπως και το άρθρο 12 παράγραφος 2, εφαρμόζεται σε πρόσωπα τα οποία θεωρούνται ανάξια του καθεστώτος του πρόσφυγα. Αντιθέτως, το άρθρο 33 της σύμβασης για τους πρόσφυγες προστατεύει τους πρόσφυγες από την επαναπροώθηση, με την εξαίρεση που προβλέπεται στην παράγραφο 2.

Η ενσωμάτωση των εξαιρέσεων από την αρχή της μη επαναπροώθησης στους λόγους τερματισμού της προστασίας ήταν ένα θέμα που προκάλεσε διαφωνίες κατά τη διαδικασία κατάρτισης της διάταξης ⁽²⁰³⁾. Κορυφαίος σχολιαστής έκρινε μη προβληματική την προσέγγιση της αναδιατυπωμένης ΟΕΑΑ, υποστηρίζοντας ότι, σε περιπτώσεις πολιτών τρίτων χωρών που απελαύνονται σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφος 2 της σύμβασης για τους πρόσφυγες, το καθεστώς του πρόσφυγα είναι κενό περιεχομένου ⁽²⁰⁴⁾. Το ΔΕΕ επικαλέστηκε το άρθρο 14 παράγραφος 4 χωρίς να εξετάσει τη διαφωνία ⁽²⁰⁵⁾. Η UNHCR έχει εκφράσει προβληματισμό για το ενδεχόμενο η συγκεκριμένη διάταξη να μπορεί να επεκτείνει τους λόγους αποκλεισμού πέραν εκείνων που προβλέπονται στη σύμβαση για τους πρόσφυγες ⁽²⁰⁶⁾. Βάσει των ανωτέρω, το Nejvyšší správní soud České republiky (τσεχικό Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο) υπέβαλε αίτηση προδικαστικής απόφασης σχετικά με τη συμβατότητα του άρθρου 14 παράγραφοι 4 και 6 της ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση) με το άρθρο 18 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, με το άρθρο 78 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ και με τις γενικές αρχές του δικαίου της ΕΕ βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 3 της ΣΕΕ ⁽²⁰⁷⁾.

Διά παραπομπής στο άρθρο 21 παράγραφος 1 της ΟΕΑΑ, το οποίο είναι ταυτόσημο με το άρθρο 21 παράγραφος 1 της ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση), το ΔΕΕ επισήμανε ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να σέβονται την αρχή της μη επαναπροώθησης σύμφωνα με τις διεθνείς τους υποχρεώσεις. Όμως, το άρθρο 21 παράγραφος 2 της εν λόγω οδηγίας, το οποίο ταυτίζεται κατ' ουσία με το άρθρο 33 παράγραφος 2 της σύμβασης για τους πρόσφυγες, εισάγει μια εξαίρεση από την ως άνω αρχή, προβλέποντας ότι η επαναπροώθηση του πρόσφυγα επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών στις περιπτώσεις όπου, αφενός, δεν απαγορεύεται από τις διεθνείς τους υποχρεώσεις και, αφετέρου, είτε υπάρχουν εύλογοι λόγοι να θεωρηθεί ο συγκεκριμένος πρόσφυγας επικίνδυνος για την ασφάλεια του οικείου κράτους μέλους είτε, επειδή αυτός έχει καταδικαστεί τελεσίδικα για ιδιαιτέρως σοβαρό έγκλημα, γίνεται δεκτό ότι συνιστά απειλή για την κοινωνία του ίδιου πάντοτε κράτους μέλους ⁽²⁰⁸⁾. Δεδομένου του

⁽²⁰³⁾ Για το ιστορικό της κατάρτισης, βλέπε I. Kraft, ό. π., υποσημείωση 32, Article 12, MN 9.

⁽²⁰⁴⁾ Ό.π. Article 12, MN 10.

⁽²⁰⁵⁾ Απόφαση του ΔΕΕ της 9ης Νοεμβρίου 2010 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-57/09 και C-101/09, Bundesrepublik Deutschland κατά Β και D, EU:C:2010:661, σκέψη 101.

⁽²⁰⁶⁾ UNHCR, Σχόλια για την οδηγία 2004/83/ΕΚ του Συμβουλίου, ό. π., υποσημείωση 189, σ. 28.

⁽²⁰⁷⁾ M κατά Ministerstvo vnitra, ό. π., υποσημείωση 18.

⁽²⁰⁸⁾ Απόφαση του ΔΕΕ της 24ης Ιουνίου 2015 στην υπόθεση C-373/13, H.T. κατά Baden Württemberg, EU:C:2015:413, σκέψη 42.

απόλυτου χαρακτήρα του άρθρου 3 της ΕΣΔΑ ⁽²⁰⁹⁾, η απομάκρυνση από τη χώρα υποδοχής αποκλείεται εάν υπάρχουν ουσιώδεις λόγοι να πιστεύεται ότι ο ενδιαφερόμενος θα υποστεί βασανιστήρια ή απάνθρωπη μεταχείριση.

Δεδομένων των δυνητικά σοβαρών συνεπειών της ανάκλησης της προστασίας της μη επαναπροώθησης, η εφαρμογή του άρθρου 14 παράγραφος 4 πρέπει να είναι περιοριστική. Αυτό συνεπάγεται την ανάγκη λογικού συνδέσμου μεταξύ της απομάκρυνσης του πρόσφυγα και της εξάλειψης του κινδύνου που προκύπτει από την παρουσία του για την ασφάλεια της χώρας υποδοχής. Επιπλέον, η εφαρμογή της διάταξης δεν πρέπει να είναι δυσανάλογη: ο κίνδυνος για τη χώρα υποδοχής πρέπει να είναι σημαντικότερος από το συμφέρον του πρόσφυγα να λάβει προστασία από το κράτος υποδοχής ⁽²¹⁰⁾. Το Bundesverwaltungsgericht (γερμανικό Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο) αποφάνθηκε ότι η ποινική καταδίκη δεν συνεπάγεται αυτομάτως αποκλεισμό από την προστασία κατά της απομάκρυνσης. Η απομάκρυνση δικαιολογείται μόνο εάν, εξετάζοντας όλες τις περιστάσεις της εκάστοτε περίπτωσης, η ασφάλεια του κράτους ασύλου και των ανθρώπων που ζουν σε αυτό απαιτεί να αποδοθεί λιγότερη βαρύτητα στην προστασία του προσώπου που υφίσταται διώξεις ⁽²¹¹⁾. Το Verwaltungsgerichtshof (αυστριακό Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο) αποφάνθηκε ότι το δημόσιο συμφέρον μη παροχής προστασίας σπάνια θα είναι σημαντικότερο από το συμφέρον του προσώπου, εάν το εν λόγω πρόσωπο αντιμετωπίζει βασανιστήρια ή θάνατο με την επιστροφή του ⁽²¹²⁾. Εάν αυτό είναι το αποτέλεσμα της στάθμισης, η προστασία δεν τερματίζεται και παρέλκει η επίκληση του άρθρου 3 της ΕΣΔΑ.

Το ΔΕΕ καθιστά σαφές ότι η επαναπροώθηση πρόσφυγα συνιστά:

«... πάντως την ultima ratio στην οποία μπορεί να καταφύγει κράτος μέλος όταν ουδέν άλλο μέτρο υφίσταται ή αρκεί προς αντιμετώπιση της απειλής που συνεπάγεται ο πρόσφυγας αυτός για την ασφάλεια ή την κοινωνία του οικείου κράτους μέλους.» ⁽²¹³⁾

Ο κίνδυνος που συνιστά ο πρόσφυγας για τη χώρα υποδοχής πρέπει να είναι πολύ σοβαρός, και όχι κατώτερου επιπέδου, και πρέπει να συνιστά απειλή για την εθνική ασφάλεια της χώρας υποδοχής. Για περαιτέρω καθοδήγηση σχετικά με την ουσία των όρων «κίνδυνος για την ασφάλεια» και «κίνδυνος για την κοινωνία», βλέπε EASO, *Exclusion: Articles 12 and 17 Qualification Directive (2011/95/EU) – A Judicial Analysis* [Αποκλεισμός: Άρθρα 12 και 17 της οδηγίας για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου (2011/95/ΕΕ) — Δικαστική ανάλυση], Ιανουάριος 2016. Υπενθυμίζεται επίσης ότι εφαρμόζονται τα άρθρα 44 και 45 της ΟΔΑ (αναδιατύπωση).

6.1 Εξαίρεση λόγω «κινδύνου για την ασφάλεια»: άρθρο 14 παράγραφος 4 στοιχείο α)

Η διάταξη περί «κινδύνου για την ασφάλεια» αντιστοιχεί στην πρώτη εξαίρεση που προβλέπεται στο άρθρο 33 παράγραφος 2 της σύμβασης για τους πρόσφυγες, η οποία προορίζεται για περιπτώσεις στις οποίες αποδεικνύεται ότι ο πρόσφυγας συνιστά τρέχοντα ή μελλοντικό κίνδυνο για τη χώρα υποδοχής. Η διάταξη αποσκοπεί στην προστασία του ίδιου του

⁽²⁰⁹⁾ Απόφαση του ΕΔΔΑ της 30ής Οκτωβρίου 1991, 13.163/87, *Vilvarajah* κατά Ηνωμένου Βασιλείου· απόφαση του ΕΔΔΑ της 7ης Ιουλίου 1989, *Soering* κατά Ηνωμένου Βασιλείου, σκέψη 88.

⁽²¹⁰⁾ Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο (Αυστρία), απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 1999, 99/01/0288 με παραπομπή σε: W. Kälin, *Grundriss des Asylverfahrens* (Helbing & Lichtenhahn, 1990), σ. 227· Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο (Αυστρία), απόφαση της 3ης Δεκεμβρίου 2002, 99/01/0449.

⁽²¹¹⁾ Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο (Γερμανία), απόφαση της 16ης Νοεμβρίου 2000, 9 C 6/00.

⁽²¹²⁾ Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο (Αυστρία), 99/01/0288, ό. π., υποσημείωση, 210.

⁽²¹³⁾ Η.Τ. κατά Baden Württemberg, ό. π., υποσημείωση 208, σκέψη 71.

κράτους. Η ασφάλεια θεωρείται ότι αφορά εξωτερικά (ακεραιότητα των συνόρων) ή εσωτερικά (συνέχιση και λειτουργία του κράτους, των πολιτικών δομών και θεσμών του) στοιχεία. Επομένως, στις σχετικές πράξεις μπορούν να συγκαταλέγονται, μεταξύ άλλων, κατασκοπία, δολιοφθορά ή τρομοκρατικές ενέργειες ⁽²¹⁴⁾. Το Bundesverwaltungsgericht (γερμανικό Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο) αποφάνθηκε ότι η απλή ιδιότητα μέλους τρομοκρατικής οργάνωσης για την οποία υπάρχουν υπόνοιες ή είναι γνωστό ότι συνιστά απειλή για την εσωτερική ασφάλεια δεν επαρκεί, αλλά απαιτείται μάλλον υψηλότερο επίπεδο συμμετοχής ή υποστήριξης. Απαιτείται συνολική αξιολόγηση η οποία θα λάβει υπόψη τον κίνδυνο που συνιστά η οργάνωση, τη δομή της, τη βία που ασκεί και το μέγεθός της ⁽²¹⁵⁾. Σε obiter dictum, το Verwaltungsgerichtshof (αυστριακό Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο) αποφάνθηκε ότι μπορεί να θεωρηθεί ότι η εμπορία ανθρώπων σε ευρεία κλίμακα ενδέχεται, υπό ορισμένες περιστάσεις, να συνιστά απειλή για την εθνική ασφάλεια ⁽²¹⁶⁾. Ωστόσο, σε άλλη υπόθεση έκρινε ότι περιπτώσεις επαναλαμβανόμενης εμπορίας ανθρώπων και συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση δεν συνιστούν αφ' εαυτές κίνδυνο ⁽²¹⁷⁾.

6.2 Εξαίρεση λόγω «κινδύνου για την κοινωνία»: άρθρο 14 παράγραφος 4 στοιχείο β)

Για να εφαρμοστεί η εξαίρεση περί «κινδύνου για την κοινωνία», ο πρόσφυγας πρέπει όχι μόνο να έχει καταδικαστεί για ιδιαίτερα σοβαρό έγκλημα, αλλά πρέπει επίσης να αποδεικνύεται ότι υπάρχει σύνδεσμος μεταξύ του εγκλήματος για το οποίο καταδικάστηκε ο πρόσφυγας και του κινδύνου που συνιστά ο πρόσφυγας: ο ενδιαφερόμενος πρέπει να συνιστά κίνδυνο λόγω του συγκεκριμένου εγκλήματος που διέπραξε. Δεν αρκεί ότι υφίσταται κίνδυνος για την κοινωνία, π.χ. λόγω της γενικής συμπεριφοράς του, η οποία δεν είχε ως αποτέλεσμα καταδίκη για ιδιαίτερα σοβαρό έγκλημα, ή λόγω περισσότερων καταδικών για ήσσονος σημασίας εγκλήματα ⁽²¹⁸⁾.

Για τον σχετικό καθορισμό, θα πρέπει να εξετάζονται η φύση και οι περιστάσεις του συγκεκριμένου εγκλήματος και άλλοι σχετικοί παράγοντες (π.χ. αποδείξεις ή πιθανότητα υποτροπής) ⁽²¹⁹⁾. Το Bundesverwaltungsgericht (γερμανικό Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο) αποφάνθηκε ότι πρέπει πάντοτε να υπάρχει κίνδυνος εκ νέου τέλεσης εγκλήματος. Για να αποδεικνύεται κίνδυνος εκ νέου τέλεσης εγκλήματος, πρέπει να υπάρχει σοβαρή απειλή κινδύνου για το ευρύ κοινό λόγω τέλεσης εγκλημάτων ανάλογης φύσης στο μέλλον. Για την πρόγνωση του αν υπάρχει σοβαρός κίνδυνος εκ νέου τέλεσης εγκλήματος, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι περιστάσεις της εκάστοτε περίπτωσης, ιδιαίτερα η επιβληθείσα ποινή, η σοβαρότητα του συγκεκριμένου εγκλήματος, οι περιστάσεις υπό τις οποίες τελέστηκε και η σημασία της νομικής αξίας που απειλείται σε περίπτωση εκ νέου τέλεσης εγκλήματος, καθώς και η προσωπικότητα του δράστη και η εξέλιξη και ο βίος του έως τον χρόνο που έχει σημασία για τη λήψη της απόφασης. Σύμφωνα με το δικαστήριο, εγκλήματα τα οποία είναι τόσο σοβαρά ώστε οδήγησαν στην επιβολή ποινής τουλάχιστον τριών ετών φυλάκισης συνδέονται συνήθως με υψηλό κίνδυνο εκ νέου τέλεσης εγκλήματος. Αυτό ισχύει ιδίως για τα σοβαρά αδικήματα που σχετίζονται με ναρκωτικά. Το γεγονός ότι ο δράστης αποφυλακίστηκε

⁽²¹⁴⁾ I. Kraft, ό. π., υποσημείωση 32, Article 14, MN 17.

⁽²¹⁵⁾ Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο (Γερμανία), απόφαση της 30ής Μαρτίου 1999, αριθ. 9 C31.98: I. Kraft, ό. π., υποσημείωση 32, Article 14, MN 19.

⁽²¹⁶⁾ Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο (Αυστρία), απόφαση της 6ης Φεβρουαρίου 1996, 95/20/0079.

⁽²¹⁷⁾ Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο (Αυστρία), απόφαση της 27ης Απριλίου 2006, 03/20/0050.

⁽²¹⁸⁾ Δικαστήριο Ασύλου (Αυστρία), απόφαση της 11ης Αυγούστου 2010, D9 259.578-3/2010

⁽²¹⁹⁾ RY (Sri Lanka) κατά Secretary of State for the Home Department, ό. π., υποσημείωση 143, σκέψη 46.

υπό όρους κατόπιν έκτισης των δύο τρίτων της ποινής δεν επαρκεί αφ' εαυτού για να αποκλείσει τον κίνδυνο εκ νέου τέλεσης εγκλήματος ⁽²²⁰⁾.

Παρότι ορισμένα εγκλήματα συνιστούν συνήθως ιδιαίτερα σοβαρά εγκλήματα —π.χ. βιασμός ⁽²²¹⁾, εμπόριο ναρκωτικών ⁽²²²⁾, διακεκριμένη ληστεία ⁽²²³⁾, απόπειρα ανθρωποκτονίας ⁽²²⁴⁾, απαγωγή και βαριά σωματική βλάβη ⁽²²⁵⁾— πρέπει να αξιολογείται αν, στη συγκεκριμένη περίπτωση, η αξιόποινη πράξη μπορεί να θεωρηθεί αντικειμενικά και υποκειμενικά ιδιαίτερα σοβαρή. Πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τυχόν ελαφρυντικές περιστάσεις ⁽²²⁶⁾.

6.3 Στις περιπτώσεις της παραγράφου 4, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν να μην χορηγήσουν καθεστώς σε πρόσφυγα, όταν δεν έχει ληφθεί ακόμα τέτοια απόφαση: άρθρο 14 παράγραφος 5

Το άρθρο 14 παράγραφος 5 περιέχει διάταξη η οποία επιτρέπει στα κράτη να επικαλούνται τους λόγους που προβλέπονται στο άρθρο 14 παράγραφος 4 στοιχεία α) και β) για να αρνηθούν να χορηγήσουν καθεστώς πρόσφυγα και, επομένως, εφαρμόζεται ουσιαστικά με τρόπο παρόμοιο με μια ρήτρα αποκλεισμού. Η διάταξη έχει προαιρετικό χαρακτήρα.

6.4 Άρθρο 14 παράγραφος 6

Η εφαρμογή εξαιρέσης από την αρχή της μη επαναπροώθησης, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 14 παράγραφος 4 στοιχεία α) και β) και στο άρθρο 14 παράγραφος 5, δεν αφαιρεί τον ενδιαφερόμενο από κάθε δικαίωμα και ωφέλημα βάσει του διεθνούς δικαίου για τους πρόσφυγες. Όπως αποφάνθηκε το ΔΕΕ:

«Στην περίπτωση όπου κράτος μέλος, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 14, παράγραφος 4, της οδηγίας αυτής, ανακαλεί, τερματίζει ή δεν ανανεώνει το καθεστώς του πρόσφυγα το οποίο έχει αναγνωριστεί σε συγκεκριμένο πρόσωπο, τότε το πρόσωπο αυτό απολαύει, σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 6, της εν λόγω οδηγίας, των δικαιωμάτων που απαριθμούνται, μεταξύ άλλων, στα άρθρα 32 και 33 της σύμβασης της Γενεύης.» ⁽²²⁷⁾

Το άρθρο 14 παράγραφος 6 αναφέρεται ρητώς στα δικαιώματα «που προβλέπονται ή είναι ανάλογα των προβλεπόμενων» στις ακόλουθες διατάξεις της σύμβασης για τους πρόσφυγες:

- το άρθρο 3, το οποίο επιβεβαιώνει την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων ως προς τη φυλή, τη θρησκεία ή τη χώρα καταγωγής·
- το άρθρο 4, το οποίο προβλέπει την υποχρέωση των κρατών να επιφυλάσσουν στους ευρισκομένους επί του εδάφους τους πρόσφυγες μεταχείριση τουλάχιστον τόσο ευνοϊκή

⁽²²⁰⁾ Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο (Γερμανία), 9 C 6/00, ό. π., υποσημείωση 211.

⁽²²¹⁾ Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο (Αυστρία), G307 1314138-2, ό. π., υποσημείωση 94.

⁽²²²⁾ Απόφαση του ΕΔΔΑ της 23ης Ιουνίου 2008, Maslov κατά Αυστρίας, προσφυγή αριθ. 1638/03· βλέπε επίσης απόφαση του ΕΔΔΑ της 19ης Φεβρουαρίου 1998, Dalia κατά Γαλλίας, προσφυγή αριθ. 154/1996/773/974· βλέπε επίσης απόφαση του ΕΔΔΑ της 30ής Νοεμβρίου 1999, Baghli κατά Γαλλίας, προσφυγή αριθ. 34374/97· Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο (Αυστρία), απόφαση της 23ης Σεπτεμβρίου 2009, 2006/01/0626.

⁽²²³⁾ Δικαστήριο Ασύλου (Αυστρία), απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 2008, D5 245575-3/2008.

⁽²²⁴⁾ Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο (Αυστρία), απόφαση της 9ης Απριλίου 2015, G306 2102912-1, AT:BVWG:2015:G306.2102912.1.00.

⁽²²⁵⁾ Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο (Αυστρία), απόφαση της 22ας Οκτωβρίου 2015, L515 1202543-3, AT:BVWG:2015:L515.1202543.3.00 (καταδικη εκτός της χώρας υποδοχής).

⁽²²⁶⁾ Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο (Αυστρία), 99/01/0288 ό. π., υποσημείωση 210.

⁽²²⁷⁾ Η.Τ. κατά Baden Württemberg, ό. π., υποσημείωση 208, σκέψη 71.

όσο αυτή που επιφυλάσσουν στους δικούς τους υπηκόους όσον αφορά την ελεύθερη από αυτούς άσκηση της λατρείας και θρησκευτικής κατήχησης των τέκνων τους·

- το άρθρο 16, το οποίο αναγνωρίζει στους πρόσφυγες δικαίωμα προσφυγής στα δικαστήρια, όπως και στους πολίτες του κράτους, συμπεριλαμβανομένης δικαστικής συνδρομής·
- το άρθρο 22, το οποίο προβλέπει μεταχείριση των προσφύγων ίση με εκείνη των πολιτών του κράτους όσον αφορά τη στοιχειώδη εκπαίδευση και μεταχείριση τουλάχιστον εξίσου ευνοϊκή με εκείνη των άλλων αλλοδαπών όσον αφορά άλλες μορφές δημόσιας εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της αναγνώρισης διπλωμάτων και πανεπιστημιακών τίτλων·
- το άρθρο 31, το οποίο προβλέπει τη μη επιβολή ποινικών κυρώσεων στους πρόσφυγες για παράνομη είσοδο ή διαμονή υπό ορισμένες περιστάσεις και περιορίζει τους περιορισμούς στην ελευθερία κίνησης τους οποίους τα κράτη μπορούν να επιβάλλουν σε τέτοιες περιπτώσεις·
- το άρθρο 32, το οποίο καθορίζει διαδικαστικές εγγυήσεις σε περιπτώσεις απέλασης (αν και μόνο σε χώρα στην οποία ο ενδιαφερόμενος δεν θα διατρέχει κίνδυνο διώξεων) για λόγους εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης·
- το άρθρο 33, το οποίο περιορίζει τους λόγους απώλειας της προστασίας κατά της επαναπροώθησης στις εξαιρετικές περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 33 παράγραφος 2 και απαιτεί, τουλάχιστον, τις διαδικαστικές εγγυήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 32 παράγραφοι 2 και 3 της σύμβασης της Γενεύης.

7. Λόγοι τερματισμού της επικουρικής προστασίας: άρθρο 19

Ομοίως προς το άρθρο 14 που αφορά την προστασία των προσφύγων, το άρθρο 19 ρυθμίζει την ανάκληση, τον τερματισμό και την άρνηση ανανέωσης της επικουρικής προστασίας. Στο μέτρο που οι διατάξεις του άρθρου 19 αντικατοπτρίζουν αυτές του άρθρου 14, η νομολογία σχετικά με το άρθρο 14 θα εφαρμόζεται αναλόγως ⁽²²⁸⁾. Ωστόσο, υπάρχουν διαφορές, καθώς το άρθρο 19 δεν αναπαράγει άμεσα τις διατάξεις του άρθρου 14 παράγραφος 4, αλλά αναφέρεται σε εγκληματίες ή πρόσωπα που συνιστούν κίνδυνο για την ασφάλεια ή την κοινωνία του κράτους μέλους μέσω παραπομπών οι οποίες παρατίθενται στο άρθρο 19 παράγραφος 2 και στο άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο α) ⁽²²⁹⁾.

7.1 Παύση της επικουρικής προστασίας: άρθρο 16 και άρθρο 19 παράγραφος 1

Η παύση της επικουρικής προστασίας προϋποθέτει τα εξής:

- ύπαρξη μεταβολής των συνθηκών,
- η προστασία δεν είναι πλέον απαραίτητη,
- αυτό οφείλεται στη μεταβολή των συνθηκών, και
- ανυπαρξία άλλων λόγων οι οποίοι παρέχουν στον ενδιαφερόμενο δικαίωμα επικουρικής προστασίας.

Το άρθρο 16 παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται όταν υφίστανται επιτακτικοί λόγοι κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 3. Γενικά, τα στοιχεία αυτά μπορούν να ερμηνεύονται και να εφαρμόζονται παράλληλα με το άρθρο 11 ⁽²³⁰⁾.

7.1.1 Μεταβολή των συνθηκών

Στην ενότητα 4.1 ανωτέρω αναλύεται ο τρόπος με τον οποίο πρέπει να αποδεικνύεται η μεταβολή των συνθηκών. Όπως και στο πλαίσιο του δικαίου για τους πρόσφυγες, δεν αρκεί να καταλήξει η διοικητική αρχή στο συμπέρασμα ότι η επικουρική προστασία δεν έπρεπε να είχε χορηγηθεί ποτέ και να προσπαθήσει να αναθεωρήσει την αρχική απόφασή της ⁽²³¹⁾. Εάν ο ενδιαφερόμενος φοβάται ότι θα του επιβληθεί θανατική ποινή ή εκτέλεση, η σχετική μεταβολή μπορεί να συνίσταται στην κατάργηση της θανατικής ποινής ή σε άλλες τροποποιήσεις στο δίκαιο της χώρας καταγωγής. Πρέπει να επιδεικνύεται ιδιαίτερη προσοχή κατά την αξιολόγηση του αν η νέα νομοθεσία τηρείται στην πράξη και αν υπάρχει ρεαλιστικό ενδεχόμενο οι τροποποιήσεις να ανατραπούν. Εάν ο αιτών διέτρεχε κίνδυνο βασανιστηρίων ή απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή ποινής, η απειλή μπορεί να μην υφίσταται πλέον επειδή το καθεστώς έχασε την εξουσία. Εναλλακτικά, ενδέχεται να υπάρχουν ενδείξεις εκδημοκρατισμού, αλλαγές στο νομικό σύστημα ή στις διοικητικές δομές, βελτίωση των συνθηκών στις

⁽²²⁸⁾ H. Storey, Article 19, MN 1 Qualification Directive 2011/95/EC, στο K. Hailbronner και D. Thym (επιμ.), ό. π., υποσημείωση 32.

⁽²²⁹⁾ Ό.π.

⁽²³⁰⁾ Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο (Αυστρία), απόφαση της 27ης Μαρτίου 2014, W127 1401780-2, AT:BVWG:2014:W127.1401780.2.00; Storey, ό. π., υποσημείωση 228, άρθρο 16, MN 3 και άρθρο 19, MN 1.

⁽²³¹⁾ Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο (Τσεχική Δημοκρατία), απόφαση της 29ης Ιουνίου 2011, 7 Azs 21/2011-57.

φυλακές ή αμνηστία ⁽²³²⁾. Ο κίνδυνος βλάβης για τον ενδιαφερόμενο ή την ομάδα στην οποία ανήκει ενδέχεται να μην υφίσταται πλέον λόγω εξελίξεων εντός της κοινωνίας. Όταν ο κίνδυνος ανέκυψε λόγω αδιάκριτης άσκησης βίας σε καταστάσεις ένοπλης σύρραξης, το επίπεδο βίας ενδέχεται να μειώθηκε λόγω πολιτικών ή στρατιωτικών εξελίξεων ⁽²³³⁾. Η ευάλωτη κατάσταση του ενδιαφερόμενου μπορεί να έχει μειωθεί εάν είναι πλέον ενήλικος και μπόρεσε να εντοπίσει τον τόπο στον οποίο η οικογένειά του είναι πλέον εγκαταστημένη.

7.1.2 Η προστασία δεν είναι πλέον απαραίτητη

Ως αποτέλεσμα των μεταβολών αυτών, δεν πρέπει να απαιτείται πλέον προστασία (βλέπε επίσης ενότητα 4.1.6). Φαίνεται ότι, παράλληλα με την ερμηνεία του άρθρου 11 παράγραφος 1 στοιχείο ε) από το ΔΕΕ ⁽²³⁴⁾, η προστασία στο άρθρο 16 παράγραφος 1 νοείται ως προστασία κατά της σοβαρής βλάβης, της οποίας ο κίνδυνος οδήγησε αρχικά στη χορήγηση του καθεστώτος επικουρικής προστασίας.

Το άρθρο 16 δεν περιέχει διατάξεις όπως αυτές του άρθρου 11 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως δ). Ωστόσο, συμπεριφορά παρόμοια με την περιγραφόμενη στις εν λόγω διατάξεις μπορεί να είναι ενδεικτική. Ειδικότερα, εάν ο ενδιαφερόμενος έχει εγκατασταθεί εκ νέου στη χώρα καταγωγής του, τα δικαστήρια έχουν θεωρήσει ότι αυτό υποδηλώνει ότι δεν έχει πλέον δικαίωμα επικουρικής προστασίας ⁽²³⁵⁾.

Πραγματικός κίνδυνος σοβαρής βλάβης θα προκύψει συχνά από συνδυασμό πτυχών σχετικών με τις προσωπικές περιστάσεις του αιτούντος και παραγόντων που σχετίζονται με τη γενική κατάσταση στη χώρα καταγωγής. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα στο πλαίσιο του άρθρου 15 στοιχείο γ), όπου εφαρμόζεται προσέγγιση αναπροσαρμοζόμενης κλίμακας, ώστε όσο περισσότερο ο αιτών είναι σε θέση να αποδείξει ότι επηρεάζεται ειδικώς από παράγοντες σχετικούς με τις προσωπικές περιστάσεις του τόσο χαμηλότερο είναι το επίπεδο αδιακρίτως ασκούμενης βίας που απαιτείται ώστε αυτός να δικαιούται επικουρική προστασία ⁽²³⁶⁾. Σε περιπτώσεις στις οποίες η μεταβολή των προσωπικών περιστάσεων συμπληρώνεται από εξελίξεις στη γενική κατάσταση της χώρας οι οποίες δεν επαρκούν αφ' εαυτών για να παύσει η ανάγκη επικουρικής προστασίας, φαίνεται σκοπιμότερο να αξιολογείται καθεμία από τις αλλαγές αυτές χωριστά όσον αφορά την απαίτηση μεταβολής ουσιαστικής και μη προσωρινής φύσης. Η εφαρμογή ή μη του άρθρου 16 παράγραφοι 1 και 2 αποφασίζεται ακολούθως με βάση το επόμενο κριτήριο βάσει του οποίου εξετάζεται αν δεν απαιτείται πλέον προστασία. Τότε όλες οι μεταβληθείσες περιστάσεις εξετάζονται μαζί.

⁽²³²⁾ Απόφαση του ΕΑΔΑ της 15ης Νοεμβρίου 2011, *Al Hanchi κατά Βοσνίας-Ερζεγοβίνης*, προσφυγή αριθ. 48205/09, σκέψεις 42-45· βλέπε επίσης Ε.Ο. κατά Φινλανδίας, ό. π., υποσημείωση 127, σκέψεις 40-46.

⁽²³³⁾ Βλέπε επίσης Περιφερειακό Διοικητικό Δικαστήριο της Βαρσοβίας (Πολωνία), απόφαση της 16ης Μαΐου 2013, *IV SA/Wa 2684/12*.

⁽²³⁴⁾ *Abdulla*, ό. π., υποσημείωση 13, σκέψεις 65-80.

⁽²³⁵⁾ Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο (Πολωνία), αποφάσεις της 23ης Φεβρουαρίου 2016, συνεκδικασθείσες υποθέσεις II OSK 1492/14, II OSK 1561/14, II OSK 1562/14· Περιφερειακό Διοικητικό Δικαστήριο της Βαρσοβίας (Πολωνία), *IV SA/Wa 2684/12*, ό. π., υποσημείωση 233· βλέπε επίσης H. Battjes, *European Asylum Law and International Law* (Brill Nijhoff, 2006), σ. 268.

⁽²³⁶⁾ Απόφαση του ΔΕΕ της 17ης Φεβρουαρίου 2009 στην υπόθεση C-465/07, *Elgafaji κατά Staatssecretaris van Justitie*, EU:C:2009:94, σκέψη 39· απόφαση του ΔΕΕ της 30ής Ιανουαρίου 2014 στην υπόθεση C-285/12, *Aboubacar Diakité κατά Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides*, EU:C:2014:39, σκέψη 31· EASO, *Article 15(c) Qualification Directive (2011/95/EU) – A Judicial Analysis* [Άρθρο 15 στοιχείο γ) της οδηγίας για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου (2011/95/ΕΕ) — Δικαστική ανάλυση], Δεκέμβριος 2014, σ. 22-24.

7.1.3 Απουσία άλλων λόγων επικουρικής προστασίας

Και πάλι παράλληλα με τη νομολογία του ΔΕΕ σχετικά με την παύση του καθεστώτος του πρόσφυγα ⁽²³⁷⁾, το καθεστώς της επικουρικής προστασίας μπορεί να τερματιστεί μόνο εάν δεν υφίσταται πραγματικός κίνδυνος σοβαρής βλάβης, κατά την έννοια του άρθρου 15, ο οποίος ανακλύπει από περιστάσεις διαφορετικές από εκείνες που οδήγησαν στην αρχική χορήγηση του καθεστώτος (βλέπε ενότητα 4.1.8 ανωτέρω). Επομένως, θα είναι ενδιαφέρον να παρακολουθήσουμε την αίτηση προδικαστικής απόφασης που υπέβαλε πρόσφατα στο ΔΕΕ το Supreme Court του Ηνωμένου Βασιλείου, με το ακόλουθο ερώτημα:

«Καλύπτει το άρθρο 2 στοιχείο ε), σε συνδυασμό με το άρθρο 15 στοιχείο β), της οδηγίας για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου έναν πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης της σωματικής ή ψυχολογικής υγείας του αναιρεσειόντος σε περίπτωση επιστροφής στη χώρα καταγωγής του, λόγω των βασανιστηρίων ή της απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης που αυτός υπέστη κατά το παρελθόν και για τα οποία υπεύθυνη είναι η χώρα καταγωγής;» ⁽²³⁸⁾

7.1.4 Επιτακτικοί λόγοι: άρθρο 16 παράγραφος 3

Το καθεστώς επικουρικής προστασίας δεν παύει εάν ο ενδιαφερόμενος είναι σε θέση να επικαλεστεί επιτακτικούς λόγους που απορρέουν από προηγούμενη σοβαρή βλάβη για να αρνηθεί την προστασία που του παρέχει η χώρα καταγωγής. Το άρθρο 16 παράγραφος 3 — το οποίο προβλέπεται μόνο στην ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση) και δεν προβλεπόταν στην αρχική ΟΕΑΑ— ακολουθεί το πρότυπο του άρθρου 11 παράγραφος 3 και έχει και αυτό εξαιρετικά χαρακτηριστικά (βλέπε ενότητα 4.3 ανωτέρω).

7.2 Αποκλεισμός από την επικουρική προστασία: άρθρο 17, άρθρο 19 παράγραφος 2 και άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο α)

7.2.1 Φυγόδικοι: άρθρο 19 παράγραφος 2 και άρθρο 17 παράγραφος 3

Το άρθρο 19 παράγραφος 2 αφορά τους φυγόδικους. Η επικουρική προστασία μπορεί να τερματιστεί, εάν, μετά τη χορήγηση επικουρικής προστασίας, διαπιστωθεί ότι ο ενδιαφερόμενος έπρεπε να είχε αποκλειστεί από την εν λόγω προστασία βάσει του άρθρου 17 παράγραφος 3. Ως αποτέλεσμα των διατάξεων αυτών τα κράτη μέλη μπορούν να παύσουν την επικουρική προστασία, εάν, πριν από την εισδοχή του στο κράτος μέλος, το ενδιαφερόμενο πρόσωπο διέπραξε ένα ή περισσότερα εγκλήματα, εκτός του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 17 παράγραφος 1, τα οποία θα επέσυραν την ποινή της φυλάκισης εάν είχαν διαπραχθεί στο οικείο κράτος μέλος, και εάν το πρόσωπο εγκατέλειψε τη χώρα καταγωγής του αποκλειστικά και μόνο για να αποφύγει κυρώσεις συνεπεία των εγκλημάτων αυτών ⁽²³⁹⁾.

⁽²³⁷⁾ Abdulla, ό. π., υποσημείωση 13, σκέψεις 81-82.

⁽²³⁸⁾ Supreme Court (Ηνωμένο Βασίλειο), απόφαση της 22ας Ιουνίου 2016, *MP (Sri Lanka) κατά Secretary of State for the Home Department*, [2016] UKSC 32.

⁽²³⁹⁾ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το περιεχόμενο του άρθρου 17 παράγραφος 3, βλέπε EASO, *Exclusion: Articles 12 and 17 Qualification Directive (2011/95/EU) – A Judicial Analysis* [Αποκλεισμός: Άρθρα 12 και 17 της οδηγίας για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου (2011/95/ΕΕ) — Δικαστική ανάλυση], Ιανουάριος 2016, σ. 39-40.

Εν αντιθέσει προς το άρθρο 17 παράγραφος 1 στοιχείο β) και το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο α), τα οποία εναρμονίζονται με τις αρχές που προβλέπονται στο άρθρο 33 παράγραφος 2 της σύμβασης για τους πρόσφυγες κάνοντας αναφορά σε πράξεις οι οποίες επισύρουν ποινή φυλάκισης, το άρθρο 17 παράγραφος 3 έχει ευρύτερο πεδίο εφαρμογής⁽²⁴⁰⁾. Όπως καθίσταται σαφές από τη διατύπωση της διάταξης («αποκλειστικά και μόνο»), πρόσωπο το οποίο εγκατέλειψε τη χώρα του όχι μόνο για να αποφύγει κυρώσεις αλλά και για άλλους λόγους δεν εμπίπτει στην εν λόγω διάταξη⁽²⁴¹⁾.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το περιεχόμενο του άρθρου 17 παράγραφος 3 είναι διαθέσιμες στην έκδοση της EASO, *Exclusion: Articles 12 and 17 Qualification Directive (2011/95/EU) – A Judicial Analysis [Αποκλεισμός: Άρθρα 12 και 17 της οδηγίας για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου (2011/95/ΕΕ) — Δικαστική ανάλυση]*, Ιανουάριος 2016, σ. 39-40.

7.2.2 Εγκληματικές πράξεις, κίνδυνος για την ασφάλεια: άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο α) και άρθρο 17 παράγραφοι 1 και 2

Το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο α) είναι το αντίστοιχο του άρθρου 14 παράγραφος 3 στοιχείο α) και προβλέπει την ανάκληση, τον τερματισμό ή την άρνηση ανανέωσης του καθεστώτος επικουρικής προστασίας εάν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού που προβλέπονται στο άρθρο 17 παράγραφοι 1 και 2.

Καλύπτει περιπτώσεις προσώπων που διέπραξαν ή ήταν ηθικοί αυτουργοί ή συμμετείχαν άλλως στη διάπραξη ενός ή περισσότερων εγκλημάτων τα οποία απαριθμούνται:

1. στο άρθρο 17 παράγραφος 1 στοιχείο α) (δηλαδή, εγκλήματα κατά της ειρήνης, εγκλήματα πολέμου, εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας),
2. στο άρθρο 17 παράγραφος 1 στοιχείο β) (δηλαδή, σοβαρά εγκλήματα),
3. στο άρθρο 17 παράγραφος 1 στοιχείο γ) (δηλαδή, πράξεις που αντιβαίνουν προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών) ή
4. στο άρθρο 17 παράγραφος 1 στοιχείο δ) (δηλαδή, τα πρόσωπα συνιστούν κίνδυνο για την κοινωνία ή για την ασφάλεια του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκονται).

Όπως και το άρθρο 14 παράγραφος 3 στοιχείο α) (βλέπε ενότητα 5.1), το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο α) εφαρμόζεται σε περιπτώσεις στις οποίες δεν έπρεπε ποτέ να είχε χορηγηθεί επικουρική προστασία στον ενδιαφερόμενο καθώς και σε περιπτώσεις στις οποίες οι λόγοι αποκλεισμού ανέκυψαν μετά τη χορήγηση της επικουρικής προστασίας⁽²⁴²⁾.

Το Raad Voor Vreemdelingenbetwistingen (βελγικό συμβούλιο ένδικων διαφορών δικαίου αλλοδαπών)⁽²⁴³⁾ αποφάνθηκε ότι η επικουρική προστασία μπορεί να ανακληθεί λόγω «σοβαρού εγκλήματος» που τελέστηκε μετά τη χορήγηση της προστασίας. Οι ευνοϊκότεροι κανόνες του εθνικού δικαίου δεν μπορούσαν να γίνουν δεκτοί. Το Verfassungsgerichtshof (αυστριακό Συνταγματικό Δικαστήριο) ερμήνευσε τη σχετική εθνική διάταξη υπό την έννοια

⁽²⁴⁰⁾ R. Marx, ό. π., υποσημείωση 188, MN 16, σ. 615.

⁽²⁴¹⁾ Storey, ό. π., υποσημείωση 228, Article 17, MN 7.

⁽²⁴²⁾ Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο (Γερμανία), απόφαση της 31ης Μαρτίου 2011, 10 C 2.10, MN 23, DE:BVVerwG:2011:310311U10C2.10.0 [σχετικά με το άρθρο 14 παράγραφος 3 στοιχείο α)]· R. Marx, MN 16, R. Marx, ό. π., υποσημείωση 188, σ. 616· I. Kraft, ό. π., υποσημείωση 32, Article 14, MN 10.

⁽²⁴³⁾ Συμβούλιο ένδικων διαφορών δικαίου αλλοδαπών (Βέλγιο), απόφαση της 22ας Ιουλίου 2010, 46.578.

ότι εφαρμόζεται σε περιπτώσεις εγκλημάτων που τελέστηκαν μετά τη χορήγηση επικουρικής προστασίας ⁽²⁴⁴⁾.

Το άρθρο 17 δεν απαιτεί τελεσίδικη απόφαση του ποινικού δικαστηρίου ⁽²⁴⁵⁾. Πρόσφατα, κατά τον έλεγχο της συνταγματικότητας της σχετικής διάταξης περί ανάκλησης στον νόμο περί ασύλου της Αυστρίας, το Verfassungsgerichtshof (αυστριακό Συνταγματικό Δικαστήριο) αποφάνθηκε ότι, για την ανάκληση επικουρικής προστασίας λόγω τέλεσης «σοβαρού εγκλήματος», δεν έχει ιδιαίτερη σημασία η ποινή που επιβάλλεται στη συγκεκριμένη περίπτωση. Το δικαστήριο έκρινε ότι η διάταξη περί ανάκλησης εξακολουθεί να εμπίπτει στη γενική συστηματική κατηγοριοποίηση των εγκλημάτων σύμφωνα με την ουσία την πράξης ή των πράξεων που τελέστηκαν, επιτρέποντας έτσι τις πρόσθετες δυσμενείς νομικές συνέπειες. Επομένως, αποδίδεται λιγότερη βαρύτητα στις περιστάσεις της μεμονωμένης υπόθεσης ⁽²⁴⁶⁾. Ομοίως, το Bundesverwaltungsgericht (αυστριακό Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο) αποφάνθηκε ότι δεν ασκεί επιρροή το γεγονός ότι ο ενδιαφερόμενος δεν είχε καταδικασθεί σε μακροχρόνια ή βαριά ποινή ⁽²⁴⁷⁾ ούτε ότι ο κίνδυνος τέλεσης νέων εγκλημάτων ήταν ελάχιστος. Το ίδιο ισχύει όταν η ποινή μετατράπηκε σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις για τους ανηλίκους ⁽²⁴⁸⁾. Επίσης, ο ενδιαφερόμενος δεν μπορεί να υποστηρίξει ότι καταδικάστηκε (κατά τη γνώμη του) εσφαλμένα ⁽²⁴⁹⁾.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το περιεχόμενο του άρθρου 17 παράγραφοι 1 και 2, βλέπε EASO, Exclusion: Articles 12 and 17 Qualification Directive (2011/95/EU) – A Judicial Analysis [Αποκλεισμός: Άρθρα 12 και 17 της οδηγίας για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου (2011/95/ΕΕ) – Δικαστική ανάλυση], Ιανουάριος 2016, σ. 37-39.

7.3 Διαστρέβλωση και παράλειψη γεγονότων: άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β)

Το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β) προβλέπει τον τερματισμό του καθεστώτος επικουρικής προστασίας σε περιπτώσεις στις οποίες η προστασία αποκτήθηκε μέσω διαστρέβλωσης ή παράλειψης γεγονότων και αυτό υπήρξε αποφασιστικό για τη χορήγηση του καθεστώτος επικουρικής προστασίας. Ισχύουν οι ίδιες παρατηρήσεις όπως και στην περίπτωση του καθεστώτος του πρόσφυγα (βλέπε ενότητα 5.2). Για τις περιπτώσεις στις οποίες ο ενδιαφερόμενος παρέλειψε γεγονότα τα οποία, βάσει του άρθρου 17 παράγραφος 3, θα τον απέκλειαν από την επικουρική προστασία, βλέπε επίσης άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο α).

⁽²⁴⁴⁾ Συνταγματικό Δικαστήριο (Αυστρία), απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 2010, U 1769/10.

⁽²⁴⁵⁾ Storey, ό. π., υποσημείωση 228, Article 17, MN 5.

⁽²⁴⁶⁾ Συνταγματικό Δικαστήριο (Αυστρία), απόφαση της 8ης Μαρτίου 2016, G 440/2015-14*· βλέπε επίσης Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο (Γερμανία), απόφαση της 25ης Μαρτίου 2015, 1 C 16.14, DE:BVergG:2015:250315U1C16.

⁽²⁴⁷⁾ Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο (Αυστρία), απόφαση της 24ης Σεπτεμβρίου 2015, W206 1259348-3, AT:BVVG:2015:W206.1259348.3.00· Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο (Αυστρία), απόφαση της 8ης Ιανουαρίου 2015, W 144 1407843-2, AT:BVVG:2015:W144.1407843.2.00· Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο (Αυστρία), απόφαση της 28ης Μαΐου 2015, W103 1422360-3, AT:BVVG:2015:W103.1422360.3.00.

⁽²⁴⁸⁾ Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο (Αυστρία), απόφαση της 26ης Μαρτίου 2015, W136 1411996-2, AT:BVVG:2014:W163.1410712.2.00.

⁽²⁴⁹⁾ Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο (Αυστρία), απόφαση της 24ης Νοεμβρίου 2014, W163 1410712-2, AT:BVVG:2014:W163.1410712.2.00· Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο (Αυστρία), απόφαση της 24ης Νοεμβρίου 2014, W163 1410712-2, AT:BVVG:2014:W163.1410712.2.00.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α — Επιλεγμένες διατάξεις διεθνούς δικαίου

Σύμβαση του 1951 για το καθεστώς των προσφύγων

Άρθρο 1 — Καθορισμός του όρου «πρόσφυξ»

Γ. Η παρούσα Σύμβασις παύει εφαρμοζομένη επί προσώπων εμπιπτόντων εις τας διατάξεις της ως άνω παραγράφου Α εις τας κατωτέρω περιπτώσεις:

1. εάν έκαμον εκ νέου οικειοθελώς χρήσιν της προστασίας της χώρας ης έχουν την υπηκοότητα, ή
2. εάν μετά την απώλειαν της υπηκοότητος αυτών, οικειοθελώς επανέκτησαν ταύτην, ή
3. εάν απέκτησαν νέαν υπηκοότητα και απολαύουν της υπό της χώρας της νέας αυτών υπηκοότητος παρεχομένης προστασίας, ή
4. εάν επέστρεψαν οικειοθελώς προς εγκατάστασιν εις τη χώραν ην είχαν εγκαταλείψει ή εκτός των συνόρων της οποίας παρέμενον φοβούμενοι διωγμόν, ή
5. εάν δεν δύνανται πλέον να εξακολουθούν αποποιούμενα την υπό της χώρας της υπηκοότητος αυτών παρεχομένην προστασίαν, δεδομένου ότι έχουν παύσει υφιστάμεναι αι προϋποθέσεις συνεπεία των οποίων ανεγνωρίσθησαν.

Σημειωτέον πάντως ότι αι διατάξεις του παρόντος εδαφίου δεν εφαρμόζονται εις την περίπτωσιν πρόσφυγος εμπίπτοντος εις την παράγραφον Α του άρθρου τούτου και δυναμένου να επικαλεσθή επιτακτικούς λόγους αναφερομένους εις προγενεστέρας διώξεις, ίνα αρνηθή να απολαύση της υπό της χώρας της υπηκοότητος αυτού παρεχομένης προστασίας:

6. Εάν προκειμένου περί προσώπων μη κεκτημένων υπηκοότητα τινά δύνανται ταύτα να επιστρέψουν εις τη χώραν ένθα είχαν τη συνήθη αυτών διαμονήν, δεδομένου ότι αι προϋποθέσεις συνεπεία των οποίων ανεγνωρίσθησαν ως Πρόσφυγες, έχουν παύσει υφιστάμεναι.

Σημειωτέον πάντως ότι αι διατάξεις του παρόντος εδαφίου δεν εφαρμόζονται εις την περίπτωσιν πρόσφυγος εμπίπτοντος εις την παράγραφον Α του άρθρου τούτου και δυναμένου να επικαλεσθή επιτακτικούς λόγους αναφερομένους εις προγενεστέρας διώξεις ίνα αρνηθή να επιστρέψη εις τη χώραν ένθα είχε τη συνήθη αυτού διαμονήν.

Δ. Η Σύμβασις αύτη δεν εφαρμόζεται επί προσώπων άτινα απολαύουν σήμεραν της προστασίας ή συνδρομής παρεχομένης ουχί υπό του Υπάτου Αρμοστού των Ηνωμένων Εθνών διά τους πρόσφυγας αλλά εκ μέρους ετέρου οργάνου ή Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών.

Όταν η ως άνω προστασία ή συνδρομή παύση παρεχομένη δι' οιανδήποτε αιτίαν χωρίς συγχρόνως να έχη οριστικώς ρυθμισθή η τύχη των προσώπων τούτων, συμφώνως προς τας υπό

της Γενικής Συνελεύσεως των Ηνωμένων Εθνών ληφθείσας σχετικές αποφάσεις, τα πρόσωπα ταύτα θα απολαύουν αυτομάτως των εκ της Συμβάσεως ταύτης απορρεόντων ευεργετημάτων.

Ε. Η Σύμβασις αύτη δεν εφαρμόζεται επί προσώπου όπερ αναγνωρίζεται υπό των αρμοδίων αρχών της χώρας ένθα έχει εγκατασταθή ως έχον τα συναφή προς την κτήσιν της υπηκοότητος της χώρας ταύτης δικαιώματα και υποχρεώσεις.

ΣΤ. Αι διατάξεις της Συμβάσεως ταύτης δεν εφαρμόζονται επί προσώπων διά τα οποία υπάρχουν σοβαροί λόγοι να πιστεΰη τις ότι:

- α) έχουν διαπράξει έγκλημα κατά της ειρήνης, έγκλημα πολέμου ή έγκλημα κατά της ανθρωπότητας εν την εννοία των διεθνών συμφωνιών αίτινες συνήφθησαν επί σκοπώ αντιμετώπισεως των αδικημάτων τούτων.
- β) έχουν διαπράξει σοβαρόν αδίκημα του κοινού ποινικού δικαίου ευρισκόμενα εκτός της χώρας της εισδοχής πριν ή γίνουν ταύτα δεκτά ως πρόσφυγες υπό της χώρας ταύτης.
- γ) είναι ένοχα ενεργειών αντιθέτων προς τους σκοπούς και τας αρχάς των Ηνωμένων Εθνών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β — Διαγράμματα αποφάσεων

Τα διαγράμματα αποφάσεων που ακολουθούν προορίζονται να παράσχουν καθοδήγηση στους δικαστικούς λειτουργούς όταν κρίνουν υποθέσεις που αφορούν ζητήματα σχετικά με τον τερματισμό της διεθνούς προστασίας. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι ενδέχεται να υπάρξει κάποια αλληλεπικάλυψη μεταξύ των επιμέρους λόγων. Οι δικαστικοί λειτουργοί καλούνται να έχουν κατά νου το γεγονός αυτό όταν χρησιμοποιούν τα διαγράμματα αποφάσεων.

Στα διαγράμματα αποφάσεων εξετάζονται τα στοιχεία τα οποία πρέπει να συντρέχουν για να μπορεί να στοιχειοθετηθεί κάθε λόγος τερματισμού της διεθνούς προστασίας. Σε αυτή την περίπτωση, ο τερματισμός της προστασίας είναι υποχρεωτικός για όλους τους λόγους που εξετάζονται στο παρόν έγγραφο, εκτός των προβλεπομένων στο άρθρο 14 παράγραφος 4 και στο άρθρο 19 παράγραφος 2. Βάσει των συγκεκριμένων διατάξεων, η ΟΕΑΑ παρέχει στα κράτη μέλη διακριτική ευχέρεια για τον τερματισμό της προστασίας, και πρέπει να εξετάζεται το εθνικό δίκαιο προκειμένου να διαπιστωθεί αν και με ποιον τρόπο έχουν ενσωματωθεί σε αυτό οι συγκεκριμένοι λόγοι τερματισμού της προστασίας.

Άρθρο 11 — Παύση του καθεστώτος πρόσφυγα

Άρθρο 11 παράγραφος 1

Το άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως δ) αφορά περιπτώσεις στις οποίες οι πράξεις του πρόσφυγα έχουν ως αποτέλεσμα μια κατάσταση στην οποία το καθεστώς πρόσφυγα δεν είναι πλέον απαραίτητο.

Το άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ) αφορά μεταβολή των συνθηκών, δηλαδή μεταβολή συνθηκών τέτοια ώστε να μην απαιτείται πλέον η συνέχιση της αναγνώρισης του καθεστώτος πρόσφυγα.

Άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο α)

Το άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο α) αφορά περιπτώσεις στις οποίες ο πρόσφυγας εξασφάλισε εκ νέου οικειοθελώς την προστασία της χώρας της ιθαγένειάς του.

1. Ενήργησε ο πρόσφυγας κατά τρόπο που να δημιουργείται τεκμήριο ότι εξασφάλισε εκ νέου την προστασία της χώρας ιθαγένειας;
  - α) Ενήργησε ο πρόσφυγας οικειοθελώς;
  - β) Ενήργησε ο πρόσφυγας εκ προθέσεως;
  - γ) Εάν η απάντηση στα ερωτήματα των στοιχείων α. και β. είναι καταφατική, πρέπει να εξεταστεί αν οι ενέργειες του ενδιαφερομένου ήταν αποτέλεσμα απόλυτης αναγκαιότητας.
2. Εξασφάλισε ουσιαστική προστασία από τη χώρα καταγωγής ο πρόσφυγας;

Άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο β)

Το άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο β) αφορά περιπτώσεις οικειοθελούς ανάκτησης της ιθαγένειας η οποία είχε ήδη απολεσθεί.

1. Απώλεσε πραγματικά την ιθαγένειά του ο πρόσφυγας;
2. Ανέκτησε την ιθαγένειά του ο πρόσφυγας;
  - α) Ενήργησε ο πρόσφυγας **οικειοθελώς**;
  - β) Ενήργησε με την πρόθεση να ανακτήσει την ιθαγένειά του;
  - γ) Ανέκτησε πράγματι την ιθαγένειά του;

Άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο γ)	
Το άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο γ) αφορά περιπτώσεις στις οποίες ο πρόσφυγας απέκτησε νέα ιθαγένεια και απολαύει της προστασίας της χώρας που του χορήγησε τη νέα ιθαγένεια.	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Απέκτησε ο πρόσφυγας νέα ιθαγένεια μετά τη χορήγηση της προστασίας; <ol style="list-style-type: none"> α) Ενήργησε ο πρόσφυγας οικειοθελώς; β) Απέκτησε οικειοθελώς ο πρόσφυγας νέα ιθαγένεια; 2. Εάν ναι, παρέχει η χώρα της νέας ιθαγένειας ουσιαστική προστασία;
Άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο δ)	
Το άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο δ) αφορά περιπτώσεις στις οποίες ο πρόσφυγας επέστρεψε οικειοθελώς στη χώρα που είχε εγκαταλείψει ή εκτός της οποίας είχε παραμείνει εξαιτίας του φόβου ότι θα υποστεί δίωξη. Ο πρόσφυγας πρέπει επίσης να έχει εγκατασταθεί εκ νέου στην εν λόγω χώρα.	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Εγκαταστάθηκε πράγματι εκ νέου στη χώρα καταγωγής του ο πρόσφυγας; <ol style="list-style-type: none"> α) Ενήργησε ο πρόσφυγας οικειοθελώς; β) Εγκαταστάθηκε εκ νέου οικειοθελώς στη χώρα καταγωγής ο πρόσφυγας; 2. Εάν ναι, παρέχει η χώρα της νέας ιθαγένειας ουσιαστική προστασία;

Άρθρο 14 — Ανάκληση, τερματισμός ή άρνηση ανανέωσης του καθεστώτος πρόσφυγα

Άρθρο 14 παράγραφος 1, άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ)	
Το άρθρο 14 παράγραφος 1 και το άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ) αφορούν μεταβολή των συνθηκών.	
Άρθρο 14 παράγραφος 1, άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο ε)	
A. Είναι ο ενδιαφερόμενος υπήκοος τρίτης χώρας;	
B. Έπαυσαν να υφίστανται οι συνθήκες που οδήγησαν στην αναγνώριση του ενδιαφερομένου ως πρόσφυγα;	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Προκύπτει από τη σύγκριση των γεγονότων στα οποία βασίστηκε η αρχική αναγνώριση του καθεστώτος πρόσφυγα με τα τρέχοντα γεγονότα ότι υπήρξε μεταβολή των συνθηκών; 2. Είναι η μεταβολή αυτή επαρκώς ουσιαστικής και μη προσωρινής φύσης; <ol style="list-style-type: none"> α) Εξαλείφθηκαν μονίμως οι παράγοντες στους οποίους βασιζόταν ο φόβος του πρόσφυγα ότι θα υποστεί διώξεις; (Όσο μεγαλύτερος είναι ο κίνδυνος διώξεων, τόσο πιο διαρκής πρέπει να είναι η σταθερότητα των συνθηκών που έχουν μεταβληθεί και τόσο περισσότερο πρέπει να προσφέρεται η κατάσταση για την πρόβλεψη μελλοντικών γεγονότων.) β) Παρήλθε επαρκώς μακρό χρονικό διάστημα παρατήρησης ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ότι η κατάσταση παγιώθηκε;
Γ. Είναι πλέον αδύνατον για τον ενδιαφερόμενο να εξακολουθεί να αρνείται την προστασία που του παρέχει η χώρα της ιθαγένειας;	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Υπάρχει ουσιαστική προστασία κατά των διώξεων για τους λόγους στους οποίους βασίστηκαν οι αρχικές διώξεις; 2. Παρέχεται η εν λόγω προστασία από κάποιον από τους υπευθύνους που απαριθμούνται στο άρθρο 7;
Δ. Υπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της μεταβολής των συνθηκών και της αδυναμίας του ενδιαφερομένου να αρνηθεί την υφιστάμενη πλέον προστασία;	

Ε. Απουσιάζουν άλλες περιστάσεις οι οποίες δημιουργούν βάσιμο φόβο διώξεων;	
ΣΤ. Απουσιάζουν επιτακτικοί λόγοι για να μπορεί ο ενδιαφερόμενος να αρνηθεί την προστασία της χώρας καταγωγής του;	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ποιες ήταν οι πραγματικές περιστάσεις των αρχικών διώξεων; 2. Ποιες θα ήταν οι συνέπειες της επιστροφής στη χώρα καταγωγής; 3. Κατόπιν αξιολόγησης, συνιστούν οι δύο προαναφερθείσες πτυχές εξαιρετικές περιστάσεις σχετικές με το άσυλο οι οποίες καθιστούν εύλογα αδύνατη την επιστροφή του ενδιαφερομένου;
Άρθρο 14 παράγραφος 1, άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο στ)	
Α. Είναι ο ενδιαφερόμενος ανιθαγενής;	
Β. Έπαυσαν να υφίστανται οι συνθήκες που οδήγησαν στην αναγνώριση του ενδιαφερομένου ως πρόσφυγα;	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Προκύπτει από τη σύγκριση των γεγονότων στα οποία βασίστηκε η αρχική αναγνώριση του καθεστώτος πρόσφυγα με τα τρέχοντα γεγονότα ότι υπήρξε μεταβολή των συνθηκών; 2. Είναι η μεταβολή αυτή επαρκώς ουσιαστικής και μη προσωρινής φύσης; <ol style="list-style-type: none"> α) Εξαλείφθηκαν μονίμως οι παράγοντες στους οποίους βασιζόταν ο φόβος του πρόσφυγα ότι θα υποστεί διώξεις; (Όσο μεγαλύτερος είναι ο κίνδυνος διώξεων, τόσο πιο διαρκής πρέπει να είναι η σταθερότητα των συνθηκών που έχουν μεταβληθεί και τόσο περισσότερο πρέπει να προσφέρεται η κατάσταση για την πρόβλεψη μελλοντικών γεγονότων.) β) Παρήλθε επαρκώς μακρό χρονικό διάστημα παρατήρησης ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ότι η κατάσταση παγιώθηκε;
Γ. Είναι πλέον αδύνατον για τον ενδιαφερόμενο να εξακολουθεί να αρνείται την προστασία που του παρέχει η χώρα προηγούμενης συνήθους διαμονής;	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Υπάρχει ουσιαστική προστασία κατά των διώξεων για τους λόγους στους οποίους βασίστηκαν οι αρχικές διώξεις; 2. Παρέχεται η εν λόγω προστασία από κάποιον από τους υπευθύνους που απαριθμούνται στο άρθρο 7; 3. Είναι ο ενδιαφερόμενος σε θέση να επιστρέψει στη χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής;
Δ. Υπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της μεταβολής των συνθηκών και της αδυναμίας του ενδιαφερομένου να αρνηθεί την υφιστάμενη πλέον προστασία;	
Ε. Απουσιάζουν άλλες περιστάσεις οι οποίες δημιουργούν βάσιμο φόβο διώξεων;	
ΣΤ. Απουσιάζουν επιτακτικοί λόγοι για να μπορεί ο ενδιαφερόμενος να αρνηθεί την προστασία της χώρας καταγωγής του;	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ποιες ήταν οι πραγματικές περιστάσεις των αρχικών διώξεων; 2. Ποιες θα ήταν οι συνέπειες της επιστροφής στη χώρα καταγωγής; 3. Κατόπιν αξιολόγησης, συνιστούν οι δύο προαναφερθείσες πτυχές εξαιρετικές περιστάσεις σχετικές με το άσυλο οι οποίες καθιστούν εύλογα αδύνατη την επιστροφή του ενδιαφερομένου;
Άρθρο 14 παράγραφος 3 στοιχείο α)	
<p>Το άρθρο 14 παράγραφος 3 στοιχείο α) αφορά πρόσωπα στα οποία χορηγήθηκε η προστασία και τα οποία θα έπρεπε να είχαν αποκλειστεί βάσει των ρητρών αποκλεισμού που προβλέπονται στα άρθρα 12 και 17. Το διάγραμμα αποφάσεων που παρατίθεται στην έκδοση της EASO, Exclusion: Articles 12 and 17 Qualification Directive (2011/95/EU) – A Judicial Analysis [Αποκλεισμός: Άρθρα 12 και 17 της οδηγίας για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου (2011/95/ΕΕ) — Δικαστική ανάλυση], εφαρμόζεται ανάλογα.</p>	

Άρθρο 14 παράγραφος 3 στοιχείο β)	
Το άρθρο 14 παράγραφος 3 στοιχείο β) αφορά την ανάκληση του καθεστώτος πρόσφυγα, μετά τη χορήγηση καθεστώτος πρόσφυγα στον ενδιαφερόμενο, εάν το οικείο κράτος μέλος αποδείξει ότι η διαστρέβλωση ή η παράλειψη γεγονότων από τον πρόσφυγα, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης πλαστών εγγράφων, υπήρξε αποφασιστική για τη χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα.	
A. Συντρέχουν τα δύο σωρευτικά στοιχεία τα οποία χαρακτηρίζουν τη διαστρέβλωση ή την παράλειψη γεγονότων;	
2. Υπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ των δηλώσεων αυτών και του καθορισμού του καθεστώτος πρόσφυγα;	1. Βασίστηκε η αίτηση ασύλου σε αντικειμενικά εσφαλμένες δηλώσεις ή σε παραλείψεις εκ μέρους του αιτούντος;
Η διαστρέβλωση ή η παράλειψη πρέπει να άσκησε αποφασιστική επιρροή στον καθορισμό του καθεστώτος πρόσφυγα.	Το πρώτο στοιχείο πληρούται εάν αποδεικνύεται η ύπαρξη εσφαλμένων ή ψευδών πληροφοριών ή πλαστών εγγράφων, όπως η αναφορά ψευδούς ιθαγένειας, οι πολλαπλές αιτήσεις ασύλου, η ψευδής ταυτότητα κ.λπ.
B. Είχε ο αιτών πρόθεση παραπλάνησης;	
Εναπόκειται στο δικαστήριο να αποφασίσει, από νομική άποψη, αν η πρόθεση παραπλάνησης είναι απαραίτητο στοιχείο του άρθρου 14 παράγραφος 3 στοιχείο β). Εάν, και μόνον εάν, κριθεί ότι ισχύει κάτι τέτοιο, θα πρέπει να αξιολογηθούν όλα τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης προκειμένου να διαπιστωθεί αν υπήρχε τέτοια πρόθεση.	
Άρθρο 14 παράγραφος 4 στοιχείο α)	
Το άρθρο 14 παράγραφος 4 στοιχείο α) επιτρέπει στα κράτη μέλη να τερματίσουν την προστασία για λόγους ασφάλειας του οικείου κράτους μέλους.	
Εγείρουν τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης δυνητικά ζητήματα τέτοια ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ότι ο ενδιαφερόμενος « συνιστά κίνδυνο για την ασφάλεια του κράτους μέλους στο οποίο ευρίσκεται » κατά την έννοια του άρθρου 14 παράγραφος 4 στοιχείο α);	
	1. Ποια είναι η φύση των πράξεων που τέλεσε ο ενδιαφερόμενος στη χώρα καταγωγής, σε τρίτη χώρα και στο έδαφος της χώρας ασύλου;
	2. Ποια είναι η φύση των πράξεων που τέλεσε ο ενδιαφερόμενος πριν από την αναχώρηση και μετά την αναχώρηση από τη χώρα καταγωγής του;
	3. Ποιος είναι ο δυνητικός κίνδυνος για την ασφάλεια του κράτους ασύλου; α) Υπάρχει κίνδυνος για την ακεραιότητα του κράτους ασύλου; β) Υπάρχει κίνδυνος για τους θεσμούς του κράτους;
	4. Υπάρχει σύνδεσμος μεταξύ της παρουσίας του ενδιαφερομένου στο έδαφος του κράτους ασύλου και του κινδύνου που θεωρείται ότι υφίσταται; α) Πώς ενήργησε και πώς συμπεριφέρθηκε ο ενδιαφερόμενος στο έδαφος της χώρας ασύλου; β) Διενήργησε ο υπεύθυνος λήψης της απόφασης κατάλληλη μελλοντοστραφή εκτίμηση σχετικά με το αν ο αιτών συνιστά κίνδυνο για την ασφάλεια της χώρας υποδοχής;
	5. Έχει η ανάγκη προστασίας της κοινωνίας στο κράτος ασύλου μεγαλύτερη σημασία από το συμφέρον προστασίας του ενδιαφερομένου από τις διώξεις;

Άρθρο 14 παράγραφος 4 στοιχείο β)

Το άρθρο 14 παράγραφος 4 στοιχείο β) επιτρέπει στα κράτη μέλη να τερματίσουν την προστασία για λόγους κινδύνου για την κοινωνία.

Εγείρουν τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης δυνητικά ζητήματα τέτοια ώστε ο ενδιαφερόμενος να μπορεί να θεωρηθεί, «**δεδομένου ότι έχει καταδικασθεί τελεσίδικα για τη διάπραξη ιδιαίτερα σοβαρού εγκλήματος**», ότι «**συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία του κράτους μέλους στο οποίο ευρίσκεται**» κατά την έννοια του άρθρου 14 παράγραφος 4 στοιχείο β);

	<p>1. Καταδικάστηκε τελεσίδικα ο ενδιαφερόμενος στη χώρα καταγωγής, σε τρίτη χώρα ή στο έδαφος της χώρας ασύλου;</p>
	<p>2. Ποια είναι η φύση του/των εγκλήματος/-ων για τα οποία καταδικάστηκε ο ενδιαφερόμενος στη χώρα καταγωγής, σε τρίτη χώρα και στο έδαφος της χώρας ασύλου;</p>
	<p>3. Ποιος είναι ο δυνητικός κίνδυνος για την κοινωνία του κράτους ασύλου;</p> <p>Υπάρχει πραγματικός κίνδυνος υποτροπής, δηλαδή, υπάρχει σοβαρή απειλή ότι ο ενδιαφερόμενος θα τελέσει παρόμοια εγκλήματα στο μέλλον;</p> <p>Το στοιχείο αυτό πρέπει να εκτιμηθεί λαμβανομένων υπόψη ενός ή περισσότερων από τα ακόλουθα κριτήρια, είτε μεμονωμένα είτε σε συνδυασμό μεταξύ τους:</p> <ul style="list-style-type: none"> • αξιόποινος χαρακτήρας και σοβαρότητα των πράξεων που τελέστηκαν • ευθύνη του αιτούντος για τις πράξεις • είδος και αυστηρότητα της επιβληθείσας ποινής • ημερομηνία τέλεσης των πράξεων • τυχόν επαναλαμβανόμενος χαρακτήρας των πράξεων και των αδικημάτων.
	<p>4. Υπάρχει σύνδεσμος μεταξύ του εγκλήματος για το οποίο καταδικάστηκε ο ενδιαφερόμενος και του κινδύνου που συνιστά το πρόσωπο αυτό για την κοινωνία της χώρας υποδοχής;</p> <p>α) Ποια ήταν η φύση της συμπεριφοράς του ενδιαφερομένου μετά τις τελεσθείσες πράξεις και/ή την απαγγελία της ποινής για τις εν λόγω πράξεις (π.χ. έκτιση ποινής, μείωση ποινής λόγω καλής συμπεριφοράς, τήρηση υποχρεώσεων που απορρέουν από καθεστώς αποφυλάκισης υπό όρους κ.λπ.);</p> <p>β) Πώς ενήργησε και πώς συμπεριφέρθηκε ο αιτών στο έδαφος της χώρας ασύλου;</p> <p>γ) Βάσει μελλοντοστραφούς εκτίμησης (πρόγνωσης), συνιστά ο ενδιαφερόμενος κίνδυνο για την κοινωνία της χώρας υποδοχής;</p>
	<p>5. Έχει η ανάγκη προστασίας της κοινωνίας στο κράτος ασύλου μεγαλύτερη σημασία από το συμφέρον προστασίας του ενδιαφερομένου από τις διώξεις;</p>

Άρθρο 16 — Παύση του καθεστώτος επικουρικής προστασίας

Το διάγραμμα αποφάσεων για το άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχεία ε) και στ) εφαρμόζεται ανάλογα.

Άρθρο 19 — Ανάκληση, τερματισμός ή άρνηση ανανέωσης του καθεστώτος επικουρικής προστασίας

Άρθρο 19 παράγραφος 1, άρθρο 16	
Το άρθρο 19 παράγραφος 1 και το άρθρο 16 αφορούν την επίδραση της μεταβολής των συνθηκών στο καθεστώς επικουρικής προστασίας.	
A. Έπαυσαν να υφίστανται ή μεταβλήθηκαν οι συνθήκες που οδήγησαν στη χορήγηση του καθεστώτος επικουρικής προστασίας;	
	1. Προκύπτει από τη σύγκριση των γεγονότων στα οποία βασίστηκε η χορήγηση του καθεστώτος επικουρικής προστασίας με τα τρέχοντα γεγονότα ότι υπήρξε μεταβολή των συνθηκών;
	2. Είναι η μεταβολή αυτή επαρκώς ουσιαστικής και μη προσωρινής φύσης ; α) Εξαλείφθηκαν μονίμως οι παράγοντες στους οποίους βασιζόταν ο κίνδυνος σοβαρής βλάβης; (Όσο μεγαλύτερος είναι ο κίνδυνος σοβαρής βλάβης, τόσο πιο διαρκής πρέπει να είναι η σταθερότητα των συνθηκών που έχουν μεταβληθεί και τόσο περισσότερο πρέπει να προσφέρεται η κατάσταση για την πρόβλεψη μελλοντικών γεγονότων.) β) Παρήλθε επαρκώς μακρό χρονικό διάστημα παρατήρησης ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ότι η κατάσταση παγιώθηκε;
B. Έπαυσε να είναι απαραίτητη η προστασία;	
	Παρέχεται ουσιαστική προστασία κατά της σοβαρής βλάβης, της οποίας ο κίνδυνος οδήγησε αρχικά στη χορήγηση του καθεστώτος επικουρικής προστασίας;
Γ. Υπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της μεταβολής των συνθηκών και του τερματισμού της ανάγκης προστασίας;	
Δ. Απουσιάζουν άλλες περιστάσεις οι οποίες δημιουργούν πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης;	
Ε. Απουσιάζουν επιτακτικοί λόγοι για να μπορεί ο ενδιαφερόμενος να αρνηθεί την προστασία της χώρας καταγωγής του;	
	1. Ποιες ήταν οι πραγματικές περιστάσεις της προηγούμενης σοβαρής βλάβης;
	2. Ποιες θα ήταν οι συνέπειες της επιστροφής στη χώρα καταγωγής;
	3. Κατόπιν αξιολόγησης, συνιστούν οι δύο προαναφερθείσες πτυχές εξαιρετικές περιστάσεις σχετικές με την επικουρική προστασία οι οποίες καθιστούν εύλογα αδύνατη την επιστροφή του ενδιαφερομένου;
Άρθρο 19 παράγραφος 2, άρθρο 17 παράγραφος 3	
Το άρθρο 19 παράγραφος 2 και το άρθρο 17 παράγραφος 3 αφορούν περιπτώσεις στις οποίες ο αιτών θα έπρεπε να είχε αποκλειστεί από την επικουρική προστασία, επειδή εγκατέλειψε τη χώρα καταγωγής προκειμένου να αποφύγει ποινικές κυρώσεις.	
Κατά τον χρόνο χορήγησης του καθεστώτος επικουρικής προστασίας, θα έπρεπε να είχε αποκλειστεί ο ενδιαφερόμενος κατ' εφαρμογή των ακόλουθων κριτηρίων;	
	1. Εγείρουν τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης δυνητικά ζητήματα αποκλεισμού σε σχέση με πράξεις που εμπíπτουν στο άρθρο 17 παράγραφος 1;

	<p>2. Εάν δεν πληρούνται τα προαπαιτούμενα για την εφαρμογή του άρθρου 17 παράγραφος 1, πρέπει να εξεταστεί αν ισχύουν τα εξής (σωρευτικά):</p> <p>α) Τέλεσε ο ενδιαφερόμενος ένα ή περισσότερα εγκλήματα;</p> <p>β) Τελέστηκαν τα εγκλήματα εκτός της χώρας ασύλου;</p> <p>γ) Τελέστηκαν τα εγκλήματα πριν από την εισδοχή στη χώρα ασύλου;</p> <p>δ) Θα επέσυραν τα εν λόγω εγκλήματα ποινή φυλάκισης εάν είχαν τελεστεί στο κράτος ασύλου;</p>
	<p>3. Για ποιον λόγο εγκατέλειψε ο ενδιαφερόμενος τη χώρα καταγωγής του;</p> <p>α) Αποκλειστικά και μόνο για να αποφύγει κυρώσεις συνεπεία των εγκλημάτων που τέλεσε;</p> <p>β) Για διάφορους άλλους λόγους;</p>
<p>Άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο α), άρθρο 17 παράγραφος 1 στοιχείο α), άρθρο 17 παράγραφος 2</p> <p>Το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο α), το άρθρο 17 παράγραφος 1 στοιχείο α) και το άρθρο 17 παράγραφος 2 αφορούν τον αρχικό ή μεταγενέστερο αποκλεισμό από την επικουρική προστασία λόγω τέλεσης διεθνών εγκλημάτων.</p>	
<p>Εφαρμόζοντας τα ακόλουθα κριτήρια, πληρούνται οι προϋποθέσεις αποκλεισμού βάσει του άρθρου 17 παράγραφος 1 στοιχείο α) είτε λόγω πραγματικών περιστατικών που υφίστανται ήδη κατά τον χρόνο χορήγησης της επικουρικής προστασίας είτε λόγω πραγματικών περιστατικών που ανέκυψαν μεταγενέστερα;</p>	
<p>Α. Πρέπει να εξεταστεί αν τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης εγείρουν δυνητικά ζητήματα αποκλεισμού όσον αφορά πράξεις οι οποίες ενδέχεται να συνιστούν διεθνή εγκλήματα κατά την έννοια του άρθρου 17 παράγραφος 1 στοιχείο α).</p>	
	<p>1. Αφορά η πραγματική κατάσταση διεθνή ένοπλη σύρραξη;</p>
	<p>2. Εάν όχι, δεν μπορούν να εξεταστούν εγκλήματα κατά της ειρήνης.</p>
	<p>3. Εάν ναι, πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο εφαρμογής του άρθρου 17 παράγραφος 1 στοιχείο α) «εγκλήματα κατά της ειρήνης»:</p> <p>α) Σχετίζονταν οι επίμαχες πράξεις με σχεδιασμό, προετοιμασία, κήρυξη ή διεξαγωγή επιθετικού πολέμου ή πολέμου κατά παράβαση διεθνών συνθηκών, συμφωνιών ή διαβεβαιώσεων;</p> <p>ΚΑΙ</p> <p>β) Κατείχε ο ενδιαφερόμενος θέση εξουσίας σε κράτος;</p>
	<p>4. Αφορά η πραγματική κατάσταση πράξεις οι οποίες έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια ένοπλης σύρραξης;</p>
	<p>5. Εάν όχι, δεν μπορούν να εξεταστούν εγκλήματα πολέμου.</p>

	<p>6. Εάν ναι, πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο εφαρμογής του άρθρου 17 παράγραφος 1 στοιχείο α) «εγκλήματα πολέμου»:</p> <p>α) Υπήρχε ένοπλη σύρραξη κατά τον κρίσιμο χρόνο και, εάν ναι, είχε η ένοπλη σύρραξη διεθνή ή μη διεθνή χαρακτήρα; Στην περίπτωση διεθνών ένοπλων συρράξεων, πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο εφαρμογής του άρθρου 17 παράγραφος 1 στοιχείο α) «εγκλήματα κατά της ειρήνης».</p> <p>β) Υπήρχε σύνδεσμος μεταξύ των επίμαχων πράξεων και της ένοπλης σύρραξης;</p> <p>γ) Εάν υφίσταται σύνδεσμος, αντιστοιχούν οι επίμαχες πράξεις στον ορισμό του εγκλήματος πολέμου βάσει των ισχυόντων διεθνών προτύπων και της νομολογίας (ειδικότερα: καταστατικό ΔΠΔ (βλέπε επίσης στοιχεία εγκλημάτων), συμβάσεις της Γενεύης του 1949 και πρόσθετα πρωτόκολλα του 1977, καταστατικό ΔΠΔπΓ, καταστατικό ΔΠΔΡ);</p>
	<p>7. Εμπίπτουν οι επίμαχες πράξεις στο άρθρο 17 παράγραφος 1 στοιχείο α) «εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας»;</p> <p>α) Εμπίπτουν οι επίμαχες πράξεις στον ορισμό των υποκείμενων σοβαρών εγκλημάτων που προβλέπονται στο άρθρο 7 του καταστατικού του ΔΠΔ; ΚΑΙ</p> <p>β) Έλαβαν χώρα οι επίμαχες πράξεις στο πλαίσιο ευρέως εκτεταμένης ή συστηματικής επίθεσης κατά άμαχου πληθυσμού;</p>

Β. Εάν διαπιστώθηκε ότι έλαβαν χώρα πράξεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 17 παράγραφος 1 στοιχείο α), έχει ο ενδιαφερόμενος προσωπική ευθύνη για τις εν λόγω πράξεις;

	<p>1. Λαμβανομένων υπόψη των σχετικών ορισμών των επίμαχων εγκλημάτων και ανάλογα με τον τρόπο με τον οποίο αποδίδεται προσωπική ευθύνη, πληροί η συμπεριφορά του ενδιαφερομένου τις απαιτήσεις της αντικειμενικής υπόστασης (actus reus) και της υποκειμενικής υπόστασης (mens rea) του εγκλήματος;</p> <p>α) Είχε ο ενδιαφερόμενος προσωπική ευθύνη ως δράστης των επίμαχων εγκλημάτων;</p> <p>β) Είχε ο ενδιαφερόμενος προσωπική ευθύνη για τη διάπραξη εγκλημάτων από άλλα πρόσωπα τα οποία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 17 παράγραφος 1 στοιχείο α);</p> <p>Τα εν λόγω ερωτήματα αφορούν πρόσωπα που είναι ηθικοί αυτουργοί ή συμμετέχουν άλλως στη διάπραξη των εγκλημάτων ή πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 17 παράγραφος 1 στοιχείο α). Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει σχεδιασμό, διαταγή, παρότρυνση, υποκίνηση ή ενθάρρυνση με άλλο τρόπο της τέλεσης του εγκλήματος από άλλο πρόσωπο ή συμβολή σε αυτό μέσω της παροχής βοήθειας ή μέσω συμμετοχής σε κοινή εγκληματική ενέργεια.</p> <p>γ) Εφόσον αρμόζει κατά την εξέταση της mens rea, είναι οι περιστάσεις τέτοιες ώστε να καταργούν ενδεχομένως την προσωπική ευθύνη, π.χ. πνευματική ανικανότητα, ακούσια μέθη ή ανωριμότητα;</p> <p>Εάν ένας από τους τρεις λόγους αποκλεισμού που απαριθμούνται στο άρθρο 17 παράγραφος 1 στοιχείο α) αποδειχθεί λυσιτελής και εφαρμοστέος και πληρούνται τα κριτήρια διαπίστωσης της προσωπικής ευθύνης, πρέπει να εξεταστεί σοβαρά το ενδεχόμενο τερματισμού της επικουρικής προστασίας.</p> <p>Παρότι ισχύει τεκμήριο προσωπικής ευθύνης σε περίπτωση στην οποία παρέχονται επαρκείς πληροφορίες για να πληρούται ο κανόνας «σοβαροί λόγοι για να θεωρείται», πρέπει να εξετάζονται εξατομικευμένα αποδεικτικά στοιχεία και πρέπει να παρέχεται στον αιτούντα η δυνατότητα να αντικρούσει το τεκμήριο.</p>
	<p>2. Εάν οι απαιτήσεις της actus reus και της mens rea πληρούνται κατά τα λοιπά, θα μπορούσε κάποιος από τους ακόλουθους παράγοντες να απαλλάσσει τον αιτούντα από την προσωπική ευθύνη του;</p> <p>α) αυτοάμυνα (ή προστασία άλλων)·</p> <p>β) διαταγές ανωτέρων·</p> <p>Επισημαίνεται ότι η άμυνα αυτή δεν ισχύει σε σχέση με εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας (άρθρο 33 παράγραφος 2 του Καταστατικού της Ρώμης).</p> <p>γ) άμυνα σε περίπτωση εξαναγκασμού.</p>

Άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο α), άρθρο 17 παράγραφος 1 στοιχείο β), άρθρο 17 παράγραφος 2	
Το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο α), το άρθρο 17 παράγραφος 1 στοιχείο β) και το άρθρο 17 παράγραφος 2 αφορούν τον αρχικό ή μεταγενέστερο αποκλεισμό λόγω σοβαρών εγκλημάτων.	
Εφαρμόζοντας τα ακόλουθα κριτήρια, πληρούνται οι προϋποθέσεις αποκλεισμού βάσει του άρθρου 17 παράγραφος 1 στοιχείο β) είτε λόγω πραγματικών περιστατικών που υφίστανται ήδη κατά τον χρόνο χορήγησης της επικουρικής προστασίας είτε λόγω πραγματικών περιστατικών που ανέκυψαν μεταγενέστερα;	
A. Εγείρουν τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης δυνητικά ζητήματα αποκλεισμού όσον αφορά πράξεις οι οποίες ενδέχεται να συνιστούν σοβαρά εγκλήματα κατά την έννοια του άρθρου 17 παράγραφος 1 στοιχείο β);	
	1. Τελέστηκαν οι πράξεις στη χώρα καταγωγής, σε τρίτη χώρα ή στο έδαφος της χώρας ασύλου;
	2. Συνιστούν οι επίμαχες πράξεις έγκλημα; <ul style="list-style-type: none"> α) Συνιστούν οι επίμαχες πράξεις έγκλημα σε μεγάλο αριθμό δικαιοδοσιών; β) Συνιστούν οι επίμαχες πράξεις έγκλημα βάσει των διεθνικών προτύπων του ποινικού δικαίου, όπου συντρέχει περίπτωση;
	3. Συνιστούν οι επίμαχες πράξεις σοβαρό έγκλημα; <ul style="list-style-type: none"> α) Είναι η πράξη έγκλημα από δόλο που τιμωρείται με θανατική ποινή ή σοβαρή αξιόποινη πράξη; β) Το στοιχείο της σοβαρότητας του εγκλήματος πρέπει να εκτιμηθεί λαμβανομένων υπόψη ενός ή περισσότερων από τα ακόλουθα κριτήρια, είτε μεμονωμένα είτε σε συνδυασμό μεταξύ τους: <ul style="list-style-type: none"> • φύση της πράξης (σοβαρότητα της προκληθείσας βλάβης, προκληθείσα ζημία): βαθμός βίας και μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν (π.χ. χρήση βίας ή φονικού όπλου) • μορφή της διαδικασίας που εφαρμόζεται για τη δίωξη του εγκλήματος στις περισσότερες δικαιοδοσίες • φύση και διάρκεια της προβλεπόμενης από τον νόμο ποινής (μέγιστη ποινή η οποία θα μπορούσε να επιβληθεί) στις περισσότερες δικαιοδοσίες • διάρκεια της απαγγελθείσας ποινής, όπου συντρέχει περίπτωση. • Ο κατάλογος αυτός δεν πρέπει να θεωρείται εξαντλητικός και, όπου απαιτείται, μπορούν να αξιολογούνται πρόσθετα κριτήρια. γ) Προβλέπει η εθνική νομοθεσία ειδικά χαρακτηριστικά ή καθοδήγηση για την αξιολόγηση της σοβαρότητας του εγκλήματος;
B. Εάν διαπιστώθηκε ότι έλαβαν χώρα πράξεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 17 παράγραφος 1 στοιχείο β), έχει ο ενδιαφερόμενος προσωπική ευθύνη για τις εν λόγω πράξεις;	
	Το διάγραμμα αποφάσεων για το άρθρο 17 παράγραφος 1 στοιχείο α) εφαρμόζεται ανάλογα στην περίπτωση αυτή.

Άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο α), άρθρο 17 παράγραφος 1 στοιχείο γ), άρθρο 17 παράγραφος 2

Το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο α), το άρθρο 17 παράγραφος 1 στοιχείο γ) και το άρθρο 17 παράγραφος 2 αφορούν τον αρχικό ή μεταγενέστερο αποκλεισμό από την επικουρική προστασία λόγω πράξεων που αντιβαίνουν προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών.

Εφαρμόζοντας τα ακόλουθα κριτήρια, πληρούνται οι προϋποθέσεις αποκλεισμού βάσει του άρθρου 17 παράγραφος 1 στοιχείο γ) είτε λόγω πραγματικών περιστατικών που υφίστανται ήδη κατά τον χρόνο χορήγησης της επικουρικής προστασίας είτε λόγω πραγματικών περιστατικών που ανέκυψαν μεταγενέστερα;

A. Εγείρουν τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης δυνητικά ζητήματα αποκλεισμού όσον αφορά πράξεις οι οποίες ενδέχεται να συνιστούν «πράξεις που αντιβαίνουν προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών» κατά την έννοια του άρθρου 17 παράγραφος 1 στοιχείο γ);

	<p>1. Έχουν οι επίμαχες πράξεις την απαιτούμενη διεθνή διάσταση; Μπορούν οι επίμαχες πράξεις να επηρεάσουν τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια ή τις φιλικές σχέσεις μεταξύ κρατών;</p>
	<p>2. Εγείρουν τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης ζητήματα αποκλεισμού, τα οποία, λόγω της φύσης και της σοβαρότητάς τους, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 17 παράγραφος 1 στοιχείο γ);</p> <p>α) Συνιστούν οι επίμαχες πράξεις σοβαρές και διαρκείς προσβολές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων;</p> <p>β) Έχουν χαρακτηριστεί οι επίμαχες πράξεις από τη διεθνή κοινότητα «αντιβαίνουσες προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών», π.χ. σε αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας και/ή της Γενικής Συνέλευσης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών;</p> <p>γ) Συνιστούν οι επίμαχες πράξεις τρομοκρατικές ενέργειες σύμφωνα με τα σχετικά διεθνή πρότυπα;</p>

B. Εάν διαπιστώθηκε ότι έλαβαν χώρα πράξεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 17 παράγραφος 1 στοιχείο γ)α, έχει ο ενδιαφερόμενος προσωπική ευθύνη για τις εν λόγω πράξεις;

	<p>Το διάγραμμα αποφάσεων για το άρθρο 17 παράγραφος 1 στοιχείο α) εφαρμόζεται ανάλογα στην περίπτωση αυτή.</p>
--	---

Άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο α), άρθρο 17 παράγραφος 1 στοιχείο δ), άρθρο 17 παράγραφος 2

Το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο α), το άρθρο 17 παράγραφος 1 στοιχείο δ) και το άρθρο 17 παράγραφος 2 αφορούν τον αρχικό ή μεταγενέστερο αποκλεισμό από την επικουρική προστασία επειδή ο ενδιαφερόμενος συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία ή την ασφάλεια του κράτους μέλους στο οποίο ευρίσκεται.

Εφαρμόζοντας τα ακόλουθα κριτήρια, πληρούνται οι προϋποθέσεις αποκλεισμού βάσει του άρθρου 17 παράγραφος 1 στοιχείο δ) είτε λόγω πραγματικών περιστατικών που υφίστανται ήδη κατά τον χρόνο χορήγησης της επικουρικής προστασίας είτε λόγω πραγματικών περιστατικών που ανέκυψαν μεταγενέστερα;

A. Εγείρουν τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης δυνητικά ζητήματα αποκλεισμού τέτοια ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ότι ο αιτών ή ο πρόσφυγας «συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία ή την ασφάλεια του κράτους μέλους στο οποίο ευρίσκεται» κατά το άρθρο 17 παράγραφος 1 στοιχείο δ);

	<p>1. Ποια είναι η φύση των πράξεων και των αδικημάτων που τέλεσε ο αιτών ή ο πρόσφυγας στη χώρα καταγωγής, σε τρίτη χώρα, ΚΑΙ στο έδαφος της χώρας ασύλου;</p>
	<p>2. Ποια είναι η φύση των πράξεων και των αδικημάτων που τέλεσε ο αιτών ή ο πρόσφυγας πριν από την αναχώρηση, ΚΑΙ μετά την αναχώρηση από τη χώρα καταγωγής του;</p>
	<p>3. Ποιος είναι ο δυνητικός κίνδυνος για την κοινωνία και/ή την ασφάλεια του κράτους ασύλου;</p> <p>α) Υπάρχει πραγματικός κίνδυνος υποτροπής, δηλαδή, υπάρχει σοβαρή απειλή ότι ο ενδιαφερόμενος θα τελέσει παρόμοια εγκλήματα στο μέλλον;</p> <p>Το στοιχείο αυτό πρέπει να εκτιμηθεί λαμβανομένων υπόψη ενός ή περισσότερων από τα ακόλουθα κριτήρια, είτε μεμονωμένα είτε σε συνδυασμό μεταξύ τους:</p> <ul style="list-style-type: none"> • αξιόποινος χαρακτήρας και σοβαρότητα των πράξεων που τελέστηκαν • ευθύνη του αιτούντος για τις πράξεις • ενδεχόμενη άσκηση ποινικής δίωξης κατά του αιτούντος, συμπεριλαμβανομένων του είδους και της αυστηρότητας της επιβληθείσας ποινής • ημερομηνία τέλεσης των πράξεων • τυχόν επαναλαμβανόμενος χαρακτήρας των πράξεων και των αδικημάτων. <p>β) Έχει η ανάγκη προστασίας της κοινωνίας στο κράτος ασύλου μεγαλύτερη σημασία από το συμφέρον προστασίας του ενδιαφερομένου από τις διώξεις;</p>
	<p>4. Υπάρχει σύνδεσμος μεταξύ της παρουσίας του αιτούντος ή του πρόσφυγα στο έδαφος του κράτους ασύλου και του κινδύνου που θεωρείται ότι υφίσταται;</p> <p>α) Ποια ήταν η φύση της συμπεριφοράς του αιτούντος ή του πρόσφυγα μετά τις τελεσθείσες πράξεις και/ή την απαγγελία της ποινής για τις εν λόγω πράξεις (π.χ. έκτιση ποινής, μείωση ποινής λόγω καλής συμπεριφοράς, τήρηση υποχρεώσεων που απορρέουν από καθεστώς αποφυλάκισης υπό όρους κ.λπ.);</p> <p>β) Υπό ποιες περιστάσεις εισήλθε ο αιτών ή ο πρόσφυγας στο έδαφος του κράτους ασύλου (π.χ. καθεστώς φυγόδικου);</p> <p>γ) Πώς ενήργησε και πώς συμπεριφέρθηκε ο αιτών ή ο πρόσφυγας στο έδαφος της χώρας ασύλου;</p> <p>δ) Διενήργησε ο υπεύθυνος λήψης της απόφασης κατάλληλη μελλοντοστραφή εκτίμηση σχετικά με το αν ο αιτών ή ο πρόσφυγας συνιστά κίνδυνο για την ασφάλεια ή την κοινωνία της χώρας υποδοχής;</p>
<p>Άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β) Το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β) αφορά περιπτώσεις στις οποίες η διαστρέβλωση ή η παράλειψη γεγονότων υπήρξε αποφασιστική για τη χορήγηση του καθεστώτος επικουρικής προστασίας.</p>	
<p>Το διάγραμμα αποφάσεων για το άρθρο 14 παράγραφος 3 στοιχείο β) εφαρμόζεται ανάλογα.</p>	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ — Μεθοδολογία

Μεθοδολογία για τις δραστηριότητες επαγγελματικής εξέλιξης για δικαστικούς λειτουργούς

Ιστορικό και εισαγωγή

Το άρθρο 6 του ιδρυτικού κανονισμού της EASO ⁽²⁵⁰⁾ (στο εξής, ο κανονισμός) ορίζει ότι η Υπηρεσία καταρτίζει και αναπτύσσει την κατάρτιση που διατίθεται για τα μέλη των δικαστηρίων στα κράτη μέλη. Για τον σκοπό αυτό, η EASO αξιοποιεί την εμπειρογνώσια των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων και άλλων σχετικών οργανώσεων και λαμβάνει υπόψη την υφιστάμενη συνεργασία της Ένωσης στον τομέα αυτόν, με πλήρη σεβασμό για την ανεξαρτησία των εθνικών δικαστηρίων.

Με σκοπό την υποστήριξη της βελτίωσης των προτύπων ποιότητας και της εναρμόνισης των αποφάσεων σε ολόκληρη την ΕΕ, και σύμφωνα με τη νόμιμη εντολή της, η EASO παρέχει διττή στήριξη κατάρτισης, η οποία περιλαμβάνει, αφενός, την ανάπτυξη και δημοσίευση υλικού επαγγελματικής εξέλιξης και, αφετέρου, τη διοργάνωση δραστηριοτήτων επαγγελματικής εξέλιξης. Με την έκδοση της μεθοδολογίας αυτής, η EASO αποσκοπεί να περιγράψει τις διαδικασίες που θα εφαρμόζονται για την άσκηση των δραστηριοτήτων της στον τομέα της επαγγελματικής εξέλιξης.

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων αυτών, η EASO δεσμεύεται να εφαρμόζει την προσέγγιση και τις αρχές που περιγράφονται στον τομέα της συνεργασίας της EASO με τα δικαστήρια, οι οποίες εγκρίθηκαν το 2013 ⁽²⁵¹⁾. Κατόπιν διαβούλευσης με το δίκτυο δικαστών της EASO, η εν λόγω μεθοδολογία τροποποιήθηκε ώστε να αντικατοπτρίζει καλύτερα τις εξελίξεις που έλαβαν χώρα στο μεταξύ.

Σειρά εκδόσεων επαγγελματικής εξέλιξης (πρώην πρόγραμμα)

Περιεχόμενο και αντικείμενο — Σύμφωνα με τη νόμιμη εντολή που της παρέχει ο κανονισμός και σε συνεργασία με τα δικαστήρια, αποφασίστηκε ότι η EASO θα εγκρίνει πρόγραμμα επαγγελματικής εξέλιξης με στόχο να παράσχει στους δικαστικούς πλήρη επισκόπηση του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου (στο εξής, το ΚΕΣΑ). Έπειτα από συζητήσεις κατά τη διάρκεια της ετήσιας συνεδρίασης προγραμματισμού και συντονισμού του δικτύου δικαστικών της EASO τον Δεκέμβριο του 2014 και στη συνέχεια, επισημάνθηκε ότι ο όρος «πρόγραμμα» δεν αντικατοπτρίζει επακριβώς το αντικείμενο του υλικού που πρόκειται να αναπτυχθεί, ούτε λαμβάνει δεόντως υπόψη τις ιδιαίτερες απαιτήσεις της ομάδας-στόχου. Ως εκ τούτου, κατόπιν διαβούλευσης με τα μέλη του δικτύου, η χρησιμοποιούμενη ονοματολογία τροποποιήθηκε. Στο μέλλον, θα γίνεται αναφορά στη **σειρά εκδόσεων επαγγελματικής εξέλιξης της EASO** για δικαστικούς λειτουργούς (στο εξής, **ΣΕΕΕ της EASO**). Η σειρά θα περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, ορισμένες **δικαστικές αναλύσεις**, οι οποίες θα συνοδεύονται με τη σειρά τους

⁽²⁵⁰⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 439/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 2010, για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο (στο εξής, ο κανονισμός).

⁽²⁵¹⁾ Σημείωμα σχετικά με τη συνεργασία της EASO με τα δικαστήρια των κρατών μελών, 21 Αυγούστου 2013.

από **σημειώματα καθοδήγησης δικαστικών εκπαιδευτών**. Στις δικαστικές αναλύσεις θα εξετάζονται διεξοδικά ουσιαστικές πτυχές του θέματος από δικαστική άποψη, ενώ τα σημειώματα καθοδήγησης θα αποτελούν χρήσιμο εργαλείο για όσους είναι επιφορτισμένοι με την οργάνωση και τη διεξαγωγή συναντήσεων επαγγελματικής εξέλιξης ή κατάρτισης.

Το αναλυτικό περιεχόμενο του προγράμματος [όπως λεγόταν παλαιότερα —πλέον της σειράς εκδόσεων] καθώς και η σειρά με την οποία θα αναπτυχθούν τα κεφάλαια καθορίστηκαν μετά τη διεξαγωγή διαδικασίας αξιολόγησης αναγκών σε συνεργασία με το δίκτυο δικαστηρίων της EASO (στο εξής, το δίκτυο της EASO), το οποίο περιλαμβάνει επί του παρόντος εθνικά σημεία επαφής της EASO στα δικαστήρια των κρατών μελών, στο Δικαστήριο της ΕΕ (ΔΕΕ), στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ), καθώς και στους δύο δικαστικούς οργανισμούς με τους οποίους η EASO έχει επίσημη ανταλλαγή επιστολών: τη Διεθνή Ένωση Δικαστών Ασύλου (στο εξής, η IARLJ) και την Ένωση Ευρωπαίων Διοικητικών Δικαστών (στο εξής, η AEAJ). Επιπλέον, θα ζητηθεί, κατά περίπτωση, η γνώμη και άλλων εταίρων, συμπεριλαμβανομένων της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR), του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (FRA), του Ευρωπαϊκού Δικτύου Κατάρτισης Δικαστικών (ΕΔΚΔ) και της Ακαδημίας Ευρωπαϊκού Δικαίου (ERA). Το αποτέλεσμα του εγχειρήματος αυτού θα αποτυπωθεί επίσης στο ετήσιο πρόγραμμα εργασίας που εγκρίνει η EASO στο πλαίσιο των συνεδριάσεων προγραμματισμού και συντονισμού της EASO. Λαμβανομένων υπόψη των αναγκών που γνωστοποίησε το δίκτυο της EASO, των εξελίξεων της νομολογίας σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, του βαθμού απόκλισης ως προς την ερμηνεία των σχετικών διατάξεων και των εξελίξεων στον τομέα, θα αναπτυχθεί υλικό κατάρτισης το οποίο θα ακολουθεί τη δομή που συμφωνήθηκε με τους ενδιαφερομένους.

Στο μεταξύ, ορισμένα γεγονότα κατέστησαν αναγκαία την επαναξιολόγηση τόσο του καταλόγου των κεφαλαίων, όσο και της σειράς με την οποία πρέπει να εξεταστούν. Μεταξύ άλλων, ξεκίνησαν —και σε ορισμένες περιπτώσεις ολοκληρώθηκαν— εργασίες σε σχέση με ορισμένα κεφάλαια [επικουρική προστασία — άρθρο 15 στοιχείο γ) της ΟΕΑΑ και αποκλεισμός]. . Επιπλέον, άλλα κεφάλαια τα οποία περιλαμβάνονταν στον αρχικό κατάλογο έχουν έκτοτε αφαιρεθεί κατά μέρος για να ολοκληρωθούν στο πλαίσιο σύμβασης που συνάφθηκε μεταξύ της EASO και της IARLJ-Europe για την παροχή υλικού επαγγελματικής εξέλιξης σε ορισμένα βασικά θέματα ⁽²⁵²⁾. Αυτό έγινε με σκοπό να επιταχυνθεί η διαδικασία ανάπτυξης του υλικού, στο δε εγχείρημα συμμετέχουν τα μέλη του δικτύου της EASO, τα οποία έχουν την ευκαιρία να υποβάλλουν παρατηρήσεις επί των σχεδίων του υλικού που αναπτύσσεται. Λαμβανομένων υπόψη των εξελίξεων αυτών, η εν λόγω μεθοδολογία πρέπει να επανεξεταστεί. Προκειμένου να αυξηθεί η προβλεψιμότητα του τρόπου χειρισμού των εναπομενόντων κεφαλαίων και να παρασχεθεί ένας περισσότερο αξιόπιστος οδηγός για το μέλλον, το φθινόπωρο του 2015 διενεργήθηκε επαναξιολόγηση, στο πλαίσιο της οποίας μέλη του δικτύου δικαστικών της EASO διατύπωσαν τη γνώμη τους σχετικά με τη σειρά ανάπτυξης των κεφαλαίων.

Έως τώρα έχουν ολοκληρωθεί τα εξής κεφάλαια:

- Άρθρο 15 στοιχείο γ) της οδηγίας για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου (2011/95/ΕΕ)
- Αποκλεισμός: Άρθρα 12 και 17 της οδηγίας για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου (2011/95/ΕΕ)

Τελούν υπό επεξεργασία από την IARLJ-Europe στο πλαίσιο σύμβασης με την EASO:

- Εισαγωγή στο ΚΕΣΑ
- Προϋποθέσεις χορήγησης διεθνούς προστασίας

⁽²⁵²⁾ Οι δικαστικές αναλύσεις αφορούν τα ακόλουθα βασικά θέματα: Εισαγωγή στο κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου· Προϋποθέσεις χορήγησης διεθνούς προστασίας· Αξιολόγηση αποδεικτικών στοιχείων και αξιοπιστίας· και Διαδικασίες ασύλου.

- Πρόσβαση σε διαδικασίες (συμπεριλαμβανομένων της απόκτησης πρόσβασης σε διαδικασίες, επιμέρους διαδικαστικών πτυχών βάσει της ΟΔΑ (αναδιατύπωση), καθώς και της πρόσβασης σε πραγματική προσφυγή)
- Αξιολόγηση αποδεικτικών στοιχείων και αξιοπιστία

Εναπομένοντα κεφάλαια

- Τερματισμός προστασίας
- Υποδοχή στο πλαίσιο της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής (αναδιατύπωση)
- Αξιολόγηση και χρήση πληροφοριών σχετικά με τη χώρα καταγωγής
- Συνεκτίμηση της ευπάθειας κατά τη λήψη αποφάσεων από τα δικαστήρια στο πλαίσιο της διαδικασίας ασύλου
- Διεθνής προστασία σε καταστάσεις ένοπλης σύρραξης
- Θεμελιώδη δικαιώματα και διεθνές δίκαιο για τους πρόσφυγες

Συμμετοχή εμπειρογνομώνων

Συντακτικές ομάδες — Η ΣΕΕΕ της ΕΑΣΟ θα αναπτυχθεί από την ΕΑΣΟ σε συνεργασία με το δίκτυο της ΕΑΣΟ μέσω της σύστασης ειδικών ομάδων εργασίας (συντακτικές ομάδες) για την ανάπτυξη κάθε κεφαλαίου της ΣΕΕΕ εκτός των κεφαλαίων εκείνων που αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας στο πλαίσιο της σύμβασης που συνάφθηκε με την IARLJ. Οι συντακτικές ομάδες θα απαρτίζονται από εμπειρογνώμονες που θα οριστούν μέσω του δικτύου της ΕΑΣΟ. Σύμφωνα με το πρόγραμμα εργασίας της ΕΑΣΟ και το συγκεκριμένο σχέδιο που θα εγκρίνεται στις ετήσιες συνεδριάσεις προγραμματισμού και συντονισμού, η ΕΑΣΟ θα προκηρύσσει πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για εμπειρογνώμονες για την εκπόνηση κάθε κεφαλαίου.

Η πρόσκληση θα αποστέλλεται στο δίκτυο της ΕΑΣΟ διευκρινίζοντας το αντικείμενο του κεφαλαίου που θα εκπονηθεί, το αναμενόμενο χρονοδιάγραμμα και τον απαιτούμενο αριθμό εμπειρογνομώνων. Στη συνέχεια, τα εθνικά σημεία επαφής της ΕΑΣΟ για τους δικαστικούς λειτουργούς θα καλούνται να επικοινωνήσουν με τα εθνικά δικαστήρια για τον εντοπισμό εμπειρογνομώνων οι οποίοι ενδιαφέρονται και είναι διαθέσιμοι να συνεισφέρουν στην εκπόνηση του κεφαλαίου.

Βάσει των προτεινόμενων υποψηφίων που θα λαμβάνει, η ΕΑΣΟ θα κοινοποιεί στο δίκτυο της ΕΑΣΟ πρόταση για τη σύσταση της συντακτικής ομάδας. Η ΕΑΣΟ θα καταρτίζει την εν λόγω πρόταση σύμφωνα με τα ακόλουθα κριτήρια:

1. Εάν ο αριθμός των προτεινόμενων υποψηφίων είναι ίσος ή μικρότερος από τον απαιτούμενο αριθμό εμπειρογνομώνων, όλοι οι προτεινόμενοι εμπειρογνώμονες θα καλούνται αυτομάτως να λάβουν μέρος στη συντακτική ομάδα.
2. Εάν ο αριθμός των προτεινόμενων υποψηφίων υπερβαίνει τον απαιτούμενο αριθμό εμπειρογνομώνων, η ΕΑΣΟ θα προβαίνει σε αιτιολογημένη προεπιλογή εμπειρογνομώνων. Η προεπιλογή θα πραγματοποιείται ως εξής:
  - Η ΕΑΣΟ θα δίνει προτεραιότητα στην επιλογή εμπειρογνομώνων οι οποίοι είναι διαθέσιμοι να συμμετάσχουν σε ολόκληρη τη διαδικασία, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής σε όλες τις συνεδριάσεις εμπειρογνομώνων.
  - Εάν προταθούν περισσότεροι του ενός εμπειρογνώμονες από το ίδιο κράτος μέλος, η ΕΑΣΟ θα επικοινωνήσει με το σημείο επαφής και θα ζητήσει από αυτό να επιλέξει έναν εμπειρογνώμονα. Με τον τρόπο αυτό, θα εξασφαλιστεί ευρύτερη εκπροσώπηση των κρατών μελών στην ομάδα.

- Η EASO θα προτείνει ακολούθως να δοθεί προτεραιότητα σε δικαστικούς λειτουργούς έναντι δικαστικών υπαλλήλων ή εισηγητών.
- Εάν οι προτεινόμενοι υποψήφιοι εξακολουθούν να υπερβαίνουν τον απαιτούμενο αριθμό εμπειρογνομόνων, η EASO θα διατυπώσει αιτιολογημένη πρόταση επιλογής, η οποία θα λαμβάνει υπόψη την ημερομηνία παραλαβής των υποψηφιοτήτων (θα δοθεί προτεραιότητα σε αυτές που παραλήφθηκαν πρώτες) καθώς και το μέλημα της EASO περί διασφάλισης ευρείας περιφερειακής εκπροσώπησης.

Η EASO θα καλεί επίσης την UNHCR να ορίσει εκπρόσωπο για να συμμετάσχει στη συντακτική ομάδα.

Το δίκτυο της EASO θα καλείται να διατυπώσει την άποψή του και/ή να υποβάλει προτάσεις σχετικά με την προτεινόμενη επιλογή εμπειρογνομόνων εντός μέγιστης προθεσμίας 10 ημερών. Για την τελική επιλογή θα λαμβάνονται υπόψη οι απόψεις του δικτύου της EASO και θα επιβεβαιώνεται η σύνθεση της συντακτικής ομάδας.

Συμβουλευτική ομάδα — Σύμφωνα με τον κανονισμό, η EASO θα επιδιώξει τη συμμετοχή συμβουλευτικής ομάδας απαρτιζόμενης από εκπροσώπους οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και της πανεπιστημιακής κοινότητας για την ανάπτυξη της ΣΕΕΕ.

Για τη σύσταση της συμβουλευτικής ομάδας, η EASO θα προκηρύσσει πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος προς τα μέλη του συμβουλευτικού φόρουμ της EASO και άλλους σχετικούς φορείς, εμπειρογνώμονες ή ακαδημαϊκούς, κατόπιν σύστασης του δικτύου της EASO.

Λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρογνώσια και την εξοικείωση με τον δικαστικό τομέα που διαθέτουν οι εμπειρογνώμονες και οι φορείς που θα ανταποκριθούν στην πρόσκληση, καθώς και τα κριτήρια επιλογής του συμβουλευτικού φόρουμ της EASO, η EASO θα διατυπώνει αιτιολογημένη πρόταση προς το δίκτυο της EASO το οποίο θα επιβεβαιώνει εντέλει τη σύνθεση της ομάδας. Τα μέλη της συμβουλευτικής ομάδας θα κληθούν είτε να καλύψουν όλες τις εξελίξεις είτε να επικεντρωθούν σε τομείς σχετικούς με την ειδική εμπειρογνώσια τους.

Ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (FRA) θα καλείται να συμμετάσχει στη συμβουλευτική ομάδα.

Ανάπτυξη της ΣΕΕΕ της EASO

Προπαρασκευαστικό στάδιο — Πριν από την έναρξη της διαδικασίας σύνταξης, η EASO θα εκπονεί υλικό, το οποίο θα περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία, χωρίς να περιορίζεται σε αυτά:

1. Βιβλιογραφία των σχετικών πηγών και του υλικού που είναι διαθέσιμα σχετικά με το θέμα
2. Συλλογή ευρωπαϊκής και εθνικής νομολογίας σχετικά με το θέμα

Μαζί με το δίκτυο δικαστικών λειτουργών της EASO ⁽²⁵³⁾, η συμβουλευτική ομάδα θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στο προπαρασκευαστικό στάδιο. Για τον σκοπό αυτόν, η EASO θα ενημερώνει τη συμβουλευτική ομάδα και το δίκτυο της EASO σχετικά με το αντικείμενο κάθε κεφαλαίου και θα διανέμει σχέδιο του προπαρασκευαστικού υλικού μαζί με πρόσκληση για

⁽²⁵³⁾ Θα ζητείται επίσης η γνώμη της UNHCR.

την υποβολή πρόσθετων πληροφοριών οι οποίες θεωρούνται χρήσιμες για την εκπόνηση. Οι πληροφορίες αυτές θα περιλαμβάνονται στο υλικό, το οποίο θα διανέμεται στη συνέχεια στην αντίστοιχη συντακτική ομάδα.

Διαδικασία σύνταξης — Η EASO θα διοργανώνει τουλάχιστον δύο (αλλά ενδεχομένως περισσότερες, εφόσον απαιτείται) συναντήσεις εργασίας για την εκπόνηση κάθε κεφαλαίου. Κατά την πρώτη συνάντηση, η συντακτική ομάδα:

- θα ορίζει συντονιστή/-ές για τη διαδικασία σύνταξης,
- θα αναπτύσσει τη διάρθρωση του κεφαλαίου και θα εγκρίνει τη μεθοδολογία εργασίας,
- θα κατανέμει καθήκοντα για τη διαδικασία σύνταξης,
- θα αναπτύσσει το βασικό σχεδιάγραμμα του περιεχομένου του κεφαλαίου.

Υπό τον συντονισμό του συντονιστή της ομάδας και σε στενή συνεργασία με την EASO, η ομάδα θα προβαίνει στην εκπόνηση προσχεδίου του αντίστοιχου κεφαλαίου.

Κατά τη δεύτερη συνάντηση, η ομάδα:

- θα εξετάζει το προσχέδιο και θα συμφωνεί επί του περιεχομένου,
- θα διασφαλίζει τη συνεκτικότητα όλων των μερών και των συνεισφορών στο σχέδιο κεφαλαίου,
- θα εξετάζει το σχέδιο από διδακτική άποψη.

Ανάλογα με τις ανάγκες, η ομάδα μπορεί να προτείνει στην EASO τη διοργάνωση πρόσθετων συναντήσεων για την περαιτέρω ανάπτυξη του σχεδίου. Μετά την ολοκλήρωσή του το σχέδιο θα κοινοποιείται στην EASO.

Έλεγχος ποιότητας — Η EASO θα διανέμει το πρώτο σχέδιο που θα έχει ολοκληρώσει η συντακτική ομάδα στο δίκτυο της EASO, στην UNHCR και στη συμβουλευτική ομάδα, οι οποίες θα καλούνται να ελέγξουν το υλικό με σκοπό να βοηθήσουν την ομάδα εργασίας να βελτιώσει την ποιότητα του τελικού σχεδίου.

Όλες οι υποβαλλόμενες προτάσεις θα κοινοποιούνται στον συντονιστή της συντακτικής ομάδας, ο οποίος θα επικοινωνεί με τη συντακτική ομάδα για την εξέταση των προτάσεων και την εκπόνηση του τελικού σχεδίου. Εναλλακτικά, ο συντονιστής μπορεί να προτείνει τη διοργάνωση πρόσθετης συνάντησης για να εξεταστούν οι προτάσεις, εάν αυτές είναι ιδιαίτερα μακροσκελείς ή εάν πρόκειται να επηρεάσουν σε σημαντικό βαθμό τη δομή και το περιεχόμενο του κεφαλαίου.

Ο συντονιστής θα κοινοποιεί το κεφάλαιο στην EASO για λογαριασμό της συντακτικής ομάδας.

Διαδικασία επικαιροποίησης — Στο πλαίσιο των ετήσιων συνεδριάσεων προγραμματισμού και συντονισμού, η EASO θα καλεί το δίκτυο της EASO να ανταλλάσσει απόψεις σχετικά με την αναγκαιότητα επικαιροποίησης των κεφαλαίων της ΣΕΕΕ.

Βάσει αυτής της ανταλλαγής απόψεων, η EASO μπορεί:

- να πραγματοποιεί ήσσονος σημασίας επικαιροποιήσεις για τη βελτίωση της ποιότητας των κεφαλαίων, συμπεριλαμβανομένης της προσθήκης των σχετικών εξελίξεων της νομολογίας. Στην περίπτωση αυτή, η EASO θα εκπονεί απευθείας μια πρώτη πρόταση επικαιροποίησης, την έγκριση της οποίας θα αναλαμβάνει το δίκτυο της EASO.

- να ζητεί τη σύσταση συντακτικής ομάδας για την επικαιροποίηση ενός ή περισσότερων κεφαλαίων της ΣΕΕΕ. Στην περίπτωση αυτή, για την επικαιροποίηση θα εφαρμόζεται η διαδικασία που περιγράφεται ανωτέρω για την ανάπτυξη της ΣΕΕΕ.

Υλοποίηση της ΣΕΕΕ της EASO

Σε συνεργασία με τα μέλη του δικτύου της EASO και τους σχετικούς εταίρους (π.χ. ΕΔΚΔ), η EASO θα στηρίξει τη χρήση της ΣΕΕΕ από τα εθνικά ιδρύματα κατάρτισης. Η στήριξη της EASO στο πλαίσιο αυτό θα περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

Σημείωμα καθοδήγησης δικαστικών εκπαιδευτών — Το σημείωμα καθοδήγησης θα αποτελέσει πρακτικό εργαλείο αναφοράς για τους δικαστικούς εκπαιδευτές και θα παρέχει συνδρομή για την οργάνωση και την υλοποίηση πρακτικών σεμιναρίων σχετικά με τη ΣΕΕΕ. Σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται ανωτέρω για την ανάπτυξη των διαφόρων κεφαλαίων που συνθέτουν τη ΣΕΕΕ, η EASO θα συστήσει συντακτική ομάδα για την κατάρτιση σημειώματος καθοδήγησης δικαστικών εκπαιδευτών. Προβλέπεται ότι η συγκεκριμένη συντακτική ομάδα μπορεί να περιλαμβάνει ένα ή περισσότερα μέλη της συντακτικής ομάδας η οποία ήταν υπεύθυνη για την κατάρτιση της δικαστικής ανάλυσης στην οποία θα βασίζεται το σημείωμα καθοδήγησης.

Σεμινάρια για εθνικούς δικαστικούς εκπαιδευτές — Επιπλέον, μετά την ανάπτυξη κάθε κεφαλαίου της ΣΕΕΕ, η EASO θα διοργανώνει σεμινάριο για τους εθνικούς δικαστικούς εκπαιδευτές, στο οποίο θα παρέχεται διεξοδική επισκόπηση του κεφαλαίου καθώς και της προτεινόμενης μεθοδολογίας για τη διοργάνωση σεμιναρίων σε εθνικό επίπεδο.

- **Υποβολή υποψηφιοτήτων για εθνικούς δικαστικούς εκπαιδευτές και προετοιμασία του σεμιναρίου** — Η EASO θα ζητεί τη στήριξη τουλάχιστον δύο μελών της συντακτικής ομάδας για την προετοιμασία και τη διεξαγωγή του σεμιναρίου. Εάν δεν υπάρχουν μέλη της συντακτικής ομάδας διαθέσιμα για τον σκοπό αυτό, η EASO θα προκηρύσσει ειδική πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για εμπειρογνώμονες δικαστικούς εκπαιδευτές μέσω του δικτύου της EASO.
- **Επιλογή συμμετεχόντων** — Η EASO θα αποστέλλει στη συνέχεια πρόσκληση στο δίκτυο της EASO για τον εντοπισμό αριθμού δυνητικών δικαστικών εκπαιδευτών με ειδική εμπειρογνωσία στον τομέα, οι οποίοι ενδιαφέρονται και είναι διαθέσιμοι να διοργανώσουν σεμινάρια σχετικά με τη ΣΕΕΕ της EASO σε εθνικό επίπεδο. Εάν οι προτεινόμενοι υποψήφιοι υπερβαίνουν τον αριθμό που προσδιορίζεται στην πρόσκληση, η EASO θα προβαίνει σε επιλογή δίνοντας προτεραιότητα στην ευρεία γεωγραφική εκπροσώπηση καθώς και στην επιλογή των δικαστικών εκπαιδευτών που είναι πιθανότερο να διευκολύνουν την υλοποίηση της ΣΕΕΕ σε εθνικό επίπεδο. Ανάλογα με τις ανάγκες και σύμφωνα με το πρόγραμμα εργασίας της και το ετήσιο πρόγραμμα εργασιών, όπως εγκρίνεται στο πλαίσιο των συνεδριάσεων προγραμματισμού και συντονισμού της EASO, η EASO μπορεί να εξετάζει το ενδεχόμενο διοργάνωσης πρόσθετων σεμιναρίων για τους δικαστικούς εκπαιδευτές.

Εθνικά σεμινάρια — Σε στενή συνεργασία με το δίκτυο της EASO, η EASO θα επικοινωνεί με σχετικά ιδρύματα κατάρτισης δικαστικών σε εθνικό επίπεδο για την προώθηση της διοργάνωσης σεμιναρίων σε εθνικό επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό, η EASO θα στηρίζει επίσης τη συμμετοχή δικαστικών λειτουργών που συνέβαλαν στην ανάπτυξη της ΣΕΕΕ ή έλαβαν μέρος στα σεμινάρια της EASO για τους δικαστικούς εκπαιδευτές.

Σεμινάρια ανώτερου επιπέδου της EASO

Η EASO θα διοργανώνει επίσης σεμινάρια ανώτερου επιπέδου σε ετήσια βάση σχετικά με επιλεγμένες πτυχές του ΚΕΣΑ με σκοπό την προώθηση της πρακτικής συνεργασίας και του διαλόγου υψηλού επιπέδου μεταξύ δικαστικών λειτουργών.

Προσδιορισμός σχετικών τομέων — Τα σεμινάρια ανώτερου επιπέδου της EASO θα επικεντρώνονται σε τομείς όπου παρατηρείται υψηλός βαθμός απόκλισης στην εθνική ερμηνεία ή σε τομείς στους οποίους η ανάπτυξη νομολογίας κρίνεται ενδιαφέρουσα από το δίκτυο της EASO. Στο πλαίσιο των ετήσιων συνεδριάσεων προγραμματισμού και συντονισμού, η EASO θα καλεί το δίκτυο της EASO καθώς και την UNHCR και μέλη της συμβουλευτικής ομάδας να διατυπώνουν προτάσεις για δυνητικούς τομείς ενδιαφέροντος. Βάσει των εισηγήσεων αυτών, η EASO θα υποβάλλει πρόταση στο δίκτυο της EASO, το οποίο θα αποφασίζει τελικά για τον τομέα που θα εξεταστεί στο επόμενο σεμινάριο. Όταν κρίνεται σκόπιμο, τα σεμινάρια θα οδηγούν στην ανάπτυξη κεφαλαίου με ειδικό αντικείμενο στο πλαίσιο της ΣΕΕΕ.

Μεθοδολογία — Για την προετοιμασία των σεμιναρίων, η EASO θα επιδιώκει τη στήριξη του δικτύου της EASO, το οποίο θα συμβάλλει στην ανάπτυξη της μεθοδολογίας σεμιναρίων (π.χ. συζητήσεις υποθέσεων, εικονικές δίκες κ.λπ.) και στην προετοιμασία του υλικού. Η μεθοδολογία που θα εφαρμόζεται θα καθορίζει τον μέγιστο αριθμό συμμετεχόντων σε κάθε σεμινάριο.

Συμμετοχή σε σεμινάρια της EASO — Βάσει της μεθοδολογίας και κατόπιν διαβούλευσης με τις δικαστικές ενώσεις, η EASO θα καθορίζει τον μέγιστο αριθμό συμμετεχόντων σε κάθε σεμινάριο. Το σεμινάριο θα είναι ανοικτό στα μέλη ευρωπαϊκών και εθνικών δικαστηρίων, στο δίκτυο της EASO, στο ΕΔΚΔ, στον FRA και στην UNHCR.

Πριν από τη διοργάνωση κάθε σεμιναρίου, η EASO θα απευθύνει ανοικτή πρόσκληση στο δίκτυο της EASO και στους προαναφερθέντες οργανισμούς προσδιορίζοντας το αντικείμενο του σεμιναρίου, τη μεθοδολογία, τον μέγιστο αριθμό συμμετεχόντων και την καταληκτική προθεσμία εγγραφής. Ο κατάλογος των συμμετεχόντων θα διασφαλίζει ικανοποιητική εκπροσώπηση δικαστικών και θα δίνει προτεραιότητα στο πρώτο αίτημα εγγραφής που λαμβάνεται από κάθε κράτος μέλος.

Παρακολούθηση και αξιολόγηση

Κατά την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων της, η EASO θα προαγάγει τον ανοικτό και διαφανή διάλογο με το δίκτυο της EASO, τους δικαστικούς λειτουργούς σε μεμονωμένη βάση, την UNHCR, τα μέλη της συμβουλευτικής ομάδας και τους συμμετέχοντες στις δραστηριότητες της EASO, οι οποίοι θα κληθούν να ανταλλάξουν με την EASO απόψεις ή προτάσεις, οι οποίες μπορούν δυνητικά να βελτιώσουν την ποιότητα των δραστηριοτήτων της.

Επιπλέον, η EASO θα καταρτίσει ερωτηματολόγια αξιολόγησης, τα οποία θα διανέμονται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων επαγγελματικής εξέλιξης που οργανώνει. Οι απλές προτάσεις βελτίωσης θα ενσωματώνονται απευθείας από την EASO, η οποία θα ενημερώνει το δίκτυο της EASO για τη γενική αξιολόγηση των δραστηριοτήτων της στο πλαίσιο της ετήσιας συνδρίασης προγραμματισμού και συντονισμού.

Σε ετήσια βάση, η EASO θα παρέχει επίσης στο δίκτυο της EASO επισκόπηση των δραστηριοτήτων της, καθώς και σχετικές προτάσεις τις οποίες λαμβάνει για περαιτέρω έργα, οι οποίες θα εξετάζονται στις ετήσιες συνεδριάσεις προγραμματισμού και συντονισμού.

Αρχές υλοποίησης

- Κατά τη διεξαγωγή των δραστηριοτήτων της για την επαγγελματική εξέλιξη, η EASO θα λαμβάνει δεόντως υπόψη την υποχρέωση λογοδοσίας και τις αρχές της EASO που εφαρμόζονται στις δημόσιες δαπάνες.
- Η EASO και τα δικαστήρια των χωρών της ΕΕ+ θα είναι από κοινού υπεύθυνοι για τη σειρά εκδόσεων επαγγελματικής εξέλιξης. Αμφότεροι οι εταίροι θα καταβάλλουν προσπάθειες ώστε να συμφωνούν σχετικά με το περιεχόμενο κάθε κεφαλαίου του προγράμματος, προκειμένου να διασφαλίζεται η «δικαστική επικύρωση» του τελικού προϊόντος.
- Το κεφάλαιο που θα προκύπτει θα αποτελεί μέρος της ΣΕΕΕ της EASO, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων δημιουργού και άλλων συγγενικών δικαιωμάτων. Η EASO θα επικαιροποιεί το πρόγραμμα όταν απαιτείται και θα εξασφαλίζει την πλήρη συμμετοχή των δικαστηρίων των χωρών της ΕΕ+ στη σχετική διαδικασία.
- Κάθε απόφαση σχετική με την υλοποίηση της ΣΕΕΕ της EASO και την επιλογή των εμπειρογνομόνων θα λαμβάνεται ομόφωνα από όλους τους εταίρους.
- Η σύνταξη, η έγκριση και η υλοποίηση της ΣΕΕΕ της EASO θα πραγματοποιηθούν σύμφωνα με τη μεθοδολογία για τις δραστηριότητες επαγγελματικής εξέλιξης που είναι διαθέσιμες στους δικαστικούς.

Βαλέτα, 29 Οκτωβρίου 2015

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ — Επιλεγμένη βιβλιογραφία

- E. Feller/V. Türk/F. Nicholson (επιμ.), *Refugee Protection in International Law*. UNHCR's Global Consultations on International Protection, Cambridge University Press, 2003.
- J. Fitzpatrick, «Current Issues in Cessation of Protection under Article 1C of the 1951 Refugee Convention and Article I.4 of the 1969 OAU Convention», κατόπιν ανάθεσης από την UNHCR, 2001.
- G.S Goodwin-Gill και J. McAdam, *The Refugee in International Law*, 3η έκδοση, OUP, 2007.
- A. Grahl-Madsen, *The Status of Refugees in International Law*, A.W. Sijthoff, 1966.
- J.C. Hathaway, «The Right of States to Repatriate Former Refugees» *Ohio State Journal of Dispute Resolution*, (2005) vol. 20, αριθ. 1.
- J.C. Hathaway και M. Foster, *The Law of Refugee Status*, 2η έκδοση, CUP, 2014.
- K. Hailbronner και D. Thym (επιμ.), *EU Immigration and Asylum Law: A Commentary*, 2η έκδοση, C.H. Beck, 2016.
- W. Kälin, *Grundriss des Asylverfahrens*, Helbing & Lichtenhahn, 1990.
- Sibylle Kapferer, UNHCR, *Cancellation of Refugee Status*, Μάρτιος 2003.
- R. Marx, *Handbuch zum Flüchtlingsschutz. Erläuterungen zur Qualifikationsrichtlinie*, 2η έκδοση, C.H. Beck, 2012.
- UNHCR Μόνιμη Επιτροπή, *Note on the Cessation Clauses* (Σημείωμα για τις ρήτρες παύσης), Μάιος 1997, EC/47/SC/CRP.30.
- UNHCR, Ερμηνευτικό σημείωμα σχετικά με το βάρος της απόδειξης και την αποδεικτική ισχύ των ισχυρισμών κατά την εξέταση των αιτημάτων ασύλου, 16 Δεκεμβρίου 1998.
- UNHCR, *Ρήτρες παύσης: Κατευθυντήριες αρχές για την εφαρμογή τους* (The Cessation Clauses: Guidelines on their Application), 26 Απριλίου 1999.
- UNHCR, *Κατευθυντήριες οδηγίες για τη διεθνή προστασία: Παύση του καθεστώτος του πρόσφυγα σύμφωνα με το άρθρο 1 Γ (5) και (6) της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων* (Οι «γενικές ρήτρες παύσης» ή οι ρήτρες για την παύση των συνθηκών οι οποίες αποτέλεσαν τη δικαιολογητική βάση αναγνώρισης του καθεστώτος του πρόσφυγα), 10 Φεβρουαρίου 2003, HCR/GIP/03/03.
- UNHCR, *Κατευθυντήριες οδηγίες για τη διεθνή προστασία των προσφύγων αριθ. 5: Η εφαρμογή των ρητρών αποκλεισμού: Άρθρο 1 ΣΤ της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων*, 4 Σεπτεμβρίου 2003.
- UNHCR, *Σημείωμα για την εφαρμογή των ρητρών αποκλεισμού: Άρθρο 1 ΣΤ της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων*, 4 Σεπτεμβρίου 2003.
- UNHCR, *Σημείωμα για την ακύρωση του καθεστώτος του πρόσφυγα*, 22 Νοεμβρίου 2004, παράγραφοι 42, 43.
- UNHCR, *Σχόλια της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για την οδηγία 2004/83/EK του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 «για θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους»*, 28 Ιανουαρίου 2005.
- UNHCR, *Εγχειρίδιο για τις διαδικασίες και τα κριτήρια καθορισμού του καθεστώτος των προσφύγων σύμφωνα με τη Σύμβαση του 1951 και το Πρωτόκολλο του 1967 για το καθεστώς των προσφύγων* (Handbook and Guidelines on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status under the 1951 Convention and the 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees), (Δεκέμβριος 2011) HCR/1P/4/ENG/REV. 3.
- A. Zimmermann (επιμ.), *The 1951 Convention Relating to the Status of Refugees and its 1967 Protocol*, Oxford University Press, 2011.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε — Συλλογή νομολογίας

Νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ)

Δικαστήριο	Όνομα / κωδικός αναφοράς / ημερομηνία υπόθεσης	Λέξεις-κλειδιά / συνάφεια / κύρια σημεία	Παρατιθέμενες υποθέσεις
ΔΕΕ	Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-175/08, C-176/08, C-178/08 και C-179/08, Aydin Salahadin Abdulla, Kamil Hasan, Ahmed Adem, Hamrin Mosa Rashi, Dier Jamal κατά Bundesrepublik Deutschland 2.3.2010	Η υπόθεση αφορά την ερμηνεία του άρθρου 11 της οδηγίας για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου, όταν το καθεστώς πρόσφυγα θεωρείται ότι έχει παύσει να υφίσταται. Το ΔΕΕ αποφάνθηκε ότι αυτό συμβαίνει όταν έχει υπάρξει μεταβολή των συνθηκών, η οποία είναι ουσιαστική και μη προσωρινή και όταν δεν υπάρχει βάσιμος φόβος ή άλλος λόγος που να συνιστά κίνδυνο να υποστεί διώξεις ο ενδιαφερόμενος. Κατά την εκτίμηση της μεταβολής των συνθηκών, τα κράτη πρέπει να επαληθεύουν ότι οι υπεύθυνοι προστασίας έλαβαν εύλογα μέτρα για να αποτρέψουν τις διώξεις και ότι ο ενδιαφερόμενος έχει πρόσβαση στην εν λόγω προστασία. Κατά την εκτίμηση της αποστάς περαιτέρω κινδύνου, το κριτήριο της πιθανολόγησης που χρησιμοποιείται είναι ίδιο με εκείνο που εφαρμόστηκε όταν χορηγήθηκε το καθεστώς πρόσφυγα.	ΔΕΕ — C-3/04 Poseidon Chartering BV κατά Marianne Zeeschip VOF κ.λπ.

Νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ)

Δικαστήριο	Όνομα / κωδικός αναφοράς / ημερομηνία υπόθεσης	Λέξεις-κλειδιά / συνάφεια / κύρια σημεία	Παρατιθέμενες υποθέσεις
ΕΔΔΑ	Ε.Ο. κατά Φινλανδίας προσφυγή αριθ. 74606/11 5.12.2011	<p>Ο προσφεύγων προσέφυγε βάσει του άρθρου 3 της ΕΣΔΑ επικαλούμενος την ελλιπή ασφάλεια στη Νιγηρία, ειδικά στην περιοχή του Δέλτα και στην περιοχή Warri γενικότερα. Υποστήριξε ότι λόγω των προσωπικών του περιστάσεων, σε συνδυασμό με την κατάσταση της ασφάλειας στη Νιγηρία, διέτρεχε πραγματικό κίνδυνο κακομεταχείρισης σε περίπτωση επιστροφής του στη Νιγηρία. Η προσωπική του κατάσταση δεν είχε μεταβληθεί από τότε που του χορηγήθηκε άσυλο και, επομένως, οι ίδιοι λόγοι βάσιμου φόβου ότι θα υποστεί διώξεις εξακολουθούσαν να ισχύουν όπως ισχύουν κατά την υποβολή της αίτησης ασύλου. Η ακύρωση του καθεστώτος πρόσφυγα του προσφεύγοντος προϋπέθετε να έχουν εκλείψει προδήλως και μονίμως οι περιστάσεις υπό τις οποίες αυτός θεωρήθηκε πρόσφυγας, κάτι το οποίο δεν ισχύει κατά την άποψη του προσφεύγοντος. Εξακολουθούσε να φοβάται ότι θα υποστεί διώξεις από τη φυλή Itsekiri, η οποία έλεγχε τις διοικητικές δομές στην περιοχή Warri με την υποστήριξη της νιγηριανής κυβέρνησης. Επιπλέον, ο προσφεύγων υποστήριξε ότι, βάσει του άρθρου 13 της Σύμβασης, θα έπρεπε να έχει δικαίωμα πραγματικής προσφυγής για να δώσει συνέχεια στην υπόθεσή του στη Φινλανδία έως την έκδοση τελεσίδικης απόφασης επί αυτής.</p> <p>Το ΕΔΔΑ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν υπήρχαν ουσιώδεις λόγοι για να πιστευτεί ότι ο προσφεύγων θα εκθεθεί σε πραγματικό κίνδυνο μεταχείρισης η οποία αντιβαίνει στο άρθρο 3 της Σύμβασης, εάν απελευσθούν στη Νιγηρία υπό τις τότε υφιστάμενες συνθήκες. Ως εκ τούτου, η προσφυγή βάσει του άρθρου 3 της Σύμβασης έπρεπε να απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμη και να κηρυχθεί απαράδεκτη βάσει του άρθρου 35 παράγραφος 3 στοιχείο α) και του άρθρου 35 παράγραφος 4 της Σύμβασης.</p>	<p>Üner κατά Κάτω Χωρών [τμήμα μείζονος συνθέσεως], αριθ. 46410/99, § 54, Συλλογή νομολογίας ΕΔΔΑ 2006-XII</p> <p>Saadi κατά Ιταλίας [τμήμα μείζονος συνθέσεως], αριθ. 37201/06, § 125, Συλλογή νομολογίας ΕΔΔΑ 2008</p>

Εθνική νομολογία

Κράτος μέλος / Δικαστήριο	Όνομα / κωδικός αναφοράς / ημερομηνία υπόθεσης	Λέξεις-κλειδιά / συνάφεια / κύρια σημεία	Παρατιθέμενες υποθέσεις
DE Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο	BVerwGE 10 C 25.10 DE:BVerwG: 1.6.2011	Μετά την απόφαση που εξέδωσε το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση Abdulla κ.λπ. (C-175/08), η ανάκληση του καθεστώτος πρόσφυγα προϋποθέτει ότι έχει λάβει χώρα ουσιαστική και μη προσωρινή μεταβολή των συνθηκών. Αυτό συμβαίνει εάν μπορεί να θεωρηθεί ότι οι παράγοντες που αποτέλεσαν τη βάση της αναγνώρισης του καθεστώτος πρόσφυγα έχουν εξαλειφθεί κατά τρόπο μόνιμο. Το σχετικό κριτήριο πιθανολόγησης για τον καθορισμό του ενδεχομένου μελλοντικών διώξεων είναι το ίδιο τόσο για την αναγνώριση όσο και για την ανάκληση του καθεστώτος πρόσφυγα, δηλαδή η μεταβολή των συνθηκών πρέπει να αξιολογηθεί με κριτήριο το αν εξακολουθεί να υφίσταται «σημαντική» πιθανότητα διώξεων (αλλαγή σε σχέση με προηγούμενη νομολογία).	<p>ΔΕΕ — C-175/08, C-176/08, C-178/08 και C-179/08 Salahadin Abdulla κ.λπ. κατά Bundesrepublik Deutschland Γερμανία — Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο, 24.2.2011, 10 C 3.10</p>
DE Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο	BVerwGE 10 C 3.10 24.2.2011	Εφαρμογή της απόφασης της οποία εξέδωσε το ΔΕΕ στις 2 Μαρτίου 2010 στην υπόθεση C-175/08, Abdulla κ.λπ., κατόπιν αίτησης εκδόσεως προδικαστικής απόφασης από το Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο. Ορθώς το Ανώτερο Διοικητικό Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι οι περιστάσεις επί των οποίων βασίστηκε η αναγνώριση του καθεστώτος πρόσφυγα έχουν παύσει να ισχύουν. Ωστόσο, δεν εξέτασε επαρκώς αν εξακολουθεί να υφίσταται βάσιμος φόβος διώξεων για άλλους λόγους.	<p>ΔΕΕ — C-175/08, C-176/08, C-178/08 και C-179/08 Salahadin Abdulla κ.λπ. κατά Bundesrepublik Deutschland</p>

Κράτος μέλος / Δικαστήριο	Όνομα / κωδικός αναφοράς / ημερομηνία υπόθεσης	Λέξεις-κλειδιά / σανάφεια / κύρια σημεία	Παρατιθέμενες υποθέσεις
DE Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο	BVerwGE 10 C 24/10 29.9.2011	Ο αιτών μπορεί να συνδυάσει αίτηση για ακύρωση της απόφασης ανάκλησης της εθνικής προστασίας κατά της απομάκρυνσης με αίτηση διεθνούς προστασίας, η οποία υποβάλλεται υπό την προϋπόθεση της απόρριψης της αίτησης ακύρωσης. Το αν πληρούνται οι προϋποθέσεις ανάκλησης της εθνικής προστασίας κατά της απομάκρυνσης καθορίζεται αποκλειστικά και μόνο διά παραπομπής στις διατάξεις του εθνικού δικαίου.	
DE Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο	BVerwGE 10 C 29/10 22.11.2011	Η αρχή του δεδικασμένου δεν εμποδίζει τον τερματισμό της προστασίας όταν, μετά το χρονικό σημείο το οποίο είχε σημασία για την αρχική απόφαση του δικαστηρίου περί χορήγησης προστασίας, οι συνθήκες μεταβλήθηκαν ουσιωδώς. Κριτήριο της πιθανολόγησης όταν ο αιτών επικαλείται αποκλειστικά και μόνο λόγους διώξεων οι οποίοι ανέκυψαν μετά την αναχώρηση. Το άρθρο 4 παράγραφος 4 της ΟΕΑΑ δεν εφαρμόζεται σε λόγους διώξεων οι οποίοι ανέκυψαν μετά την αναχώρηση.	
DE Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο	BVerwGE 10 C 10/11 1.3.2012	Κατά πόσον η προστασία μπορεί να τερματιστεί όταν ο νόμος θεσπίζει νέο λόγο άρνησης χορήγησης προστασίας και πρέπει να καθοριστεί αν αυτός προορίζεται να εφαρμόζεται σε αιτήσεις προστασίας επί των οποίων η απόφαση έχει καταστεί τελεσίδικη.	
DE Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο	BVerwGE 10 C 4/11 5.6.2012	Σημασία των προθεσμιών για την κίνηση διοικητικής διαδικασίας για τον τερματισμό της προστασίας βάσει του εθνικού δικαίου.	
DE Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο	BVerwGE 10 C 17/12 31.1.2013	Η απόφαση τερματισμού της προστασίας πρέπει να ελέγχεται πλήρως από το δικαστήριο όσον αφορά τη νομιμότητά της, συμπεριλαμβανομένων των ενδεχόμενων λόγων ακύρωσης της απόφασης τους οποίους δεν προέβαλε ο ενδιαφερόμενος και των λόγων τερματισμού της προστασίας που δεν επικαλέστηκε η διοικητική αρχή. Συνέπειες απόφασης συνδυασμένης απαγγελίας ποινών, η οποία βασίστηκε σε περισσότερα επιμέρους εγκλήματα για καθένα εκ των οποίων επιβλήθηκε χωριστή ποινή. Έννοια της φυλάκισης διάρκειας τριών ετών στο πλαίσιο διάταξης της εθνικής νομοθεσίας η οποία εξαρτά από μια τέτοια ποινή την ανάκληση της προστασίας για τον λόγο ότι ο ενδιαφερόμενος συνιστά κίνδυνο για το κράτος ή για την κοινωνία. Επιπροσθέτως, πρέπει να αποδειχθεί ο κίνδυνος τέλεσης εγκλημάτων στο μέλλον.	
DE Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο	BVerwGE 10 C 27/12 19.11.2013	Η αρχή του δεδικασμένου δεν εμποδίζει τον τερματισμό της προστασίας όταν το καθεστώς χορηγήθηκε αρχικά με δικαστική απόφαση η οποία βασίστηκε σε δόλια διαστρέβλωση γεγονότων. Εξαιρέτηση όσον αφορά την ιθαγένεια. Κατά πόσον η ανάκληση λόγω διαστρέβλωσης γεγονότων είναι υποχρεωτική βάσει του δικαίου της ΕΕ, παρότι το άρθρο 14 παράγραφος 3 στοιχείο β) της ΟΕΑΑ δεν αναφέρει τις δικαστικές αποφάσεις. Ενδεχόμενο σφάλμα σύνταξης στη συγκεκριμένη διάταξη.	

Κράτος μέλος / Δικαστήριο	Όνομα / κωδικός αναφοράς / ημερομηνία υπόθεσης	Λέξεις-κλειδιά / συνάφεια / κύρια σημεία	Παρατιθέμενες υποθέσεις
<p>DE</p> <p>Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο</p>	<p>BVerwGE 10 C 2.10</p> <p>DE:BVernG:2011:310311U10C2.10.0</p> <p>31.3.2011</p>	<p>1. Σύμφωνα με το άρθρο 73 παράγραφος 1 του νόμου περί διαδικασίας ασύλου, η αναγνώριση καθεστώτος πρόσφυγα και δικαιώματος ασύλου πρέπει να ανακληθεί, εάν στο πρόσωπο του ενδιαφερομένου συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού βάσει του άρθρου 3 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο σημεία 1 ή 3 του νόμου περί διαδικασίας ασύλου μετά την εν λόγω αναγνώριση.</p> <p>2. Όχι μόνον εκείνοι που συνεχίζουν ή δρομολογούν τρομοκρατικές ενέργειες ή τις υποστηρίζουν ευρισκόμενοι στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας (η «επιφυλάξη τρομοκρατίας»), αλλά και εκείνοι που διαπράττουν ή υποστηρίζουν εγκλήματα πολέμου ή εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας ευρισκόμενοι στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας αποκλείονται από το θεμελιώδες δικαίωμα ασύλου.</p> <p>3. Επειδή μπορεί να προκληθεί σύγχυση ανάμεσα στο νομικό καθεστώς προσώπου που δικαιούται άσυλο βάσει του άρθρου 16α του Βασιικού Νόμου και σε εκείνο του πρόσφυγα, κατά την έννοια της οδηγίας 2004/83/ΕΚ, οι απαιτήσεις του δικαίου της Ένωσης βάσει του άρθρου 3 της οδηγίας απαγορεύουν την αναγνώριση δικαιώματος ασύλου ή τη διατήρηση της εν λόγω αναγνώρισης για πρόσωπο το οποίο αποκλείεται από το καθεστώς πρόσφυγα βάσει του άρθρου 12 παράγραφος 2 της οδηγίας.</p>	
<p>FR</p> <p>Εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου</p>	<p>Μ. Ζ. αριθ. 14033523 C+</p> <p>5 Οκτωβρίου 2015</p>	<p>Η παύση του καθεστώτος πρόσφυγα δεν οδηγεί σε άρνηση χορήγησης επικουρικής προστασίας. Ο Μ. Ζ. είναι Αφγανός πολίτης στον οποίο χορηγήθηκε καθεστώς πρόσφυγα με απόφαση του γενικού διευθυντή του OFPRA (γαλλικό γραφείο προστασίας προσφύγων και απαρτιδών) στις 25 Ιουνίου 2010 λόγω φόβου ότι θα υποστεί διώξεις από τους Ταλιμπάν. Όταν το OFPRA διαπίστωσε ότι ο Μ. Ζ. είχε αποκτήσει αφγανικό διαβατήριο που εκδόθηκε από τις αφγανικές προξενικές αρχές στο Παρίσι και είχε ταξιδέψει στο Αφγανιστάν τον Δεκέμβριο του 2012, έλαβε την απόφαση, στις 23 Οκτωβρίου 2014, να τερματίσει το καθεστώς πρόσφυγα του Μ. Ζ.</p> <p>Ενώπιον του δικαστηρίου, ο Μ. Ζ. υποστήριξε ότι το ταξίδι του οφειλόταν στην κακή υγεία της συζύγου του και ότι θα έπρεπε να θεωρηθεί απόλυτη αναγκαιότητα, ότι ο φόβος του να υποστεί διώξεις από τους Ταλιμπάν εξακολουθούσε να υφίσταται και ότι θα έπρεπε να του παρασχεθεί, τουλάχιστον, επικουρική προστασία βάσει του άρθρου L 712-1 c) του κώδικα για την είσοδο και διαμονή αλλοδαπών και το δικαίωμα ασύλου (CESEDA) (το οποίο αντικατοπτρίζει το άρθρο 15 στοιχείο γ) της ΟΕΑΑ) λόγω του υψηλού βαθμού αδιάκριτης άσκησης βίας που εξακολουθούσε να επικρατεί στο Αφγανιστάν.</p> <p>Αφού διαπίστωσε ότι ο γενικός διευθυντής του OFPRA ορθώς τερμάτισε το καθεστώς πρόσφυγα του Μ. Ζ., το δικαστήριο εξέτασε την κατάσταση του αιτούντος όσον αφορά την αίτηση επικουρικής προστασίας και έκρινε, αφού εξέτασε τα διαθέσιμα δημόσια στοιχεία τεκμηρίωσης, ότι η κατάσταση στην επαρχία Logar και ειδικότερα στην περιοχή Paj-e-Alam, από όπου κατάγεται ο αιτών, έπρεπε να χαρακτηριστεί κατάσταση αδιάκριτης άσκησης βίας ως αποτέλεσμα εσωτερικής έντολης σύρραξης και ότι, επομένως, έπρεπε να χορηγηθεί στον Μ. Ζ. το ευεργέτημα της επικουρικής προστασίας.</p>	

Κράτος μέλος / Δικαστήριο	Όνομα / κωδικός αναφοράς / ημερομηνία υπόθεσης	Λέξεις-κλειδιά / συνάφεια / κύρια σημεία	Παρατιθέμενες υποθέσεις
<p>IE</p> <p>High Court (Ανώτερο Δικαστήριο)</p>	<p>Adegbuyi κατά Minister for Justice & Law Reform [2012] IEHC 484</p> <p>1η Νοεμβρίου 2012</p>	<p>Το δικαστήριο αποφάνθηκε ότι ο υπουργός απέδειξε ότι ο αιτών παρέχει στις αρμόδιες για το άσυλο αρχές πληροφορίες οι οποίες ήταν ψευδείς ή παραπλανητικές όσον αφορά ουσιώδες στοιχείο, ότι υπήρχε σύνδεσμος μεταξύ της αναλήθειας των πληροφοριών και της χορήγησης καθεστώτος πρόσφυγα και ότι είχε παράσει τις ψευδείς πληροφορίες με την πρόθεση να παραπλανήσει τις αρχές. Το δικαστήριο αποφάνθηκε ότι τα αποδεικτικά στοιχεία κατέστησαν ατεκμηλιωτή την ουσία της αίτησης του αιτούντος για χορήγηση καθεστώτος πρόσφυγα. Το δικαστήριο αξιολόγησε εκ νέου όλες τις ενωπίων του πληροφορίες και αποφάσισε, βάσει των πραγματικών περιστάσεων, ότι η αρχική αναγνώριση καθεστώτος πρόσφυγα ήταν άκυρη ab initio και ότι, επομένως, ο ενδιαφερόμενος δεν δικαιούνταν ποτέ προστασία. Ως εκ τούτου, το δικαστήριο δεν εξέτασε περαιτέρω τη δυνατότητα παύσης του καθεστώτος.</p>	<p>Πολωνία — Περιφερειακό Διοικητικό Δικαστήριο της Βαρσοβίας, 14.1.2010, V SA/Wa 1026/09</p>
<p>PL</p> <p>Περιφερειακό Διοικητικό Δικαστήριο, Βαρσοβία</p>	<p>IV SA/Wa 2684/12</p> <p>16.5.2013</p>	<p>Ο αλλοδαπός παύει να δικαιούται επικουρική προστασία όταν οι περιστάσεις οι οποίες οδήγησαν στην αναγνώριση του καθεστώτος επικουρικής προστασίας έχουν εκλείψει ή έχουν μεταβληθεί σε τέτοιο βαθμό ώστε να μην απαιτείται πλέον προστασία. Στη διάταξη αναφέρονται δύο χωριστοί λόγοι οι οποίοι αιτιολογούν την ανάκληση της επικουρικής προστασίας. Ο πρώτος είναι ότι οι περιστάσεις οι οποίες οδήγησαν στην αναγνώριση της εν λόγω προστασίας έχουν εκλείψει. Ο δεύτερος είναι ότι οι περιστάσεις αυτές έχουν μεταβληθεί, παρότι η μεταβολή των συνθηκών πρέπει να είναι τόσο ουσιαστικής και μη προσωρινής φύσης ώστε ο αλλοδαπός να μην αντιμετωπίζει πλέον πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης.</p> <p>Η επικουρική προστασία δεν μπορεί να θεσπίζει ένα δικαίωμα ανάλογο, για παράδειγμα, με το δικαίωμα απόκτησης άδειας προσωρινής ή μόνιμης διαμονής.</p>	<p>Πολωνία — Περιφερειακό Διοικητικό Δικαστήριο της Βαρσοβίας, 14.1.2010, V SA/Wa 1026/09</p>
<p>PL</p> <p>Περιφερειακό Διοικητικό Δικαστήριο, Βαρσοβία</p>	<p>V SA/Wa 383/10</p> <p>21.12.2010</p>	<p>Με την απόφαση αυτή ακυρώθηκε η απόφαση του πολωνικού συμβουλίου για τους πρόσφυγες για την ανάκληση καθεστώτος πρόσφυγα. Εξαφάνιστη κρατική προστασία, κατά την έννοια του νόμου, σημαίνει ότι ο αλλοδαπός επωφελείται της προστασίας του κράτους της ιθαγένειάς του, ότι είναι σε θέση να εξασφαλίσει την εν λόγω προστασία και ότι δεν υφίσταται κανένας βάσιμος φόβος ότι θα υποστεί διώξεις. Εξαφάνιστη κρατικής προστασίας σημαίνει ότι ο αλλοδαπός απολαύει ουσιαστικής προστασίας από τη χώρα καταγωγής του.</p> <p>Στη διαδικασία για την ανάκληση του καθεστώτος πρόσφυγα, η αρχή καθορίζει αν υπάρχουν άλλοι λόγοι που δικαιολογούν τον φόβο του αλλοδαπού ότι θα υποστεί διώξεις.</p>	<p>ΔΕΕ — C-175/08, C-176/08, C-178/08 και C-179/08, Aydin Salahadin Abdulla, Kamil Hasan, Ahmed Adem, Hamrin Mosa Rashi, Dier Jamal κατά Bundesrepublik Deutschland</p> <p>Πολωνία — Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο, 8.9.2010, II OSK 189/10</p>
<p>FI</p> <p>Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο</p>	<p>KHO:2008:88</p> <p>12.12.2008</p>	<p>Το καθεστώς πρόσφυγα του αιτούντος ανακλήθηκε λόγω μεταβολής των συνθηκών στη χώρα καταγωγής του σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 5 του νόμου περί αλλοδαπών, όταν η προσωπική ανάγκη προστασίας του αιτούντος αξιολογήθηκε λαμβανομένη υπόψη της αξιοσημείωτης και παγιωμένης κοινωνικής αλλαγής στο Σουδάν. Θεωρήθηκε ότι οι κοινωνικές συνθήκες στο Σουδάν, και ειδικότερα στο νότιο Σουδάν όπου καταγεται ο αιτών, είχε μεταβληθεί προς το καλύτερο με ουσιαστικό και σταθερό τρόπο από τότε που ο αιτών έφθασε στη Φινλανδία. Ως εκ τούτου, το γεγονός αυτό επέδρασε στο καθεστώς πρόσφυγα του αιτούντος και θεωρήθηκε ότι καταργεί τον φόβο του αιτούντος ότι θα υποστεί διώξεις λόγω της ιδιότητάς του ως μέλους του SPL και της θρησκευτικής του δραστηριότητας.</p>	

Κράτος μέλος / Δικαστήριο	Όνομα / κωδικός αναφοράς / ημερομηνία υπόθεσης	Λέξεις-κλειδιά / συνάφεια / κύρια σημαία	Παρατιθέμενες υποθέσεις
<p>UK</p> <p>House of Lords (Βουλή των Λόρδων)</p>	<p>Secretary of State for the Home Department, Ex parte Adnan, [1998] UKHL 15</p> <p>2.4.1998</p>	<p>Παρότι ένας ιστορικός φόβος διώξεων που δεν υφίσταται πλέον ενδέχεται να είναι λυσιτελής και μπορεί κάλλιστα να παράσχει στοιχεία για να διαπιστωθεί η ύπαρξη φόβου στο παρόν, βάσει της ορθής ερμηνείας του άρθρου 1 Α παράγραφος 2 καθοριστική ήταν η ύπαρξη ή μη φόβου στο παρόν. Εάν υπάρχει κατάσταση εμφυλίου πολέμου, δεν αρκεί να αποδείξει ο αιτών άσυλο ότι θα διατρέξει κίνδυνο εάν υποχρεωθεί να επιστρέψει στη χώρα του. Ο αιτών πρέπει να αποδείξει «διαφορά αντικτύπου». Ο όρος «δίωξη» στη Σύμβαση δεν πρέπει να θεωρείται ότι περιλαμβάνει μάχες μεταξύ φατριών στο πλαίσιο εμφυλίου πολέμου όταν ο αιτών δεν διατρέχει μεγαλύτερο κίνδυνο από τα άλλα μέλη της φυλής του. Εν προκειμένω, ο αιτών δεν απέδειξε ότι υπέστη δίωξη στο πλαίσιο εμφυλίου πολέμου, δεδομένου ότι δεν απέδειξε ότι διατρέχει μεγαλύτερο κίνδυνο κακομεταχείρισης από τα άλλα μέλη της φυλής του εάν επιστρέψει στη Σομαλία. Ως εκ τούτου, η έφεση του Secretary of State έγινε δεκτή.</p>	
<p>DE</p> <p>Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο</p>	<p>BVerwGE 10 C 13.10</p> <p>17.11.2011</p>	<p>Το καθεστώς ασύλου του αιτούντος ανακλήθηκε λόγω βελτίωσης της κατάστασης στη χώρα καταγωγής του. Όταν διαπιστώνεται η αναγκαία «ένταση κινδύνου» σε εσωτερική ένοπλη σύρραξη, κατά την έννοια του άρθρου 60 παράγραφος 7 σημείο 2 του νόμου περί διαμονής /του άρθρου 15 στοιχείο γ) της οδηγίας για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου, δεν αρκεί να προσδιορίζεται ποσοτικά ο αριθμός των θυμάτων στη σύρραξη. Πρέπει να διενεργείται «συνολική αξιολόγηση» της κατάστασης, στην οποία λαμβάνεται υπόψη η κατάσταση του συστήματος υγείας. Ωστόσο, το ζήτημα αυτό δεν ήταν αποφασιστικό εν προκειμένω, καθώς ο αιτών θα αντιμετώπιζε μόνο χαμηλό κίνδυνο να υποστεί σοβαρή βλάβη.</p>	<p>Γερμανία — Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο, 27.4.2010, 10 C 5.09</p> <p>Γερμανία — Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο, 8.9.2011, 10 C 14.10</p> <p>Γερμανία — Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο, 24.6.2008, 10 C 43.07</p> <p>Γερμανία — Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο, 14.7.2009, 10 C 9.08</p> <p>ΕΔΔΑ — Saadi κατά Ιταλίας, προσφυγή αριθ. 37201/06</p>

Κράτος μέλος / Δικαστήριο	Όνομα / κωδικός αναφοράς / ημερομηνία υπόθεσης	Λέξεις-κλειδιά / συνάφεια / κύρια σημεία	Παρατιθέμενες υποθέσεις
<p>DE</p> <p>Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο</p>	<p>BVerwGE 10 C 7.11</p> <p>1.3.2012</p>	<p>1. Οι μεταβολές στη χώρα καταγωγής θεωρούνται επαρκώς ουσιαστικής και μη προσωρινής φύσης μόνον εάν ο φόβος του πρόσφυγα ότι θα υποστεί διώξεις δεν μπορεί πλέον να θεωρείται βέβαιος.</p> <p>2. Βάσει της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ), η οποία εφαρμόζεται στην έννοια του «πραγματικού κινδύνου» σύμφωνα με το άρθρο 3 της ΕΣΔΑ (Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου), για την εκτίμηση της πιθανότητας διώξεων στο πλαίσιο της προστασίας του πρόσφυγα εφαρμόζεται ομοιόμορφο κριτήριο πιθανολόγησης, το οποίο αντιστοιχεί στο κριτήριο ουσιαστικής πιθανότητας.</p>	<p>Γερμανία — Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο, 7.7.2011, 10 C 26.10</p> <p>Γερμανία — Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο, 24.2.2011, 10 C 3.10</p> <p>Γερμανία — Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο, 1.6.2011, 10 C 25.10</p> <p>ΔΕΕ — C-175/08, C-176/08, C-178/08 και C-179/08, Aydin Salahadin Abdulla, Kamil Hasan, Ahmed Adem, Hamrin Mosa Rashi, Dier Jamal κατά Bundesrepublik Deutschland</p> <p>Γερμανία — Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο, 29.9.2011, 10 C 24.10</p>
<p>SK</p> <p>Περιφερειακό Δικαστήριο, Μπρατισλάβα</p>	<p>M. I. R. κατά υπουργού Εσωτερικών της Σλοβακικής Δημοκρατίας</p> <p>9 Sz/16/2013</p> <p>21.8.2013</p>	<p>Ο εφεσβλητός έσφαλε εάν, σε διαδικασία περί παράστασης της επικουρικής προστασίας, δεν εξέτασε τις απειλές για την ασφάλεια των επαναπατριζόμενων Αφγανών υπηκόων. Στο πλαίσιο της διαπίστωσης των πραγματικών περιστάσεων, ο εφεσβλητός παρέλειψε εντελώς να εξετάσει τα αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με την ύπαρξη σοβαρής βλάβης κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχείο f) σημείο 2 του νόμου περί ασύλου (βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία) και, επομένως, δεν εξέτασε το ζήτημα μήπως, σε περίπτωση επιστροφής του εκκαλούντος (ως προσώπου που είχε εγκαταλείψει το Αφγανιστάν) στη χώρα καταγωγής του, αυτός θα διέτρεχε επίσης κίνδυνο να υποστεί τη συγκεκριμένη μορφή σοβαρής βλάβης. Ο εφεσβλητός δεν διεξήγαγε καμία απόδειξη σχετικά με το ζήτημα αυτό, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 13α του νόμου περί ασύλου. Επιπλέον, οι συγκεκριμένες ενέργειές του αντέβαιναν στην πάγια πρακτική του, βάσει της οποίας, σε (τυποποιημένη) διαδικασία αίτησης διεθνούς προστασίας, εξακριβώνεται συστηματικά η συμπεριφορά των κρατικών αρχών σε σχέση με αιτούντες άσυλο των οποίων η αίτηση δεν γίνεται δεκτή ή άλλες ομάδες επαναπατριζόμενων προσώπων που επιστρέφουν στη χώρα καταγωγής τους.</p>	

Κράτος μέλος / Δικαστήριο	Όνομα / κωδικός αναφοράς / ημερομηνία υπόθεσης	Λέξεις-κλειδιά / συνάφεια / κύρια σημεία	Παρατιθέμενες υποθέσεις
DE Ανώτερο Διοικητικό Δικαστήριο, Σάαρ	3 A 356/11 26.9.2011	Το επίτεδο απόδειξης για την εκτίμηση τυχόν μελλοντικών διώξεων είναι το ίδιο στη διαδικασία καθορισμού του καθεστώτος πρόσφυγα και στη διαδικασία ανάκλησης (αλλαγή νομικής γνωμοδότησης μετά τις αποφάσεις 10 B 10.10 και 10 C 25.10 που εξέδωσε το Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο την 1η Ιουνίου 2011). Το ερώτημα αν μια μεταβολή των συνθηκών στη χώρα καταγωγής είναι τόσο ουσιαστικής και μη προσωρινής φύσης ώστε ο φόβος του πρόσφυγα ότι θα υποστεί διώξεις να μην μπορεί πλέον να θεωρείται βάσιμος μπορεί να απαντηθεί μόνο κατόπιν κατά περίπτωση εκτίμησης.	Γερμανία — Ανώτερο Διοικητικό Δικαστήριο Σάαρ, 25.8.2011, 3 A 34/10 Γερμανία — Ανώτερο Διοικητικό Δικαστήριο Σάαρ, 25.8.2011, 3 A 35/10 Γερμανία — Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο, 24.2.2011, 10 C 5.10 Γερμανία — Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο, 1.6.2011, 10 C 25.10 Γερμανία — Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο, 01.6.2011, 10 C 10.10 ΔΕΕ — C-175/08, C-176/08, C-178/08 και C-179/08 Salahadin Abdulla κ.λπ. κατά Bundesrepublik Deutschland
DE Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο	BVerwGE 10 C 26.10 7.7.2011	Η υπόθεση αφορούσε την ανάκληση καθεστώτος ασύλου και πρόσφυγα στην περίπτωση πρώην αξιωματούχου του Εργατικού Κόμματος του Κουρδιστάν (PKK) (μετά την απόφαση που εξέδωσε στις 9 Νοεμβρίου 2010 το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας κατά Β (C-57/09) και D (C-101/09)).	
SE Εφετείο Μετανάστευσης	UM 5495-10 13.6.2011	Το καθεστώς πρόσφυγα ανακλήθηκε όταν ο ενδιαφερόμενος υπέβαλε αίτηση για νέο διαβατήριο (το οποίο και έλαβε) εκδοθέν από τη χώρα καταγωγής του. Η αίτηση για νέο ιρακινό διαβατήριο και η χρήση αυτού θεωρήθηκαν οικειοθελείς πράξεις. Το διαβατήριο δεν παραδόθηκε στο Συμβούλιο Μετανάστευσης, γεγονός που υποδεικνύει ότι ο αιτών επιθυμούσε να διατηρήσει τη σχέση με τη χώρα καταγωγής του. Το δικαστήριο δεν θεωρήσε ότι η απόκτηση διαβατηρίου αποτελούσε μοναδική και μεμονωμένη επικοινωνία με τις ιρακινές αρχές. Το γεγονός ότι ο ίδιος ο αιτών δεν επικοινωνήσε ποτέ άμεσα με αυτές δεν έχει σημασία. Οι πράξεις του υποδήλωναν την πρόθεση να εξασφαλίσει εκ νέου την προστασία της χώρας καταγωγής του και, επομένως, αυτός δεν θεωρούνταν πλέον πρόσφυγας.	

Κράτος μέλος / Δικαστήριο	Όνομα / κωδικός αναφοράς / ημερομηνία υπόθεσης	Λέξεις-κλειδιά / συνάφεια / κύρια σημεία	Παρατιθέμενες υποθέσεις
IE High Court (Ανώτερο Δικαστήριο)	Gashi κατά Minister for Justice, Equality and Law Reform, [2010] IEHC 436 1.12.2010	Η υπόθεση αφορά απόφαση ανάκλησης, η οποία περιεστράφηκε γύρω από την έννοια του άρθρου 14 παράγραφος 3 στοιχείο β) της οδηγίας για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου (ειδικότερα τον όρο «αποφασιστική» στο εν λόγω άρθρο) σε περιπτώσεις στις οποίες ο εκκαλών είχε απορρίψει σχετικές πληροφορίες. Το δικαστήριο έκρινε ότι οι παραπλανητικές πληροφορίες συνδέονταν άμεσα με το ζήτημα της αξιοπιστίας, αποφάνθηκε ότι η χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα στον αιτούντα οφειλόταν σε διαστρέβλωση και επικύρωσε την αρχική απόφαση ανάκλησης. Ο αιτών είχε υποστηρίξει ότι η απόρριψη εκ μέρους του της προγενέστερης αίτησης ασύλου που είχε υποβάλει στο Ηνωμένο Βασίλειο (μεταξύ άλλων) δεν ήταν αποφασιστική για την ευδοκίμηση της αίτησης ασύλου που υπέβαλε στην Ιρλανδία. Το δικαστήριο βασίστηκε στην ανάλυση της γαλλικής και της ιταλικής εκδοχής του άρθρου 14 παράγραφος 3, οι οποίες, κατά την άποψη η του δικαστηρίου, δεν ήταν διατυπωμένες με τόσο ακρίβεια όσο η αγγλική εκδοχή. Το δικαστήριο αποφάνθηκε ότι το κρισιμώ ερώτημα είναι αν η αίτηση ασύλου θα είχε κριθεί διαφορετικά εάν ο ενδιαφερόμενος δεν είχε απορρίψει την επίμαχη πληροφορία. Στην περίπτωση αυτή, το δικαστήριο έκρινε ότι η παραπλανητική πληροφορία συνδεόταν άμεσα με το ζήτημα της αξιοπιστίας. Ωστόσο, το δικαστήριο δεν διαπίστωσε ότι ο εκκαλών δεν υπήρξε ποτέ πρόσφυγας. Αποφάνθηκε ότι «η ανάκληση υφιστάμενης αναγνώρισης για τον συγκεκριμένο λόγο δεν συνιστά διαπίστωση ότι ο αιτών δεν είναι επί του παρόντος και δεν θα μπορούσε ποτέ να είναι πρόσφυγας».	
ES Ανώτατο Δικαστήριο	1660/2006 22.10.2010	Η απόφαση αφορά αίτηση αναίρεσης που υποβλήθηκε ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου κατά της απόφασης του Ανώτερου Εθνικού Δικαστηρίου, με την οποία επικυρώθηκε η απόφαση του υπουργού Εσωτερικών περί ανάκλησης του καθεστώτος πρόσφυγα της αναφερόμενης και των τέκνων της. Η απόφαση ανάκλησης εκδόθηκε μετά την οικειοθελή επιστροφή του σύζυγου της αναφερόμενης στην Κολομβία, που ήταν η χώρα καταγωγής του.	
DE Ανώτερο Διοικητικό Δικαστήριο Έσσης	5 A 1985/08.A 15.9.2010	Η υπόθεση αφορούσε την ανάκληση καθεστώτος πρόσφυγα λόγω κατάδικης του αιτούντος για ποινικά αδικήματα. Παρότι οι περιπτώσεις οι οποίες οδήγησαν στην αναγνώριση του καθεστώτος πρόσφυγα δεν έπαισαν να υφίστανται, η ανάκληση του καθεστώτος πρόσφυγα κρίθηκε νόμιμη, δεδομένου ότι ο αιτών καταδικάστηκε για αρκετά ποινικά αδικήματα. Το δικαστήριο διαπίστωσε επίσης ότι η αντιστοιχία διάταξη της γερμανικής νομοθεσίας ήταν σύμφωνη με το άρθρο 14 παράγραφος 4 στοιχείο β) της οδηγίας για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου.	
BE Συμβούλιο ένδικων διαφορών δικαίου αλλοδαπών	Αριθ. 46.578 22.7.2010	Το συμβούλιο κλήθηκε να καθορίσει αν το καθεστώς επικουρικής προστασίας μπορεί να ανακληθεί λόγω «σβαρνού εγκλήματος» που τελέστηκε μετά τη χορήγηση του καθεστώτος ή αν η ανάκληση επιτρέπεται μόνο σε περίπτωση σβαρνού εγκλήματος που τελέστηκε πριν από τη χορήγηση επικουρικής προστασίας (γεγονός το οποίο δεν ήταν όμως γνωστό κατά την έκδοση της απόφασης χορήγησης του καθεστώτος). Το συμβούλιο έκρινε ότι η οδηγία για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου, διά παραπομπής στους λόγους ανάκλησης, δείχνει σαφώς ότι υπάρχει διαφορά μεταξύ των διαφόρων τύπων προστασίας και ότι δεν υπάρχει καμία ένδειξη ότι ο Βέλγος νομοθέτης επιθυμούσε να παρεκκλίνει από τη ρύθμιση αυτή. Η επικουρική προστασία μπορεί να ανακληθεί λόγω «σβαρνού εγκλήματος» που τελέστηκε μετά τη χορήγηση της προστασίας.	

Κράτος μέλος / Δικαστήριο	Όνομα / κωδικός αναφοράς / ημερομηνία υπόθεσης	Λέξεις-κλειδιά / συνάφεια / κύρια σημεία	Παρατιθέμενες υποθέσεις
<p>EL</p> <p>Συμβούλιο της Επικρατείας</p>	<p>441/2008</p> <p>5.2.2008</p>	<p>Η υπόθεση αφορούσε την απέλαση αναγνωρισμένου πρόσφυγα (άρθρα 32 και 33 της σύμβασης του 1951 για το καθεστώς των προσφύγων) κατόπιν καταδίκης του για αδικήματα του κοινού ποινικού δικαίου. Για τη νόμιμη αιτιολόγηση πράξης απέλασης πρόσφυγα δεν αρκεί η επίκληση της τελεσίδικης καταδικαστικής απόφασης για ιδιαίτερος σοβαρό αδικήμα, αλλά απαιτείται η διατύπωση από τη Διοίκηση ειδικής κρίσης περί του ότι ο καταδικασθείς πρόσφυγας, λόγω των συνθηκών υπό τις οποίες τέλεσε το αδικήμα και της όλης προσωπικότητάς του, αποτελεί εφεξής κίνδυνο για το κοινωνικό σύνολο, σε τέτοιο βαθμό, ώστε η παραμονή του στην Ελλάδα να μην είναι πλέον ανεκτή και να επιβάλλεται η άμεση απομάκρυνσή του από τη χώρα.</p> <p>Δεν συνιστά λόγο ανάκλησης του καθεστώτος του πρόσφυγα η απειλή κατά του εννόμου αγαθού της δημόσιας τάξης αφού δεν αναφέρεται ρητά στους λόγους πάυσης της προσφυγικής ιδιότητας, σύμφωνα με το άρθρο 1 Γ της σύμβασης του 1951. Επιπλέον υπάγεται στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου της Επικρατείας η ακύρωση πράξης που έχει εκδοθεί κατ' επίκληση των άρθρων 32 και 33 της σύμβασης του 1951 για το καθεστώς των προσφύγων και αφορά την απέλαση αλλοδαπού που βρίσκεται εκτός της χώρας καταγωγής ή συνήθους κατοικίας του και που έχει υπαχθεί στο καθεστώς της εν λόγω διεθνούς σύμβασης και διατηρεί την ιδιότητα του πρόσφυγα.</p>	<p>Ελλάδα — Εφετείο Αγρινίου 846/24.3.2000</p>
<p>EL</p> <p>Συμβούλιο της Επικρατείας</p>	<p>495/2000</p> <p>15.9.2000</p>	<p>Η υπόθεση αφορούσε την απέλαση αναγνωρισμένου πρόσφυγα (άρθρα 32 και 33 της σύμβασης του 1951 για το καθεστώς των προσφύγων) κατόπιν καταδίκης του για αδικήματα του κοινού ποινικού δικαίου.</p> <p>Η άμεση εκτέλεση της απέλασης θα εκθέσει τον αιτούντα στον κίνδυνο να υποστεί βλάβη ανεπανόρθωτη σε περίπτωση ευδοκίμησης της ασκήσεως από αυτόν αιτήσεως ακυρώσεως. Λόγω της σοβαρότητας της βλάβης αυτής πρέπει να ανασταλεί, έως την έκδοση οριστικής αποφάσεως επί της αιτήσεως ακυρώσεως, η εκτέλεση της απέλασης, παρότι η έκδοσή της υπαγορεύθηκε από λόγους προστασίας της δημοσίας τάξεως.</p>	
<p>FR</p> <p>Εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου</p>	<p>M.K., αριθ. 10008275</p> <p>25.11.2011</p>	<p>Για να εκτιμηθούν τη μεταβολή των συνθηκών όταν το καθεστώς πρόσφυγα έπαυσε να ισχύει, οι αρμόδιες αρχές πρέπει να «επαληθεύσουν, λαμβανομένης υπόψη της ατομικής καταστάσεως του πρόσφυγα, ότι ο φορέας ή οι φορείς προστασίας [...], συμπεριλαμβανομένων διεθνών οργανισμών, που ελέγχουν το κράτος ή σημαντικό μέρος του εδάφους του κράτους, μεταξύ άλλων μέσω της παρουσίας πολυεθνικής δύναμης στο εν λόγω έδαφος, έλαβαν εύλογα μέτρα για να αποτρέψουν τη δίωξη, ότι επομένως διαθέτουν, μεταξύ άλλων, αποτελεσματικό νομικό σύστημα για τον εντοπισμό, την ποινική δίωξη και τον κολασμό πράξεων που συνιστούν δίωξη, και ότι ο ενδιαφερόμενος πρόσφυγας θα έχει πρόσβαση στην προστασία αυτή, σε περίπτωση πάυσεως της υπαγωγής του στο καθεστώς πρόσφυγα». Το δικαστήριο έκρινε ότι, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερα ουσιαστικών και μόνιμων μεταβολών που είχαν λάβει χώρα από τότε που ο ενδιαφερόμενος εξασφάλισε το καθεστώς πρόσφυγα (ειδικότερα, την κήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπέδιου και, με τη συνδρομή διεθνών οργανισμών και της ΕΕ, την εγκαθίδρυση δημοκρατικών θεσμών και του κράτους δικαίου), οι περιστάσεις οι οποίες είχαν δικαιολογήσει τους φόβους του αιτούντος, οι οποίοι βασιζόνταν στο γεγονός ότι ήταν μέλος της αλβανικής κοινότητας του Κοσσυφοπέδιου και στην προσήλωσή του στην αναγνώριση των δικαιωμάτων της εν λόγω κοινότητας, λόγω των οποίων του είχε χορηγηθεί καθεστώς πρόσφυγα, είχαν παύσει να υφίστανται.</p>	<p>ΔΕΕ — C-175/08, C-176/08, C-178/08 και C-179/08, Aydin Salahadin Abdulla, Kamil Hasan, Ahmed Adem, Hamrin Mosa Rashi, Dier Jamal κατά Bundesrepublik Deutschland</p> <p>Γαλλία — Συμβούλιο της Επικρατείας, απόφαση αριθ. 365638 της 14.2.2013</p>

Κράτος, μέλος / Δικαστήριο	Όνομα / κωδικός αναφοράς / ημερομηνία υπόθεσης	Λέξεις-κλειδιά / συνάφεια / κύρια σημεία	Παρατιθέμενες υποθέσεις
UK Upper Tribunal (Εφετείο διοικητικών διαφορών)	RY (Sri Lanka) κατά Secretary of State for the Home Department [2016] EWCA Civ 81 12.2.2016		
UK House of Lords (Βουλή των Λόρδων)	Hoxha & Anor κατά Secretary of State for the Home Department [2005] UKHL 19 10.3.2005	Απόφαση της Βουλής των Λόρδων του Ηνωμένου Βασιλείου, η οποία υποστηρίζει «αυστηρή» και «περιοριστική» προσέγγιση των ρητρών παύσης γενικότερα.	
AT Ανώτερο Διοικητικό Δικαστήριο	VwGH αριθ. 2001/01/0499 15.5.2003	Απόφαση κατά την οποία η πρόθεση του πρόσφυγα να εξομάλυνει τις σχέσεις με τη χώρα καταγωγής του είναι αποφασιστικού χαρακτήρα κριτήριο για την αξιολόγηση της αίτησης χορήγησης διαβατηρίου.	
CH Επιτροπή προσφύγων σε θέματα ασύλου	ARK 2002/8 — 053 5 Ιουλίου 2002	Η επιτροπή ακύρωσε την αίτηση πρόσφυγα από το Κοσσυφοπέδιο η οποία βασιζόταν σε «περιστάσεις που έχουν εκλείψει» και αποφάνθηκε ότι, εφόσον ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών εκτιμά ότι απαιτείται η παρούσα διεθνούς δύναμης προστασία, δεν υπάρχει θεμελιώδης μεταβολή των συνθηκών.	
UK Court of Appeal (Εφετείο)	EN (Σερβία) κατά SSHD & KC (South Africa) [2009] EWCA Civ 630 26.6.2009		
UK Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) (Εφετείο διοικητικών διαφορών, τμήμα μετανάστευσης και ασύλου)	Dang (πρόσφυγας — αμφισβήτηση ανάκλησης) [2013] UKUT 00043 17.1.2013		
IE High Court (Ανώτερο Δικαστήριο)	Morris Ali κατά Minister for Justice Equality and Law Reform [2012] IEHC 149 1.3.2012	Ανάκληση — Άρθρο 14 παράγραφος 1 της ΟΕΑΑ. Η υπόθεση αφορούσε «σοβαρό έγκλημα». Το καθεστώς πρόσφυγα ανακλήθηκε, με την αιτιολογία ότι ο εκκαλώ είναι πρόσωπο του οποίου η παρουσία στο κράτος συνιστούσε απειλή για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη. Ο εκκαλώ είχε καταδικαστεί για κατοχή ναρκωτικών προς πώληση και διάθεση. Το High Court αποφάνθηκε ότι η απόφαση ανάκλησης έπρεπε να ακυρωθεί, καθώς δεν βασιζόταν σε δίκαιη και ακριβή σύνοψη των διαπιστωθέντων πραγματικών περιστατικών.	

Κράτος μέλος / Δικαστήριο	Όνομα / κωδικός αναφοράς / ημερομηνία υπόθεσης	Λέξεις-κλειδιά / συνάφεια / κύρια σημεία	Παρατιθέμενες υποθέσεις
<p>IE High Court (Ανώτερο Δικαστήριο)</p>	<p>Lukoki κατά Minister for Justice Equality and Law Reform μη δημοσιευθείσα, ex tempore, High Court 6.3.2008</p>	<p>Διαδικαστική πτυχή — Στο πλαίσιο ελέγχου διαταγής ανάκλησης, το δικαστήριο έκρινε ότι η ουσία της υπόθεσης αφορούσε ένα πολύ ειδικό ζήτημα, και συγκεκριμένα το αν ο υπουργός ενήργησε εύλογα ή όχι λαμβάνοντας τη συγκεκριμένη απόφαση. Το δικαστήριο δεν εντόπισε κανένα στοιχείο που να υποδεικνύει ότι ο υπουργός δεν ενήργησε εύλογα.</p>	
<p>IE High Court (Ανώτερο Δικαστήριο)</p>	<p>Abramov κατά Minister for Justice Equality and Law Reform [2010] IEHC 458 17.12.2010</p>	<p>Εάν η παρούσα πρόσφυγα στο έδαφος ενός κράτους δεν είναι ανεκτή, το κατάλληλο μέτρο είναι η απέλαση, και όχι η ανάκληση του καθεστώτος πρόσφυγα. Η ανάκληση μπορεί να αποφασιστεί μόνον όταν ο πρόσφυγας έχει καταδικαστεί τελεσίδικα για τη διάπραξη ιδιαίτερα σοβαρού εγκλήματος και συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία της χώρας ασύλου. Στην περίπτωση αυτή, ο αιτών δεν είχε παύσει να είναι πρόσφυγας. Εάν ο υπουργός έκρινε ότι η παρούσα του στο κράτος δεν ήταν πλέον ανεκτή, το κατάλληλο μέτρο ήταν η απέλαση, και αυτό μπορούσε να συμβεί μόνο με απόφαση η οποία βεβαίωνε την καταδίκη του για ιδιαίτερα σοβαρό έγκλημα.</p>	
<p>DE Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο</p>	<p>BVerwG 1 C 16.14 DE:BVerwG:2015:250315U1C16 31.1.2013</p>	<p>Επικουρική προστασία / δικαίωμα παραμονής: ανάκληση: σοβαρό έγκλημα. Χαρακτηρισμός σοβαρού εγκλήματος διά παραπομπής στην ελάχιστη και στη μέγιστη προβλεπόμενη ποινή. Ορισμένες αναφορές στις περιστάσεις της μεμονωμένης περίπτωσης (επιβληθείσα ποινή, περιστάσεις των αξιόποινων πράξεων). Ο προσφεύγων δεν μπορεί να υποστηρίξει ότι τα εγκλήματα που διαπράχθηκαν ανήκουν στο μακρινό παρελθόν και ότι δεν συνιστά πλέον κίνδυνο για την ασφάλεια, επειδή η εθνική διάταξη η οποία εφαρμόζει το άρθρο 17 παράγραφος 1 στοιχείο β) καλύπτει περιπτώσεις στις οποίες ένα πρόσωπο θεωρείται ανάξιο του δικαίωματος παραμονής.</p>	
<p>DE Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο</p>	<p>BVerwG 10 C 2.10 DE:BVerwG:2011:310311U10C2.10.0 31.3.2011</p>	<p>Άσυλο: ανάκληση: μεταγενέστερες αξιόποινες πράξεις: εγκλήματα πολέμου: τρομοκρατία: εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας: διεθνές ποινικό δικαίο: σκοπός και αρχές των Ηνωμένων Εθνών. Η αναγνώριση του καθεστώτος πρόσφυγα και του δικαίωματος ασύλου ανακαλείται εάν στο πρόσωπο του ενδιαφερομένου συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού μετά την εν λόγω αναγνώριση. Όχι μόνον εκείνοι που συνεχίζουν ή δρομολογούν τρομοκρατικές ενέργειες ή τις υποστηρίζουν ευρισκόμενοι στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας (η «επιφύλαξη τρομοκρατίας»), αλλά και εκείνοι που διαπράττουν ή υποστηρίζουν εγκλήματα πολέμου ή εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας ευρισκόμενοι στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας αποκλείονται από το δικαίωμα ασύλου.</p>	

Κράτος μέλος / Δικαστήριο	Όνομα / κωδικός αναφοράς / ημερομηνία υπόθεσης	Λέξεις-κλειδιά / συνάφεια / κύρια σημεία	Παρατιθέμενες υποθέσεις
BE Συμβούλιο ένδικων διαφορών δικαίου αλλοδαπών	RVV 46.578 22.7.2010	Επικουρική προστασία: ανάκληση· σοβαρό έγκλημα τελεσθέν μετά την απόφαση χορήγησης του καθεστώτος. Η επικουρική προστασία μπορεί να ανακληθεί λόγω «σοβαρού εγκλήματος» που τελέστηκε μετά τη χορήγηση της προστασίας. Ο αιτών υποστήριξε ότι η διατύπωση της σχετικής εθνικής διάταξης είναι ευνοϊκότερη από εκείνη της οδηγίας για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου και σημαίνει ότι το καθεστώς επικουρικής προστασίας μπορεί να ανακληθεί μόνο εάν αποδειχθεί ότι ο αιτών έπρεπε εξ αρχής να είχε αποκλειστεί από το καθεστώς (λόγω γεγονότων προγενέστερων της χορήγησης του καθεστώτος). Καθώς οι διατάξεις του άρθρου 17 παράγραφοι 1 και 2 είναι αναγκαστικού δικαίου, το συμβούλιο ένδικων διαφορών δικαίου αλλοδαπών κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν μπορούν να γίνουν δεκτοί οι ευνοϊκότεροι κανόνες του εθνικού δικαίου. Το συμβούλιο διαπίστωσε περαιτέρω ότι στην οδηγία για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου δεν παρατίθεται καμία εδαφική ή χρονική ένδειξη σε σχέση με το έγκλημα. Επομένως, και σε σχέση με τις προθέσεις του Βέγγου νομοθέτη, σε περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 17 παράγραφοι 1 και 2 και του άρθρου 19 παράγραφος 3 στοιχεία α) και β), δεν διαπιστώθηκαν ευνοϊκότερες διατάξεις στη μεταφορά της οδηγίας στο βελγικό δίκαιο.	
AT Συνταγματικό Δικαστήριο	VfGH U 1769/10 16.12.2010	Επικουρική προστασία: ανάκληση· σοβαρό έγκλημα τελεσθέν μετά την απόφαση χορήγησης του καθεστώτος. Το αυστριακό Συνταγματικό Δικαστήριο έκρινε, παραπέμποντας στα άρθρα 17 και 19 και στις προπαρασκευαστικές εργασίες του αυστριακού νομοθέτη, ότι, βάσει της συγκεκριμένης αυστριακής διάταξης, μπορούν να ληφθούν υπόψη για την ανάκληση της επικουρικής προστασίας μόνο εγκλήματα τα οποία τελέστηκαν μετά τη χορήγηση της επικουρικής προστασίας. Βλέπε επίσης: BVwG W196 1240593-3/ZE, AT:BVwG:2015:W196.1240593.3.00, 29.4.2015· BVwG W221 2107575-1, AT:BVwG:2015:W221.2107575.1.00, 16.7.2015· BVwG W148 1411270-3, AT:BVwG:2015:W148.1411270.3.00, 29.5.2015· BVwG W136 1411996-2, AT:BVwG:2015:W136.1411996.2.00, 26.3.2015·	
AT Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο	BVwG_W182 1315211-3/3E AT:BVwG:2015:W182.1315211.3.00 26.6.2015	Επικουρική προστασία: ανάκληση· σοβαρό έγκλημα· καταδίκη. Ανάκληση επικουρικής προστασίας λόγω καταδίκης για σοβαρά εγκλήματα τα οποία διαπράχθηκαν μετά τη χορήγηση καθεστώτος επικουρικής προστασίας: ένοπλη ληστεία, εγκλήματα σχετικά με ναρκωτικά, κλοπή υπό την ιδιότητα μέλους εγκληματικής οργάνωσης, απόπειρα ανθρωποκτονίας, παράνομη διακίνηση ανθρώπων, πορνογραφική παρουσίαση ανηλίκων.	BVwG W221 2107575-1 AT:BVwG:2015:W221.2107575.1.00 16.7.2015 BVwG W163 1410712-2 AT:BVwG:2014:W163.1410712.2.00 24.11.2014 BVwG W144 1407843-2 AT:BVwG:2015:W144.1407843.2.00 8.1.2015 BVwG W136 1411996-2

Κράτος μέλος / Δικαστήριο	Όνομα / κωδικός αναφοράς / ημερομηνία υπόθεσης	Λέξεις-κλειδιά / συνάφεια / κύρια σημεία	Παρατιθέμενες υποθέσεις
AT Συνταγματικό Δικαστήριο	VfGH G 440/2015-14* 8.3.2016	Επικουρική προστασία: ανάκληση: σοβαρό έγκλημα: καταδίκη. Κατά τον έλεγχο της συνταγματικότητας της σχετικής διάταξης περί ανάκλησης στον νόμο περί ασύλου της Αυστρίας, το αυστριακό Συνταγματικό Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι, για την ανάκληση επικουρικής προστασίας λόγω τέλεσης «σοβαρού εγκλήματος», δεν έχει ιδιαίτερη σημασία η ποινή που επιβάλλεται στη συγκεκριμένη περίπτωση. Ο αυστριακός ποινικός κώδικας κρίνεται μεταξύ εγκλημάτων και αδικημάτων και ορίζει το «έγκλημα» ως αξιόποινη πράξη εκ προθέσεως η οποία επισύρει ποινή ισόβιας κάθειρξης ή ποινή φυλάκισης διάρκειας άνω των 3 ετών. Υπό την έννοια αυτή, ο όρος «σοβαρό έγκλημα» που αναφέρεται στο άρθρο 17 παράγραφος 1 στοιχείο β) αντιστοιχεί στην Αυστρία στον όρο «έγκλημα» όπως χρησιμοποιείται στον ποινικό κώδικα. Το δικαστήριο έκρινε ότι η διάταξη περί ανάκλησης εξαιρείται να εμπίπτει στη γενική συστηματική κατηγοριοποίηση των εγκλημάτων σύμφωνα με το αξιόποινο περιεχόμενό τους, επιτρέποντας, ως εκ τούτου, πρόσθετες δυσμενείς έννομες συνέπειες. Επομένως, όσον αφορά την κύρωση (ανάκληση) αποδίδεται μικρότερη βαρύτητα στις περιστάσεις της μεμονωμένης περίπτωσης.	
AT Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο	BVwG W206 1259348-3 24.9.2015 AT:BVwG:2015:W206.1259348.3.00	Επικουρική προστασία: ανάκληση: σοβαρό έγκλημα: καταδίκη. Το γεγονός ότι ο ενδιαφερόμενος δεν είχε καταδικαστεί σε βαριές ποινές ή ότι η πρόγνωση για τη μέλλοντική συμπεριφορά του είναι καλή είναι αλυσιτελές.	BVwG W 144 1407843-2 8.1.2015 AT:BVwG:2015:W144.1407843.2.00
AT Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο	BVwG W136 1411996-2 26.3.2015 AT:BVwG:2014:W163.1410712.2.00	Επικουρική προστασία: ανάκληση: σοβαρό έγκλημα: καταδίκη. Το γεγονός ότι η ποινή μετατράπηκε σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις για τους ανηλίκους είναι αλυσιτελές.	
AT Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο	BVwGW163 1410712-2 24.11.2014 AT:BVwG:2014:W163.1410712.2.00	Επικουρική προστασία: ανάκληση: σοβαρό έγκλημα: καταδίκη. Ο προσφεύγων δεν μπορεί να υποστηρίξει ότι καταδικάστηκε (κατά τη γνώμη του) εσφαλμένα.	
DE Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο	BVerwG 10 C 27.12 19.11.2013	Διαστρέβλωση, παράλειψη γεγονότων: πρόθεση παραπλάνησης του υπευθύνου λήψης της απόφασης.	
AT Δικαστήριο Ασύλου	AsyGH E10 314980-4/2010 16.8.2010	Ανάκληση επικουρικής προστασίας: διαστρέβλωση. Παραπέμποντας στο άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β), το Δικαστήριο Ασύλου αποφάνθηκε ότι το καθεστώς επικουρικής προστασίας ανακαλείται εάν ο ενδιαφερόμενος απέκτησε το εν λόγω καθεστώς μέσω διαστρέβλωσης γεγονότων (απειλές από πρώην σύντροφο).	
AT Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο	BVwG W190 1433049-2/14E 19.6.2015 AT:BVwG:2015:W190.1433049.2.00	Επικουρική προστασία: ανάκληση: διαστρέβλωση. Το αυστριακό Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο, κατόπιν απόφασης του αυστριακού Δικαστηρίου Ασύλου (AsyGH E10 314980-4/2010_16.8.2010) που παρέπεμψε στο άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β), ανακάλεσε απόφαση χορήγησης καθεστώτος επικουρικής προστασίας σε περίπτωση Ουκρανού πολίτη, ο οποίος είχε εξασφαλίσει καθεστώς επικουρικής προστασίας προσποιούμενος ότι είναι Σύριος πολίτης.	

Κράτος μέλος / Δικαστήριο	Όνομα / κωδικός αναφοράς / ημερομηνία υπόθεσης	Λέξεις-κλειδιά / συνάφεια / κύρια σημεία	Παρατιθέμενες υποθέσεις
	BVwG W103 1250792-2 12.11.2014 AT:BVVG:2014:W103.1250792.2.00	Άσυλο: ανάκληση: καταδική για ιδιαίτερα σοβαρό έγκλημα. Ανάκληση ασύλου λόγω καταδικής στην Αυστρία για ένοπλη ληστεία, απόπειρα ανθρωποκτονίας, βιασμό, εγκλήματα σχετικά με наркωτικά, διάρρηξη.	BVwG G306 2102912-1 AT:BVVG:2015:G306.2102912.1.00 4.9.2015 BVwG G307 1314138-2 AT:BVVG:2015:G307.1314138.2.00 26.5.2015 BVwG G307 1300085-2 AT:BVVG:2015:G307.1300085.2.00 26.5.2015 BVwG W103 2107198-1 AT:BVVG:2015:W103.2107198.1.01 22.10.2015
FR Συμβούλιο της Επικρατείας	αριθ. 198432, Gashi 8.11.2000	Απόκτηση διαβατηρίου μέσω της πρεσβείας της Γουγκολαβίας στο Παρίσι και, επομένως, εκ νέου εξασφάλιση της προστασίας της χώρας ιθαγένειας. Το Συμβούλιο της Επικρατείας επικύρωσε την απόφαση της επιτροπής προσφύγων ιθαγένειας, κατά την άποψη της οποίας το γεγονός ότι ο πρόσφυγας απέκτησε διαβατήριο μέσω της πρεσβείας της Γουγκολαβίας στο Παρίσι δείχνει πρόθεση να εξασφαλίσει εκ νέου την προστασία της χώρας ιθαγένειας, δεδομένου ότι δεν μπορούσε να αιτιολογήσει απόλυτη αναγκαιότητα η οποία τον είχε υποχρεώσει να αποκτήσει το εν λόγω διαβατήριο, βάσει του άρθρου 1 Γ παράγραφος 1 της σύμβασης της Γενεύης.	
FR Συμβούλιο της Επικρατείας	αριθ. 187644, Bingol 29.3.2000	Ταξίδι στη χώρα καταγωγής για τέλεση γάμου — εκ νέου εξασφάλιση της προστασίας της χώρας καταγωγής. Το Συμβούλιο της Επικρατείας επιβεβαίωσε την απόφαση της επιτροπής προσφύγων ιθαγένειας, κατά την άποψη της οποίας το γεγονός ότι ο Τούρκος πρόσφυγας ταξίδεψε στην Τουρκία για να νυμφευθεί υποδεικνύει πρόθεση να εξασφαλίσει εκ νέου την προστασία της χώρας ιθαγένειας.	
FR Συμβούλιο της Επικρατείας	αριθ. 177013, Andoni B 31.3.1999	Ταξίδι στη χώρα καταγωγής — εκ νέου εξασφάλιση της προστασίας της χώρας καταγωγής. Το Συμβούλιο της Επικρατείας επιβεβαίωσε την απόφαση της επιτροπής προσφύγων ιθαγένειας, κατά την άποψη της οποίας το γεγονός ότι ο Αλβανός πρόσφυγας ταξίδεψε αεροπορικώς στην Αλβανία υποδεικνύει πρόθεση να εξασφαλίσει εκ νέου την προστασία της χώρας ιθαγένειας και, επομένως, έπρεπε να παύσει να αναγνωρίζεται ως πρόσφυγας βάσει του άρθρου 1 Γ παράγραφος 1 της σύμβασης της Γενεύης.	

Κράτος μέλος / Δικαστήριο	Όνομα / κωδικός αναφοράς / ημερομηνία υπόθεσης	Λέξεις-κλειδιά / συνάφεια / κύρια σημεία	Παρατιθέμενες υποθέσεις
FR Εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου	αριθ. 15011220, C Mitsaev 25.2.2016	Απόκτηση διαβατηρίου μετά τη χορήγηση καθεστώτος πρόσφυγα. Το OFPRA τερμάτισε το καθεστώς πρόσφυγα Ρώσου πολίτη τσετσενικής καταγωγής βάσει του άρθρου 1 Γ παράγραφος 1 της σύμβασης της Γενεύης, επειδή υπήρχαν λόγοι να πιστευτεί ότι το συγκεκριμένο πρόσωπο είχε λάβει ρωσικό διαβατήριο μετά τη χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα και είχε ταξιδέψει κάνοντας χρήση του εν λόγω διαβατηρίου. Ως εκ τούτου, το OFPRA έκρινε ότι ο ενδιαφερόμενος είχε εξασφαλίσει εκ νέου την προστασία της χώρας ιθαγένειάς του. Το αρμόδιο για θέματα ασύλου εθνικό δικαστήριο επικύρωσε την εν λόγω απόφαση, καθώς το συγκεκριμένο πρόσωπο δεν μπόρεσε να αποδείξει ότι δεν κατείχε ρωσικό διαβατήριο το οποίο του χορηγήθηκε μετά τη χορήγηση καθεστώτος πρόσφυγα και δεν μπόρεσε να αποδείξει ότι εξακολουθούσε να φοβάται ότι θα υποστεί διώξεις στη Ρωσία.	
FR Εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου	αριθ. 14033523, C+ Zadran 5.10.2015	Η παύση του καθεστώτος πρόσφυγα δεν αποκλείει το ενδεχόμενο χορήγησης επικουρικής προστασίας. Το OFPRA χορήγησε με απόφασή του καθεστώς πρόσφυγα σε Αφγανό πολίτη λόγω φόβου ότι θα υποστεί διώξεις από τους Ταλιμπάν. Όταν το OFPRA διαπίστωσε ότι ο ενδιαφερόμενος είχε αποκτήσει αφγανικό διαβατήριο που είχε εκδοθεί από τις αφγανικές προξενικές αρχές στο Παρίσι και είχε ταξιδέψει στο Αφγανιστάν, έλαβε απόφαση για την παύση της αναγνώρισης του Μ. Ζ. ως πρόσφυγα, παρά το γεγονός ότι τα κίνητρα επιστροφής του Μ. Ζ. στο Αφγανιστάν σχετίζονταν με οικογενειακά θέματα και παρά τους τωρινούς φόβους του ότι θα υποστεί διώξεις από τους Ταλιμπάν. Αφού διαπίστωσε ότι το OFPRA ορθώς τερμάτισε το καθεστώς πρόσφυγα του Μ. Ζ., το δικαστήριο εξέτασε την κατάσταση του αιτούντος όσον αφορά την αίτησή του για τη χορήγηση επικουρικής προστασίας και έκρινε, αφού εξέτασε τα διαθέσιμα δημόσια στοιχεία τεκμηρίωσης, ότι η κατάσταση στην επαρχία Logar, από όπου κατάγεται ο αιτών, έπρεπε να χαρακτηριστεί κατάσταση αδιάκριτης άσκησης βίας ως αποτέλεσμα εσωτερικής ένοπλης σύρραξης και ότι, επομένως, έπρεπε να του χορηγηθεί το ευεργέτημα της επικουρικής προστασίας.	
FR Εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου	αριθ. 12006411, C+ M.S 10.9.2012	Ο αιτών υποστήριξε ότι τρίτο πρόσωπο είχε ζητήσει δολίως τη χορήγηση διαβατηρίου της πΓΔΜ στο όνομά του, αλλά δεν κατάφερε να αποδείξει το επιχείρημά του. Χορηγήθηκε καθεστώς πρόσφυγα σε πολίτη της πΓΔΜ. Ο ενδιαφερόμενος υποστήριξε ενώπιον του OFPRA ότι δεν επέστρεψε στην πΓΔΜ και ότι δεν του είχε χορηγηθεί διαβατήριο της πΓΔΜ. Δεν κατάφερε όμως να αποδείξει ότι τρίτος διέπραξε δόλια πράξη εναντίον του ζητώντας τη χορήγηση διαβατηρίου στο όνομά του. Το αρμόδιο για θέματα ασύλου εθνικό δικαστήριο επικύρωσε την απόφαση του OFPRA να τερματίσει το καθεστώς πρόσφυγα του ενδιαφερομένου, καθώς αυτός είχε εξασφαλίσει εκ νέου οικειοθελώς την προστασία της χώρας ιθαγένειάς του.	
FR Εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου	αριθ. 10010000, Keljani R 20.10.2011	Ο πρόσφυγας ταξίδεψε στη χώρα καταγωγής του, η οποία απέκτησε την ανεξαρτησία της πριν από την επιστροφή του —έκδοση διαβατηρίου και ταυτότητας— οικειοθελώς εκ νέου εξασφάλιση της προστασίας της χώρας καταγωγής. Πρόσφυγας ο οποίος επέστρεψε στο Κοσσυφοπέδιο μετά την ανεξαρτησία της χώρας και έλαβε διαβατήριο και ταυτότητα από τις αρχές του Κοσσυφοπέδιου. Οικειοθελώς εκ νέου εξασφάλιση της προστασίας της χώρας ιθαγένειας, αλλά το καθεστώς της εν λόγω χώρας καταγωγής μεταβλήθηκε.	
FR Εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου	αριθ. 09017836 C, S.H. 23.12.2010	Ταξίδι στη χώρα καταγωγής για τέλεση γάμου —εκ νέου εξασφάλιση της προστασίας της χώρας καταγωγής. Ιρακινός πρόσφυγας ταξίδεψε σε αυτόνομη κουρδική περιοχή για να νυμφευθεί, όπως βεβαιώνεται σε πιστοποιητικό γάμου. Το αρμόδιο για θέματα ασύλου εθνικό δικαστήριο έκρινε ότι ορθώς το OFPRA είχε παύσει να τον αναγνωρίζει ως πρόσφυγα, καθώς είχε εξασφαλίσει εκ νέου οικειοθελώς την προστασία της χώρας ιθαγένειας.	

Κράτος μέλος / Δικαστήριο	Όνομα / κωδικός αναφοράς / ημερομηνία υπόθεσης	Λέξεις-κλειδιά / κύρια σημεία	Παρατιθέμενες υποθέσεις
FR Επιτροπή προσφύγων προσφύγων	αριθ. 03025686, Ozuturk C+ 18.4.2005	Ο προσφεύγων δεν κατάφερε να αποδείξει ότι το ταξίδι στη χώρα καταγωγής του δικαιολογούνταν από απόλυτη αναγκαιότητα και, επομένως, εξασφάλισε εκ νέου οικογενειακά την προστασία της χώρας καταγωγής του. Τουρκικός πρόσφυγας, κούρδικής καταγωγής, ο οποίος ταξίδεψε οικογενειακά στην Τουρκία και παρέμεινε εκεί για προσωρινό χρονικό διάστημα. Ο αιτών δεν μπόρεσε να αποδείξει ότι ταξίδεψε στην Τουρκία λόγω του πατέρα του που έπασχε από κατάθλιψη μετά το διαζυγίο του και, επιπλέον, ο αιτών είχε υποστηρίξει ότι δεν είχε πλέον φόβο να υποστεί διώξεις στην Τουρκία. Η επιτροπή προσφύγων προσφύγων αποφάνθηκε ότι πρέπει να θεωρηθεί ότι ο ενδιαφερόμενος εξασφάλισε εκ νέου οικογενειακά την προστασία της χώρας ιθαγένειας και έκρινε ότι ο ρόλος του ΟΠΡΑ είχε παύσει να τον αναγνωρίζει ως πρόσφυγα.	
FR Συμβούλιο της Επικρατείας	αριθ. 288747, Dundogdu 15.5.2009	Η απόκτηση διαβατηρίου για τα ανήλικα τέκνα του πρόσφυγα μέσω των προξενικών αρχών της χώρας καταγωγής του στη Γαλλία δικαιολογούνταν από απόλυτη αναγκαιότητα. Το γεγονός ότι Τουρκικός πρόσφυγας απέκτησε διαβατήρια για τα ανήλικα τέκνα του, μέσω των τουρκικών προξενικών αρχών στη Γαλλία, προκειμένου αυτά να μεταβούν στην Τουρκία και να ζήσουν εκεί με τη μητέρα τους, πρέπει να θεωρηθεί απόλυτη αναγκαιότητα και δεν μπορεί να θεωρηθεί πρόθεση εκ μέρους του να εξασφαλίσει εκ νέου την προστασία της χώρας ιθαγένειάς του.	
FR Συμβούλιο της Επικρατείας	αριθ. 277258, Association d'accueil aux médecins et personnels de santé réfugiés en France 8.2.2006	Η διαδικασία στη χώρα καταγωγής, κατόπιν σχετικού αιτήματος των γαλλικών αρχών, δεν είναι πράξη πίστης. Το γεγονός ότι πρόσφυγας κίνησε διαδικασία ενώπιον πανεπιστημιακών αρχών της χώρας καταγωγής του, όταν η συγκεκριμένη διαδικασία προβλέπεται από γαλλική ρύθμιση, προκειμένου να εξασφαλίσει το απαραίτητο πιστοποιητικό για να ασκήσει το επάγγελμά του στη Γαλλία δεν μπορεί να θεωρηθεί πράξη πίστης.	
FR Εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου	αριθ. 12002308, L.M. C+ 24.7.2013	Η παράταση της ισχύος διαβατηρίου, κατόπιν σχετικού αιτήματος των γαλλικών αρχών, για τη συνέχιση της λήψης ζωτικής σημασίας περιθαλψής συνιστά απόλυτη αναγκαιότητα. Πρόσφυγας από τη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό ζήτησε την παράταση της ισχύος του διαβατηρίου του μέσω των διπλωματικών αρχών της χώρας του. Η διαδικασία κινήθηκε κατόπιν ρητού αιτήματος της αστυνομικής αρχής. Υπάρχει απόλυτη αναγκαιότητα εξασφάλισης της παράτασης του διαβατηρίου, προκειμένου ο πρόσφυγας να συνεχίσει να λαμβάνει απαραίτητη περιθαλψή που τον κρατά στη ζωή.	
FR Επιτροπή προσφύγων προσφύγων	αριθ. 424035, Komurcu 15.3.2005	Η πραγματοποίηση διοικητικών διατυπώσεων στο τουρκικό προξενείο για σκοπούς οικογενειακής επανένωσης δεν θεωρείται πράξη πίστης. Πρόσφυγας επισκέφθηκε το τουρκικό προξενείο στο Παρίσι για την κατάρτιση επικυρωμένου πληρεξουσίου, προκειμένου ο σύζυγος και τα παιδιά του να μεταβούν στη Γαλλία. Οι περιστάσεις αυτές δεν συνιστούν πράξη πίστης.	
FR Επιτροπή προσφύγων προσφύγων	αριθ. 406325, Omar 17.2.2006	Το γεγονός ότι ο πρόσφυγας ταξίδεψε το 1994 στην αυτόνομη κούρδικη περιοχή πρέπει να θεωρηθεί οικογενειακά εκ νέου εγκατάσταση στη χώρα καταγωγής, ακόμη και αν η εν λόγω περιοχή τέθηκε υπό διεθνή προστασία μετά τα γεγονότα του 1991 και απολαύει ορισμένης αυτονομίας, η ύπαρξη της οποίας αναγνωρίζεται πλέον και διασφαλίζεται από το άρθρο 113 του Ιρακινού Συντάγματος. Ο αιτών, ο οποίος δεν παρέστη στη διαδικασία, δεν εξέφρασε φόβο ότι θα υποστεί διώξεις σε περίπτωση επιστροφής στο Ιράκ, χώρα στην οποία διήγε ομαλή ζωή, νυμφεύθηκε, απέκτησε παιδιά και ασκούσε επαγγελματική δραστηριότητα.	
FR Συμβούλιο της Επικρατείας	αριθ. 164682, Niangi 25.11.1998	Στον αιτούντα χορηγήθηκε καθεστώς πρόσφυγα για λόγους οικογενειακής ενότητας. Η απόφαση διαζυγίου συνεπάγεται ότι έχουν εκλείψει οι περιστάσεις οι οποίες οδήγησαν στη χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα.	

Κράτος μέλος / Δικαστήριο	Όνομα / κωδικός αναφοράς / ημερομηνία υπόθεσης	Λέξεις-κλειδιά / συνάφεια / κύρια σημεία	Παρατιθέμενες υποθέσεις
FR Εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου	αριθ. 10008275, R Kqira 25.11.2011	Στον ενδιαφερόμενο χορηγήθηκε καθεστώς πρόσφυγα το 1986 λόγω φόβων σε σχέση με τις γιουγκοσλαβικές αρχές. Το αρμόδιο για θέματα ασύλου εθνικό δικαστήριο αποφάνθηκε ότι οι μεταβολές ήταν ουσιαστικές και μη προσωρινές, με τη διάλυση της Σοσιαλιστικής Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας, τον πόλεμο του Κοσσυφοπεδίου, την παρέμβαση του ΝΑΤΟ και την εγκαθίδρυση της αποστολής προσωρινής διοίκησης των Ηνωμένων Εθνών στο Κοσσυφοπέδιο το 1999, την κήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου στις 17 Φεβρουαρίου 2008 και την εγκαθίδρυση δημοκρατικών θεσμών και κράτους δικαίου και σχέσεων με διεθνείς οργανισμούς και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Επομένως, η κατάσταση η οποία δικαιολογούσε τους φόβους ότι ο ενδιαφερόμενος θα υποστεί διώξεις είχαν παύσει να υφίστανται. Επιπλέον, ο αιτών δεν επικαλείται επιτακτικούς λόγους που απορρέουν από προηγούμενες διώξεις για να αρνηθεί την προστασία του Κοσσυφοπεδίου.	
FR Εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου	αριθ. 487611, Damiean 17.2.2005	Η επιτροπή προσφύγων αποφάνθηκε ότι οι περιστάσεις για τις οποίες είχε χορηγηθεί καθεστώς πρόσφυγα στον ενδιαφερόμενο έχουν παύσει να υφίστανται λόγω αλλαγής του πολιτικού καθεστώτος στη Ρουμανία· ο αιτών δεν μπορεί πλέον να αρνηθεί την προστασία την οποία του παρέχει η χώρα ιθαγένειάς. Ο αιτών δεν επικαλείται επιτακτικούς λόγους που απορρέουν από προηγούμενες διώξεις για να αρνηθεί την προστασία των ρουμανικών αρχών.	
FR Εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου	αριθ. 150317598, Shirma 8.4.2016	Το OFPRA ενημέρωσε από το Υπουργείο Εσωτερικών ότι χορηγήθηκε άσυλο σε αιτούντα από το Νεπάλ, με πλαστή ταυτότητα και ψευδή ιθαγένεια του Μπουτάν, και άσκησε προσφυγή ενώπιον του δικαστηρίου για απάτη. Το δικαστήριο επιβεβαίωσε τη διαστρέβλωση λόγω παραπλανητικής ιθαγένειας του Μπουτάν, λαμβάνοντας υπόψη ότι η απόφαση του περί χορήγησης προστασίας είχε στηριχθεί στην εν λόγω ιθαγένεια και στους φόβους διώξης του ενδιαφερομένου σε περίπτωση επιστροφής στη συγκεκριμένη χώρα. Ακολούθως, το αρμόδιο για θέματα ασύλου εθνικό δικαστήριο εξέτασε την αίτηση σε σχέση με την πραγματική χώρα καταγωγής του αιτούντος, το Νεπάλ.	
FR Εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου	αριθ. 12021083, Ahmed Ali 7.5.2013	Το OFPRA υποστήριξε ότι η χορήγηση καθεστώτος πρόσφυγα από το δικαστήριο στηρίχθηκε σε απάτη, επικαλούμενο έκθεση της Eurodac, από την οποία έγινε γνωστό ότι τα δακτυλικά αποτυπώματα του πρόσφυγα είχαν καταχωρισθεί σε τρεις διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες και τρεις φορές στη Γαλλία σε διάστημα επτά ετών. Το αρμόδιο για θέματα ασύλου εθνικό δικαστήριο έκρινε ότι η υποβολή πολλαπλών αιτήσεων ασύλου υπό διαφορετικά στοιχεία ταυτότητας, εκ των οποίων η τελευταία υποβλήθηκε μετά την παροχή προστασίας, αντιβαίνει στο καθήκον συνεργασίας και στην υποχρέωση πίστης του αιτούντος που προβλέπονται στη σύμβαση της Γενεύης και στην ΟΕΑΑ καθώς και στην οδηγία της 1ης Δεκεμβρίου 2005. Εάν υποτεθεί ότι οι εντοπισθείσες παραπλανητικές πληροφορίες αφορούσαν μόνο τμήμα της διαδρομής ή τμήμα των γεγονότων που οδήγησαν στη χορήγηση προστασίας, το άρθρο 14 δεν δημιουργεί υποχρέωση για το κράτος μέλος να αποδείξει ότι ολοκλήρωσε τη διαδικασία ή όλα τα προβαλλόμενα γεγονότα είναι ψευδή. Οι πολλαπλές αιτήσεις ασύλου, ακόμη και μετά τη χορήγηση προστασίας, θέτουν εν αμφιβόλω την ειλικρίνεια του αιτούντος και την αλήθεια των προβαλλόμενων γεγονότων, δεδομένου ότι αυτός χρησιμοποίησε επανειλημμένως παραπλανητικές πληροφορίες για να εξασφαλίσει προστασία, οι οποίες και επαρκούν για να συνιστούν απάτη.	
FR Εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου	αριθ. 10004319, S 1.3.2011	Βάσει των πληροφοριών που γνωστοποίησε το δικαστήριο στο OFPRA, στο πλαίσιο απόφασης εκδόσεως σε άλλη υπόθεση, η διοίκηση υποστήριξε ότι ο αιτών ήταν σύντροφος γυναικας στην οποία είχε χορηγηθεί καθεστώς πρόσφυγα λόγω δολοφονίας του συγκεκριμένου αυτού συντρόφου. Ωστόσο, το δικαστήριο αποφάνθηκε ότι το OFPRA δεν μπόρεσε να αποδείξει την απάτη.	

Κράτος μέλος / Δικαστήριο	Όνομα / κωδικός αναφοράς / ημερομηνία υπόθεσης	Λέξεις-κλειδιά / συνάφεια / κύρια σημεία	Παρατιθέμενες υποθέσεις
FR Εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου	622508 και 701681/090071008, T 8.10.2009	<p>Το OFPRA προέβαλε ένσταση ενώπιον του αρμόδιου για θέματα ασύλου εθνικού δικαστηρίου κατά δικαστικής απόφασης με την οποία χορηγήθηκε καθεστώς πρόσφυγα σε ρώσο πολίτη, βάσει της διαμονής του στην Τσετσενία και λόγω των εκκαζόμενων διώξεων που υπέστη το 2006 και το 2007 στην περιοχή αυτή (στην οποία υποστήριξε ότι ζούσε τότε) λόγω της ρωσικής εθνικτικής καταγωγής του και της χριστιανικής θρησκείας του. Το OFPRA υπέβαλε πληροφορίες τις οποίες παρέχει το γαλλικό προξενείο στη Μόσχα, οι οποίες βεβαιώνουν ότι ο ενδιαφερόμενος ζούσε στη Σταυρούπολη από το 2005 έως την αναχώρησή του από τη Ρωσία.</p> <p>Το δικαστήριο, αφού διαπίστωσε την αλήθεια της παραμονής του αιτούντος στη Σταυρούπολη κατά τον χρόνο των προβαλλόμενων γεγονότων, αποφάνθηκε ότι τα επιχειρήματα που οδήγησαν στη χορήγηση του καθεστώτος ήταν παραπλανητικά και ότι οι ενέργειες του ενδιαφερόμενου υπήρξαν αποφασιστικές για τη λήψη της απόφασης. Το δικαστήριο απέρριψε την απόπειρα του πρόσφυγα να εξηγήσει για ποιον λόγο πλαστογράφησε έγγραφα, αποφάνθηκε ότι ο ενδιαφερόμενος είχε παραπλανήσει εκ προθέσεως το δικαστήριο σχετικά με την πραγματική κατάσταση του και ακύρωσε την προηγούμενη απόφασή του. Ακολούθως, το δικαστήριο εξέτασε την αίτηση ασύλου: διαπίστωσε την αναλήθεια της παρουσίας του αιτούντος στην Τσετσενία κατά τον κρίσιμο χρόνο, βάσει των πληροφοριών που παρέχει το προξενείο. Έκρινε ότι τα παραπλανητικά στοιχεία σχετικά με τον τόπο στον οποίο βρισκόταν πραγματικά ο αιτών έβηταν εν αμφιβόλω την αλήθεια όλων των ισχυρισμών του. Επομένως, τα έγγραφα τα οποία προσκόμισε ο πρόσφυγας για να αποδείξει την παρουσία του στην Τσετσενία κατά τον κρίσιμο χρόνο θεωρήθηκαν πλαστά.</p>	
FR Εθνικό δικαστήριο αρμόδιο για θέματα ασύλου	633282/08013386, G 24.9.2009	<p>Το OFPRA προέβαλε ένσταση κατά του αρμόδιου για θέματα ασύλου εθνικού δικαστηρίου επί τη βάσει πληροφοριών τις οποίες παρέχει νομαρχιακή αρχή, οι οποίες βεβαιώνουν ότι ο ενδιαφερόμενος είχε υποβάλει άλλες δύο αιτήσεις με άλλη γεωγραφική ταυτότητα και ιθαγένεια, πριν από την προσβαλλόμενη δικαστική απόφαση με την οποία χορηγήθηκε σε αυτόν καθεστώς πρόσφυγα θεωρώντας ότι χώρα καταγωγής του ήταν το Αζερμπαϊτζάν. Το δικαστήριο αποφάνθηκε ότι τα επιχειρήματα του πρόσφυγα που οδήγησαν στη χορήγηση του καθεστώτος ήταν παραπλανητικά και ότι ο ενδιαφερόμενος είχε παραπλανήσει εκ προθέσεως το δικαστήριο σχετικά με την πραγματική του κατάσταση. Ακολούθως, το δικαστήριο εξέτασε τους φόβους του αιτούντος ότι θα υποστεί διώξεις σε σχέση με την προσβαλλόμενη απόφαση.</p>	
FR Συμβούλιο της Επικρατείας	αριθ. 363161, 363162, Noor 30.12.2014,	<p>Η χορήγηση επικουρικής προστασίας από κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε υπήκοο τρίτης χώρας αποτελεί αναγνωριστική πράξη η οποία παράγει αποτελέσματα έως ότου ο δικαιούχος να μην πληροί ή να μην πληροί πλέον τις αναγκαίες προϋποθέσεις οι οποίες προβλέπονται στα άρθρα 16, 17 και 19 της ΟΕΑΑ. Επομένως, το γεγονός ότι ο ενδιαφερόμενος δεν ανανέωσε την άδεια διαμονής του είναι αλυσιτελές για το δικαίωμά του να επωφεληθεί της προστασίας που του χορηγήθηκε.</p>	
IE High Court (Ανώτερο Δικαστήριο)	Nz.N κατά Minister for Justice, Equality & Law Reform [2014] IEHC 31 27.1.2014	<p>Η υπόθεση αφορούσε ψευδείς και παραπλανητικές πληροφορίες στο πλαίσιο ανάκλησης του καθεστώτος πρόσφυγα. Υπήρχαν ισχυρές αποδείξεις εκ προθέσεως εξαπάτησης σε κάθε στάδιο της παραμονής του εκκαλούντος στη χώρα υποδοχής. Οι αποδείξεις υποβολής ψευδούς και δόλου αιτήματος θεωρήθηκαν ισχυρές. Ο εκκαλών δεν ήταν αξιόπιστος μάρτυρας και προστάθηκε να εξαστατήσει με ψευδή. Μεταξύ άλλων, ο εκκαλών υπέβαλε πλαστά έγγραφα.</p>	
FR Επιτροπή προσφύγων προσφύγων	αριθ. 339803, Fosso 12.9.2005	<p>Όταν το άρθρο 1 Γ της σύμβασης για τους πρόσφυγες απαρτίζεται λόγω για τους οποίους επιτρέπεται η ανάκληση του καθεστώτος πρόσφυγα, η προστασία ενδέχεται να τερματιστεί κατ' εφαρμογή των αρχών που διέπουν την ανάκληση διοικητικών πράξεων σε περιπτώσεις στις οποίες η αίτηση βάσει της οποίας χορηγήθηκε το καθεστώς πρόσφυγα περιείχε στοιχεία που συνιστούν απάτη.</p>	

Κράτος μέλος / Δικαστήριο	Όνομα / κωδικός αναφοράς / ημερομηνία υπόθεσης	Λέξεις-κλειδιά / συνάφεια / κύρια σημεία	Παρατιθέμενες υποθέσεις
<p>FR</p> <p>Συμβούλιο της Επικρατείας</p>	<p>αριθ. 57214/ 57789, Tshibangu 12.12.1986</p>	<p>Όταν ο άρθρο 1 Γ της σύμβασης για τους πρόσφυγες απαρθμει λόγους για τους οποίους επιτρέπεται η ανάκληση του καθεστώτος πρόσφυγα, η προστασία ενδέχεται να τερματιστεί κατ' εφαρμογή των αρχών που διέπουν την ανάκληση διοικητικών πράξεων σε περιπτώσεις στις οποίες η αίτηση βίσε της οποίας χορηγήθηκε το καθεστώς πρόσφυγα περιείχε στοιχεία που συνιστούν απάτη. Το δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η επιτροπή προσφύγων περιορίστηκε να αναφέρει στις σκέψεις της σχετικά με την προσβαλλόμενη απόφαση ότι η απάτη που διέπραξε ο κ. Tshibangu με τη δεύτερη αίτησή του είχε ως αποτέλεσμα να στερήσει τον αιτούντα από «κάθε δικαίωμα στα οφέλη της σύμβασης της Γενεύης», χωρίς να εξετάσει αν η πρώτη αίτησή του περιείχε στοιχεία που συνιστούν απάτη. Με την κρίση αυτή, το Συμβούλιο της Επικρατείας αποφάνθηκε ότι το κατώτερο ιεραρχικά δικαστήριο δεν θεμελίωσε επαρκώς την απόφασή του στον νόμο και ότι το επιχείρημα του αιτούντος με το οποίο ζήτησε την ακύρωσή της ήταν βάσιμο.</p>	
<p>EL</p> <p>Συμβούλιο της Επικρατείας</p>	<p>αριθ. 4059/2008 31.12.2008</p>	<p>Η προσβαλλόμενη απόφαση περί ανάκλησης εκδόθηκε στο πλαίσιο της ρήτρας παύσης που προβλέπεται στο άρθρο 1 Γ παράγραφος 5 της σύμβασης για τους πρόσφυγες. Ο αιτών δεν τεκμηρίωσε τους ισχυρισμούς του ότι οι αλβανικές αρχές του είχαν επιβάλει «βαριά ποινή φυλάκισης». Ως εκ τούτου, οι αρχές δεν ήταν υποχρεωμένες να εξετάσουν τα επιχειρήματά του.</p> <p>Ωστόσο, οι αρχές δεν είχαν εξετάσει τους ισχυρισμούς του αιτούντος σχετικά με ισχυρούς οικογενειακούς και οικονομικούς δεσμούς, λόγω της μακράς παραμονής του στη χώρα, σε σχέση με τους οποίους ο αιτών είχε παράσει αποδείξεις, οι οποίες θα δικαιολογούσαν τη μη ανάκληση του καθεστώτος πρόσφυγα. Από την άλλη πλευρά, η διοίκηση παρέιχε αποδείξεις ότι ο αιτών είχε κριθεί ένοχος με απόφαση που εκδόθηκε από ελληνικό ποινικό δικαστήριο και καταδικάστηκε σε ποινή φυλάκισης και πρόστιμο, για αυθαίρετη κατάληψη ακίνητης περιουσίας και για παράνομη σπλοφορία. Ωστόσο, η συγκεκριμένη απόφαση δεν αποτέλεσε τη βάση της προσβαλλόμενης απόφασης περί ανάκλησης, καθώς δεν προσκομίστηκε στις αρχές χορήγησης του καθεστώτος πρόσφυγα και δεν αποτέλεσε τη βάση της ανάκλησης του καθεστώτος πρόσφυγα. Η αίτηση αναίρεσης έγινε δεκτή.</p>	<p>ΔΕΕ C-175/08, C-176/08, C-178/08 και C-179/08</p> <p>Aydin Salahadin Abdulla, Kamil Hasan, Ahmed Adem, Hamrin Mosa Rashi, Dier Jamal κατά Bundesrepublik Deutschland 2.3.2010</p>
<p>PL</p> <p>Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο</p>	<p>II OSK 189/10 8.9.2010</p>	<p>Ανάκληση το 2009 καθεστώτος πρόσφυγα το οποίο χορηγήθηκε σε αλλοδαπό το 1997. Προβλήθηκε το επιχείρημα ότι ο ενδιαφερόμενος είχε ανακτήσει οικειοθελώς την προστασία της χώρας ιθαγένειας, επειδή είχε διαβατήριο εκδοθέν από τις αρχές της χώρας καταγωγής και ταξίδεψε μερικές φορές, χωρίς να αντιμετωπίσει κανένα πρόβλημα, στη Γουινέα το 2003. Το κύριο ζήτημα αφορούσε την έννοια της «οικειοθελούς ανάκτησης της προστασίας», η οποία προβλέπεται στο άρθρο 21 παράγραφος 1 σημείο 1 του νόμου της 13ης Ιουνίου 2003 περί χορήγησης προστασίας σε αλλοδαπούς στο έδαφος της Δημοκρατίας της Πολωνίας. Το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η διάταξη αναφέρεται σε καταστάσεις στις οποίες ο αιτών εξασφάλισε πραγματική προστασία από τη χώρα της ιθαγένειάς του και παρέπεμψε στο άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο ε) της ΟΕΑΑ. Το δικαστήριο έκρινε ότι μερικές περιπτώσεις περιστασιακών ταξιδιών το 2003 δεν επαρκούσαν για να διαπιστωθεί ότι ο αλλοδαπός είχε πραγματοποιήσει το εν λόγω ταξίδι υπό την προστασία της χώρας του. Το δικαστήριο έκρινε ότι οι αρχές δεν εξέτασαν την τρέχουσα κατάσταση στη Γουινέα το 2009 και το ενδεχόμενο πραγματικού κινδύνου δώξεων.</p>	

Κράτος μέλος / Δικαστήριο	Όνομα / κωδικός αναφοράς / ημερομηνία υπόθεσης	Λέξεις-κλειδιά / συνάφεια / κύρια σημεία	Παρατιθέμενες υποθέσεις
PL Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο	Συνεκδικασθείσες υποθέσεις: II OSK 1492/14, II OSK 1561/14, II OSK 1562/14 23.02. 2016	Λέξεις-κλειδιά / συνάφεια / κύρια σημεία Το 2013, ανακλήθηκε η επικουρική προστασία που είχε χορηγηθεί το 2008 σε ζεύγος από την Τσετσενία και στα τέκνα τους λόγω της επικίνδυνης κατάστασης που επικρατούσε τότε στη χώρα καταγωγής τους. Το 2011 και το 2012, η οικογένεια είχε ταξιδέψει στο Grozny και είχε επιστρέψει στην Πολωνία χωρίς προβλήματα. Τον Ιούνιο του 2012, το μικρότερο παιδί του ζεύγους γεννήθηκε σε νοσοκομείο στο Grozny, όπου είχε παραμείνει η μητέρα για κάποιο διάστημα. Το ληξιαρχείο εξέδωσε πιστοποιητικό γέννησης και τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του παιδιού συμπληρώθηκαν στο διαβατήριο της μητέρας από το Γραφείο της Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Μετανάστευσης του Grozny. Τα γεγονότα αυτά, σε συνδυασμό με την τρέχουσα σταθερή κατάσταση στην Τσετσενία, οδήγησαν στο συμπέρασμα ότι υπήρξε τόσο ουσιαστική και μακροχρόνια αλλαγή των συνθηκών, σε σύγκριση με το 2008, ώστε να μην απαιτείται πλέον προστασία (άρθρο 22 παράγραφος 1 σημείο 1 του νόμου της 13ης Ιουνίου 2003 περί χορήγησης προστασίας σε αλλοδαπούς στο έδαφος της Δημοκρατίας της Πολωνίας). Το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η επιστροφή της οικογένειας Τσετσένων στην Τσετσενία δεν θα εξέθετε τα μέλη της σε κίνδυνο σοβαρής βλάβης.	
CZ Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο	αριθ. 1 Azs 3/2013-27 18 Απριλίου 2013	Δεν συνιστά κάθε ψευδής πληροφορία ή παράλειψη γεγονότων εκ μέρους του αιτούντος, πριν από τη χορήγηση καθεστώτος πρόσφυγα, λόγο ανάκλησης του καθεστώτος πρόσφυγα, σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 3 στοιχείο β) της ΟΕΑΑ. Τέτοιος λόγος μπορεί να θιμωρευθεί μόνο σε αντικειμενικά ψευδείς πληροφορίες ή παράλειψη αντικειμενικά υφιστάμενων γεγονότων χωρίς τα οποία δεν θα είχε χορηγηθεί το καθεστώς πρόσφυγα.	
CZ Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο	αριθ. 7 Azs 21/2011-57 29 Ιουνίου 2011	Το καθεστώς επικουρικής προστασίας μπορεί να ανακληθεί για τους λόγους που προβλέπονται στο άρθρο 19 παράγραφος 1 και στο άρθρο 16 της ΟΕΑΑ μόνον εάν οι περιστάσεις οι οποίες οδήγησαν στην αναγνώριση του καθεστώτος επικουρικής προστασίας έχουν εκλείψει ή έχουν μεταβληθεί σε τέτοιο βαθμό ώστε να μην απαιτείται πλέον προστασία. Επομένως, η ανάκληση που βασίζεται στις προαναφερθείσες διατάξεις δεν μπορεί να εφαρμοστεί σε περιπτώσεις στις οποίες η διοικητική αρχή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η επικουρική προστασία δεν θα έπρεπε να είχε χορηγηθεί ποτέ και επιχειρεί να αναθεωρήσει την αρχική απόφασή της μέσω της ανάκλησης του καθεστώτος επικουρικής προστασίας.	

Διεθνής νομολογία

Δικαστήριο	Όνομα / κωδικός αναφοράς / ημερομηνία υπόθεσης	Λέξεις-κλειδιά / συνάφεια / κύρια σημεία	Παρατιθέμενες υποθέσεις
Αυστραλία High Court (Ανώτερο Δικαστήριο)	Minister for Immigration and Multi-Cultural and Indigenous Affairs κατά QAAH του 2004 [2006] HCA 53 15.11.2006	Λέξεις-κλειδιά / συνάφεια / κύρια σημεία Μετανάστευση — Πρόσφυγες — Αίτηση θεώρησης μόνιμης προστασίας — Νόμος ο οποίος υποχρεώνει τον υπουργό να διασφαλίζει ότι η Αυστραλία υπέχει υποχρεώσεις προστασίας έναντι του αιτούντος βάσει της Σύμβασης — Αιτών στον οποίο είχε χορηγηθεί προηγούμενης θεώρηση προσωρινής προστασίας για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα — Κατά πόσον προγενέστερη χορήγηση θεώρησης προσωρινής προστασίας παρέχει στον αιτούντα, σε περίπτωση αίτησης για νέα θεώρηση, δικαίωμα να επικαλεστεί τεκμήριο ότι η Αυστραλία υπέχει έναντι υποχρεώσεων προστασίας βάσει της Σύμβασης — Ερμηνεία του νόμου περί μετανάστευσης του 1958 (Cth), άρθρο 36 — Ερμηνεία της Σύμβασης.	
		Λέξεις και φράσεις — «πρόσφυγας», «υποχρεώσεις προστασίας», «παύση».	

Δικαστήριο	Όνομα / κωδικός αναφοράς / ημερομηνία υπόθεσης	Λέξεις-κλειδιά / συνάφεια / κύρια σημεία	Παραπληρούμενες υποθέσεις
<p>Αυστραλία Ομοσπονδιακό Δικαστήριο της Αυστραλίας</p>	<p>Seyed Hamid Rezaei and Zahra Ghanbarnezhad κατά Minister for Immigration and Multicultural Affairs [2001] FCA 1294 14.9.2001</p>	<p>Ο πρώτος αιτών (ο σύζυγος) ήταν πρόσφυγας και πρόσωπο έναντι του οποίου η Αυστραλία υπείχε υποχρεώσεις προστασίας βάσει του νόμου. Η δεύτερη αιτούσα (η οποία δεν ισχυρίστηκε αυτοτελώς ότι ήταν πρόσφυγας) αναγνωρίστηκε ως δικαιούχος προστασίας από την Αυστραλία, ως μέλος της οικογένειας του συζύγου της. Στις 7 Απριλίου 1998 χορηγήθηκαν στους αιτούντες θεωρήσεις προστασίας. Στις 15 και στις 21 Ιουλίου 1998, χορηγήθηκε σε καθέναν από τους αιτούντες νέο Ιρανικό διαβατήριο που εκδόθηκε από την πρεσβεία του Ιράν στην Καμπέρα. Στις 1 και 2 Δεκεμβρίου 1998, στα νέα Ιρανικά διαβατήρια των αιτούντων τοποθετήθηκαν επιστημονικές θωρήσεις προστασίας. Στις 9 Δεκεμβρίου 1998, αμφότεροι οι αιτούντες αναχώρησαν από την Αυστραλία για το Ιράν όπου και παραμένουν έκτοτε. Ενώσω βρίσκονταν στο Ιράν, υιοθέτησαν ένα παιδί μέσω νόμιμης διαδικασίας του Ιρανικού νομικού συστήματος. Προς τα τέλη του 2000, υπέβαλαν αίτηση στις αυστραλιανές αρχές για μετανάστευση του παιδιού που συντηρούσαν και επιστροφή στην Αυστραλία. Το δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η διαπίστωση του αντιπροσώπου ότι ο σύζυγος της αιτούσας είχε εγκατασταθεί εκ νέου στο Ιράν δεν επιδεχόταν αμφισβήτηση, δεδομένου ότι οι αιτούντες είχαν επιστρέψει στη χώρα για διάστημα δύο ετών και είχαν υιοθετήσει παιδί μέσω του Ιρανικού νομικού συστήματος.</p>	

ΠΩΣ ΘΑ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΙΤΕ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ

Δωρεάν εκδόσεις:

- ένα αντίτυπο:
από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).
- περισσότερα από ένα αντίτυπα ή αφίσες/χάρτες:
από τις αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (http://ec.europa.eu/represent_el.htm),
από τα γραφεία εκπροσώπησης στις εκτός ΕΕ χώρες (http://eeas.europa.eu/delegations/index_el.htm), επικοινωνώντας με την υπηρεσία Europe Direct (http://europa.eu/eurodirect/index_el.htm) ή καλώντας τον αριθμό 00 800 6 7 8 9 10 11 (δωρεάν τηλεφωνικός αριθμός από όλη την Ένωση) (*).

(*) Οι πληροφορίες παρέχονται δωρεάν, και οι κλήσεις είναι γενικώς δωρεάν (ενδέχεται όμως κάποιες κλήσεις που πραγματοποιούνται μέσω ορισμένων τηλεπικοινωνιακών φορέων ή από τηλεφωνικούς θαλάμους ή ξενοδοχεία να χρεώνονται).

Εκδόσεις επί πληρωμή:

- από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

